

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Osmileté gymnázium (nižší)

*Dobré vzdělání dokáže změnit život, výborné
vzdělání dokáže změnit svět!*

Obsah

1	Identifikační údaje školy.....	4
2	Charakteristika školy	6
2.1	Velikost školy	6
2.2	Umístění školy.....	6
2.3	Charakteristika žáků	6
2.4	Podmínky a vybavení školy	6
2.4.1	Zabezpečení fyzického a psychického bezpečí	6
2.4.2	Zdravé klima vzájemných vztahů	7
2.5	Charakteristika pedagogického sboru	7
2.5.1	Důraz na vlastní profesní rozvoj	7
2.5.2	Řízení, monitoring a vyhodnocování práce školy	7
2.5.3	Profesní rozvoj pedagogických pracovníků	7
2.5.4	Spolupráce pedagogů - podpora a zpětná vazba	8
2.5.5	Naplňování potřeb pedagogů	8
2.6	Dlouhodobé projekty	8
2.7	Mezinárodní spolupráce	9
2.8	Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery.....	9
2.9	Spolupráce s dalšími institucemi	10
3	Charakteristika ŠVP	11
3.1	Zaměření školy	11
3.1.1	Žáci školy jsou motivovaní k dosahování dobrých výsledků	11
3.1.2	Škola sleduje a vyhodnocuje úspěšnost žáků v průběhu	11
3.1.3	Škola vytváří každému žákovi a jeho rodině rovné příležitosti ke vzdělávání.....	11
3.1.4	Pedagogové se ve své práci zaměřují na sociální a osobnostní rozvoj žáků	11
3.1.5	Pedagogové systematicky sledují vzdělávací pokrok každého žáka	11
3.1.6	Pedagogové využívají široké spektrum výchovně – vzdělávacích strategií.....	12
3.2	Profil absolventa	12
3.3	Organizace přijímacího řízení a maturitní zkoušky	12
3.5	Výchovné a vzdělávací strategie	13
3.6	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	19
3.6.1	Rovné příležitosti ke vzdělávání	19
3.7	Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	20
3.8	Začlenění průřezových témat	20
3.8	Rozvoj digitální gramotnosti	24
4	Učební plán	26
4.1	Celkové dotace – přehled	26
4.2	Poznámky k učebnímu plánu.....	27
4.3	Přehled využití týdnů.....	29
5	Učební osnovy.....	30

5.1 Český jazyk a literatura	30
5.2 Anglický jazyk.....	44
5.3 Další cizí jazyk	61
5.3.1 Německý jazyk	61
5.3.2 Francouzský jazyk	68
5.3.3 Španělský jazyk	75
5.4 Matematika	83
5.5 Biologie.....	92
5.6 Fyzika.....	109
5.6 b Fyzika (inovovaný ŠVP)	118
5.7 Chemie	122
5.8 Občanská výchova	132
5.9 Dějepis.....	147
5.10 Informatika	164
5.11 Digitální gramotnost.....	172
5.12 Osobnostní a sociální výchova	176
5.13 Zeměpis	181
5.14 Výtvarná výchova	200
5.15 Hudební výchova	212
5.16 Tělesná výchova.....	219
5.17 Zdravotní tělesná výchova	234
5.18 Povinně volitelný předmět.....	237
5.18.1 Užitá tvorba pro radost a zručnost	237
5.18.2 Výchova k hudebnosti.....	239
5.18.3 Finanční gramotnost.....	241
5.18.4 Čtenářská gramotnost	243
5.18.5 Přírodovědné praktikum	246
6 Hodnocení žáků a autoevaluace školy	251
6.1 Hodnocení žáků	251
6.2 Autoevaluace školy.....	252
6.2.1 Oblasti autoevaluace	252
6.2.2 Cíle a kritéria autoevaluace	256
6.2.3 Nástroje autoevaluace.....	256
6.2.4 Časové rozvržení autoevaluačních činností	256

1 Identifikační údaje školy

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Osmileté gymnázium (nižší stupeň)

MOTIVAČNÍ NÁZEV: *Dobré vzdělání dokáže změnit život, výborné vzdělání dokáže změnit svět!*

1.2 Vzdělávací program

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM: **OSMILETÝ** (nižší stupeň) 79-41-K/81 GymnáziumSTUDIJNÍ

FORMA VZDĚLÁVÁNÍ: **DENNÍ**

Vypracováno dle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV), 2021.

1.3 Předkladatel

NÁZEV ŠKOLY: Gymnázium Děčín, příspěvková organizace

ADRESA ŠKOLY: Komenského nám. 340/4, Děčín I-Děčín, Děčín, 40502

JMÉNO ŘEDITELE ŠKOLY: Mgr. Lenka Holubcová

KONTAKT: e-mail: info@gymnaziumdc.cz, web: www.gymnaziumdc.cz

IČ: 47274620

RED-IZO: 600010198

1.4 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Ústecký kraj

ADRESA ZŘIZOVATELE: Velká Hradební 3118, 40002 Ústí nad Labem

KONTAKTY: tel.: 475657222

1.5 Platnost dokumentu

PLATNOST OD: 1. 9. 2025

.....

ředitelka školy
Mgr. Lenka Holubcová

.....

Razítko školy

SCHVÁLENO ŠKOLSKOU RADOU:

.....

předseda školské rady
Bc. Marek Doležal

2 Charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Škola má kapacitu 560 žáků, proto se řadí mezi velké školy.

2.2 Umístění školy

Škola je umístěna v centru Děčína, na Komenského náměstí. V této lokalitě je koncentrováno více dalších škol. Od hlavní silnice jsou odděleny blokem budov.

Gymnázium Děčín svou aktivitou přispívá ke změně prostoru Komenského náměstí, usiluje o jeho lepší funkčnost a zatraktivnění.

2.3 Charakteristika žáků

Žáci obvykle docházejí z blízkého okolí (spádové oblasti). Do školy chodí pěšky, případně pro přepravu do školy používají veřejnou hromadnou dopravu.

Školu navštěvuje 0–5 % žáků cizích státních příslušníků.

Škola má zkušenosti s integrací žáků s tělesným hendikepem i dalšími typy hendikepů. Výchovná poradkyně spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou. V případě potřeby vytváří pro každého žáka (pokud má pedagogicko-psychologickou poradnou doporučen ISP) s potřebou podpůrných opatření individuální studijní plán. U ostatních žáků s podpůrnými prostředky (bez doporučeného ISP) seznamuje učitele s podmínkami a uzpůsobením vzdělávání u těchto žáků. Škola eviduje výsledky a pokroky žáků s potřebou podpůrných opatření a projevuje vstřícnost, zájem a respekt ke každému z nich.

2.4 Podmínky a vybavení školy

Gymnázium Děčín je úplná škola. Vyučování probíhá v českém jazyce. Škola sídlí v jedné budově, ve venkovním areálu se nachází hřiště. Žáci mají k dispozici zařízení školního stravování. Stravovací zařízení se nachází v blízkosti školy (do 200 m). Bezbariérový přístup je zajištěn po celém areálu. Pro trávení volného času je k dispozici hřiště, knihovna a sedací koutky v různých prostorách budovy. Žákům jsou k dispozici šatny.

Škola disponuje následujícími odbornými učebnami: biologie, cizí jazyky, fyzika, hudební výchova, chemie, ICT, tělocvična, výtvarná výchova, zeměpis.

Učitelé mají k dispozici následující odborné kabinety: biologie, cizí jazyky, fyzika, hudební výchova, ICT, tělesná výchova, výtvarná výchova, zeměpis.

Poskytujeme žákům možnost pro připojení k internetu využít pracovních stanic, specializované učebny, pracovní stanice ve společných prostorách školy, pracovní stanice ve třídách, bezdrátové připojení v celé škole.

V uplynulém období škola prošla rozsáhlými rekonstrukčními pracemi, jejichž cílem je zlepšení estetické i funkční kvality vzdělávacího prostředí. Byla provedena výměna oken a oprava střechy, modernizovány byly také internetové rozvody v celé budově. Došlo ke kompletní výměně počítačového vybavení ve dvou IT učebnách a ve všech třídách byly nahrazeny učitelské počítače. V současnosti připravujeme rekonstrukci další IT učebny a vznik nové digitálně vybavené jazykové učebny. V minulém školním roce byla uvedena do provozu moderní laboratoř fyziky, v některých učebnách byl vyměněn nábytek a byly vylepšeny relaxační koutky pro žáky. Tyto změny přispívají k vytvoření inspirativního, bezpečného a technologicky vybaveného prostředí pro výuku i odpočinek.

Škola v oblastech protidrogová prevence a sexuální výchovy úzce spolupracuje s externími specialisty. V oblasti hygieny škola zajišťuje: pracovní a odpočinkový režim žáků, režim vyučování s ohledem na hygienu, prostředí učeben a ostatních prostor školy a ochranu žáků před úrazy.

2.4.1 Zabezpečení fyzického a psychického bezpečí

Škola má vypracovaný krizový plán, školní preventivní program. V průběhu roku škola realizuje řadu besed k prevenci všech forem rizikového chování pro žáky i pro pedagogy. Učitelé mají za úkol průběžně sledovat případné signály všech forem rizikového chování a ve spolupráci s metodikem prevence, výchovnou

poradkyní a vedením školy bez odkladu řešit tyto vzniklé situace. S rodiči škola sdílí systém zpětné vazby pro případ rizikového chování prostřednictvím třídních učitelů. I v dalších letech bude realizovat besedy k prevenci všech rizikových forem chování.

Výchovná poradkyně pravidelně spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou. Od školního roku 2023/2024 škola spolupracuje psycholožkou, která je v letošním školním roce dva k dispozici žákům, rodičům a učitelům prezenčně vždy jeden den v týdnu a online kdykoliv. Učitelé absolvují každé tři roky školení první pomoci.

2.4.2 Zdravé klima vzájemných vztahů

Vedení školy aktivně vytváří podmínky pro pozitivní klima, které podporuje učení každého žáka. Škola má etický kodex shrnující parametry chování členů školní komunity. V současné době finalizujeme obsah školní vize, na jehož vzniku se podílejí pedagogičtí i nepedagogičtí zaměstnanci školy ve spolupráci s žáky.

Velmi důležité je pro nás i vlastní prostředí školy – čistota a estetická úprava vnitřních prostor. Ve školním roce 2020/2021 a 2021/2022 dostali žáci možnost vymalovat v každé třídě jednu stěnu. Vznikly velmi originální obrazy, které osvěžily jednotlivé třídy. Budeme pokračovat ve výzdobě školy. V letech 2022–2024 chceme, aby žáci vymalovali odborné učebny obrazy typickými pro danou učebnu.

V patrech jsou umístěny relaxační zóny, které slouží k odpočinku a společnému setkávání žáků. Na toalety a do všech tříd jsme umístili papírové ručníky.

2.5 Charakteristika pedagogického sboru

Na škole působí okolo 50 pedagogů, včetně ředitele školy a jeho zástupců. Od loňského školního roku na škole pracuje speciální pedagožka a asistentka pedagoga.

Provoz školy zajišťovalo 8 zaměstnanců (účetní, na poloviční úvazek mzdová účetní, asistentka ředitelky, školník a 4 uklízečky).

Škola je otevřena pro studenty z pedagogických fakult. Řada studentů u nás absolvuje souvislou pedagogickou praxi. Díky tomu máme možnost tyto studenty vytipovat a budeme je oslovovat s nabídkou zaměstnání. Vrací se k nám naši absolventi.

2.5.1 Důraz na vlastní profesní rozvoj

Ředitelka školy se pravidelně účastní setkání AŘG, kde se setkává s kolegy z gymnázií z celé republiky. Pravidelně spolupracuje s řediteli gymnázií v Ústeckém kraji. Ředitelka školy spolupracuje s ČŠI – zúčastnila se v letech 2021–2022 vzdělávacího programu pro ředitele škol. V loňském roce vedení školy úspěšně zakončilo studium v programu Ředitel Naživo. V letošním roce je škola zapojena do programu JOB kurz, který si klade za cíl je rozvíjet propojování škol v rámci regionu, pomáhat školám se od sebe vzájemně učit a budovat kapacity pedagogických lídrů, kteří modelují dobrou praxi a inspirují tím ostatní.

2.5.2 Řízení, monitoring a vyhodnocování práce školy

Vedení školy aktivně řídí pedagogické procesy na úrovni školy. Ředitelka školy a oba zástupkyně pro pedagogický proces navštěvují pravidelně podle rozpisu hodiny pedagogů. Po návštěvě probíhá vždy rozbor sledované hodiny.

Zároveň probíhají vzájemné hospitace mezi pedagogy nejen v rámci jedné aprobace, ale napříč všemi třídami. Každý pedagog navštíví za pololetí 2 hodiny dle svého výběru.

2.5.3 Profesní rozvoj pedagogických pracovníků

Součástí kvalitní přípravy na vyučování a vzdělávání žáků je i obeznámenost učitele s nejnovější praxí v jeho předmětové specializaci, která je opřena o vědecké poznatky.

V uplynulých letech jsme pro vzdělávání pedagogů využívali dotační program MŠMT – Šablony I, Šablony II a JAK.

V rámci programu Erasmus Plus KA1 projekt Be In, předtím ještě B2 Support – vzdělávali se angličtináři, a i několik učitelů "nejazykářů" v anglickém jazyce. Angličtináři přes návštěvy evropských škol v 6 zemích navrhli inovace pro náš kontext v rámci diskuse celého pedagogického sboru, z nichž vzešly změny zmíněné výše v tomto dokumentu – triády, flexibilní nábytek, změna sborovny a požadavek dalšího vzdělání pro zapojení výuky do well-being / aktivního a autonomního učení/ environmentálního a jiného. Na což jsme i zareagovali sepsáním žádosti o Akreditaci v projektu Erasmus, kterou jsme úspěšně získali.

2.5.4 Spolupráce pedagogů - podpora a zpětná vazba

V současné době pracuje na škole 8 předmětových komisí. 1. cizí jazyky, 2. český jazyk, 3. dějepis, 4. matematika, fyzika a informatika, 5. chemie, biologie, 6. estetická výchova, 7. zeměpis, základy společenských věd, 8. tělesná výchova. V rámci těchto komisí se pedagogové setkávají a předávají zkušenosti, připravují výuku a různé akce. Předsedové komisí se jednou za 14 dní pravidelně setkávají.

Učitel sdílí své nápady, zkušenosti prostřednictvím vzájemných hospitací v hodinách. Důležitá je oboustranná zpětná vazba.

Několik učitelů vyučuje v tandemu pod IKAP projektem.

2.5.5 Naplňování potřeb pedagogů, podmínky pro výměnu pedagogických zkušeností s dalšími školami a podpora začínajícím pedagogům

Podporujeme začínající učitele. Každý začínající učitel má přiděleného zavádějícího učitele. Využíváme příruček vytvořených NPI.

Podporujeme celoživotní vzdělávání učitelů. Jsme si vědomi toho, že součástí kvalitní přípravy na vyučování a vzdělávání žáků je i obeznamenost učitele s nejnovější praxí v jeho předmětové specializaci, které je opřeno o vědecké poznatky. Nabízíme učitelům možnost se vzdělávat na kurzech např. přes Šablony nebo se někteří vzdělávali v projektech KA1 Erasmus Plus. Plánujeme rozšířit nabídku možností vyjíždět na kurzy v ČR, v Evropě nebo studovat online.

Jsme zapojení do JOB – kurzu pedagogické podpory, který si klade za cíl rozšířit sdílení a spolupráci pedagogů regionálních škol.

Jeden z pedagogů je organizátorem projektu šířícího povdomí o Ai a jeho možnostech využití ve školním prostředí.

2.6 Dlouhodobé projekty

Škola udržuje a rozvíjí celou řadu dlouhodobých projektů různých zaměření:

1. Pořádáme exkurze do mnoha evropských destinací, například do Německa (Berlín, Drážďany), Rakouska (Vídeň) a Velké Británie.
2. S partnerskými školami (Francii, Itálie, Španělsko) organizujeme výměnné pobyty žáků.
3. Se žáky 3. ročníku a septimy pravidelně navštěvujeme divadelní představení v anglickém jazyce.
4. Každoročně připravujeme vánoční a jarní koncert Pěveckého sboru Gymnázia Děčín.
5. Během celého školního roku probíhá Minimální program primární prevence (spolupráce s K-centrem Děčín, PPP Děčín, s odbornými lékaři, přednášky a besedy pro žáky, spolupráce s organizacemi zajišťujícími veřejné sbírky apod.).
6. Pro žáky 3. ročníku zajišťujeme Kariérní den.
7. Organizujeme sportovní kurzy s nabídkou různých aktivit (lyžování, vodní turistika, plavání, sportovní hry aj.) v tuzemsku i v zahraničí (Rakousko, Švýcarsko).
8. V Divadelním a hudebním klubu nabízíme návštěvu divadelních představení a koncertů v děčínském divadle. Při škole působí dva pěvecké sbory, které jsou zvány na zahajování významných akcí ve městě, pořádají samostatné koncerty a zúčastňují se národních i mezinárodních přehlídek.
9. Učitelé jednotlivých předmětů připravují pro žáky bohatou nabídku pravidelně se opakujících přednášek, besed, exkurzí, kulturních a výchovně vzdělávacích akcí. Ve škole funguje divadelní klub a školní kapela.

10. Každoročně pořádáme projektový den maturantů. Témata projektových dnů vždy řeší problém totality a demokracie.
11. Pro žáky nižšího gymnázia pořádáme Zdravotní den.

2.7 Mezinárodní spolupráce

Škola na mezinárodní úrovni spolupracuje s partnerskými školami, realizuje společné projekty se zahraničním subjektem a sportovní pobyty, studijní a výměnné pobyty.

1. Chceme pokračovat v dlouholeté spolupráci s Lyceem v Nantes – týdenních výměnných pobytech žáků, kteří bydlí v hostitelských rodinách.
2. Rozvíjíme spolupráci na výměnných pobytech se školami v Itálii a Španělsku.
3. V rámci předmětů německý a anglický jazyk organizujeme pravidelné zájezdy žáků do Berlína, Vídně a Spojeného království, Skotska nebo Irska.
4. Máme zkušenosti s programem Evropské Komise Erasmus Plus. V roce 2022 byly úspěšně ukončeny projekty Be In (KA1) a Off the Main Highlights (KA2), v nichž za vzděláním vyjeli individuálně učitelé a skupinově žáci.
5. Chceme pokračovat ve vzdělávání našich učitelů a žáků v Evropě, protože jim umožňují rozvoj dovedností pro profesní uplatnění i osobnostní přínos, dále také podporují jejich sounáležitost k evropskému prostoru a společenství.
6. Máme jednotlivé učitele, kteří spolupracovali se zahraničními učiteli na projektech nebo kurzech přes Erasmus (Itálie, Nizozemsko, Litva, Portugalsko, Mexiko a Kolumbie).
7. Učitelka Šárka Opatová, která na podzim 2021 absolvovala Fulbright TEA, má kontakty na další evropské učitele z mnoha zemí, např. Estonska.

2.8 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

Škola má jasně nastavená efektivní pravidla a mechanismy k organizování vlastní činnosti školy (školní řád, kontrolní řád, organizační řád, vnitřní řád knihovny, školní preventivní program, environmentální program, individuální studijní plány) v souladu s právními předpisy a koncepcí a strategií rozvoje školy. Pedagogové, rodiče i zřizovatel mají k těmto pravidlům a nastaveným mechanismům přístup.

Většinou se využívají webové stránky školy <https://www.gymnaziumdc.cz/>, informační systém Bakaláři pro rodiče, kteří dostávají informace od učitelů nebo i vedení.

Pro sdílení novinek a zpráv z akcí se používáme i:

Facebook školy <https://www.facebook.com/gymdcoficialni>
sociální síť Instagram https://www.instagram.com/gymnazium_dc/

Od loňského školního roku 2023/2024 jsou schůzky se zákonnými zástupci žáků realizovány formou individuálních konzultací s konkrétními pedagogy (v případě potřeby jsou přítomni i třídní učitel, metodik prevence, výchovný poradce případně vedení školy. Každý z pedagogů nabízí v konkrétním čase konzultační hodiny.

V prvních ročnících jsou v průběhu prvního pololetí organizovány tzv. třídní setkání třídního učitele, rodiče a žáka. Jejich cílem je na podkladě prvních studijních výsledků a srovnávacích testů prvních ročníků konzultovat potřeby, nadání, potenciál a případná rizika.

Na NG budou probíhat tripartitní setkání na konci školního roku (polovina května – červen). Náplní bude zhodnocení studijních výsledků jednotlivých žáků. Podkladem pro hodnocení budou portfolia vytvořená ve vybraných předmětech.

Chceme pokračovat v revitalizaci Komenského náměstí spolu s EOA a ZŠ Komenského. Tímto projektem jsme získali titul Světová škola. Na náměstí pořádáme happeningy, při kterých se setkávají žáci škol, rodiče i široká veřejnost. Organizovali jsme dětský den pro žáky mateřských škol.

Pořádáme tzv. vánoční odpoledne pro rodiče, které se stalo prostorem pro neformální setkání.

Spolupracujeme s našimi absolventy, jejichž zkušenosti zprostředkováváme studentům v rámci Kariérního dne a dalších tematických diskuzí či setkání.

2.9 Spolupráce s dalšími institucemi

Škola spolupracuje s institucemi: místní a regionální instituce, neziskové organizace, obec/město, sdružení rodičů a přátel školy, střední školy, školská rada, školské poradenské zařízení.

Konkrétně pak:

1. Škola spolupracuje v rámci města se středními školami – akce Studenti sobě, happeningy. Společně s ostatními středními školami jsme zorganizovali akci na pomoc Ukrajině.
2. Žáci gymnázia spolupracují s dobrovolnickým centrem Slunečnice.
3. Dále spolupráce pokračuje se SZŠ, která připravuje pro žáky nižšího gymnázia preventivní program – první pomoc, pro studentky 3. ročníků – prevenci rakoviny prsu.
4. Dále škola spolupracuje s NP – terénní exkurze pro pedagogy a se SOŠ a SOU 28. října v České Lípě – ekologická soutěž pro NG.
5. Spolupracujeme se ZŠ v Děčíně, v době uzavření všech škol v důsledku covidové pandemie naši studenti doučovali žáky ZŠ. V této aktivitě bychom rádi pokračovali i v dalších letech.
6. Budeme pokračovat v tradiční akci: Den otevřených dveří, kde mají žáci a rodiče možnost navštívit výuku na naší škole, je pro ně připraven program.
7. Spolupracujeme s občanským sdružením Čtvrtlístek – organizujeme celostátní recitační soutěž.
8. Spolupracujeme s Okresním soudem v Děčíně – návštěva soudního přelíčení.
9. Spolupracujeme se Společenským domem Střelnice – kurzy tance, plesy.
10. Spolupracujeme s DDM v Děčíně – zájmová činnost, soutěže.
11. Spolupracujeme s Městským divadlem – Studenti sobě, školní divadelní představení.
12. Spolupracujeme s AŠSK – sportovní činnosti.
13. Spolupracujeme s Člověkem v tísní – projekt Jeden svět na školách.
14. Spolupracujeme se sdružením Slunečnice – přednášky, dobrovolná činnost.
15. Získali jsme ocenění Světová škola, budeme v projektu pokračovat.
16. Spolupracujeme s Národním parkem České Švýcarsko – CHKO Labské pískovce – den v plenéru s ekology v rámci EOVS, soutěže.
17. Spolupracujeme se Zámekem Děčín – koncerty, průvodcovství, předávání maturitních vysvědčení.
18. Spolupracujeme s Městskou policií Děčín – zajištění výuky sebeobrany dívek ve 4. ročníku.
19. Spolupracujeme s neziskovou organizací Nevypust' duši – workshop pro první ročníky – prevence duševního zdraví.
20. Spolupracujeme s agenturou Odyssea – zajištění adaptačních kurzů prvních ročníků a primy.
21. Spolupracujeme s Kinem Sněžník – slevy pro žáky na vstupenky, které si mohou vyzvednout u nás v knihovně.
22. Spolupracujeme s Americkým Centrem / Fulbright komisí – přednášky pro studenty o studiu v USA. Měli jsme již dva asistenty z USA do výuky angličtiny.
23. Škola bude dále spolupracovat s řadou vysokých škol. Jsme páteřní školou Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, úzce spolupracujeme s ČVUT v Děčíně, studenti UJEP v Ústí nad Labem a TU v Liberci uskutečňují na naší škole souvislou pedagogickou praxi.

3 Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Zaměření školy:

všeobecné

3.1.1 Žáci školy jsou motivovaní k dosahování dobrých výsledků a projevují sociální a osobnostní kompetence a občanské hodnoty

Žáci školy se účastní mnoha vědomostních a dovednostních soutěží. Předsedové předmětových komisí dávají informace o úspěších žáků na webové stránky a do místních novin. Na konci roku jsou úspěšní žáci odměňováni pochvalou třídního učitele, ředitelky školy.

Každý rok se připravuje pro žáky 3. ročníků „Kariérní den“ ve spolupráci s děčínskými podniky, při kterém si mohou vyzkoušet mimo jiné pracovní pohovor na určitý obor. Na konci jsou vyhlášeni žáci, kteří jsou při pohovorech úspěšní a které by zaměstnavatelé přijali do svých podniků. Tuto tradici bychom rádi zachovali i pro další roky. Bude záležet na zájmu institucí.

3.1.2 Škola sleduje a vyhodnocuje úspěšnost žáků v průběhu, při ukončování vzdělávání a v dalším vzdělávání či profesní dráze a aktivně pracuje v zájmu zkvalitnění vzdělávání

Kariérní poradkyně pomáhá maturantům s výběrem vysokých škol, objednává pro ně program COMDI (v letošním roce ve spolupráci s ÚP v Děčíně), kde si pomocí testů mohou ověřit, jestli mají předpoklady úspěšně absolvovat školu, kterou si vybrali. Shromažďuje informace o přijetí na vysoké školy, vede si statistiku.

Pedagogové si již zvou do svých hodin naše absolventy na přednášky.

Velmi často studenti pedagogických fakult, naši absolventi, u nás vykonávají souvislou pedagogickou praxi.

3.1.3 Škola vytváří každému žákovi a jeho rodině rovné příležitosti ke vzdělávání bez ohledu na jeho pohlaví, věk, etnickou příslušnost, kulturu, rodný jazyk, náboženství, rodinné zázemí, ekonomický status nebo speciální vzdělávací potřeby

Při přijímání žáků škola respektuje rovný přístup ke vzdělání s maximální vstřícností ke všem uchazečům. Všichni uchazeči procházejí přijímacím řízením a jsou seřazeni podle úspěšnosti. Při rozhodování se škola opírá o výsledky přijímacího řízení, výsledky ze základní školy a úspěchy ve vědomostních soutěžích. Je vytvořen bodový systém. Ve všech třídách škola poskytuje vzdělání ve srovnatelné kvalitě.

Všichni žáci se zúčastňují povinných akcí pořádaných školou. Rodič může požádat Spolek rodičů o příspěvek na akci. Žádost musí zdůvodnit.

Plánujeme pokračovat v nabídce přípravných kurzů pro žáky čtyřletého a osmiletého studia.

3.1.4 Pedagogové se ve své práci zaměřují na sociální a osobnostní rozvoj žáků

Učitelé nabízejí žákům aktivity, které posilují jejich pozitivní sebepojetí a sebevědomí, psychickou zdatnost a odolnost.

Škola spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou.

3.1.5 Pedagogové systematicky sledují vzdělávací pokrok každého žáka a při plánování a realizaci výuky zohledňují individuální potřeby žáka

Někteří učitelé diferenciaci výuky používají, např. přes dělení žáků do skupin či zadáváním úkolů různém obtížnosti nebo dobrovolných úkolů.

3.1.6 Pedagogové využívají široké spektrum výchovně – vzdělávacích strategií pro naplnění stanovených cílů

Pedagogové usilují o co nejpestřejší metody výuky (individuální práce žáka, spolupráce žáků v menších skupinách, společná – frontální práce celé třídy), vytvářejí pozitivní třídní klima podporující učení. Výuka musí být srozumitelná a organizačně zvládnutá.

3.2 Profil absolventa

Popis uplatnění absolventa v praxi:

Škola nabízí studium ve dvou vzdělávacích oborech – osmileté a čtyřleté studium. Vyšší stupeň osmiletého studia a čtyřleté studium se shodují, oba se vyznačují následující charakteristikou.

- Cílem je kvalitní příprava žáků pro studium na vysokých školách všech směrů.
- Všeobecně koncipovaný základ (žáci absolvují povinně všeobecně vzdělávací základ první tři roky studia) umožňuje žákům volit pro další studium školu z nejširší nabídky univerzitního i technického vzdělávání.
- Výrazná profilace žáků dle jejich zaměření je zajištěna bohatou nabídkou volitelných předmětů ve 3., zvláště pak ve 4. ročníku VG.
- Kvalitní jazyková výuka (žáci mají během studia možnost složit mezinárodně uznávanou zkoušku z cizího jazyka) poskytuje žákům naší školy solidní jazykové vybavení potřebné pro další studium doma či v zahraničí.
- Žáci během studia získají dovednosti, které jsou předpokladem úspěšného studia a potřebné ve všech profesích (studijní návyky, práce s informacemi, s různými zdroji informací, dovednost komunikace, prezentace, týmové práce apod.)
-

3.3 Organizace přijímacího řízení a maturitní zkoušky

Obsah: jednotná přijímací zkouška

Forma přijímacího řízení: písemná přijímací zkouška

Aktuální informace k přijímacímu řízení a kritéria pro přijetí jsou dostupné na webu školy v sekci přijímací řízení.

Organizace maturitní zkoušky:

Veškeré informace k organizaci maturitní zkoušky jsou v daných termínech aktualizovány na www.gymnaziumdc.cz

3.5 Výchovní a vzdělávací strategie

Výchovní a vzdělávací strategie	
Kompetence k učení	• Předkládáme žákům dostatek informačních zdrojů (učebnice, slovníky, časopisy, grafy a tabulky, experimenty, exkurze, besedy, aktuální výstavy apod.) a učíme je s nimi pracovat. Tím rozvíjíme nejen potřebné vědomosti, ale i dovednosti vyhodnocovat a zobecňovat získané údaje, rozlišovat podstatné od nepodstatného, uvádět věci do souvislostí, propojovat informace z různých vědních oborů do širších celků, a tím získávat komplexnější pohled na svět. • Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a zpracovávání informací a k jejich využívání v procesu učení i v praktickém životě. • Podporujeme u žáků rozvoj abstraktního a logického myšlení zařazováním vhodných problémových úloh, hádanek, experimentů apod. • Zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů. • Při řešení úkolů vedeme žáky k plánování jejich činnosti. • Vedeme žáky k pochopení významu a přesnému používání odborného názvosloví. • Oceňujeme snahu, vytrvalost, přesnost. • S případnou chybou pracujeme jako s pozitivním faktorem – poznanou chybu chápeme jako krok ke zlepšení. • Vedeme žáky k objektivnímu posouzení vlastních výkonů i výkonů spolužáků. • Zadáváním referátů, projektových úkolů a dalších prací rozvíjíme u žáků schopnost samostudia i jejich tvořivost. • Učíme žáky pracovat s moderní digitální technikou. • Podporujeme ochotu žáků, věnovat se dalšímu vzdělávání formou soutěží a olympiád. • Vedeme žáky k tomu, aby si uvědomili nutnost celoživotního vzdělávání v dnešním světě.

Kompetence k řešení problémů	• Zařazujeme metody, při kterých žáci docházejí k řešením sami. • Vybízíme žáky k tomu, aby sami kladli otázky k určitému problému. • Zadáváme úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů. • Podporujeme při řešení problému týmovou spolupráci. • Podporujeme při řešení problému využívání moderní techniky (např. při počítačových prezentacích žáků). • Využíváme vhodných metod k rozvoji kreativity žáků (projektové úkoly, kooperační učení apod.). • Předkládáme žákům problémy vázané nejen na učební látku, ale i na každodenní život. • V rámci laboratorních prací učíme žáky metodou experimentu aplikovat teoretické poznatky v praxi a řešit problémy. • Používáme názorných pomůcek a demonstračních technik k ověřování teoretických poznatků. • Podněcujeme žáky k odhadu výsledku, logickému myšlení a úsudku. • Motivujeme žáky netradičními úlohami a soutěžemi, necháváme jim prostor pro nápad. Oceňujeme více způsobů řešení i originální způsob řešení. • Vedeme žáky k tomu, aby ověřené postupy, poznatky a závěry dále využívali (algoritmy řešení). • Zařazujeme problémové úlohy do našich testů a využíváme tyto úlohy i z jiných dostupných testů. • Vedeme žáky k přemýšlení o příčinách a následcích různých situací. • Motivujeme žáky k tomu, aby se nebáli říci vlastní názor na daný problém. • Při řešení problému vyžadujeme vhodnou argumentaci. • Vedeme žáky k tomu, aby se nedali odradit neúspěchem a dovedli problém do zdárného konce. • Umožňujeme žákům podílet se na přípravě a organizaci různých akcí pořádaných školou (sportovní akce, projekty aj.).
--	--

Kompetence komunikativní	• Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu • Učíme žáky vyjadřovat se přesně, výstižně, jednoznačně a srozumitelně. Na hodinách vyžadujeme a sami užíváme kultivované a věcné vyjadřování. • Vedeme žáky k osvojení správného odborného názvosloví, značek a symbolů tak, aby porozuměli odbornému textu i obrazovému materiálu. Pracujeme s tabulkami, grafy, diagramy apod. • Při výuce cizích jazyků používáme rozhovory, scénky, dramatizaci, zařazujeme psaní dopisů a e-mailů. • Umožňujeme žákům komunikaci s cizojazyčnými rodilými mluvčími, a to v rámci výměnných nebo poznávacích zájezdů, divadelních představení, internetových projektů apod. • Vytváříme příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků zařazováním diskuzí, referátů, projektových prací apod. • Vedeme žáky k posuzování názorů odlišných od jejich vlastních. • Otevřenou diskuzí učíme žáky dovednosti argumentovat a vhodnou formou obhajovat svůj vlastní názor. • Nabízíme žákům ve výuce dostatek příležitostí naslouchat promluvám druhých žáků a vhodně na ně reagovat. • Zadáváme úkoly, při kterých žáci spolupracují ve dvojicích nebo ve skupině, a tím je učíme týmové práci. • Učíme žáky prezentovat své názory. Tak žáci získají zkušenosti při obhajobě svého názoru, při odpovídání na otázky a při veřejném vystupování. • Zapojujeme žáky do různých soutěží, turnajů, besed a projektů a podporujeme vzájemnou komunikaci mezi věkově rozdílnými skupinami žáků. • Vedeme žáky k tomu, aby pracovali s moderní technikou (počítače, internet, interaktivní tabule...) nejen na hodinách IVT, ale ve všech vyučovacích předmětech. • U písemných prací hodnotíme i jejich estetickou stránku. • Učíme žáky asertivnímu chování a vedeme je k empatii (součástí komunikace je i schopnost vcítění se do nálady a postojů druhého).
---------------------------------	---

Kompetence sociální a personální	• Vedeme žáky k samostatnosti a odpovědnosti za splnění úkolů. Zařazujeme práci ve dvojicích a ve skupinách a klademe důraz na vytvoření pravidel práce v týmu (rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost a spoluzodpovědnost za výsledek) a jejich dodržování samotnými žáky. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci celého týmu, svoji práci i práci ostatních členů týmu. • Vedeme žáky k sebehodnocení a společně hodnotíme výkony skupiny a třídy. • Vytváříme dostatečný prostor pro diskuzi a učíme žáky pravidlům diskuze – žáci prezentují své názory, naslouchají názorům ostatních a respektují je. • Zajímáme se o názory, náměty a zkušenosti žáků. • Pomáháme žákům poznávat sami sebe, znát své vlastní přednosti i nedostatky. • Budujeme přátelskou atmosféru ve třídě, podporujeme snahu žáků o dobré výsledky přístudiu, pochvalou a uznáním žáky motivujeme k další práci. • Prostřednictvím různých aktivit upevňujeme dobré mezilidské vztahy, ohleduplnost, tolerantní chování a vzájemnou pomoc (soutěže, hry, projekty, výlety, exkurze, lyžařské a sportovní kurzy, seznamovací pobyt žáků primy, mezinárodní projekty ...). • Průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě a v případě problému spolupracujeme s výchovnou poradkyní a psychologem. • Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování. • Respektujeme osobnost žáka a přistupujeme k němu s ohledem na jeho individuální schopnosti. • Přistupujeme individuálně i k talentovaným žákům a k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Při odhalování a řešení vývojových poruch učení spolupracujeme s pedagogicko-psychologickou poradnou. • Vedeme žáky k respektování rozdílnosti příslušníků různých ras, národů, náboženství apod. Využíváme přitom zkušeností žáků jiných národností. • Klademe důraz na takt k lidem jakoli handicapovaným. • Podporujeme schopnost a ochotu pomáhat ostatním.
---	---

Kompetence občanská	• Vytváříme u žáků dostatek příležitostí k získání praktických zkušeností a postojů v oblasti ochrany přírody, kulturních a duchovních hodnot a lidských práv (besedy, exkurze, charitativní a humanitární akce...). • Vedeme žáky ke znalostem a dodržování našich kulturních a historických tradic – zapojujeme je do kulturního dění ve škole, ve městě atd. • zaměřených na sociální a ekologickou problematiku. • Reflektujeme ve výuce společenské a přírodní dění. • Klademe důraz na ohleduplnost, zdvořilost, úctu, kultivované a slušné chování k druhým lidem. • Vedeme žáky k respektování dohodnutých pravidel a umožňujeme jim tato pravidla spoluvytvářet. • Důslednou a systematickou kontrolou úkolů vedeme žáky k odpovědnosti za včasné plnění a kvalitu odvedené práce. • Rozvíjíme u žáků schopnost obhájit vlastní postoj i schopnost přijmout fakta, příp. kritiku ostatních. • Podporujeme vlastní sebedůvěru u žáků. • Respektováním osobností žáků dáváme příklad jednání s druhými lidmi. • Učíme žáky chápat principy občanského soužití, odmítat jakoukoli formu násilí, rozlišovat mezi demokracií a totalitou. • Učíme žáky chování v krizových nebo zdraví ohrožujících situacích. • Vedeme žáky k tomu, aby si vážili vlastního zdraví a chránili ho. • Vedeme žáky k pocitu spoluzodpovědnosti za vývoj životního prostředí a k praktickému uplatňování správných zásad jeho ochrany (třídění odpadu ve škole apod.). • Učíme žáky rozpoznávat nebezpečí nepromyšlených zásahů člověka do přírody a vedeme je k myšlení v globálních souvislostech. • Vedeme žáky k tomu, aby znali svá práva i povinnosti, samostatně se rozhodovali a nesli důsledky svých rozhodnutí. • Podporujeme činnost žákovské organizace na škole (Studentská rada).
----------------------------	--

Kompetence pracovní	• Vedeme žáky k tomu, aby chápali studium jako běžnou součást svých povinností. • Vyžadujeme od žáků odpovědný přístup k zadaným úkolům a jejich splnění v dohodnutém termínu a kvalitě. • Vedeme žáky ke správným pracovním návykům při samostudiu i týmové práci. • Vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví spolužáků, zejména při práci v odborných učebnách a laboratořích a v hodinách tělesné výchovy. • V praktických činnostech učíme žáky pracovat s různými materiály, nástroji a vybavením, a tím rozvíjíme jejich jemnou motoriku. • Učíme žáky správně používat různé modely, přístroje a jiné pomůcky. • Zabezpečujeme studijní materiály a zdroje žákům v dostatečném množství. • Rozvíjíme u žáků dovednost dorozumět se alespoň na základní úrovni dvěma cizími jazyky. Tuto dovednost chápeme jako jeden z předpokladů probudoucí úspěšné začlenění žáků do pracovního procesu a do moderní společnosti. • Ze stejného důvodu učíme žáky pracovat s počítačem a další moderní technikou a využíváme počítačové programy, které má škola k dispozici. • Rozvíjíme u žáků potřebu žít a pracovat v čistém a zdravém prostředí. • Učíme žáky posuzovat pracovní činnosti také z hlediska ochrany životního prostředí a společenských hodnot. Vedeme žáky k tomu, aby znalosti a zkušenosti získané při studiu využili při rozhodování o své budoucí vzdělání a profesním zaměření
-----------------------------------	---

Kompetence digitální	• Učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně se rozhodovat, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít. • Rozvíjíme schopnost získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. • Poskytujeme prostor pro vytváření a upravování digitálního obsahu, ke kombinacím různých formátů, vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků. • Vedeme žáky k využívání digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce. • Učíme je chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi, učíme je kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání. • Vyžadujeme předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí, chceme, aby jednal eticky.
-----------------------------	---

3.6 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

3.6.1 Rovné příležitosti ke vzdělávání

Při přijímání žáků škola respektuje rovný přístup ke vzdělání s maximální vstřícností ke všem uchazečům. Všichni uchazeči procházejí přijímacím řízením a jsou seřazeni podle úspěšnosti. Při rozhodování se škola opírá o výsledky přijímacího řízení, výsledky ze základní školy a úspěchy ve vědomostních soutěžích. Je vytvořen bodový systém. Ve všech třídách škola poskytuje vzdělání ve srovnatelné kvalitě.

Všichni žáci se zúčastňují povinných akcí pořádaných školou. Rodič může požádat Spolek rodičů o příspěvek na akci. Žádost musí zdůvodnit.

Plánujeme pokračovat v nabídce přípravných kurzů pro žáky čtyřletého a osmiletého studia.

Výchovná poradkyně spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou. Vytváří pro každého žáka (pokud má pedagogicko-psychologickou poradnou doporučen ISP) s potřebou podpůrných opatření individuální studijní plán. U ostatních žáků s podpůrnými prostředky (bez doporučeného ISP) seznamuje učitele s podmínkami a uzpůsobením vzdělávání u těchto žáků. Škola eviduje výsledky a pokroky žáků s potřebou podpůrných opatření a projevují vstřícnost, zájem a respekt ke každému z nich.

Zabezpečení výuky žáků se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním a sociálním znevýhodněním

- diferencuje a individualizuje vzdělávací proces při organizaci činností
- diferencuje a individualizuje vzdělávací proces při stanovování časové dotace
- diferencuje a individualizuje vzdělávací proces při stanovování forem i metod výuky
- reflektuje potřeby žáků
- spolupracuje s odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště
- spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními
- zajišťuje učební pomůcky

3.7 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Výchovná poradkyně připravuje ISP pro mimořádně nadané žáky – zatím především pro vrcholové sportovce.

Od letošního školního roku na škole působí tzv. koordinátor nadaných žáků, který průběžně komunikuje jejich potřeby, motivuje je k dalším činnostem a nabízí jim podněty pro jejich další rozvoj.

Ostatním nadaným žákům poskytuje škola různé podněty k jejich dalšímu rozvoji. Škola nabízí odměny/stipendia, spolupracuje s odborníky, využívá soutěže/olympiády, zadává specifické úkoly žákům s nadáním, zapojuje tyto žáky do výuky spolužáků, zapojuje je do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů.

3.8 Začlenění průřezových témat

Průřezové téma/Tematický okruh	prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva
Osobnostní a sociální výchova								
Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	M, IVT, F, HV	IVT, F, HV	A, F	F, HV				
Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů	VV, M, F	F, PR	VV, F	VV, F				
Sociální komunikace				A, HV				
Morálka všedního dne	VV, Z	VV						
Spolupráce a soutěž								
Rozvoj schopností poznávání	TV, Č, OV, D, Z	Č, M, OV, CH	B, TV, Č, M, OV, D, CH, HV, VH, EV	VV, Č, M, Z, CČ, PP				
Sebepoznání a sebepojetí	TV, VV, Č, HV	VV, Č, OV, Z, HV	B, TV, VV, Č, OV, Z, HV, N, VH	VV, Č, A, OV, N, CČ				
Seberegulace a sebeorganizace	TV, Č, Z, HV	VV, Č, M, OV, Z, HV, UT	TV, Č, M, OV, Z, HV, N, VH, EV	Č, M, OV, N, CČ				
Psychohygiena	TV, VV, OV	VV, OV	TV, VV, OV, D, HV, VH, EV	VV, OV				

Kreativita	TV, VV, Č, A, M, IVT, OV, F, Z, HV	Č, A, M, IVT, F, Z, HV, UT	B, Č, M, IVT, D, F, CH, Z, HV, N, VH, EV	VV, Č, M, F, CH, HV, N, CČ, PP				
Poznávání lidí	TV, Č, A, Z	Č, A, OV, Z	TV, Č, OV, D, Z	Č, OV, N				
Mezilidské vztahy	TV, Č, M, OV, F, Z, HV	Č, M, OV, F, Z, HV, UT	B, TV, Č, M, OV, D, F, Z, HV, N, VH	Č, A, M, OV, F, N, FR				
Komunikace	TV, VV, Č, A, M, OV, D, F, HV	VV, Č, A, M, OV, F, Z, HV	B, TV, VV, Č, M, OV, D, F, Z, HV, N, FR, VH, EV	Č, A, M, OV, D, F, CH, N, FR, CČ				
Kooperace a kompetice	TV, VV, Č, M, OV, F, Z, HV	VV, Č, M, F, Z, HV, UT	TV, VV, Č, M, IVT, OV, D, F, Z, HV, VH, EV	VV, Č, M, D, F, CH, CČ, PP				
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	TV, Č	Č, OV, UT	TV, Č, IVT, OV, EV	VV, Č, A, Z, CČ				
Hodnoty, postoje, praktická etika	TV, Č, M, IVT, OV, F, Z	Č, A, M, IVT, OV, F, Z, UT	B, TV, Č, M, OV, F, CH, Z, HV, VH, EV	B, VV, Č, M, OV, F, CH, Z, HV, CČ				
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech								
Globalizační a rozvojové procesy								
Globální problémy, jejich příčiny a důsledky				OV				
Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce				OV				
Žijeme v Evropě			A					
Evropa a svět nás zajímá	Č, A, D	Č, A, D, Z	D, Z, HV, N, FR, VH, EV	VV, OV, N, FR				

Objevujeme Evropu a svět	D, Z	OV, D, Z, UT	D, Z, VH, EV	B, VV, A, Z				
Jsme Evropané	Č, D	VV, Č, OV, D	VV, Č, OV, D, Z, FR	VV, Č, OV, D, Z, FR				
Multikulturní výchova								
Základní problémy sociokulturních rozdílů			A					
Kulturní difference	VV, A, Z	VV, A, OV, UT	VV, Č, VH, EV	VV, Č, A				
Lidské vztahy	Č	Č, OV	Č, D	VV, Č, OV, D, Z				
Etnický původ	OV, Z	D, Z, UT	B, D, EV	B, VV, Z				
Multikulturalita	Č, OV, Z	Č, OV, D, Z	TV, Č, Z, EV	VV, Č, A, Z				
Princip sociálního smíru a solidarity		OV	D	D				
Environmentální výchova								
Člověk a životní prostředí	F	F	F	F				
Ekosystémy	Z	Z	B, Z, EV	B, Z				
Základní podmínky života	VV, D, Z	B, VV, D, CH, UT	B, VV, EV	B, VV, CH, Z, PP				
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Z	B, OV, CH, Z, UT	D, CH, Z, EV	B, A, OV, D, CH, Z, PP				
Vztah člověka k prostředí	TV, VV, Č, Z	B, VV, Č, OV, CH, Z, UT	B, VV, Č, D, CH, Z, EV	B, VV, OV, CH, Z, FR				
Mediální výchova								
Média a mediální produkce			A					
kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		Č, A, PR	B, Č, IVT, D	Č, OV, CH, CČ				
interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Č		VH	Č, CČ				
fungování a vliv médií ve společnosti		OV						
tvorba mediálního sdělení		PR	IVT, N					

práce v realizačním týmu		Č, PR	Č					
Výchova demokratického občana								
Občanská společnost a škola	D			VV, OV				
Občan, občanská společnost a stát	OV, D	OV, Z	OV, D	OV, D, Z				
Formy participace občanů v politickém životě	D	OV, D	OV, D	OV, D				
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	D, Z	OV, D, Z, UT	OV, D, EV	D, Z				

Zkratky použité v tabulce začlenění průřezových témat

Zkratka	Název předmětu
A	Anglický jazyk
B	Biologie
Č	Český jazyk a literatura
ČG	Čtenářská gramotnost
CH	Chemie
D	Dějepis
EV	Ekologie očima výtvarníka
F	Fyzika
FG	Finanční gramotnost
FR	Francouzský jazyk
HV	Hudební výchova
IVT	Informatika
M	Matematika
N	Německý jazyk
OV	Občanská výchova
PP	Přírodovědné praktikum
TV	Tělesná výchova
VV	Výtvarná výchova
Z	Zeměpis

3.8 Rozvoj digitální gramotnosti

Rozvoj digitálních kompetencí je rovnoměrně rozložen mezi všechny vzdělávací obory a je realizován na jejich obsahu. Při rozvoji digitální gramotnosti klademe důraz na rozvoj oblastí Tvorby digitálního obsahu a Informace, sdílení a komunikaci. Naopak v menší míře dochází k rozvoji čtyř z digitálních kompetencí, jedná se o kompetence z oblasti Člověk společnost a digitální technologie: 1.4 Správa digitální identity, 1.5 Osobní bezpečí a bezpečnost v digitálním prostředí, 1.6 Ochrana zdraví, 1. 10 Troubleshooting. Tyto jsou primárně rozvíjeny v předmětech Digitální kompetence a Informatika.

tab. Implementace v konkrétních předmětech NG

Tabulka udává, v jakých předmětech jsou dané kompetence rozvíjeny.

	Digitální kompetence	prima	sekunda	tercie	kvarta
Člověk, společnost a digitální technologie	1 Zapojení do společnosti prostřednictvím digitálních technologií	v předmětu Informatika	v předmětu Informatika	FJ, ŠP, OV, v předmětu Informatika	v předmětu Informatika
	2 Každodenní život s technologiemi	AJ, ČJ, D, F, TV, VV	AJ, ČJ, D, TV, VV	AJ, NJ, ČJ, D, F, M, OV, TV, VV, Z	AJ, NJ, ČJ, D, F, M, OV, TV, VV
	3 Osobní rozvoj, osobní vzdělávací prostředí	AJ, ČJ, D, M, OV, VV	AJ, ČJ, D, F, HV, M, OV, VV, Z	NJ, FJ, ŠP, ČJ, F, OV, HV, VV,	NJ, FJ, ŠP, ČJ, F, OV, VV
	4 Správa digitální identity	v předmětu Informatika	v předmětu Informatika	v předmětu Informatika	v předmětu Informatika
	5 Osobní bezpečí a bezpečnost v digitálním prostředí	v předmětu Informatika	v předmětu Informatika	v předmětu Informatika	v předmětu Informatika
	6 Ochrana zdraví	v předmětu Informatika	v předmětu Informatika	v předmětu Informatika	v předmětu Informatika
	7 Právní normy v digitálním prostředí	AJ, ČJ, B, D, HV, OV, TV, VV, Z	AJ, B, D, HV, CH, OV, TV, VV, Z	AJ, NJ, ŠP, B, D, F, TV, HV, Z	AJ, NJ, FJ, ŠP, D, HV, CH, OV, TV, Z
	8 Etika v digitálním prostředí	ČJ	ČJ	---	---
	9 Řešení problémů a inovace	ČJ, D, VV, v předmětu Informatika	ČJ, D, VV, v předmětu Informatika	ČJ, D, F, M, v předmětu Informatika	ČJ, D, F, M, VV, v předmětu Informatika
	10 Troubleshooting (řešení technických problémů)	v předmětu Informatika	v předmětu Informatika	v předmětu Informatika	v předmětu Informatika
Tvorba digitálního obsahu	1 Základy editace textu	AJ, ČJ, B, D, OV, TV,	AJ, ČJ, D, B, CH, OV, TV, Z	AJ, NJ, FJ, ŠP, ČJ, B, D, F, CH, OV, TV, Z	AJ, NJ, FJ, ČJ, B, D, F, OV, TV, Z
	2 Základy počítačové grafiky	B, D, OV, VV, Z	B, D, HV, VV, Z	NJ, FJ, ŠP, B, D, CH, OV, VV,	NJ, FJ, B, D, CH, OV, VV,
	3 Grafika pro pokročilé	VV	HV, VV	VV	VV
	4 Rastry	---	OV	---	VV
	5 Vektory	Z	VV	Z	---
	6 Počítačová prezentace	B, Z	B, CH, Z	F, OV, HV, Z	F, HV, CH, OV, Z
	7 Zvukový záznam a jeho zpracování	AJ	AJ, HV	AJ, NJ, OV, TV, HV, VV	AJ, NJ, ŠP, HV, CH, TV, VV,

	8	MS Word Excel	---	M	---	OV
Informace, sdílení a komunikace	1	Získávání dat, informací a obsahu z digitálních zdrojů	AJ, ČJ, B, D, HV, OV, TV, VV, Z	AJ, ČJ, B, D, CH, OV, TV, VV	AJ, ŠP, ČJ, B, D, OV, HV, VV,	AJ, ŠP, ČJ, D, OV, VV, Z
	2	Správa dat, informací a digitálního obsahu	ČJ, D, F	---	NJ, ŠP, B	NJ,
	3	Interakce prostřednictvím digitálních technologií	HV, D	D	D	D
	4	Sdílení a spolupráce prostřednictvím digitálních technologií	ČJ, B, HV, OV, TV, VV	ČJ, B, HV, CH, TV, VV	NJ, FJ, ŠP, ČJ, B, CH, OV, TV, VV	NJ, FJ, ŠP, ČJ, B, CH, TV, VV,

4 Učební plán

4.1 Celkové dotace – přehled

Vzdělávací oblast	Předmět	nižší stupeň				Dotace nižší stupeň
		Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4	4	4	3+1	15+1
	Anglický jazyk	3+1	3+1	3	3	12+2
	další cizí jazyk			0+3	0+3	0+6
	Německý jazyk					
	Francouzský jazyk					
	Španělský jazyk					
Matematika a její aplikace	Matematika	4	3+1	4	4	15+1
Člověk a příroda	Biologie	2	2,5	2	2	8,5
	Fyzika	2	2	2	1,5	7,5
	Chemie		1	1+1	1+1	3+2
	Zeměpis	2	2	2	1+1	7+1
Člověk a společnost	Občanská výchova	1	1	1	2	5
	Dějepis	1+1	2	2	2	7+1
Člověk a svět práce	Informatika	1	1	1	1	4
	Digitální gramotnost	0+1	0	0	0	0+1
	Osobnostní a sociální výchova			0,5		
Člověk a zdraví	výchova/Výchova ke zdraví	0,5	0,5	-	0,5	2
	Tělesná výchova	2	2	2	2,5	8,5
	Zdravotní tělesná výchova	-	-	-	-	-
Umění a kultura	Výtvarná výchova	2	1	1	1	5
	Hudební výchova	2	1	1	1	5
Volitelné předměty	Užitá tvorba pro radost a zručnost	0	0+1	0+1	0+1	0+3
	Výchova k hudebnosti					
	Čtenářská gramotnost					
	Finanční gramotnost					
	Přírodovědné praktikum					
Celkem hodin		29,5	29	31,5	32	122+18

4.2 Poznámky k učebnímu plánu

Učební plán pro primu až kvartu splňuje všechny normy stanovené RVP ZV. Hodinové dotace pro jednotlivé předměty jsou rozvrženy tak, aby splňovaly všechny předepsané podmínky a současně odpovídaly obsahu učiva v daném ročníku nižšího stupně gymnázia. Rozdělení disponibilních hodin podtrhuje všeobecně vzdělávací zaměření naší školy. Volitelné předměty jsou primárně orientovány na rozvoj gramotností a zručnosti žáků.

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět Český jazyk využívá 1 disponibilní hodinu, a má tedy časovou dotaci 16 hodin, přičemž v primě a sekundě se třída dělí jednou týdně, v tercii a kvartě jednou za 14 dní na polovinu.

Vyučovací předmět Anglický jazyk je posílen v primě a sekundě o jednu disponibilní hodinu.

Jako Další cizí jazyk si žáci volí vyučovací předmět Německý, Francouzský jazyk, nebo Španělský jazyk.

Další cizí jazyk se vyučuje v tercii a v kvartě a je mu věnováno 6 hodin z disponibilní časové dotace.

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět Matematika má celkovou časovou dotaci 16 hodin, přičemž v sekundě využívá jednu disponibilní hodinu. V primě, sekundě a tercii se jednou týdně dělí třída na dvě skupiny.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda

Vyučovací předměty této oblasti jsou posíleny celkem o 3 hodin z disponibilní časové dotace tak, aby zůstala zachována rovnováha mezi přírodovědnými a humanitními obory na naší škole a abychom poskytovali všeobecné gymnaziální vzdělání.

Vyučovací předměty Biologie a Fyzika integrují v sekundě tematický okruh Práce s laboratorní technikou ze vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**. Tyto laboratorní práce budou probíhat v každém předmětu jednou za 14 dní. Při těchto hodinách bude třída rozdělena na polovinu.

Vyučovací předmět Fyzika momentálně prochází restrukturalizací obsahu. Z tohoto důvodu dojde, počínaje letošní primou, ke změně témat vyučovaných v jednotlivých ročnících.

Vyučovací předmět Biologie dále integruje v tercii část obsahu vzdělávacího okruhu **Výchova ke zdraví** ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví (konkrétní integrovaná témata jsou uvedena v Charakteristice předmětu Biologie), a to v rozsahu 1 hodiny týdně.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost

Vyučovací předmět Občanská výchova integruje v tercii a v kvartě některé z okruhů Svět práce ze vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce** (konkrétní integrovaná témata jsou uvedena v Charakteristice předmětu Občanská výchova).

Vyučovací předmět Dějepis má celkovou časovou dotaci v primě posílenou o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Informatika

Vyučovací předmět Informatika má povinnou časovou dotaci 1 vyučovací hodinu v každém ročníku. V tercii tento předmět integruje tematický okruh Využití digitálních technologií ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Třída se dělí v každém ročníku na polovinu.

Digitální gramotnost

V primě je realizován předmět Digitální gramotnost, který je dotován jednou hodinou z disponibilní časové dotace. Tento předmět si, mimo jiné, klade za cíl sjednotit znalosti a dovednosti žáků v primě a také je vybavit konkrétními kompetencemi umožňujícími rozvoj digitální gramotnosti v konkrétních vyučovací předmětech. Při rozvoji digitální gramotnosti kladen důraz na rozvoj oblastí Tvorby digitálního obsahu a Informace, sdílení a komunikaci.

Osobnostní a sociální výchova (Člověk a svět práce a Člověk a zdraví)

Předmět Osobnostní a sociální výchova je zařazen jako samostatný vyučovací předmět od školního roku 2024/2025 v nižších ročnících víceletého gymnázia (konkrétně v primě, sekundě, tercii a kvartě). S dotací 0, 5 hodiny týdně. Propojuje vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce** a Člověk a zdraví, kde jsou integrovány některé z částí vzdělávacího oboru **Výchova ke zdraví** (konkrétní integrovaná témata jsou uvedena v Charakteristice předmětu). Předmětem OSV se navíc prolínají tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova (zároveň zvolený název předmětu), Výchova demokratického občana a Mediální výchova.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví

Vyučovací předmět Tělesná výchova integruje v kvartě část obsahu vzdělávacího okruhu Výchova ke zdraví ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví (konkrétní integrovaná témata jsou uvedena v charakteristice předmětu Tělesná výchova).

Předmět Výchova ke zdraví je dále integrován do předmětu Osobnostní a sociální výchova (konkrétní integrovaná témata jsou uvedena v charakteristice předmětu).

Žáci s částečným uvolněním z Tělesné výchovy navštěvují předmět Zdravotní tělesná výchova.

Vzdělávací oblast Umění a kultura

Vyučovací předměty Hudební výchova a Výtvarná mají časovou dotaci 5 hodin. Třída je v těchto předmětech rozdělena na polovinu. Svůj další zájem mohou žáci rozvíjet prostřednictvím volitelných předmětů v sekundě a zájmovou činností i v dalších ročnících.

Volitelné předměty

Nabídka volitelných předmětů bude každoročně přizpůsobena zájmu žáků a možnostem školy. V současné době nabízíme pro žáky sekundy, terciie a kvarty tyto volitelné předměty:

V sekundě si žáci volí mezi předměty Výchova k hudebnosti a Užitá tvorba pro radost a zručnost.

V tercii žáci rozšiřují své kompetence v oblastech gramotností (finanční a čtenářské).

V kvartě se žáci podrobně věnují rozšiřování svých znalostí v přírodovědných oborech v předmětu Přírodovědná praktika.

Disponibilní hodiny byly rozděleny mezi vzdělávací obory:

Český jazyk a literatura (kvarta)

Anglický jazyk (prima, sekunda)

Další cizí jazyk (tercie, kvarta)

Matematika (sekunda)

Chemie (tercie, kvarta)

Zeměpis (kvarta)

Dějepis (prima)

Povinně volitelný předmět (sekunda, tercie, kvarta)

a

vytvořený vzdělávací obor Digitální gramotnost (prima).

Vzdělávací obsah oblasti **Člověk a svět práce** (tematický okruh Svět práce v plném rozsahu, vedle toho jsme zvolili další dva tematické okruhy – Práce s laboratorní technikou a Využití digitálních technologií) je integrován do oborů Biologie, Fyzika, Občanská výchova, Informatika a vytvořený předmět Osobnostní a sociální výchova v rozsahu 3 vyučovacích hodin.

Vzdělávací obsah oblasti **Výchova ke zdraví** je integrován do oborů: Biologie, Tělesná výchova a Osobnostní a sociální výchova v rozsahu 2 vyučovacích hodin.

Průřezová témata, která tvoří povinnou součást základního i gymnaziálního vzdělávání, jsme začlenili do školního vzdělávacího programu převážně jako integrativní součást realizovaných vzdělávacích obsahů jednotlivých vyučovacích předmětů (viz kapitola Charakteristika školního vzdělávacího programu, 3.7

4.3 Přehled využití týdnů

Ročník	prima	sekunda	tercie	kvarta
Lyžařský kurz	0	1	0	0
Výuka dle rozpisu učiva	0	0	0	0
Celkem týdnů	0	1	0	0

5 Učební osnovy

5.1 Český jazyk a literatura

Počet vyučovacích hodin za týden								Celkem
prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva	
4	4	4	4	0	0	0	0	16
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný					

5.1.1 Charakteristika předmětu

Název předmětu	Český jazyk a literatura
Oblast	Jazyk a jazyková komunikace
Charakteristika předmětu	Předmět je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vzdělávací obsah předmětu má komplexní charakter, pro přehlednost je členěn do tří složek: jazykové výchovy, komunikační a slohové výchovy a literární výchovy. Při výuce však často obsah jednotlivých složek prolíná.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Vyučuje se ve všech ročnících nižšího stupně osmiletého gymnázia. Celková časová dotace s využitím jedné disponibilní hodiny činí 16 hodin, ve všech ročnících po 4 hodinách týdně. Hodina v primě, tercii a sekundě se dělí. Ve škole používáme dva modely rozložení učiva. Učitel si může zvolit, zda bude učit v tzv. blocích, nebo zda v rámci týdne vyčlení jednotlivé hodiny věnované jazyku, slohu a literatuře. Hodinová dotace je posílena nabídkou semináře Čtenářská gramotnost v kvartě. Výuka probíhá v kmenových nebo jiných běžných učebnách (obvykle vybavených projektorem, PC, příp. interaktivní tabulí), odbornou učebnu českého jazyka a literatury nemáme ve škole zřízenou. Za účelem rozvoje digitální gramotnosti je možné využít mobilní učebnu s tablety. Vzdělávací obsah předmětu má komplexní charakter, pro přehlednost je členěn do tří složek: jazykové výchovy, komunikační a slohové výchovy a literární výchovy. Při výuce však často obsah jednotlivých složek prolíná. V jazykové výchově žáci získávají vědomosti, a především dovednosti potřebné k aktivnímu osvojení, příp. rozlišení jednotlivých vrstev jazyka. Primárním cílem je naučit žáky řádné komunikaci s okolním světem, a to v mluvené i písemné formě, kritériem se stává správnost, jasnost, přehlednost, srozumitelnost a funkčnost projevu. V komunikační a slohové výchově se soustředíme na vyjadřovací a komunikační dovednosti podněcujeme tvořivost a fantazii. V literární výchově se zaměřujeme na dovednostní složku oboru, vedeme žáky k aktivnímu čtenářství, rozvíjíme jejich estetické cítění. Nedílnou součástí je orientace žáka v mezilidských vztazích, cílem je celkové formování žákovy osobnosti, usměrňování hodnotového žebříčku. Studenti se seznamují se základními literárními druhy, porovnávají jejich znaky, postihují umělecké záměry autora, formulují vlastní názory na umění. Literaturu žáci poznávají jako nedílnou součást vývoje lidské společnosti, faktografická znalost literární

	historie je však potlačena, preferujeme porozumění literatuře. Do učebního předmětu český jazyk a literatura jsou zařazena následující průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova.
	Předmět je svou podstatou zaměřen na rozvoj dovedností, čímž jsou dány metody práce zaměřené na samostatnou práci žáků, řešení problémů, na práci ve skupinách, sebekontrolu a sebepoznávání, převažuje činnostní charakter učení. Součástí práce v předmětu je zapojení do různých typů soutěží, tímto způsobem pracujeme se zvláště talentovanými studenty.

5.1.2 Klíčové kompetence rozvíjené v předmětu

	Žák...
Kompetence k řešení problémů:	• vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a snaží se sám naplánovat způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností. • vybrané problémové situace řeší tvůrčím způsobem, snaží se o neotřelý přístup.

Kompetence komunikativní:	• ústně i písemně se vyjadřuje adekvátně dané situaci a funkci projevu, dbá na soulad mezi obsahem a formou projevu. • rozšiřuje si slovní zásobu prostřednictvím četby, práce s texty různých stylů a úrovní či různorodých slohových cvičení. • ve svých projevech se řídí jazykovou normou, ovládá český pravopis. • naslouchá názorům druhých, správně formuluje otázky, respektuje pravidla diskuse. Kritické či nesouhlasné stanovisko vyjadřuje vhodnou formou.
Kompetence sociální a personální:	• uvědomuje si zodpovědnost za svou vlastní práci, dovede posoudit své pracovní pokroky. • vedle samostatné práce, pracuje ve dvojici, ve skupině a respektuje pravidla týmové práce. • naslouchá ostatním, chová se ohleduplně, v případě potřeby poskytne pomoc či o ni požádá, vyhýbá se zesměšňování ostatních. • učí se s pomocí učitele hodnotit svůj vlastní výkon i výkon ostatních (slovně i známkou) dle předem stanovených kritérií.
Kompetence občanská:	• respektuje, chrání a oceňuje naše tradice, kulturní i historické dědictví, projevuje postoj k literárním dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění. • respektuje odlišnosti v kultuře a tradicích jiných národů.
Kompetence pracovní:	• dodržuje vymezená pravidla, plní své povinnosti a závazky. Omlouvá se při jejich nezvládnutí. • plánuje si svou práci a s předstihem odhaduje její časovou náročnost.
Kompetence k učení:	• vyhledává a třídí informace dle zadaných kritérií. • aktivně využívá různé informační zdroje (slovníky, příručky, tabulky, schémata, internet, tisk), učí se v nich orientovat a obhajovat, který z použitých zdrojů je pro řešení daného problému nejefektivnější. • identifikuje vlastní chybu, zjišťuje její příčinu a nalézá správné řešení. Nevnímá ji jako selhání, ale příležitost k učení. • snaží se jednoduchou formou vytvořit přehledný zápis z průběhu části vyučovací hodiny či zadaného samostudia
Kompetence digitální:	• vyhledává a prakticky zkouší nové technologie a aplikace podle vzdělávací a komunikační potřeby. • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem. • seznamujete s problematikou autorských práv. • uplatňuje etické, ohleduplné a respektující chování v digitálním prostředí.

5.1.3 Používané metody a formy

- brainstorming
- komunitní a diskusní kruh
- práce ve skupinách
- kritické čtení a psaní, volné psaní
- myšlenková mapa
- diskuse, debata, polemika

5.1.4 Mezipředmětové vztahy

V ročníku	ŠVP výstup	Závislost	Předmět -> Ročník -> ŠVP výstup
sekunda	pojmenuje základní literární žánry, porovná je, najde charakteristické znaky a uvede příklad z vlastní četby	-->	Dějepis -> prima -> • uvede příklady dokládající kulturní odkaz starověkého Řecka
	rozpozná funkční styl administrativní a používá náležitých slovních obrátů	-->	Občanská výchova -> kvarta -> • se seznámí s úřední komunikací (tj. formy ústního i písemného styku s úřady)
	rozliší motiv a téma	<--	Hudební výchova -> prima -> • zahraje jednoduchou píseň na flétnu
	• pojmenuje základní literární žánry, porovná je, najde charakteristické znaky a uvede příklad z vlastní četby	<--	Dějepis -> prima -> • uvede příklady dokládající kulturní odkaz starověkého Řecka
	• rozpozná funkční styl administrativní a používá náležitých slovních obrátů	<--	Občanská výchova -> kvarta -> • se seznámí s úřední komunikací (tj. formy ústního i písemného styku s úřady)
tercie	aplikuje vědomosti o literárních žánrech na jejich formální výstavbu	<--	Hudební výchova -> sekunda -> • seznámí se s vybranými skladateli
	uvádí souvislosti mezi formou a obsahem literárního díla	<--	Hudební výchova -> tercie -> • orientuje se v proudu znějící hudby
kvarta	porozumí hlavnímu ideovému záměru díla	<--	Hudební výchova -> kvarta -> • orientuje se ve vývoji nonartificiální hudby od počátku 20. století do 60. let 20. století

5.1.5 Průřezová témata

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Rozvoj schopností poznávání	Literární výchova Zvuková stránka jazyka Skladba - pozornost, soustředění, zapamatování Tvarosloví - pozornost, soustředění, zapamatování	Význam slov - pozornost, soustředění, zapamatování Tvarosloví - pozornost, soustředění, zapamatování Skladba - pozornost, soustředění, zapamatování Procvičování pravopisu - pozornost, soustředění, zapamatování Popis, ... - pozornost, soustředění, zapamatování Charakteristika - pozornost, soustředění, zapamatování Výtah - pozornost, soustředění, zapamatování Literatura	Obecné výklady o českém jazyce - pozornost, soustředění, zapamatování Tvarosloví Skladba Literatura	literatura (průběžně)
Sebepoznání a sebepojetí	Jednoduché komunikační žánry Dopis	Význam slov - individuální styl Tvarosloví - detekce chyby Skladba - detekce chyby Procvičování pravopisu - detekce chyby Popis,... - individuální styl Charakteristika - individuální styl Výtah - individuální styl Životopis - osobní prožitky vyjádřené předepsanou formou	Charakteristika literární postavy - individuální styl autora Líčení – subjektivně zabarvený popis - individuální styl	volba vhodných stylistických prostředků (průběžně)
Seberegulace a sebeorganizace		Význam slov Tvarosloví Procvičování pravopisu Popis,... - pracovní postup Charakteristika Výtah - individuální přístup k učení	Charakteristika literární postavy Líčení – subjektivně zabarvený popis	volba vhodných stylistických prostředků (průběžně)
Poznávání lidí	Literární výchova	Literatura	Literatura - móda v kultuře	literatura komunikační situace (účastníci komunikace)
Mezilidské vztahy	Literární výchova - tolerance, vzájemné obohacování kultur Literární výchova	Literatura	Literatura - (vliv historického období na pojetí vztahů)	literatura (průběžně)

Komunikace	Literární výchova Vypravování Popis Dopis Jednoduché komunikační žánry Tiskopisy Úvod do slohu - verbální i neverbální prostředky	Význam slov - přesnost vyjadřování Tvarosloví - správnost vyjadřování Skladba - správnost vyjadřování Procvičování pravopisu - správnost zápisu ovlivňuje význam Popis,... - přesnost vyjadřování Charakteristika - přesnost vyjadřování Žádost - přesnost vyjadřování v administrativním stylu Literatura	Obecné výklady o českém jazyce - přesnost vyjadřování Charakteristika literární postavy - přesnost vyjadřování Líčení – subjektivně zabarvený popis - přesnost vyjadřování Literatura	komunikační situace
Kooperace a kompetice	průběžně	průběžně	průběžně	jazyk, stylistika i literatura (průběžně)
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Vypravování - výběr prostředků Popis - výběr prostředků Dopis - výběr jazykových prostředků Jednoduché komunikační žánry - výběr prostředků Tiskopisy - výběr prostředků Zvuková stránka jazyka Skladba - hledání řešení Tvarosloví - hledání řešení	Význam slov - hledání řešení Tvarosloví - hledání řešení Skladba - hledání řešení Procvičování pravopisu - hledání řešení Popis,... - hledání řešení Charakteristika - hledání řešení	Obecné výklady o českém jazyce - hledání řešení Tvarosloví - hledání řešení Skladba - hledání řešení Charakteristika literární postavy - hledání řešení Líčení – subjektivně zabarvený popis - hledání řešení	volba vhodných stylistických prostředků (průběžně)
Kreativita	Literární výchova Vypravování Popis Dopis Jednoduché komunikační žánry	Význam slov - volba vhodných výrazů Tvarosloví - hledání vhodných výrazů Procvičování pravopisu - hledání vhodných výrazů Popis,... - volba vhodných výrazů Charakteristika - volba vhodných výrazů Vypravování - volba vhodných výrazů Literatura	Obecné výklady o českém jazyce - volba vhodných výrazů Skladba - náhrady VV – VČ Charakteristika literární postavy - volba vhodných výrazů Líčení – subjektivně zabarvený popis - volba vhodných výrazů Literatura - vlastní tvorba textů	vhodné využívání stylistických prostředků (průběžně)
Hodnoty, postoje a praktická etika	Literární výchova	Význam slov - kultura vyjadřování Popis,... - popis uměleckého díla Charakteristika - kultura vyjadřování Literatura - odpovědnost, spolehlivost, respekt, projevy chování	Obecné výklady o českém jazyce - kultura vyjadřování Charakteristika literární postavy - lidský charakter Líčení – subjektivně zabarvený popis - personifikace Literatura - odpovědnost, spolehlivost, respekt, projevy chování	literatura (průběžně)
Evropa a svět nás zajímá	Vypravování - zážitky a zkušenosti z Evropy	Slovní zásoba ... - jazyk jako historický jev		
Jsme Evropané	Literární výchova - kořeny a zdroje evropské civilizace	Literární výchova - kořeny a zdroje evropské civilizace	Literatura - kořeny a zdroje evropské civilizace	literatura - práce s literárními texty (průběžně)

Kulturní difference			Obecné výklady o českém jazyce - slovanské jazyky	Slované, slovanské národy
Lidské vztahy		Literatura - tolerance, vzájemné obohacování kultur	Literatura - tolerance, vzájemné obohacování kultur	literatura průběžně
Etnický původ				
Multikulturalita	Literární výchova - evropská literatura Národní jazyk - specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost	Literatura - evropská literatura	Literatura - evropská literatura	světová literatura (průběžně)
Vztah člověka k prostředí	Literární výchova - živá příroda v literatuře	Literatura - živá příroda v literatuře	Literatura - živá příroda v literatuře	
kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		Literatura	Literatura	Základy mediální výchovy (vliv médií na veřejnost)
interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Jednoduché komunikační žánry - typy sdělení a jejich funkce, role a působení médií			Základy mediální výchovy (vliv médií na veřejnost)
práce v realizačním týmu		Literatura - dramatizace literárního textu	Literatura - dramatizace literárního textu	

5.1.6 Učivo/výstupy

	prima
Učivo	ŠVP výstupy
Tvarosloví slovní druhy jmenné kategorie podstatná jména konkrétní, abstraktní, pomnožná, hromadná, látková, vlastní a obecná skloňování, stupňování a jmenné tvary přídavných jmen druhy zájmen a jejich skloňování druhy a tvary číslovek slovesné kategorie podmiňovací způsob a slovesný čas pravidla pravopisu	rozeznává deset slovních druhů rozezná ohebná a neohebná slova určí slovní druhy stejně znějících tvarů slov s ohledem na jejich význam v textu rozliší konkrétní a abstraktní jména, dvojí význam některých podstatných jmen doloží ve větě přiřadí podstatná jména k jménům pomnožným, hromadným nebo látkovým vyhledá v textu vlastní jména, odliší je od obecných odůvodní psaní velkých a malých písmen správně třídí druhy přídavných jmen, zájmen a číslovek a zvládá jejich pravopis určí a tvoří různé slovesné tvary odliší nespisovné tvary podmiňovacího způsobu tvoří a aktivně užívá spisovné tvary slov v mluveném i písemném projevu orientuje se v základních jazykových příručkách a při řešení problému s nimi pracuje samostatně
Skladba větné členy věta jednoduchá a souvětí interpunkce v souvětí	oddělí v textu základní větné členy od rozvíjejících rozliší různé druhy podmětů a přísudků pozná přívlastek, předmět a příslovečné určení ovládá shodu podmětu s přísudkem písemnou formou člení větu jednoduchou na část podmětovou a přísudkovou určí počet vět v souvětí a rozliší hlavní a vedlejší věty graficky znázorní vztahy mezi větnými členy a větami spojuje věty obvyklými spojovacími výrazy píše správně interpunkční znaménka před běžnými spojkami a mezi větnými členy
Zvuková stránka jazyka druhy hlásek spisovná a nespisovná výslovnost spodoba znělosti zvuková stránka slova a věty	sluchově rozliší znělost a neznělost hlásek vysvětlí podobu znělosti v návaznosti na pravopis spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova poučení o zvukové stránce věty využívá pro správné čtení a přednes
Národní jazyk řeč a jazyk rozvrstvení národního jazyka spisovné a nespisovné útvary	zařadí český jazyk k slovanským jazykům rozliší užívání obecné češtiny, nářečí, slangu, argotu a spisovného jazyka nahradí nespisovný projev projevem spisovným
Jazykověda složky jazykovědy	přiřadí správné termíny k jednotlivým jazykovědným oborům

jazykové příručky	orientuje se a vyhledává informace v jazykových příručkách (Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny, Stručná mluvnice česká)
Úvod do slohu mluvený a psaný projev	chápe jazyk jako nástroj komunikace a rozmanitost českého jazyka jako prostor pro výběr vlastního vyjadřovacího stylu
Tiskopisy	vyplní různé typy tiskopisů a popíše jejich funkci
poštovní poukázka	vysvětlí rozdíl mezi adresátem a odesílatelem
podací lístek	vyjadřuje se jasně, stručně a srozumitelně
	odliší důležité informace od nepodstatných
Jednoduché komunikační žánry	hledá vhodné vyjadřovací prostředky pro stručnou komunikaci s dospělými i s vrstevníky
vzkaz	
inzerát	v denním tisku vyhledá různé druhy inzerátů a třídí je
objednávka	sestaví objednávku dle vlastního výběru
zpráva a oznámení	objasní rozdíl mezi oznámením a zprávou a vyhledá je v tisku
SMS zpráva	vytvoří plakát k oznámení a napíše zprávu
Dopis	vhodně stylizuje osobní dopis a dbá na celkovou úpravu
dopis osobní	sepiše žádost a dodrží stanovenou formu úředního dopisu
dopis úřední	vysvětlí funkci elektronické pošty
Popis	hledá a vybírá vhodné a výstižné jazykové prostředky pro kultivovaný ústní i písemný projev
druhy, prostředky a postup popisu	při vlastním tvořivém psaní dodržuje zvolený postup a dbá na grafickou úpravu,
popis statický (např. budovy, místnosti, postavy, krajiny)	člení na odstavce
popis dynamický (např. pracovního postupu, děje, návod)	vyhledá ukázky popisu v krásné i odborné literatuře a porovnává použité jazykové prostředky
	vytvoří logicky uspořádaný návod
	vypracuje osnovu k popisu
Vypravování	při vlastní ústní i písemné tvorbě dodržuje časovou posloupnost událostí, volí výstižná dějová slovesa a další vhodné jazykové prostředky k oživení příběhu
dějová posloupnost	rozliší a sestaví různé typy osnov
osnova	používá správně interpunkční znaménka u přímé řeči
jazykové prostředky	najde a odstraní slohové chyby v textu (doplní nadpis, přímou řeč, jednočlenné věty, citoslovce, nahradí opakuující se slova, rozčlení příběh do odstavců atd.)
Struktura literárního díla	orientuje se v textu, vyhledává v něm informace
téma, postava, prostředí, děj, titul díla	charakterizuje hlavní postavy
	reprodukuje děj přečteného nebo slyšeného příběhu
	přednese referát o knize vlastního výběru s ohledem na strukturu díla,
	subjektivně dílo hodnotí
	plynule čte a ústně formuluje dojmy z četby
	namaluje obrázek k vybranému literárnímu dílu
Literární druhy	rozliší jednotlivé literární druhy a najde v čítance jejich výrazné představitele
lyrika, epika, drama, poezie, próza	
Literární žánry	

pohádka, pověst, báje, bajka, balada, píseň, povídka	pojmenuje základní literární žánry, porovná je, najde charakteristické znaky a uvede příklad z vlastní četby
Literární umělecké prostředky	vyhledá v textu některé základní umělecké prostředky a použije je i ve vlastním
obrazná pojmenování (přirovnání, personifikace, metafora)	projevu
Úvod do versologie	při přednesu a recitaci respektuje členění básně do veršů a slok
verš, druhy rýmů, sloka	pojmenuje druhy rýmů a uplatní je ve vlastní tvorbě
Exkurze do Městské knihovny Děčín	naučí se orientovat v uspořádání knihovny pochopí pravidla půjčování knih motivaci k samostatnému čtení získají motivaci k samostatnému čtení

Český jazyk a literatura	sekunda
Učivo	ŠVP výstupy
Význam slov	uvědomuje si potřebu rozšířit si slovní zásobu
slova jednoznačná, mnohoznačná	rozliší význam věcný a mluvnický, uvědomuje si sepětí se stylistikou
sousloví, rčení	přesně formuluje význam slova pomocí synonym, nadřazených slov...
synonyma, homonyma	vytváří si pozitivní vztah k mateřskému jazyku
slova citově zabarvená	pracuje se Slovníkem spisovné češtiny
odborné názvy	chápe jazyk jako historický jev
Slovní zásoba a její obohacování	využívá poznání způsobů tvoření slov ke správné výslovnosti
tvoření slov	rozliší jednotlivé způsoby tvoření, používá je vhodným způsobem
způsoby tvoření slov	posoudí vhodnost mechanicky utvořeného slova
odvozování	vnímá odvozování konkrétních slovních druhů jako významovou záležitost
skládání	
zkracování	
Tvarosloví	vysvětlí systém tvarosloví
zájmeno jenž	uvědomuje si nutnost praktického ovládnutí spisovné normy jazyka
slovesný rod	upevňuje si návyk spisovného projevu a při pochybách používá jazykové příručky (Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny, mluvnické příručky)
neohebné slovní druhy	využívá spisovných i nespisovných prostředků v souvislosti s literaturou, slohem identifikuje chybné tvary v jednoduchých případech užívá vhodně jednotlivé slovní druhy ve stylistice (zájmena, příslovce, ...) zájmeno „jenž“ vnímá i jako stylistickou záležitost, užívá správné tvary
Skladba	vysvětlí postavení přísudku ve větě (předmětová slovesa – není nutný termín; pouze vazba sloves, kterou dovede vhodně doplnit)
druhy vět podle postoje mluvčího	rozliší typy přísudků
věty jednočlenné, dvojčlenné	u rozvíjejících větných členů rozpozná vztahy formální nadřazenosti a

základní a rozvíjející větné členy větné členy a vedlejší věty	podřazenosti (prokáže na grafickém znázornění)
	pojmenuje větné členy a vedlejší věty
	stylisticky správně vyjadřuje myšlenky, vytváří logické věty
	u vedlejších vět se zamýšlí nad formální a významovou stránkou věty, uvědomí si úskalí mechanického určování vedlejších vět
	využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných projevů podle komunikační situace
Procvičování pravopisu psaní velkých písmen ve vlastních jménech	ovládá základní pravopisné jevy
	spojí učivo se znalostmi zeměpisnými a všeobecným přehledem
	uvědomí si rozdílné psaní velkých písmen v souvislosti s významem výrazů
	pracuje s Pravidly českého pravopisu
Popis statický – např. popis uměleckého díla popis výrobku Popis dynamický popis pracovního postupu	správně se stylisticky vyjadřuje
	využívá vhodné jazykové prostředky
	vnímá vztah k umění slovesnému a výtvarnému
	využívá popis pracovního postupu jako návod k provádění určité činnosti
Charakteristika	uvědomuje si vlastnosti člověka jako individuální bytosti
	rozpozná a popíše kladné lidské vlastnosti
	rozlišuje charakteristiku vnější a vnitřní
	využívá poznatků z literární teorie (např. přirovnání) při tvorbě textů
Výtah	uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel
	vybere vhodné jazykové prostředky
	shrne hlavní myšlenky
	samostatně zpracuje výtah z odborného textu, což vnímá jako přípravu na vlastní studium
Žádost	správně formuluje běžnou žádost s dodržováním formálních náležitostí
	rozpozná funkční styl administrativní a používá náležitých slovních obrátů
Životopis	uplatní formální náležitosti tohoto slohového útvaru při psaní životopisu
Vypravování	převypráví literární text
Literární žánry	pojmenuje základní literární žánry, porovná je, najde charakteristické znaky a
kronika legenda cestopis kramářská píseň melodram	uvede příklad z vlastní četby
Literární druhy lyrika, epika, drama, poezie, próza	rozliší jednotlivé literární druhy a najde v čítance jejich výrazné představitele
Struktura literárního díla téma, postava, prostředí, děj, titul díla vztah forma a obsah	zhodnotí text

typizace postav	charakterizuje výrazné vlastnosti typických literárních postav
Literární umělecké prostředky metonymie	vyhledá v textu některé základní umělecké prostředky a použije je i ve vlastním projevu
Druhy rýmů, témat	pojmenuje druhy rýmů
	rozliší motiv a téma
Drama režisér, scénárista, dramatik, dramaturg komedie, tragédie	rozliší roli jednotlivých spoluvůrců divadelního představení
	charakterizuje kompozici dramatického díla
Práce s literárními texty v průběhu hodin literární výchovy	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
	rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
	tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí
	základů literární teorie
	vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích
	rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty

Český jazyk a literatura	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
Obecné výklady o českém jazyce	se řídí zásadami jazykové kultury
čeština – jazyk slovanský útvary českého jazyka spisovná a nespisovná čeština jazykové příručky a jazyková kultura	vnímá náš jazyk jako nejcennější dědictví po předcích využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, Slovníkem spisovné češtiny a s jazykovými příručkami
Tvarosloví nepravidelnosti ve skloňování substantiv skloňování cizích vlastních jmen osobních slovesný vid kmen přítomný a minulý pravopis koncovek jmen a sloves	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov (případně vyhledá v příslušných jazykových příručkách)
Skladba věta dvojčlenná a jednočlenná, větný ekvivalent rozvíjející větné členy několikanásobné větné členy a významové poměry mezi nimi rozlišení souvětí podřadného a souřadného souvětí souřadné, významové poměry mezi hlavními větami	analyzuje stavbu vět a souvětí, doplňuje čárky, argumentuje při hledání řešení adekvátně nahrazuje větné členy větami vedlejšími orientuje se v obtížnějších typech souvětí
Charakteristika literární postavy	analyzuje přiměřené umělecké texty vyjádří, jak autor představuje postavu uvědomuje si vztah mezi vnějšími a vnitřními rysy charakterizované postavy

Líčení – subjektivně zbarvený popis	rozlišuje funkce jednotlivých jazykových prostředků
	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu, tvořivě prací s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní
Jazyk literárního díla obrazná pojmenování – eufemismus (zjemnění), ironie, opis básnické figury – opakování slova, paralelismus, anafora, epifora řeč literární postavy – monolog, dialog, vnitřní monolog autorská řeč – ich-forma, er-forma	rozlišuje různé druhy obrazných pojmenování, vyhledává samostatně jejich příklady v uměleckých textech, vytváří analogické příklady vlastní
	vysvětluje zvláštnosti uměleckého vyjadřování, jeho estetickou působivost, odlišuje základní typy figur, vyhledává je v lyrických a epických textech
	analyzuje řeč literární postavy, používá její jednotlivé druhy ve vlastních textech (při hodinách literatury i stylistiky)
	rozpoznává formy autorské řeči, aplikuje na úlohu vypravěče, využívá ve své vlastní tvorbě
Kompozice literárního díla	rozlišuje základní druhy kompozic na základě jejich charakteristických znaků
chronologická	vhodně je využívá ve svých projevech, např. při vypravování, popisu apod.
retrospektivní	
kontrast	
Literární žánry antický hrdinský epos, středověký hrdinský a rytířský epos, rytířský román, biblický příběh, balada – lidová a autorská, píseň, povídka – básnická a romantická, fantasy literatura, science fiction	charakterizuje typické znaky jednotlivých literárních žánrů
	vysvětluje jejich souvislost s dobou, ve které vznikaly
	analyzuje nadčasovost nebo naopak „módnost“ jednotlivých žánrů
Obsah a forma literárního díla	aplikuje vědomosti o literárních žánrech na jejich formální výstavbu
	uvádí souvislosti mezi formou a obsahem literárního díla
	formuluje ústně i písemně své estetické dojmy z obsahu literárních děl, své názory na literární díla, filmová a divadelní představení
Základní etapy vývoje literatury	aplikuje přehled historických souvislostí na charakteristiku jednotlivých vývojových období
antika, středověk, renesance, romantismus, realismus	využívá poznatků z estetické výchovy k charakteristice uměleckých znaků těchto období
	pojmenovává základní rysy vývojových etap typické pro literaturu

Český jazyk a literatura	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
Slovní zásoba a význam slova	používá novou terminologii v praxi
slovo a sousloví, věcné významy slov	správně vyslovuje běžně užívaná cizí slova
rozvoj slovní zásoby	vyloží podstatu polysémie, homonymie, synonymie
významové vztahy mezi slovy: synonyma, antonyma, homonyma, slova polysémická	pracuje s různými typy slovníků
slova domácí, cizí, mezinárodní	posoudí vhodnost slova po stránce slohové a významové

Nauka o tvoření slov	analyzuje slovo z hlediska morfemického
stavba slova	vyloží podstatu tvoření slov v češtině
odvozování, skládání, zkracování slov	rozpoznává způsoby tvoření nových slov
	provádí slovotvorný rozbor
Tvarosloví	správně třídí slovní druhy (i v případě slovnědruhových homonym)
slovní druhy (slova ohebná a neohebná)	využívá sémantické, morfologické, syntaktické hledisko u složitějších případů
	určuje mluvnické kategorie jmen i sloves, přiřazuje jména ke vzorům
	správně užívá zájmen osobních a vztažných, duálových tvarů
	poznává přechodníkové tvary a vysvětlí jejich funkci v textu
Skladba	využívá svých znalostí při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
stavba věty a souvětí	
věty podle postoje mluvčího	
věty podle členitosti	
větné ekvivalenty	
věta jednoduchá a souvětí	
mluvnický zápor	
skladební dvojice – shoda, řízenost, přimykání	graficky naznačí stavbu věty a souvětí
doplňk	rozlišuje skladební vztah a způsob jeho vyjádření
složitě souvětí	vyloží složitější souvětí na základě syntaktických znalostí
významové poměry mezi souřadně spojenými větnými členy a větami	tvořivě pracuje s větou a souvětím
samostatný větný člen, oslovení, vsuvka, věta neúplná	objasní motivované odchylky od pravidelné větné stavby, správně a přesně je využívá
řeč přímá a nepřímá	graficky správně zapisuje přímou a nepřímou řeč
Pravopis	využívá znalostí ze slovotvorby, tvarosloví a skladby
lexikální, tvaroslovný, skladební	navykle používá Pravidla českého pravopisu
vlastní jména	vysvětlí a aplikuje obecné zásady psaní vlastních jmen
Zvuková stránka jazyka	prokáže znalost základních pravidel výslovnosti, zvláště zdvojených souhlásek
hlásky a hláskové skupiny	spodobu znělosti vnímá jako pravopisný problém
větný přízvuk a větná melodie	správně používá vhodné tempo řeči
	vysvětlí vliv intonace na smysl výpovědi
Obecné výklady o jazyce	rozlišuje spisovný jazyk od nespisovných útvarů
řeč a jazyk	
slovanské jazyky	
vývoj českého jazyka	
útvary národního jazyka	
jazykověda a její disciplíny	přesvědčí druhé o důležitosti jazykové kultury
jazyková kultura	vhodně volí jazykové prostředky vzhledem k situaci
Vypravování s uměleckými prvky (se začleněním popisu, charakteristiky)	rozlišuje spisovný a nespisovný projev
úvaha	vhodně využívá spisovné i nespisovné jazykové prostředky vzhledem ke
základy mediální výchovy	komunikačnímu záměru

funkční styly	kultivovaně komunikuje, argumentuje, souvisle vysvětluje
	posoudí vliv médií na veřejnost
	přihadí text k funkčnímu stylu
Práce s literárními texty v průběhu hodin literární výchovy	kultivovaně a s porozuměním čte
	pochopí sdělení díla
	seznamuje se s domácí a zahraniční tvorbou (se stěžejními autory)
Literární druhy lyrika, epika, drama poezie, próza	rozliší jednotlivé literární druhy
Literární žánry povídka balada (villonská, sociální) román epigram romaneto drama	zařadí text k literárnímu žánru
	najde charakteristické znaky jednotlivých žánrů
Charakteristika vybraných uměleckých směrů konfrontace tradičních uměleckých prostředků s moderními	získá čtenářskou orientaci
	se seznámí se základními uměleckými směry
Struktura literárního díla vztah forma x obsah tematika literárního díla kompozice (chronologická, retrospektivní, rámcová, asociativní metoda tvoření) jazyk literárního díla	analyzuje prostředky jazykové, tematické, kompoziční, jichž bylo užito k dosažení uměleckého účinku
	porozumí hlavnímu ideovému záměru díla
Jazyk literárního díla obrazná pojmenování (metafora, personifikace, přirovnání, metonymie, eufemismus) básnické figury (anafora, epifora) dialog, monolog, vnitřní monolog	vyhledá základní druhy obrazných pojmenování, figur
	rozpozná formu dialogu, monologu a vnitřního monologu
	sám tvoří jednoduché příklady obrazných pojmenování
Versologie verš volný rytmus rým (opakování druhů rýmů)	rozliší pravidelný verš od volného verše
	určí formu jeho pravidelnosti

5.2 Anglický jazyk

Počet vyučovacích hodin za týden								Celkem
prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva	
4	4	3	3	0	0	0	0	14
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný					

5.2.1 Charakteristika předmětu

Název předmětu	Anglický jazyk
----------------	----------------

Oblast	Jazyk a jazyková komunikace
Charakteristika předmětu	Předmět vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Na nižším stupni osmiletého gymnázia se vyučuje ve všech ročnících a vzhledem k mimořádné důležitosti anglického jazyka v mezinárodní komunikaci, různých vědních oborech a čím dál více i turismu a jiných činnostech byl posílen z disponibilní časové dotace o dvě hodiny. To znamená, že v primě a sekundě má časovou dotaci po 4 hodinách, v tercii a kvartě po 3 hodinách týdně. Výuka probíhá výhradně v dělených třídách, v rámci možnosti v jazykových učebnách, využívá se i učebna počítačová a multimediální. Navazuje na znalosti žáků z předchozího studia na základní škole a je založena na modelu britské angličtiny. Do vzdělávacího obsahu jsou začleněna tato průřezová témata: Osobnostní rozvoj a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova. Výuka anglickému jazyku vytváří předpoklady pro budoucí vzájemnou komunikaci žáků s ostatními národy Evropy a světa a jejich případné pracovní zapojení mimo oblast mateřského jazyka. Připravuje je jednak k praktickému využívání jazyka, jednak k chápání jiných skutečností a kultur, a tak je vede k toleranci, respektu a úctě ke kulturním a etickým hodnotám jiných národů. Metody a formy práce jsou založeny na pozorování, imitaci, tvořivých činnostech a hře v nižších ročnících, ve vyšších pak přistupují i takové, které vyžadují uvědomělý přístup k osvojování a uvědomování si odlišností struktur anglického a českého jazyka a samostatnou práci žáků. Pozornost se věnuje rozvoji všech řečových dovedností, porozumění poslechu, čtení a písemnému vyjadřování. S postupným rozšiřováním učiva se stále více uplatňuje logičnost a tvořivá samostatná práce žáků ve formě projektů a různých způsobů práce ve skupinách. Tak dochází i k propojení s jinými humanitními a přírodovědnými předměty. Stále ve větším rozsahu se žáci seznamují s reáliemi anglicky mluvících zemí včetně sociokulturních aspektů, při nichž se pracuje i s autentickými materiály (tisk, knihy, filmy, rozhlasové a televizní pořady, besedy s cizinci atd.) nebo žáci sami vyhledávají fakta na internetu, která se učí třídit a hodnotit jejich spolehlivost a věrohodnost. Jsou vedeni ke korespondenci s dětmi v cizině a s cizími zeměmi se seznamují i při poznávacích zájezdech a výměnných pobytech. Při vyučování se uplatňuje diferencovaný přístup k žákům, zvláštní pozornost je věnována žákům se specifickými poruchami učení, je kladen důraz na mluvený projev. Nadaní žáci se zapojují do různých soutěží, např. olympiády v anglickém jazyce nebo písemných soutěží vyhlašovaných různými vzdělávacími institucemi. Žáci si mají uvědomit, že studium cizích jazyků je záležitostí celoživotní a mají získat návyky a dovednosti, jak vyhledávat nové informace související s postupným vývojem jazyka i vědy a techniky v různých slovnících, příručkách, encyklopediích atd. Soustavná péče je tedy věnována osvojování účinných studijních dovedností včetně autokorekce a autoevaluace.

5.2.2 Klíčové kompetence rozvíjené v předmětu

	Žák...
Kompetence k řešení problémů:	• identifikuje problém a rozčlení ho na části, které postupně řeší. • při řešení problému aplikuje své znalosti a dovednosti, posuzuje potřebu rozšíření o další zdroje k úspěšnému řešení. • pracuje s různými zdroji informací, ověřuje jejich validitu, spolehlivost a užitečnost. • identifikuje stav vyřešení problému a obhájí své řešení.
Kompetence komunikativní:	• analyzuje komunikační situaci, rozpoznává její cíl a vybírá z jím ovládaných jazykových prostředků takové, které jsou pro danou situaci a cíl vhodné. • vyjadřuje se v mluveném a psaném projevu srozumitelně a asertivně, rozpozná případné nedorozumění s publikem a nalézá další způsoby pro své vyjádření. • zapojuje se do různých komunikačních situací, rozpozná zásadní informace a náladu sdělení, které dokáže převyprávět či shrnout a patřičně na něj reagovat. • s respektem naslouchá názorům, které se od jeho vlastního liší, posuzuje různé pohledy a upravuje či utvrzuje svůj názor, který asertivně prezentuje druhým.
Kompetence sociální a personální:	• vyhýbá se předsudkům při kontaktu s lidmi, respektuje odlišnosti a chová se ohleduplně vůči druhým, nabízí svou pomoc, pokud je potřeba. • zapojuje se do práce skupiny, podílí se na plánu práce a jeho dodržení, uvědomuje si, že splnění jeho části ovlivňuje úspěšnost práce, při neúspěchu nepřenáší vinu na druhé. • využívá sebereflexe, posuzuje své úspěchy a neúspěchy, identifikuje jejich příčiny ve svém jednání. • vyhledává příležitosti pro rozvoj sebe i jiných, rozvíjí méně rozvinuté dovednosti a schopnosti.
Kompetence občanská:	• vcítuje se do situace jiných, respektuje jejich odlišnosti a vyhýbá se předsudkům při kontaktu s nimi, staví se proti předsudkům jiných. • identifikuje různé environmentální problémy a ekologické souvislosti, jedná ohleduplně vůči přírodě. • respektuje různá kulturní dědictví, projevuje smysl pro kulturu a tvořivost. • identifikuje a posuzuje svá práva a povinnosti ve škole a mimo ni.
Kompetence pracovní:	• rozpozná úspěšnou práci svou i jiných, dokáže vyhotovenou práci sám či ve skupině zhodnotit, ocenit povedené části, identifikovat části, které potřebují rozvinout, a případný rozvoj navrhnout. • na základě svých dovedností a zájmů diskutuje o svém budoucím zaměstnání, posuzuje výhody a nevýhody, které jsou s různými typy lidské práce spojeny. • posuzuje význam ovládnutí cizího jazyka ve vztahu k pracovním příležitostem a možnosti práce a studia v zahraničí. • plánuje postup práce, na základě svých dovedností a znalostí odhaduje její časovou náročnost a potřebu další přípravy, práci odevzdává ve stanoveném termínu.
Kompetence k učení:	• pracuje s různými strategiemi učení se cizího jazyka, ze kterých na základě sebehodnocení vybírá ty pro něj nejefektivnější. • osvojuje si strategie k rozvoji dovedností v cizím jazyce. • využívá různé formy evaluace svého postupu v osvojení si anglického jazyka, na základě kterých upravuje své strategie k učení.

	• aktivně nachází souvislosti mezi nově získanými informacemi a znalostmi, které již ovládá, a propojuje je.
Kompetence digitální:	• využívá různých digitálních technologií u vybraných školních pracích a projektů. • uplatňuje základních estetická a typografická pravidel pro práci s textem a obrazem. • seznamuje se s problematikou autorských práv. • používá základy zpracování zvukového záznamu, případně jeho kombinování s dalšími médii. • vyhledává potřebné informací z doporučených zdrojů a k posuzování jejich věrohodnosti.

5.2.3 Používané metody a formy

- skupinová práce
- práce na stanovištích
- práce ve dvojicích, výměna rolí
- rozhovory, řízené rozhovory, diskuze, debata, interview
- práce s digitálními technologiemi (PC - programy, elektronická učebnice, mobilní telefony, aplikace)
- samostatná práce
- prezentace vlastní tvorby
- práce s textem, obrazovým materiálem
- audiovizuální cvičení
- práce s videem, úryvky filmů
- výklad, vysvětlování
- myšlenkové mapy
- aktivizační cvičení (křížovky, hry, osmisměrky, zpěv, kvízy)
- hodnocení, sebehodnocení
- práce s chybou a zpětnou vazbou
- brainstorming
- portfolio
- mezinárodní projekty
- návštěva anglicky mluvících zemí

5.2.4 Mezipředmětové vztahy

V ročníku	ŠVP výstup	Závislost	Předmět -> Ročník -> ŠVP výstup
sekunda	rozumí slyšenému rozhovoru o pravidlech ve škole	-->	Občanská výchova -> prima -> • uvádí základní pravidla školního řádu – svá práva i povinnosti
	rozumí slyšenému rozhovoru o pravidlech ve škole	<--	Občanská výchova -> prima -> • uvádí základní pravidla školního řádu – svá práva i povinnosti
kvarta	vede rozhovor o prevenci šikany	-->	Občanská výchova -> tercie -> § respektuje pravidla soužití mezi

			vrstevníky a ve společnosti, tím přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů
	vede rozhovor o prevenci šikany	<--	Občanská výchova -> tercie -> § respektuje pravidla soužití mezi vrstevníky a ve společnosti, tím přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů

5.2.5 Průřezová témata

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Poznávání a rozvoj osobnosti			tvorba letáku informujícího o ochraně zdraví mladých lidí výběr z témat: stravování, pohyb, drogy, mezilidské vztahy, škola	
Sociální komunikace				masová komunikace, sociální skupiny
Sebepoznání a sebepojetí				co tě baví?
Poznávání lidí	Měsíce v roce, ... - vzájemné poznávání ve skupině/třídě	vzájemné poznávání ve skupině/třídě		
Mezilidské vztahy				článek o šikaně
Komunikace	Měsíce v roce, ... - představování se, objednávání jídla a pití	vede rozhovor na téma volný čas		domluva schůzky žádost, oslovení, prosba
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti				poruchy, poškození věcí
Kreativita	Geografické názvy - zhotovení individuálních projektů – výpovědi o sobě na téma „Země, ve které žiji“ Zvířata - zhotovení individuálních projektů – výpovědi o sobě na téma „Zvířata“	zhotovení individuálních projektů – průvodce hlavním městem“ tvorba vlastních cedulí, značení a pravidel v místě, kde žije		
Hodnoty, postoje a praktická etika		vytváření hodnot – orientace na budoucí život		
Žijeme v Evropě			čtení a poslech populárně-	

			naučného textu o historii osídlování britských ostrovů v oddíle "Culture" diskuse: porovnání rané historie Velké Británie a České republiky sestavení krátkého textu o rané historii ČR doplněný ilustracemi	
Evropa a svět nás zajímá	Jídlo - čtení populárně-naučného textu a diskuse na téma „Čas na jídlo“	články o cestování, místa v Evropě		
Objevujeme Evropu a svět				anglický jazyk mimo budovu školy univerzity ve VB
Základní problémy sociokulturních rozdílů			četba novinového článku na stránce "Culture" o činnosti mladých dobrovolníků ve Velké Británii a diskuse nad jeho obsahem porovnání dobrovolnické činnosti ve Velké Británii a v České republice, zamyšlení se nad vlastním postojem k charitativní činnosti třída jako prostředí rubriky časopisu pro mládež, ve které se řeší jejich osobní problémy popis osobního problému ve vztazích ve svém okolí	
Kulturní difference	Filmové žánry - čtení populárně-naučného textu a diskuse na téma „Kino ve Velké Británii“	prezentace cizí země, článek o Velké Británii		srovnávání vzdělávacích systémů

	Cestování o prázdninách - čtení populárně-naučného textu a diskuse na téma „Prázdniny ve Velké Británii“			
Multikulturalita				jazyky a studium ve světě
Lidské aktivity a problémy životního prostředí				přírodní katastrofy
Média a mediální produkce			sdělení čtení novinového článku – průzkumu, co čtou mladí lidé ve Velké Británii na stránce “Culture“ povídání na téma „Co a kdy čtu?“ a porovnání s výsledky průzkumu ve Velké Británii diskuse o serióznosti textů v časopisech a novinách	
kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		vyhledávání informací na internetu, ověření pravdivosti informací, tvorba pravidel pro chování v online prostředí		
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				

5.1.6 Učivo/výstupy

Anglický jazyk	prima
Učivo	ŠVP výstupy
Gramatika sloveso „být“ v přítomném čase prostém tvorba zjišťovacích otázek a otázek doplňovacích existenční vazba „there is/are“	pojmenuje různé rodinné členy a vztahy mezi nimi hovoří o důležitých lidech ve svém životě popíše vzhled a osobnost lidí hovoří o svých oblíbených místech
Slovní zásoba rodina popisná přídavná jména pro vzhled a osobnost	rozpozná fakta a názory v textu hovoří o svých oblíbených věcech představí sebe, svou rodinu a své zájmy
Výslovnost	doptá se na detaily o spolužákovi / spolužačce, v případě nepochopení žádá o vyjasnění
výslovnost „there“, „they're“ a „their“	napíše svůj osobní profil
Komunikační situace seznamování se a představení se osobní profil	vytváří infografiku o svém životě
Gramatika přítomný čas prostý frekvenční příslovce umístění příslovce „also“	pojmenuje různá místa ve škole a vypráví o nich vyhledává rozdíly a souvislosti ve vzdělávacích systémech různých zemí popíše svůj běžný průběh dne identifikuje hlavní myšlenku textu
Slovní zásoba místnosti ve škole domácí práce, povinnosti volnočasové aktivity	ptá se na návyky a zvyklosti rozpozná mluvčí v konverzaci - jejich počet, role, přibližný věk popíše volnočasové aktivity ve škole hodnotí, jaké věci má (ne)rad/a, své názory srovnává s těmi spolužáka / spolužačky
Výslovnost koncovka -s u 3. osoby č. j. v čase přítomném prostém	napíše popis školní události
Komunikační situace oblíbené a neoblíbené věci popis události	vytváří „webovou stránku“ pro smyšlenou školu
Gramatika 2. stupeň přídavných jmen 3. stupeň přídavných jmen spojky „and“, „but“ a „so“	pojmenuje různé druhy sportů hodnotí sporty z různých ohledů (zábavnost, náročnost,...) a porovnává je domlouvá neformální setkání, tvoří návrhy a reaguje na ně popíše sporty a hry, rozpozná je na základě popisu od jiných spolužáků / spolužaček
Slovní zásoba sporty a pohybové činnosti	vyhledává důkazy o pozitivěch a negativěch sportu napíše stručné a jasné tipy pro začátečníky v daném sportu
Komunikační situace domluva neformálního setkání reklama pro sportovní klub, sport, nebo hru	vytváří reklamu pro sportovní klub, sport nebo hru
Gramatika přítomný čas průběhový přítomný čas průběhový a prostý interpunkce	pojmenuje různé kusy oblečení popíše svůj momentální outfit a styl oblékání, hodnotí své módní preference využívá nadpisů k odhadnutí obsahu textu krátce hodnotí důležitost módních značek, vlivu sociálních médií na módu a udržitelnosti módy
Slovní zásoba oblečení	pojmenuje své pocity v různých situacích, porovnává je s těmi spolužáka / spolužačky hodnotí vliv barev na psychiku člověka, dohledává informace v podcastu

přídavná jména pro popis pocitů	popíše, jak nakupuje oblečení, hodnotí, co by mohl/a dělat jinak s ohledem na udržitelnost
Komunikační situace nákup oblečení časopisový článek o oblečení	simuluje nákup oblečení (v kamenném obchodě) v roli nakupujícího i prodávajícího vytváří časopisový článek o smyšlené řadě oblečení
Gramatika počítatelná a nepočítatelná podstatná jména neurčitý člen a neurčitá zájmena muset, smět a nesmět	pojmenuje různá jídla, jejich kategorie a diety s nimi spojené hodnotí důležitost a obsah vyvážené stravy popíše své stravovací návyky a hodnotí jejich prospěšnost zdraví využívá obrázků k odhadnutí tématu textu
Slovní zásoba jídlo přídavná jména pro popis jídla	vyhledává příklady svých (ne)oblíbených jídel, porovnává své preference s těmi spolužáka / spolužačky krátce popíše pravidla spojená se stravováním doma a ve školní jídelně popíše chuť jídla, hodnotí různé kombinace jídel
Komunikační situace objednání jídla a pití reklamní leták	simuluje situaci objednávání jídla a pití v roli hosta i hostitele vytváří reklamní leták pro smyšlený stánek s jídlem
Gramatika sloveso „být“ v minulém čase prostém minulý čas prostý pravidelných sloves minulý čas prostý nepravidelných sloves	pojmenuje různé druhy počasí a geografických prvků popíše počasí momentální, včerejší a a na smyšleném ostrově hodnotí, jaké počasí má rád/a využívá obrázků v komiksovém příběhu k pochopení významu neznámé slovní zásoby
Slovní zásoba geografická pojmenování počasí	identifikuje pocity postavy v příběhu hovoří o událostech v minulosti popíše divokou přírodu na svém smyšleném ostrově
Výslovnost koncovka -ed v minulém čase prostém	žádá v konverzaci o povolení, uděluje ho, či ho udělit odmítá, své rozhodnutí odůvodňuje napíše zápis do deníku o dnu stráveném na smyšleném ostrově
Komunikační situace žádost o povolení, udělení a odmítnutí povolení zápis do deníku	vytváří smyšlený ostrov, popíše jeho lokaci, geografii a život na něm
Gramatika zájmena v předmětu minulý čas prostý	pojmenuje různé hudební styly, hudební nástroje a hudebníky hodnotí svůj vztah k hudbě hovoří o událostech v minulosti a ptá se na ně
Slovní zásoba hudba životní etapy	využívá otázek k odhadu odpovědí pro selektivní poslech prezentuje své názory a ptá se na názory ostatních, nesouhlas vyjadřuje slušně a s respektem vyhledává výhody a nevýhody bytí slavným / slavnou
Komunikační situace ptaní se na názor a jeho sdělování životopis	napíše text pro píseň napíše životopis smyšleného člena hudebního uskupení vytváří smyšlené hudební uskupení
Gramatika vyjádření plánů pomocí „be going to“ vyjádření předpovědi pomocí „will“	pojmenuje různá místa ve městě, popíše je a aktivity s nimi spojené popíše své plány v budoucnosti hodnotí, jaká nejlepší místa lze ve městě navštívit
Slovní zásoba ve městě přídavná jména pro popis míst	identifikuje komunikační účel textu tvorí předpovědi své budoucnosti popíše cestu a ptá se na ni, v případě nepochopení se ujišťuje o správnosti informace
Výslovnost slabé „to“ u „going to“	napíše reklamu na „tour“ městem vytváří „tour“ městem, předpokládá problémy, se kterými se na „tour“ může setkat, a navrhuje řešení

Komunikační situace ptaní se na cestu, popis cesty reklama pro „tour“ městem	
Výslovnost je vyučována průběžně na probrané slovní zásobě.	

Anglický jazyk	sekunda
Učivo	ŠVP výstupy
Gramatika sloveso „být“ v minulém čase prostém minulý čas prostý pravidelných sloves minulý čas prostý nepravidelných sloves	vyhledává rozdíly a souvislosti mezi pojetím zábavy v minulosti a nyní rozná hlavní myšlenku textu popíše události v minulosti pojmenuje různé druhy pocitů a rozná náladu textu
Slovní zásoba slovesa a jejich antonyma přídavná jména pro popis pocitů	využívá obrázků k odhadnutí slovní zásoby použité v poslechu napíše popis zajímavého místa popíše své hrdiny a hrdinky, odůvodňuje, v čem spočívá jejich hrdinství
Komunikační situace tvorba návrhu a jeho přijetí / odmítnutí osobní zpráva	tvoří návrhy a reaguje na ně přijetím / odmítnutím vytváří osobní zprávu o zábavném dni
Gramatika minulý čas průběhový minulý čas průběhový a prostý propojování činností v minulosti s „as“	pojmenuje různé druhy umění a práce s nimi spojené hodnotí svůj vztah k umění popíše události v daném čase v minulosti napíše krátký popis svého uměleckého díla
Slovní zásoba umění a umělci přídavná jména a jejich synonyma materiály	rozná důležité informace v textu na základě sloves a podstatných a přídavných jmen pojmenuje různé druhy materiálů rozná kontext poslechu (kdo hovoří, kde, o čem) hodnotí, jaký design mu / jí osobně připadá dobrý, či špatný
Komunikační situace popis scénérie komiks	popíše, co se děje na obrázku vytváří ilustrovaný příběh
Gramatika předpovědi o budoucnosti s „will“ první podmínková věta	pojmenuje části parku a aktivity s nimi spojené popíše park ve svém okolí a vyhledává příklady, jak jej využívají různé sociální skupiny hodnotí, jaké venkovní aktivity a události má rád/a
Slovní zásoba v parku venkovní aktivity a události „zelené“ projekty a péče o přírodu ve městech	tvoří předpovědi své budoucnosti a budoucnosti spolužáka / spolužačky využívá svých znalostí týkajících se tématu k pochopení textu a neznámé slovní zásoby popíše, jak řeší některé náročné situace vymýšlí a posuzuje „zelené“ projekty, hodnotí jejich výhody a proveditelnost ve svém okolí
Komunikační situace žádost o pomoc proslov	nabízí a žádá o pomoc vytváří a prezentuje proslov
Gramatika předpovědi o budoucnosti s „will“ a „be going to“ plány a úmysly v budoucnosti s „be going to“	pojmenuje různé dobré skutky a popíše, zda a jak je vykonává sdílí své cíle a plánuje způsoby, jak jich dosáhnout pojmenuje různé prvky osobnosti
Slovní zásoba dobré skutky	popíše svou osobnost a své dovednosti a zájmy vyhledává důkazy o tom, jak dobré skutky ovlivňují jeho / její psychiku a fyzické zdraví

přídavná jména pro popis osobnosti frázová slovesa	žádá o a nabízí rady využívá různých frází k získání prostoru pro promyšlení své odpovědi
Výslovnost „going to“ jako „gonna“	napíše formální e-mail vytváří rozhovor v rádiu / film o pomoci druhým
Komunikační situace dávání rady a žádost o ni formální email	
Gramatika slovesa „can“ a „could“ příslovce ve 2. a 3. stupni	pojmenuje různé druhy her a konceptů potřebných k jejich hraní hodnotí svůj vztah ke hraní her pojmenuje smysly a smyslové orgány
Slovní zásoba smysly gaming	identifikuje kvalitu a rozsah svých dovedností, porovnává je se svými dovednostmi v dětství pojmenuje různé činnosti spojené s gamingem / hraním využívá různých frází k hraní deskových her
Výslovnost silné a slabé formy sloves „can“ a „could“	vytváří online reklamu
Komunikační situace desková hra online reklama	
Gramatika předpřítomný čas prostý předpřítomný čas prostý s „ever“ a „never“	popíše svou ranní rutinu a uvažuje o tom, zda se jedná o zdravé návyky pojmenuje různé části těla a druhy cvičení hledá důvody a protiargumenty důležitosti a prospěšnosti cvičení a pohybu
Slovní zásoba tělo a cvičení osobní hygiena	popíše svůj vztah ke sportu a své dosavadní zkušenosti s ním popíše svůj vztah k nezdravému jídlu a uvažuje nad tím, proč ho lidé mají rádi využívá kognátů a internacionalismů k pochopení tématu textu
Výslovnost silné a slabé formy slovesa „have“	využívá různých kolokací spojených s osobní hygienou popíše své hygienické návyky a vytváří všeobecné tipy pro udržení hygieny sdělí spolužákovi / spolužačce, že má zdravotní problémy, a na problémy ostatních reaguje se soucitem
Komunikační situace zdravotní problémy zpráva o výzkumu	vytváří průzkum zdraví třídy a svá zjištění zpracuje do zprávy o výzkumu
Gramatika slovesa „should“ a „must“ sloveso „have (got) to“	popíše, jaký má vztah k učení se na internetu vytváří odvozená podstatná jména od daných sloves identifikuje své vnější a vnitřní povinnosti v různých situacích
Slovní zásoba učení se online ze sloves odvozená podstatná jména emočně-kognitivní slovesa	dává spolužákovi / spolužačce radu, co dělat a nedělat v dané situaci navrhuje, jak může být výhodné trávit čas s prarodiči a jak se chová perfektní prarodič / vnouče dává spolužákovi / spolužačce instrukce, jak připravit pokrm napíše instrukce, jak něco udělat, a napíše i „cue cards“ pro jednodušší předání instrukcí
Výslovnost klesavá intonace pro zdůraznění instrukce	vytváří video-návod, jak něco udělat
Komunikační situace dávání instrukcí „cue cards“	
Gramatika zvrtná a neurčitá zájmena	pojmenuje různé významné události během školního roku hodnotí, které z událostí během školního roku byly pro něj / ni významné

tázací dovětky	popíše, co by rád/a podnikl/a za aktivity během letních prázdnin, a zhodnotí zajímavost aktivit v textu
Slovní zásoba	napíše textovou zprávu, ve které navrhne kamarádovi / kamarádce plán na prázdniny
události během školního roku	vytváří plán, co by se rád/a naučil/a přes prázdniny
aktivity během letních prázdnin	napíše doporučení pro čtenáře ročenky, co se dá podniknout během prázdnin
zaměstnání	odhaduje informace o svém kamarádovi / kamarádce a zjišťuje správnost svých výroků
Výslovnost	identifikuje silné stránky svých spolužáků / spolužaček
intonace u tázacích dovětek	pojmenuje různá zaměstnání
Komunikační situace	zhodnotí své silné stránky a identifikuje práci, kterou by mohl/a vykonávat
poděkování	děkuje za udělení ceny a reaguje, když je mu / jí děkováno
reflexivní esej	napíše reflexivní slohovou práci o svém prožití významné události ze školního roku
	vytváří ročenku pro školní rok
Výslovnost je vyučována průběžně na probrané slovní zásobě.	

Anglický jazyk	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
Gramatika	popíše, jak tráví svůj volný čas
modální slovesa pro povinnost, zákaz a dovolení (moci, muset) v přítomném a minulém čase	popíše, jak dělí svůj čas mezi povinnosti a zábavu
modální slovesa pro udělování rad (měl by)	pojmenuje různé druhy domácích prací
modální slovesa pro dovednosti (umět)	rozpozná rozdíl mezi povinností, zákazem a svolením pomocí příslušného modálního slovesa
Slovní zásoba	rozpozná rozdíl v použití sloves <i>must</i> a <i>have to</i> (muset)
domácí práce	popíše, jak technologie ovlivňují přátelské vztahy
volnočasové aktivity	sumarizuje téma textu pomocí klíčových slov
slovesa používaná pro sporty a volnočasové aktivity (<i>play, go</i> nebo <i>do</i>)	popíše schopnosti a dává rady
Komunikační situace	popíše volnočasové aktivity pomocí příslušného slovesa
přátelství: minulost, přítomnost, budoucnost	popíše volnočasové aktivity a dává o nich rady
volnočasové aktivity – často kladené otázky	napíše přihlášku do volnočasového centra s použitím svých osobních údajů
podávání osobních informací	
tvorba komunikačního záměru pomocí klíčových slov	
Výslovnost	
telefonní číslo	
Gramatika	popíše využití prvků virtuální reality v turismu
vyjádření budoucího času pomocí <i>wil, going to</i> , přítomného času prostého nebo přítomného času průběhového	pojmenuje různé typy turistických objektů a atrakcí v různých částech světa
první podmínková věta	pojmenuje různé prázdninové aktivity
Slovní zásoba	rozpozná rozdíl pro vyjádření budoucího času pomocí <i>wil, going to</i> , přítomného času prostého nebo přítomného času průběhového
turistické atrakce	popíše použití a výhody virtuální reality
prázdninové aktivity	vytváří souvětí o možných událostech a situacích v budoucnosti a jejich výsledcích pomocí první podmínkové věty
pořadí přídavných jmen	vytváří doporučení pro návštěvníky místa, kde žije
Komunikační situace	vytváří si při mluvení čas na přemýšlení

virtuální turismus	napíše veřejné prohlášení
výlet za kulturou	v komunikaci používá přídavná jména ve správném pořadí
otázky a tvorba doporučení	
veřejné prohlášení	
Gramatika	popíše změny, které chce vidět ve světě
druhá podmínková věta	využívá slovník globálních problémů
neurčitá zájmena: <i>someone, anything, everywhere, atd.</i>	popíše hrozby pro životní prostředí a způsoby, jak je omezit
Slovní zásoba	používá slovní zásobu spojenou s životním prostředím
prostředí: složená podstatná jména	vytváří souvětí o fiktivních událostech a situacích a jejich výsledcích pomocí druhé podmínkové věty
povolání	popíše laskavé lidské jednání a skutky
Komunikační situace	v komunikaci používá neurčitá zájmena
lidská laskavost	popíše genderovou rovnost
bourání bariér	identifikuje různé druhy povolání
vyjádření přání a priorit	sdílí svá přání a preference
formální dopis	používá fráze pro vyjádření souhlasu
Výslovnost	napíše formální dopis pro Spojené národy
přízvuk ve větě	vyjádří, jak rozvést hlavní body pomocí příkladů
Gramatika	zhodnotí film
minulý čas prostý a průběhový	používá slovní zásobu spojenou s různými filmovými žánry a tvorbou filmu
vyjádření intenzity/množství - příliš málo/moc, dost	popíše události nebo stav věcí v minulosti
Slovní zásoba	rozumí textu o úspěšném filmu
filmový průmysl	identifikuje slova, která v textu chybí
přídavná jména popisující silné emoce/zážitky	používá výrazy <i>příliš</i> a <i>dost</i>
Komunikační situace	rozumí filmové upoutávce a sloganu
zlomové body	popíše silné emoce a zážitky pomocí příslušných přídavných jmen
filmové žánry a scénáře	v rozhovoru o událostech z víkendu formuluje navazující otázky
víkendové zážitky	napíše krátký scénář k filmové upoutávce dle zadání
Výslovnost	popíše hlavní body filmového scénáře a jeho rozvržení dle zadání
intonace v otázkách	
Gramatika	popíše různé druhy aplikací a jejich použití
vyjádření zvyklosti či stavu věci v minulosti - sloveso <i>used to</i>	diskutuje o vlivu chytrých telefonů na mozek
předpřítomný čas a předložky <i>since</i> a <i>for</i>	používá slovní zásobu vztahující se k chytrým telefonům
Slovní zásoba	porovnává věci z minulosti se současným stavem s pomocí slovesa <i>used to</i> (něco bývalo a dnes je to jinak)
slovní zásoba spojená s používáním chytrých telefonů	rozumí textu o aplikacích, které činí život lepším pro lidi
byznys - výrobci technologií	používá předpřítomný čas s pomocí předložek <i>since</i> a <i>for</i>
Komunikační situace	rozumí prezentaci nových aplikací
aplikace, které mění život	používá základní slovní zásobu spojenou s obchodním prostředím
přesvědčování lidí, aby si něco koupili či přijali nějaký zajímavý nápad	rozlišuje názory od faktů, když je slyší
problémy s elektronickými zařízeními	popíše problémy s elektronickými zařízeními
reklama	zeptá se v případě, že potřebuje objasnit problém
Výslovnost	napíše reklamu na svojí aplikaci
příčestí minulé končící na <i>-ght</i>	tvoří řečnické otázky
Gramatika	popíše dobré vlastnosti hrdiny

předpřítomný čas s použitím výrazů <i>ever</i> a <i>never</i>	používá frázová slovesa
předpřítomný čas vs. minulý čas prostý	rozumí kolokacím (slovními spojeními) sloves s podstatnými jmény a jejich protikladům
Slovní zásoba	popíše své životní zkušenosti pomocí předpřítomného času a výrazů <i>since</i> a <i>for</i>
kolokace (slovní spojení) sloves s podstatnými jmény a jejich protiklady	rozumí čtenému textu o tom, jak dva mladí lidé překonávají překážky
životní události	rozumí rozdílu v použití předpřítomného času a minulého času prostého
Komunikační situace	používá slovní zásobu spojenou s životními událostmi
používání časových výrazů	v kvízu o slavném herci používá podmětné a předmětné otázky
kvízová show – používání různých technik k vytváření napětí	používá fráze pro přijetí, odmítnutí a přesvědčování
přijetí, odmítnutí a přesvědčování	napíše jednoduchý životopis svého hrdiny
životopis	používá vhodné úvodní větné fráze
Výslovnost	
spojování slov	
Gramatika	hodnotí důležitost inspirace
trpný rod - přítomný čas prostý	popíše „velké myšlenky“, které změnily svět
trpný rod - minulý čas prostý	popíše stroje a vynálezy
Slovní zásoba	používá trpný rod v přítomném čase
slovoтворba - slovesa a podstatná jména	porozumí textu o neobvyklých uměleckých počinech a prezentuje svůj názor na ně
slovní zásoba spojená s hudbou	při zběžném pročtení textu vyhledá důležité informace
Komunikační situace	používá slovní zásobu spojenou s hudbou a interpretací písní
inspirace	diskutuje o hudbě, interpretech a textech písní
hudební géniové	používá fráze vhodné k učinění důležitých voleb
činění voleb	napíše názorovou esej o důležitém objevu
názorová esej	používá fráze spojené s objevy a vynálezy
Výslovnost	
přízvuk ve slovech	
Gramatika	používá fráze k popisu fotografií
modální slovesa: dedukce a spekulace (<i>nemůže být, musí být, mohlo by být, apod.</i>)	sleduje s porozuměním video o záhadách
předminulý čas	používá slovní zásobu spojenou se záhadami
Slovní zásoba	vytváří spekulace a dedukce k záhadám
záhady	čte s porozuměním text o Sherlocku Holmesovi
užitečná přídavná jména	používá předminulý čas
Komunikační situace	používá užitečná přídavná jména a frázová slovesa
rozpoznání stupňů jistoty	sleduje s porozuměním video o honbě za pokladem
znaky zajímavého dokumentu	napíše úvod a závěr ke svému dokumentu
spekulace - používání různých frází	používá fráze pro rozvoj příběhu
scénář k dokumentu – dobrý úvod a závěr	
Výslovnost	
schwa - ə	
Výslovnost je vyučována průběžně na probrané slovní zásobě.	

Anglický jazyk	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
Gramatika minulý čas prostý minulý čas průběhový předpřítomný čas členy Slovní zásoba sporty a volnočasové aktivity popis osobnosti poruchy, poškození věcí hudba běžná slovní spojení každodenního života Výslovnost samohlásky fonetický přepis hlásek Komunikační situace popis aktivit volného času reklamace výrobku v obchodě rozhovor o oblíbeném muzikantovi	hovoří o současných a pravidelných aktivitách domluví se a popíše schůzku srovnává odlišné životní styly gramaticky správně popisuje minulé události a situace vyjádří životní zkušenost napíše zprávu o oblíbeném muzikantovi popíše minulé aktivity a události a vede o nich rozhovor porozumí slyšenému i psanému příběhu o šikaně, rozpozná vlastnosti oběti a agresora vede rozhovor o prevenci šikany rozumí rozhovoru v obchodě při reklamaci zboží vyjádří a popíše problém se zakoupeným výrobkem simuluje rozhovor v obchodě vyjádří rozhodnutí a přání převypráví příběh na základě vizuálního materiálu vyhledá konkrétní informace v textu o dávné civilizaci popíše vybraný zámořský objev
Gramatika vyjádření budoucnosti pomocí: will going to přítomného průběhového času první podmínková věta	gramaticky správně vyjádří své ambice rozumí obsahu písně o dnech v týdnu na základě porozumění textu rozhodne o pravdivosti tvrzení rozumí slyšenému kvízu vyjádří datum
časové výrazy Slovní zásoba povolání čas předložky času biologické hodiny v těle Výslovnost fonetické znaky – souhlásky hláska schwa Komunikační situace rozhovor o ambicích sný a plánování budoucnosti psychologické rady a jejich aplikace v životě domlouvání schůzky, změna termínu porovnání vzdělávacích systémů	používá adekvátní časové údaje rozumí telefonickému rozhovoru simuluje domlouvání schůzky s kamarádem rozumí literárnímu textu shrne příběh na základě vizuálního materiálu porovná vzdělávací systém jiné země s ČR vyhledá v textu konkrétní informace na základě slyšeného popisu diskutuje o vztahu rodičů a teenagerů popíše vzdělávací systém své země
Gramatika would druhá podmínková věta so...that	hovoří o situacích, které by mohly nastat

Anglický jazyk	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
vztažná zájmena	adekvátně reaguje v běžných každodenních situacích
Slovní zásoba	vyhledá význam neznámého slova
umění na lidském těle	rozumí krátkému populárně naučnému textu
přírodní katastrofy	vyplní kvíz o nebezpečných životních situacích
slovotvorba – slovesa, podstatná jména, přídavná jména	rozumí slyšenému vyhodnocení kvízu
informační značky	rozumí krátkému slyšenému varování
prázdninové aktivity	adekvátně vyjádří obavu a radu
Výslovnost	rozumí pointě psaného příběhu o životní zkušenosti
znělé a neznělé souhlásky	pojmenuje prázdninové aktivity
přízvuk na první/druhé/třetí slabice	rozumí popisu prázdninového dobrodružství
Komunikační situace	hovoří o plánech na prázdniny
nebezpečné životní situace	rozumí slyšenému a psanému textu a tektonickému pohybu země
plánování prázdnin	navrhne a popíše zábavné aktivity na prázdniny
Gramatika	rozumí dotazníku o využití počítače
slovesné vazby v otázce	hovoří o problémech masové komunikace
gerundium	vytvoří a zrealizuje průzkum mezi spolužáky
frázová slovesa a slovosled ve větě	hodnotí kvalitu vlastností osobnosti
Slovní zásoba	spojuje vhodné informace na základě porozumění krátkého populárně naučného
komunikační prostředky, média	textu
vlastnosti osobnosti	rozpozná, kde lidé pracují na základě slyšeného popisu
frázová slovesa	požádá o svolení, pomoc
náctiletí a jejich činnosti	simuluje rozhovor mezi dítětem a rodičem
Výslovnost	rozumí výňatku dramatického textu
intonace v otázce	dokončí příběh na základě slyšeného popisu zápletky
Komunikační situace	vyhledá informace o životě náctiletých v anglicky mluvící zemi
zjišťování informací o životě druhých	zjišťuje návyky svých spolužáků
vlastnosti ideální osobnosti	ústně prezentuje výsledky průzkumu
žádost, prosba	rozumí písni o radiu
	rozumí formálnímu emailu
	vytvoří dotazník na zadané téma
Gramatika	
trpný rod v různých časech	rozumí situaci v obchodě na základě zhlédnutí autentického videa
trpný rod s modálními slovesy	
Slovní zásoba	
Místa k ubytování	přiřadí jídlo k zemi původu na základě slyšeného popisu
Cestování	porozumí popisu hotelu na základě četby propagačního materiálu
Předložky místa	navrhne a popíše podobu a zaměření vlastního hotelu
peníze	rozumí rozhovoru lidí o jejich prázdninových aktivitách
Výslovnost	simuluje nákup jízdenky
přízvuk ve větě	zeptá se na detailní informace na nádraží, zastávce,...
výslovnost předložek ve větě	orientuje se v jízdních řádech

Anglický jazyk	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
Komunikační situace	porozumí konkrétnímu výrazu na základě kontextu v textu
plánování cesty	popíše strategie k rozvoji kompetencí v cizím jazyce mimo výuku
nakupování	zeptá se na význam slova
nákup jízdenky, vstupenky,...	pojmenuje způsoby placení
angličtina v každodenním životě	připraví a prezentuje výsledky výzkumu ohledně utrácení peněz lidí ve svém okolí
finanční gramotnost – zacházení s penězi	
Gramatika	
nepřímá řeč	rozumí literárnímu textu
say/tell	
nepřímé otázky	shrne příběh na základě zhlédnutí videa
Slovní zásoba	gramaticky správně reprodukuje výroky druhých
místa ve městě	vyhledá v textu potřebnou informaci
vláda, politika	seřadí sled událostí na základě psaného příběhu
slavné univerzity	odpoví na otázky k textu
zdvořilostní fráze	odpoví na otázky k slyšenému projevu
Výslovnost	reprodukuje zprávu v písemné formě
Spojování slov do zvukových celků	slušně o něco požádá
Komunikační situace	vyhledá požadované informace a význam slov v textu
Slušné odmítnutí	vyhledá informace a popíše univerzitu ve své zemi
Převyprávění příběhu	rozumí struktuře politického systému VB a USA na základě slyšeného a psaného popisu
Vyjádření názoru	používá adekvátní prostředky textové návaznosti v psaném projevu

5.3 Další cizí jazyk

5.3.1 Německý jazyk

Počet vyučovacích hodin za týden								Celkem
prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva	
0	0	3	3	0	0	0	0	6
		Povinně volitelný	Povinně volitelný					

5.3.1.1 Charakteristika předmětu

Název předmětu	Německý jazyk
Oblast	Další cizí jazyk
Charakteristika předmětu	Předmět Německý jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a patří do vzdělávacího oboru Další cizí jazyk.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Vyučuje se jako volitelný jazyk v tercií a v kvartě s časovou dotací 3 hodiny týdně a učí se výhradně v dělených třídách. Výuka německého jazyka probíhá v jazykové učebně s možností použití dataprojektoru, ve třídách výpočetní techniky a v učebnách kmenových. K dispozici máme i učebnu s interaktivní tabulí. Studium pro začátečníky je zaměřeno především na zvládnutí komunikativních dovedností na úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Velký důraz je kladen na řečové dovednosti, dialogy, čtení s porozuměním, poslech s porozuměním, samostatný ústní projev a písemné vyjadřování. Při výuce jsou využívány učebnice s pracovním sešitem, zvukové nahrávky namluvené rodilými mluvčími, slovníky, mapy, online podpora doplňkových materiálů, obrázky, fotografie a jednoduché autentické texty. Tyto materiály žákům od počátku výuky zprostředkovávají základní informace o každodenním životě a kultuře německy mluvících zemí a nenásilně seznamuje s multikulturními aspekty. Kromě běžné metody frontálního vyučování je častá práce ve dvojicích, práce v týmech, samostatná práce, dramatizace a hry. Uplatňuje se individuální přístup k žákům. Součástí vyučování jsou i příležitostné akce jako olympiáda v německém jazyce, soutěže, exkurze, tvorba projektů a prezentací, promítání cizojazyčných filmů. Především samostatná tvůrčí činnost žáků a práce s reáliemi propojují němčinu s jinými předměty jako zeměpis, dějepis, informatika, občanská a rodinná výchova. Do vzdělávacího obsahu předmětu Německý jazyk jsou integrována tato průřezová témata: Osobnostní rozvoj a sociální výchova, Mediální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Environmentální výchova.

5.3.1.2 Klíčové kompetence rozvíjené v předmětu

	Žák...
Kompetence k řešení problémů:	• řeší sémantická, syntaktická a morfologická cvičení a vytváří analogie. • využívá anglicismy a internacionalismy pro odhadování významu slov a rozšiřuje tak slovní zásobu. • využívá při chybějící slovní zásobě během konverzace také nonverbální prostředky (mimika, posunky, gestikulace).
Kompetence komunikativní:	• komunikuje ve dvojicích, přebírá a napodobuje různé role v každodenních situacích. • vyjadřuje se gramaticky správně, srozumitelně a v logickém sledu ústně i písemně. • volí pro náležitý komunikační záměr vhodné vyjadřovací prostředky pro cizojazyčné dorozumívání a formulování vlastních potřeb a myšlenek. • prezentuje své práce a naslouchá svým spolužákům.
Kompetence sociální a personální:	• dodržuje při práci v páru a v týmu nastavená pravidla, správně formuluje otázky i odpovědi. • učí se dle daných kritérií objektivně ohodnotit svůj výkon známkou i slovně a dává zpětnou vazbu spolužákům. • naslouchá ostatním, respektuje jejich názory a vyhýbá se pošklevkům nad jejich prací či zesměšňování jejich výkonů a nabízí pomoc, je-li potřeba.
Kompetence občanská:	• seznamuje se zvyklostmi německy mluvících zemí. • respektuje odlišné cizojazyčné zvyky, tradice a kultury. • pracuje s jednoduchými texty s environmentální tematikou.
Kompetence pracovní:	• plní úkoly v daném termínu a omlouvá se při jejich nezvládnutí či zapomenutí. • učí se při plnění a pravidelné kontrole úkolů systematickosti a formuje své pracovní návyky.
Kompetence k učení:	• poznává chybu, zdůvodňuje ji a opraví. • využívá různé informační zdroje (slovníky, mapy a plánky, gramatické přehledy, internet) a orientuje se v nich. • vyhledává a třídí informace dle zadaných kritérií. • zapojuje se dle možností a svého zájmu do soutěží a olympiád v německém jazyku.
Kompetence digitální:	• zapojuje se do společnosti prostřednictvím různých digitálních médií. využívá digitálních vzdělávacích prostředí. Dle svých potřeb vytváří portfolia digitálních zdrojů. • seznamuje se s problematikou ochrany autorských práv a dodržování právních norem a dodržuje je. • uplatňuje etické, ohleduplné a respektující chování v digitálním prostředí • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem. • využívání základy počítačové grafiky (práce s obrázky). • vyhledává potřebné informace z doporučených zdrojů a posuzuje jejich věrohodnost. • dle svých potřeb ukládání a zpracovávání informací. • sdílí data, informace a obsah s vybranými lidmi.

5.3.1.3 Používané metody a formy

- výukové formy – hromadná (frontální) výuka, práce ve dvojicích, skupinová práce individuální/samostatná práce, výuka na stanovištích
- vyprávění, výklad, vysvětlování
- napodobování/simulace reálných situací, výměna rolí
- minirozhovory, řízené rozhovory, diskuze, kladení otázek, ankety
- práce s učebnicí, pracovním sešitem, pracovními listy, slovníky, internetovými zdroji
- práce s textem z medií, vlastním textem, textem písní
- práce s obrazem, ilustrací, mapou, plánkem, grafem, tabulkou, fotografiemi, piktogramy, statistickými údaji
- práce s videem, úryvky filmů, audiovizuální cvičení
- práce s digitálními technologiemi (online slovníky, elektronická učebnice, mobilní telefony, online aplikace)
- myšlenkové mapy, brainstorming
- aktivizační cvičení (křížovky, hry, soutěže, zpěv, kvízy)
- hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba, práce s chybou
- prezentace vlastní tvorby, referáty, slohové práce
- návštěva německy mluvících zemí/měst

5.3.1.4 Průřezová témata

.	tercie	kvarta
Sebepoznání a sebepojetí	zájmy, koníčky, jídelníček	U nás doma Oblečení a móda - vztah k módě O prázdninách
Seberegulace a sebeorganizace	plánování činnosti, organizace dne	Žít zdravě a být fit - zdravý životní styl
Poznávání lidí		U nás doma
Mezilidské vztahy	pozvánky, oslavy, kamarádi	U nás doma Můj týden Jak se dostanu ...? - život ve městě a na venkově
Komunikace	pozdravy, navazování kontaktů, představování, příkazy, mediální komunikace	U nás doma - rozvoj monologu Oblečení a móda - rozhovory v obchodě Můj týden - vzájemné poznávání se Jak se dostanu ... ? - příkazy Žít zdravě a být fit - rozhovory u lékaře, o nemocích O prázdninách - plánování prázdnin a cesty na dovolenou, zážitky z prázdnin, e-mail
Kreativita		U nás doma
Evropa a svět nás zajímá	cizí jazyk jako prostředek komunikace a porozumění mezi národy, cestování, evropské země, euro	Můj týden - porovnání vzdělávacího systému, známkování

tvorba mediálního sdělení	fonetika jako jeden z předpokladů komunikace a základů správného verbálního projevu	
---------------------------	---	--

5.3.1.5 Učivo/výstupy

Německý jazyk	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
Základní fonetický kurz	Žák nacvičí výslovnost německých hlásek
abeceda	hláskuje slova
pozdravy, oslovení, jména	použije správný pozdrav a reaguje na něj
dny v týdnu, měsíce	vyjmenuje dny v týdnu a měsíce
barvy	pojmenuje základní barvy
číslovky do 100	vyslovuje a zapisuje správně telefonní čísla a číslovky
internacionalizmy	odhadne význam internacionalizmů
Základní osobní informace	představí sebe a jiné osoby
časování pravidelných sloves a sein	vyplní jednoduchý formulář
sloveso mögen, zápor nicht	sestaví výtvarný projekt o sobě a prezentuje ho
slovosled věty oznamovací a tázací	formuluje jednoduché otázky a odpovědi se správným slovosledem
tykání a vykání	používá základní fráze pro navazování kontaktů
přehled německy mluvících zemí, práce s mapou	najde na mapě německy mluvící země a pojmenuje významná města
omluva a poděkování	omluví se a poděkuje
grafická a mluvená podoba jazyka	vyslovuje a čte foneticky správně běžná slova
Moje rodina	
představení členů rodiny	ústně i písemně představí členy své rodiny
popis rodinné fotografie	
povolání – vazba arbeitet als	popíše rodinnou fotografii, uvede povolání rodičů
popis zvířat	vyjmenuje známá zvířata a stručně je popíše
antonyma	časuje pravidelná slovesa ve všech osobách
časování pravidelných sloves	přivlastňuje pomocí zájmen můj, tvůj
mein – meine, dein - deine	
vazba von a genitiv vlastních jmen	používá vazbu von a genitiv vlastních jmen
vyprávění krátkého obrázkového příběhu	vypráví krátký příběh podle obrázku
Škola	
školní předměty, školní potřeby	pojmenuje předměty ve škole a školní pomůcky
počítačové příslušenství	pojmenuje jednotlivé části počítače
pokyny ve škole	tvoří rozkazovací způsob
vzdělávací systém v Německu	seznámí se se vzděláváním a známkováním v Německu
člen určitý a neurčitý	rozlišuje užití členu určitého a neurčitého
zápor kein	rozlišuje užití záporu nein, kein a nicht
časování slovesa haben	uvede, co kdo má ve školní tašce
ČR – známá města a symboly	reaguje na pokyny učitel během výuky
Můj den. Kde a kdy?	
popis každodenních činností	vypráví o svých běžných činnostech během dne

Německý jazyk	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
plánování činností (akcí) během dne a týdne	domluví se s kamarádem na společné akci
posílání SMS	pošle SMS a odpoví na SMS
časové předložky um, am, von ... bis	používá správně časové předložky um, am, von ... bis
čas na hodinách	zeptá se na čas a určí, kolik je hodin
způsobová slovesa müssen a können	tvoří správně tvary sloves při časování
Koníčky, volný čas, přátelé	vypráví o svých zájmech a zálibách svých kamarádů a členů rodiny
volnočasové aktivity	představí se, popíše vlastní koníčky a zájmy
popis sebe sama a kamarádů	podá stručnou charakteristiku kamaráda
roční období a měsíce	stručně popíše jednotlivá roční období a měsíce (počasí, přírodu, obvyklé činnosti)
pozvánka na oslavu narozenin e-mailem	napíše pozvánku prostřednictvím e-mailu a odpoví na pozvánku
práce se statistikou	pracuje s grafy a procenty
stupňování gern – am liebsten	vyjádří, co dělá nejraději
přivlastňovací zájmena sein, ihr, unser, euer	rozlišuje různá přivlastňovací zájmena
předložka in ve 3. pádě	popíše, kde se nachází on nebo jeho přátelé
Co rád (a) jím	pojmenuje základní potraviny, jídla a nápoje
pojmenování jídla a pití	vyjádří, co rád (nerad) jí a pije
oblíbená a neoblíbená jídla	zeptá se na cenu
vyjádření ceny – Kolik to stojí?	objedná jídlo u kiosku
objednání jednoduchého jídla	časuje nepravidelná slovesa essen, nehmen, fahren
slovesa essen, nehmen, fahren	vyjádří, co by chtěl
sloveso mögen a tvar ich möchte	pracuje s vazbou es gibt
vazba es gibt	pojmenuje vybrané evropské země
cestování po Evropě	přiřazuje správně předložky nach a in u zeměpisných názvů
předložka nach a in u zeměpisných názvů	správně používá předložky wo a wohin
předložky wo a wohin	popíše, co může dělat o prázdninách
činnosti o prázdninách	

Německý jazyk	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
U nás doma	napíše odpověď na dopis, ve kterém popíše dům (byt), kde bydlí, jeho okolí, zařízení bytu
naš dům, byt	vypráví o svém pokoji
popis vlastního pokoje	vyjádří svou představu o ideálním bydlení
činnosti v domácnosti	čte foneticky správně jednoduché texty na dané téma
předložky se 3. a 4. pádem po otázce kde?	popíše domácí činnosti
časování vybraných	používá předložky při popisu bytu a správně je spojí se členem, přivlastňovacím zájmenem a zájmenem kein
nepravidelných sloves a sloves s odlučitelnou předponou	časuje vybraná slovesa a pracuje s odlučitelnými předponami

Německý jazyk	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
Oblečení a móda. Počasí móda a oblečení vyjádření souhlasu a nesouhlasu – vazba ich finde nakupování roční období a počasí souvěti se spojkou deshalb další nepravidelná slovesa a slovesa s odlučitelnou předponou způsobové sloveso wollen a sloveso wissen osobní zájmena ve 4. pádě ve spojení s předložkami für a ohne	popíše své oblečení uvede, co rád nosí, a co ne vyjádří názor na módu a ohodnotí konkrétní oblečení (módní styl) zeptá se na cenu popíše počasí typické pro jednotlivá roční období a přiřadí k nim typické aktivity lidí a vhodné oblečení tvoří vlastní věty se spojkou deshalb časuje vybraná slovesa a pracuje s odlučitelnými předponami používá s porozuměním předložky für a ohne
Můj týden týdenní program předměty ve škole a rozvrh hodin rozdíly mezi českou a německou školou préteritum sloves sein a haben německé pohádky řadové číslovky časové údaje, datum předložky am, um, im nepravidelné sloveso helfen	popíše svůj týdenní program a zpracuje ho do tabulky mluví o svém rozvrhu ve škole a zapíše ho do tabulky orientuje se v rozvrhu na české a německé škole, rozumí pokynům ve škole a reaguje na ně řekne, které předměty má či nemá rád porozumí krátkému textu v minulosti (krátké příběhy, pohádky) řekne, co dělal v minulosti tvoří řadové číslovky v souvislosti s rozvrhem používá časové údaje (nyní, někdy, nikdy, zřídka, v tuto chvíli aj.) a umí vyjádřit datum používá správně předložky am, um, im časuje sloveso helfen
Jak se dostanu ... ? město Praha moje bydliště budovy a místa ve městě popis cesty dopravní prostředky život ve městě a na venkově předložky spojené s umístěním objektů ve městě a s pohybem po městě – aus, mit, von, zu, in, an rozkazovací způsob pravidelných sloves	pojmenuje důležité objekty (budovy) v Praze a popíše turistické cíle Prahy vytvoří pomocí textu, obrázků a fotografií plakát popisující jeho bydliště vyjádří, kde se nachází popíše cestu ke zvolenému cíli, zeptá se na cestu používá názvy vybraných dopravních prostředků se správnými členy a předložkami orientuje se na křižovatce a při pohybu po městě popíše obrázek města a vesnice, uvede rozdíly mezi nimi rozlišuje předložky podle otázky Kde//Kam? vyjmenuje vybrané předložky se 3. pádem a používá je se správným členem tvoří rozkazovací způsob při tykání a vykání
Žít zdravě a být fit lidské tělo návštěva lékaře běžná onemocnění sloveso tun a vazba tut weh ve spojení s osobními zájmeny	pojmenuje základní části lidského těla, používá množné číslo u párových orgánů v rozhovoru s lékařem vyjádří, co ho bolí, popíše své zdravotní problémy, uvede způsoby léčení při nachlazení

Německý jazyk	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
životní styl	pojmenuje některé zdravotní potíže, popíše nehodu na kole používá frázi Bolí mě ...//Co tě bolí?
činnosti všedního dne rozkazovací způsob nepravidelných sloves sloveso dürfen	předvede rozhovor mezi nemocným a jeho kamarádem uvede, co patří ke zdravému životnímu stylu popíše své volnočasové aktivity a aktivity teenagerů tvoří všechny formy rozkazovacího způsobu u vybraných nepravidelných sloves správně časuje sloveso dürfen
prázdninách plány na prázdniny naplánování a popis cesty místa a zážitky z dovolené a prázdnin zakoupení jízdenky na nádraží perfektum pravidelných a vybraných nepravidelných sloves další předložky se 3. pádem – bei, nach předložka mit ve spojení s dopravními prostředky	formuje své plány na prázdniny uvede, co si vezme s sebou a jak se dostane na místo čte a poslouchá s porozuměním příběhy z prázdnin vede rozhovor u přepážky na nádraží vypráví příběhy z prázdnin v minulosti při popisu cestování používá předložky bei a nach používá názvy dopravních prostředků se správnými členy a předložkami

5.3.2 Francouzský jazyk

Počet vyučovacích hodin za týden								Celkem
prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva	
0	0	3	3	0	0	0	0	6
		Povinně volitelný	Povinně volitelný					

5.3.2.1 Charakteristika předmětu

Název předmětu	Francouzský jazyk
Oblast	Další cizí jazyk
Charakteristika předmětu	Předmět vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a patří do vzdělávacího oboru Další cizí jazyk.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Vyučuje se jako povinně volitelný cizí jazyk v tercii a kvartě. Má časovou dotaci 3 hodiny týdně. Výuka probíhá v dělených třídách v jazykové učebně a v rámci možnosti se využívá počítačová učebna. Vyučuje se dle metody Édito A1, která poskytuje základní materiál pro výuku zajišťující jazykové a kulturní vzdělání nutné pro běžnou komunikaci ve francouzském jazyce. Jako doplňkový materiál jsou využívány aktuální videomateriály, prezentace, tisk a další autentické dokumenty. Do vzdělávacího obsahu Francouzského jazyka jsou začleněna tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova Žáci jsou vedeni k tomu, aby si uvědomovali význam francouzského jazyka jako jednoho z jednacích jazyků EU. Osvojují si dovednosti dorozumět se v základních komunikačních situacích, porozumět jednoduchému textu, pracovat s dvojjazyčným i výkladovým slovníkem. Těmto cílům odpovídají formy práce, vyučovací metody a pracovní postupy. Žáci pracují s učebnicí, pracovním sešitem, mají možnost procvičovat si probírané mluvnické jevy na internetu. Vedeme je k postupnému vytvoření vlastního portfolia, kde si uchovávají doplňující materiály, ale především projekty a práce, které žáci během školního roku realizují. Využíváme zkušeností a poznatků z našich výměnných zájezdů do Nantes a pobytů francouzských studentů v Děčíně k větší motivaci žáků domluvit se francouzsky. Zapojujeme žáky do soutěží v rámci Dnů frankofonie, olympiády ve francouzštině a dalších soutěží a akcí pořádaných především Sdružením učitelů francouzštiny a Francouzským institutem v Praze.

5.3.2.2 Klíčové kompetence rozvíjené v předmětu

	Žák...
Kompetence k řešení problémů:	• hledá řešení v různých problémových situacích z každodenního života - využívá nabízených možností se setkat s ostatními a hovořit s nimi ve francouzštině. • využívá nabízených možností se setkat s ostatními a hovořit s nimi ve francouzštině (zúčastňuje se besed, navštěvuje instituce, kde se s francouzštinou setkává, je v kontaktu s rodilými mluvčími z partnerské školy v Nantes). • učí se si poradit v cizojazyčné situaci i na základě cizích slov v češtině a větší znalosti anglického jazyka (analogie v slovní zásobě i mluvnici). • při nesnázích v porozumění využívá i nonverbálních prostředků komunikace pro docílení porozumění.
Kompetence komunikativní:	• účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie k získání a výměně informací, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.). • vhodně používá vyjadřovací prostředky, je schopený se dorozumět v běžných situacích, hovořit o jednoduchých tématech a porozumět textům odpovídajícím jeho jazykové úrovni (rozhovory, scénky, dramatizace, dopisy apod.). • využívá dovednosti osvojené ve francouzském jazyce k navázání kontaktu či vztahu (využíváme pobytů fr. studentů na naší škole – přímý rozhovor nebo navázání kontaktu přes internet).
Kompetence sociální a personální:	• efektivně spolupracuje, respektuje názory jiných. • učí se objektivně hodnotit svou práci i práci ostatních. • učí se respektovat pravidla při práci v týmu a svou pracovní činností pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce. • poznává možnosti si ověřit své dovednosti formou složení mezinárodní zkoušky z francouzštiny (př. DELF). • zdržuje se posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby.
Kompetence občanská:	• se seznamuje s realitami frankofonních zemí. • vnímá a formuluje souvislosti vztahu a sounáležitosti ČR, francouzsky mluvících zemí s EU. • získává představu o zvycích ve frankofonních zemích a porovnává je se zvyky spojenými s naší kulturou (zkušenosti z výměnných zájezdů, soukromých pobytů, autentické materiály). • poznává cizojazyčné kultury a je veden k jejich toleranci - zabývá se ekologickými a environmentálními tématy.
Kompetence pracovní:	• naplňuje práci do jednotlivých kroků, jejichž splnění je schopen vyhodnotit. • ve výuce využívá dvojazyčné a výkladové slovníky. • pracuje s autentickými cizojazyčnými materiály (jízdenky, vstupenky, plakáty apod.).
Kompetence k učení:	• pracuje s různými informačními zdroji (časopisy, internet, různé typy slovníků), a tím prohlubuje svůj zájem žáků o francouzštinu a frankofonní země • sdílí své zkušenosti a poznatky z našich výměnných zájezdů do Nantes a pobytů francouzských studentů v Děčíně, tím motivuje spolužáky ke studiu jazyka

	• zapojuje se do soutěží v rámci soutěží a akcí • postupně si samostatně vytváří vlastní gramatický systém a slovní zásobu podle individuálního typu učení • dodržuje psychohygienu učení (zejména v domácím prostředí)
Kompetence digitální:	• zapojuje se do společnosti prostřednictvím různých digitálních médií. využívá digitálních vzdělávacích prostředí. Dle svých potřeb vytváří portfolia digitálních zdrojů. • seznamuje se s problematikou ochrany autorských práv a dodržování právních norem a dodržuje je. • uplatňuje etické, ohleduplné a respektující chování v digitálním prostředí • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem. • využívání základy počítačové grafiky (práce s obrázky). • vyhledává potřebné informace z doporučených zdrojů a posuzuje jejich věrohodnost. • dle svých potřeb ukládání a zpracovávání informací. • sdílí data, informace a obsah s vybranými lidmi.

5.3.2.3 Používané metody a formy

- skupinová práce
- práce ve dvojicích, výměna rolí
- rozhovory, řízené rozhovory, diskuze
- práce s učebnicí, pracovním sešitem, pracovními listy
- práce s digitálními technologiemi (PC-programy, elektronická učebnice, mobilní telefony, aplikace)
- samostatná práce
- prezentace vlastní tvorby
- práce s textem, obrazovým materiálem
- audiovizuální cvičení
- práce s videem, úryvky filmů
- výklad, vysvětlování
- myšlenkové mapy
- aktivizační cvičení (křížovky, hry, osmisměrky, zpěv, kvízy)
- hodnocení, sebehodnocení
- práce s chybou
- brainstorming

5.3.2.4 Průřezová témata

	tercie	kvarta
Mezilidské vztahy		sdílení domácnosti, pokoje
Komunikace	orientace po městě domluvení schůzky	orientace po městě domluvení schůzky omluva, politování obavy, podpora, ujištění
Evropa a svět nás zajímá	názvy evropských zemí a národností	názvy evropských zemí a národností
Jsme Evropané	podobnost evropských jazyků	podobnost evropských jazyků
Člověk a životní prostředí		životní styl ve městě a na venkově, dopady chování člověka na přírodu

tvorba mediálního sdělení	fonetika jako jeden z předpokladů komunikace a základů správného verbálního projevu	
---------------------------	---	--

5.3.2.5 Učivo/výstupy

Francouzský jazyk	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
• interkulturní souvislosti • pozdravy • sloveso být, jmenovat se • abeceda • dny v týdnu, měsíce, roční období • číslovky 1-31	• porovnává zvukovou a grafickou podobu francouzštiny s jinými jazyky • zamýšlí se nad slovy francouzského původu, která už zná • pozdraví, rozloučí se, představí se, zeptá se, jak se daří • sdělí o sobě základní údaje, zeptá se na osobní údaje spolužáka • hláskuje své jméno • sdělí datum • vyslovuje číslovky a přiřazuje hodnotu k číslici
• země a národnosti, předložky místa • sloveso mít • zájmy a koníčky • číslovky 32-100 • člen určitý • tvoření záporu	• osvojuje si názvy vybraných zemí a vhodně volí předložky místa • časuje sloveso mít • hovoří o svých zálibách • vytvoří plakátek, kde představí sebe a své koníčky • poznává grafickou a zvukovou stránku číslovek, všímá si zákonitostí francouzské výslovnosti • používá členy určité, přemýšlí nad rodem a číslem podstatných jmen • tvoří jednoduché záporné věty, odpovídá na otázky
• rodina, rodinné a životní události • profese a povolání • přivlastňovací zájmena • mužský a ženský rod podstatných jmen • číslovky nad 100 • člen určitý a neurčitý • pravidelná slovesa s koncovkou –er	• představí svou rodinu • osvojuje si slovní zásobu na téma povolání • vhodně volí přivlastňovací zájmena • rozlišuje rod podstatných jmen • vyjadřuje číslovky nad 100 • užívá členy určité a neurčité • časuje pravidelná slovesa s koncovkou – er
• obchody a nakupování • stravování, potraviny • v restauraci • množné číslo podstatných jmen • člen dělivý, vyjádření množství • člen stažený • slovesa platit, koupit, dělat, jíst • slovesa s koncovkou -ir	• zeptá se, sdělí otevírací dobu obchodu, osvojuje si obrazy potřebné pro nakupování • pořídí audio nahrávku scénky s názvem "v restauraci, na tržnici" • objedná si v restauraci, v kavárně • poznává gastronomii frankofonních zemí, napíše recept na jednu z francouzských specialit • tvoří množné číslo podstatných jmen • užívá výrazy množství a dělivý člen • tvoří člen stažený a užívá ho ve větách • časuje slovesa platit, koupit, dělat, jíst a všímá si odlišností v jejich časování • časuje pravidelná slovesa s koncovkou – ir
• město, místa, památky	• osvojuje si slovní zásobu na téma město

• rozdíl v užití vazby c'est / il est • vyjádření četnosti • sloveso prendre • rozkazovací způsob • dopravní prostředky	• poznává rozdíl mezi vazbou c'est / il est • vytvoří digitální plakátek, kde představí známou francoizskou osobnost (Canva) • osvojuje si výrazy četnosti • časuje sloveso prendre • tvoří rozkazovací způsob • popíše cestu, začne rozhovor, kde zeptá se na cestu, používá obraty potřebné při pohybu ve městě, popisuje cestu dopravními prostředky • pomocí map na internetových stránkách vytvoří trasu po Děčíně a popisuje jednotlivé body
• oblečení, móda • počasí • popis objektu • rod, číslo a umístění přídavných jmen • blízká budoucnost, nedávná minulost • ukazovací zájmena • sloveso venir	• popíše, co má na sobě, hovoří o módě a vkusu • hovoří o počasí • popíše objekt, jeho velikost, materiál a užití • rozlišuje rod a číslo přídavných jmen, tvoří věty s přídavnými jmény • vyjádří časové umístění daného momentu, tvoří věty s futur proche nebo passé récent • poznává ukazovací zájmena • časuje sloveso venir
	Digitální kompetence zařazované průběžně • používá online slovník/překladač při práci s textem, při konfrontaci s novou/neznámou slovní zásobou • využívá online podporu učebnice k okamžité zpětné vazbě při samostatné práci • pracuje s online aplikacemi při procvičování gramatických jevů a nácviku nové slovní zásoby (Wordwall, Quizlet, Kahoot) • sepíše jednoduchý text v MS Word (např. k tématům rodina, kamarádi, domácí mazlíčci, denní režim) a provádí základní grafickou editaci (francouzská klávesnice, akcenty, stylizace písma aj.)

Francouzský jazyk	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
• interkulturní souvislosti • pozdravy • sloveso être, jmenovat se • abeceda • dny v týdnu, měsíce, roční období • číslovky 1-31	• porovnává zvukovou a grafickou podobu francouzštiny s jinými jazyky • zamýšlí se nad slovy francouzského původu, která už zná • pozdraví, rozloučí se, představí se, zeptá se, jak se daří • sdělí o sobě základní údaje, zeptá se na osobní údaje spolužáka • hlásuje své jméno • sdělí datum • vyslovuje číslovky a přiřazuje hodnotu k číslici
• země a národnosti, předložky místa • sloveso avoir • zájmy a koníčky • číslovky 32-100	• osvojuje si názvy vybraných zemí a vhodně volí předložky místa • časuje sloveso avoir • hovoří o svých zálibách • vytvoří plakátek, kde představí sebe a své koníčky

• člen určitý • tvoření záporu	• poznává grafickou a zvukovou stránku číslovek, všímá si zákonitostí francouzské výslovnosti • používá členy určité, přemýšlí nad rodem a číslem podstatných jmen • tvoří jednoduché záporné věty, odpovídá na otázky
• rodina, rodinné a životní události • profese a povolání • přivlastňovací zájmena • mužský a ženský rod podstatných jmen • číslovky nad 100 • člen určitý a neurčitý • pravidelná slovesa s koncovkou –er	• představí svou rodinu • osvojuje si slovní zásobu na téma povolání • vhodně volí přivlastňovací zájmena • rozlišuje rod podstatných jmen • vyjadřuje číslovky nad 100 • užívá členy určité a neurčité • časuje pravidelná slovesa s koncovkou – er
• obchody a nakupování • stravování, potraviny • v restauraci • množné číslo podstatných jmen • člen dělivý, vyjádření množství • člen stažený • slovesa platit, koupit, dělat, jíst • slovesa s koncovkou -ir	• zeptá se, sdělí otevírací dobu obchodu, osvojuje si obrazy potřebné pro nakupování • pořídí audio nahrávku scénky s názvem "v restauraci, na tržnici" • objedná si v restauraci, v kavárně • poznává gastronomii frankofonních zemí, napíše recept na jednu z francouzských specialit • tvoří množné číslo podstatných jmen • užívá výrazy množství a dělivý člen • tvoří člen stažený a užívá ho ve větách • časuje slovesa platit, koupit, dělat, jíst a všímá si odlišností v jejich časování • časuje pravidelná slovesa s koncovkou – ir
• město, místa, památky • rozdíl v užití vazby c'est / il est • vyjádření četnosti • sloveso prendre • rozkazovací způsob • dopravní prostředky	• osvojuje si slovní zásobu na téma město • poznává rozdíl mezi vazbou c'est / il est • vytvoří digitální plakátek, kde představí známou francouzskou osobnost (Canva) • osvojuje si výrazy četnosti • časuje sloveso prendre • tvoří rozkazovací způsob • popíše cestu, začne rozhovor, kde zeptá se na cestu, používá obraty potřebné při pohybu ve městě, popisuje cestu dopravními prostředky • pomocí map na internetových stránkách vytvoří trasu po Děčíně a popisuje jednotlivé body
• oblečení, móda • počasí • popis objektu • rod, číslo a umístění přídavných jmen • blízká budoucnost, nedávná minulost • ukazovací zájmena • sloveso venir	• popíše, co má na sobě, hovoří o módě a vkusu • hovoří o počasí • popíše objekt, jeho velikost, materiál a užití • rozlišuje rod a číslo přídavných jmen, tvoří věty s přídavnými jmény • vyjádří časové umístění daného momentu, tvoří věty s futur proche nebo passé récent • poznává ukazovací zájmena • časuje sloveso venir
	Digitální kompetence zařazované průběžně • používá online slovník/překladač při práci s textem, při konfrontaci s novou/neznámou slovní zásobou

- využívá online podporu učebnice k okamžité zpětné vazbě při samostatné práci
- pracuje s online aplikacemi při procvičování gramatických jevů a nábiku nové slovní zásoby (Wordwall, Quizlet, Kahoot)
- sepiše jednoduchý text v MS Word (např. k tématům rodina, kamarádi, domácí mazlíčci, denní režim) a provádí základní grafickou editaci (francouzská klávesnice, akcenty, stylizace písma aj.)

5.3.3 Španělský jazyk

Počet vyučovacích hodin za týden								Celkem
prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva	
0	0	3	3	0	0	0	0	6
		Povinně volitelný	Povinně volitelný					

5.3.3.1 Charakteristika předmětu

Název předmětu	Španělský jazyk
Oblast	Další cizí jazyk
Charakteristika předmětu	Předmět Španělský jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a patří do vzdělávacího oboru Další cizí jazyk.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Výuka španělského jazyka probíhá v tercii a kvartě v dělených třídách v jazykové učebně s možností použití videa, ve třídách výpočetní techniky a v učebnách kmenových. K dispozici máme i učebnu s interaktivní tabulí. Vyučuje se podle učebnice Aventura nueva 1, která poskytuje základní materiál pro výuku zajišťující jazykové a kulturní vzdělání nutné pro běžnou komunikaci ve španělském jazyce. Studium pro začátečníky je zaměřeno především na zvládnutí komunikativních dovedností na úrovni A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Při naplňování obsahu je věnována pozornost všem průřezovým tématům. Cílem předmětu je osvojení si jazykových znalostí a komunikativních dovedností, rozvíjení schopností žáka dorozumět se tímto jazykem v běžných situacích, využívat ho v praktických činnostech a také získání všeobecné orientace týkající se španělsky mluvících zemí. Při výuce jsou využívány učebnice s pracovním sešitem, zvukové nahrávky namluvené rodilými mluvčími, slovníky, mapy, online podpora doplňkových materiálů, obrázky, fotografie a jednoduché autentické texty. Tyto materiály žákům od počátku výuky zprostředkovávají základní informace o každodenním životě a kultuře španělsky mluvících zemí. Kromě běžné metody vyučování je častá práce ve dvojicích či v týmech, samostatná práce nebo výuka formou hry. Prosazuje se individuální přístup k žákům. Součástí vyučování jsou i příležitostné akce jako exkurze a soutěže. Především samostatná tvořivost žáků, a práce s reáliemi propojují španělštinu s jinými předměty jako zeměpis, informatika, občanská a rodinná výchova.

5.3.3.2 Klíčové kompetence rozvíjené v předmětu

	Žák..
Kompetence k řešení problémů:	• posoudí/zjistí, zda lze problém řešit s využitím zadaných informací; rozhodne, které informace nutné k řešení problému nejsou k dispozici. • vyhodnotí různé vlastní i předložené varianty řešení a rozhoduje se mezi nimi.

Kompetence komunikativní:	• v různých zdrojích si ověřuje, zda jsou informace pravdivé, a připraví si argumenty pro zdůvodnění svého názoru na ně. • dává druhým lidem najevo, že jim naslouchá tím, že s nimi udržuje oční kontakt; svou mimikou dává najevo vstřícnost; verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přítakává).
Kompetence sociální a personální:	• samostatně (individuálně i jako členové skupiny) se postarají o hotové dílo. • po skončení práce se stará o úklid.
Kompetence občanská:	• samostatně posuzuje, zda už má dost informací, aby se mohl rozhodovat; zvažuje pro i proti v daném problému, odmítá zaujmout konečné stanovisko, pokud neměl dost času k rozvaze. • aktivně pomáhá slovem i činem spolužákům i spoluobčanům, podle svých možností se zapojuje do obecně prospěšných akcí na místní i širší úrovni.
Kompetence pracovní:	• po skončení práce se stará o úklid. • rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol (podle zadání a předem stanovených kritérií); sám nebo ve spolupráci se spolužáky zhodnotí podle předem stanovených kritérií práci ostatních i vlastní práci. • vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vložky rozvíjet.
Kompetence k učení:	• identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, nevnímá ji jako selhání a ostudu, nenechá se jí odradit, ale rozpozná v ní příležitost k učení, hledá a nalézá způsoby její nápravy; změni zvolenou cestu tehdy, když se přesvědčí o omylu nebo bezvýchodnosti. • aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...); vyhodnotí a obhájí, který z použitých zdrojů je pro danou situaci (problém) nejefektivnější.
Kompetence digitální:	• zapojuje se do společnosti prostřednictvím různých digitálních médií. využívá digitálních vzdělávacích prostředí. Dle svých potřeb vytváří portfolia digitálních zdrojů. • seznamuje se s problematikou ochrany autorských práv a dodržování právních norem a dodržuje je. • uplatňuje etické, ohleduplné a respektující chování v digitálním prostředí • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem. • využívání základy počítačové grafiky (práce s obrázky). • vyhledává potřebné informace z doporučených zdrojů a posuzuje jejich věrohodnost. • dle svých potřeb ukládání a zpracovávání informací. • sdílí data, informace a obsah s vybranými lidmi.

5.3.3.3 Používané metody a formy

- práce ve dvojicích, skupinová práce, samostatná práce
- výklad, vysvětlování
- napodobování/simulace reálných situací, výměna rolí
- rozhovory, řízené rozhovory, diskuze,
- práce s učebnicí, pracovním sešitem, pracovními listy, slovníky
- práce s textem
- práce s obrazovým materiálem
- práce s videem, úryvky filmů, audiovizuální cvičení

- práce s digitálními technologiemi (online slovníky, elektronická učebnice, mobilní telefony, online aplikace)
- myšlenkové mapy, brainstorming
- aktivizační cvičení (křížovky, didaktické hry, zpěv, kvízy)
- sebehodnocení, zpětná vazba, práce s chybou
- prezentace vlastní tvorby, slohové práce

5.3.3.4 Průřezová témata

	tercie	kvarta
Sebepoznání a sebepojetí	zájmy, koníčky, jídelníček	U nás doma Oblečení a móda - vztah k módě O prázdninách
Seberegulace a sebeorganizace	plánování činnosti, organizace dne	Žít zdravě a být fit - zdravý životní styl
Poznávání lidí		U nás doma
Mezilidské vztahy	pozvánky, oslavy, kamarádi	U nás doma Můj týden Jak se dostanu ...? - život ve městě a na venkově
Komunikace	pozdravy, navazování kontaktů, představování, příkazy, mediální komunikace	U nás doma - rozvoj monologu Oblečení a móda - rozhovory v obchodě Můj týden - vzájemné poznávání se Jak se dostanu ... ? - příkazy Žít zdravě a být fit - rozhovory u lékaře, o nemocích O prázdninách - plánování prázdnin a cesty na dovolenou, zážitky z prázdnin, e-mail
Kreativita		U nás doma
Evropa a svět nás zajímá	cizí jazyk jako prostředek komunikace a porozumění mezi národy, cestování, evropské země, euro	Můj týden - porovnání vzdělávacího systému, známkování
tvorba mediálního sdělení	fonetika jako jeden z předpokladů komunikace a základů správného verbálního projevu	

5.3.3.5 Učivo/výstupy

Španělský jazyk	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
Slovní zásoba: pozdravy některé evropské země, národnosti a jazyky	hláskuje a vyslovuje pozdraví a rozloučí se rozumí základním pokynům ve cvičeních řekne, jakými mluví jazyky poděkuje, omluví se a zeptá se, když nerozumí
Gramatika:	zeptá se na jméno, národnost a odpoví

osobní zájmena sloveso <i>ser</i> , slovesa <i>llamarse</i> a <i>hablar</i> v j.č. zápor ve větě tázací zájmena <i>¿Qué?</i> <i>¿Quién?</i> <i>¿De dónde?</i> <i>¿Cómo?</i> národnosti a příd. jména obyvatelská	
Reálie: pojmenování některých věcí charakteristických pro španělsky hovořící země oficiální jazyky Španělska, mapa Španělska	zeptá se na význam slov, a jak se řekne něco španělsky
Slovní zásoba: předměty ve třídě přídavná jména pro popis předmětů barvy aktivity na hodinu španělštiny podstatná jména související s prací s učebnicí	pojmenuje věci ve třídě vyjádří, co se nachází na určitém místě řekne, jaké věci jsou a jakou mají barvu řekne, co dělá na hodinách španělštiny řekne, co dělá rád a co ne
Gramatika: určitý a neurčitý člen rod a číslo podstatných jmen přechylování a mn. číslo příd. jm. neosobní slovesný tvar <i>hay</i> časování pravid. sloves v přít. čase nepravidelná slovesa <i>tener</i> a <i>ver</i> ukazovací zájmeno <i>este</i> , <i>-a</i> , <i>-os</i> , <i>-as</i> tázací zájmena <i>¿cuánto?</i> a <i>¿por qué?</i> příslovce <i>mucho</i> vazba <i>para</i> + infinitiv	
Reálie: španělština ve světě	vyjádří, proč se učí španělsky
Slovní zásoba: prázdninové a volnočasové aktivity části dne a každodenní činnosti místa v přírodě a ve městě podstatná a přídavná jména pro popis míst	řekne, co dělá o prázdninách popíše svůj den řekne, kde se nachází osoby, místa a věci popíše místo vyjádří názor (<i>Creo que ...</i>) a přání a preference (<i>Quiero / Prefiero</i>) napíše neformální e-mail nebo pohled
Gramatika: nepravidelná slovesa <i>estar</i> , <i>ir</i> , <i>hacer</i> , <i>decir</i> , <i>saber</i> slovesa se změnou samohlásky (<i>e – ie</i> , <i>o (u) – ue</i>) zvrtná zájmena, zvrtná slovesa sloveso <i>preferir</i> (<i>a</i>) použití sloves <i>ser-estar-hay</i> předložky <i>de</i> (<i>del</i>), <i>en</i> , <i>a</i> (<i>al</i>) spojky <i>y</i> , <i>o</i> , <i>ni</i> , <i>pero</i> , <i>por eso</i> přídavná jména <i>buen</i> (<i>o</i>), <i>mal</i> (<i>o</i>) porovnávání	porovnává

Reálie: španělská města a místa	
Slovní zásoba: povolání a místa výkonu povolání osobní údaje jako adresa aj. číslovky 10-100 světové strany roční období, počasí	ptá se a odpovídá na otázky o povolání řekne, co kdo dělá v různých profesích vyjádří, čím chce být a proč zeptá se na adresu, e-mail a tel. číslo počítá do 100 hovoří o počasí
Gramatika: přechylování podstatných jmen určujících povolání použití členu s podst. jmény určujícími povolání vykání, zájmena <i>usted, ustedes</i> tázací zájmeno <i>¿cuál?</i> slovesa pravidelná v 1. osobě jednotného čísla (<i>conocer, traducir</i>) předložka <i>a</i> s předmětem ve 4. pádu (předmět přímý)	používá vykání
Reálie: adresy ve Španělsku autonomní oblasti Španělska počasí a příroda ve Španělsku	
Slovní zásoba: rodina, příbuzenské vztahy, rodinný stav povahové vlastnosti vzhled osob	hovoří o rodině a příbuzných zeptá se na věk a řekne, kolik je mu let řekne, kdy má narozeniny, popřeje popíše vzhled a vlastnosti osob určí datum
Gramatika: přivlastňovací zájmena nesamostatná předložka <i>de</i> (shrnutí) příslovce <i>muy, bastante, un poco, nada</i> třetí stupeň přídavných jmen	zeptá se a řekne, co nebo kdo je „nej“
Reálie: příjmení ve španělsky mluvícím světě španělské svátky a oslavy	
	Digitální kompetence zařazované průběžně • používá online slovník/překladač při práci s textem, při konfrontaci s novou/neznámou slovní zásobou • využívá online podporu učebnice k okamžité zpětné vazbě při samostatné práci

	• pracuje s online aplikacemi při procvičování gramatických jevů a nácviu nové slovní zásoby (Wordwall, Kahoot) • sepíše jednoduchý text v MS Word (např. k tématům rodina, kamarádi, domácí mazlíčci, denní režim) a provádí základní grafickou editaci (francouzská klávesnice, akcenty, stylizace písma aj.)
--	--

Španělský jazyk	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
Slovní zásoba: záliby, zájmy, volný čas druhy filmů	řekne, jaké jsou jeho zájmy, co má rád a co ne řekne, co a jak často dělá ve volném čase řekne, co se mu líbí na druhých vyjádří, že něco umí nebo neumí dělat hovoří o tom, jaké filmy se mu líbí
Gramatika: slovesa <i>gustar, encantar, interesar</i> zájm. předmětu nepřímého, zájm. s předložkou vztahné zájmeno <i>que</i> zápor ve větě, dvojí zápor příslovce <i>todo, mucho/muy, bastante, poco, un poco, nada</i>	
Reálie: Barcelona zkrácené verze španělských jmen	
Slovní zásoba: orientace ve městě město, místa ve městě, dopravní prostředky předložky pro určení místa a času kulturní událost dny v týdnu, školní předměty	zeptá se na cestu a popíše ji zeptá se a řekne, kolik je hodin sjedná si schůzku, přijme/odmítne pozvání zeptá se a řekne, kdy a kde se koná určitá událost řekne, co bude dělat a zeptá se na plány ostatních
Gramatika: slovesná vazba <i>ir a + infinitiv</i> <i>tener que + inf., poder + inf.</i> slovesa se změnou kmenové samohlásky (e → i) sloveso <i>ser</i> pro určení místa a doby konání předložky v příslovečném určení času předložky se slovesem <i>ir</i> (shrnutí) sloveso <i>tardar</i> vazba <i>antes de/después de + inf</i>	
Reálie: běžný den ve Španělsku otevírací hodiny ve Španělsku	popíše svůj běžný den (opakování)
Slovní zásoba: části domu/bytu, nábytek příslovce a předložky pro určení polohy předmětu předměty používané na cestách fráze používané na návštěvě	popíše věc, jejíž název nezná určí, kde se věci nacházejí a komu patří popíše dům/byt a jeho části, popíše pokoj popíše výhody a nevýhody bydlení

	přivítá návštěvu a je zdvořilým hostem řekne, co je třeba, co je dovoleno/zakázáno
Gramatika: neurčitá zájm. <i>algún, alguno, ningún, ninguno</i> zájmena předmětu přímého, <i>lo</i> použití sloves <i>estar-hay</i> (opakování) přivlastňovací zájmena samostatná neosobní vazby <i>hay que, (no) se puede, está prohibido/permitido</i> + infinitiv	
Reálie: národní park Picos de Europa	
Slovní zásoba: ovoce, zelenina, maso, ryby, sladkosti, nápoje druhy obchodů s potravinami množství a balení potravin výrazy používané při nakupování výrazy používané v restauraci	hovoří o stravovacích návycích určí cenu a množství potravin nakoupí potraviny objedná si v restauraci popíše, z čeho se skládá pokrm někomu něco poradí, přikáže, zakáže
Gramatika: rozkazovací způsob kladný a záporný rozkaz pro 2. osobu j. č. ukazovací zájmeno <i>ese, -a, -os, -as</i> postavení zájmen ve větě (opakování) věty zvolací (<i>¡Qué + podst. / příd. jm. / příslovce!</i>) spojka <i>si</i> + sloveso v přít. Čase trpný rod a zvrtné <i>se</i>	
Reálie: tržnice ve Španělsku Camino de Santiago typická španělská jídla a pokrmy tapas	
Slovní zásoba: zážitky z cest výrazy pro hodnocení zážitků běžné úkoly všedního dne přísluvečná určení času vztahující se do minulosti některé země a světové metropole	vypráví o svých cestách a zážitcích z cest řekne, co dělal v uplynulých dnech i v minulosti určí, kdy v minulosti se něco odehrálo vyjádří, kdy něco dělal naposledy určí datum
Gramatika: minulý čas jednoduchý pravidelných sloves minulý čas jednoduchý nepravidelných sloves <i>ser, ir, estar, hacer, tener</i> použití minulého času jednoduchého	řekne, jak se měl a jaké bylo to, co prožil
Reálie: turistická lákadla v Madridu hudba ve Španělsku písně španělsky zpívajících interpretů	
	Digitální kompetence zařazované průběžně • používá online slovník/překladač při práci s textem, při konfrontaci s novou/neznámou slovní zásobou

- využívá online podporu učebnice k okamžité zpětné vazbě při samostatné práci
- pracuje s online aplikacemi při procvičování gramatických jevů a nácviku nové slovní zásoby (Wordwall, Quizlet, Kahoot)
- sepíše jednoduchý text v MS Word (např. k tématům rodina, kamarádi, domácí mazlíčci, denní režim) a provádí základní grafickou editaci (francouzská klávesnice, akcenty, stylizace písma aj.)

5.4 Matematika

Počet vyučovacích hodin za týden								Celkem
prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva	
4	4	4	4	0	0	0	0	16
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný					

5.4.1 Charakteristika předmětu

Název předmětu	Matematika
Oblast	Matematika a její aplikace
Charakteristika předmětu	Předmět Matematika pokrývá vzdělávací oblast Matematika a její aplikace, kterou stanovuje RVP ZV.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Ve výuce matematiky se zaměřujeme na rozvoj logického, abstraktního a exaktního myšlení žáků, dále na rozvoj tvořivosti a geometrické představivosti. V rámci předmětu si žáci osvojují matematické pojmy a algoritmy, které dokáží efektivně využívat při řešení úkolů vycházejících z praxe. Cílem práce v hodinách je nejen rozvíjet matematické dovednosti žáků, ale také je vést k zodpovědnosti, vytrvalosti, plánování, organizaci vlastní práce. Předmětem Matematika prolíná průřezové téma Osobnostní a sociální výchova. Předmět Matematika se vyučuje jako samostatný předmět, a to ve všech ročnících 4 hodiny týdně. Předmět je posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace. V primě jsou žáci děleni na 2 hodiny matematiky týdně do 2 skupin, v sekundě na 1 hodinu matematiky týdně do dvou skupin; tato hodina má formu cvičení. Rozvoj výpočetní techniky a řada matematických počítačových programů umožňují efektivně a zábavnou formou procvičovat učivo matematiky, rozvíjet prostorovou představivost žáků. Proto některé hodiny cvičení probíhají v učebně IVT, popř. v multimediální učebně s využitím interaktivní tabule.

5.4.2 Klíčové kompetence rozvíjené v předmětu

	Žák...
Kompetence k řešení problémů:	• spojuje a systematizuje osvojené poznatky. • osvojuje si schémata řešení pro jednotlivé typy úloh. • využívá zkušeností a modelových situací, pokouší se diskutovat řešení a hledá vlastní postupy při řešení problémů. • řeší praktické úlohy, ve kterých spojuje vědomosti z různých oblastí.
Kompetence komunikativní:	• formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu. • naslouchá druhým, porozumí jim a vhodně reaguje, zapojuje se do diskuse a prosazuje vlastní názor. • pokouší se o kultivované, věcné a srozumitelné vyjadřování. • vysvětluje a obhájí správnost svého postupu řešení úlohy.
Kompetence sociální a personální:	• spolupracuje v týmu, pomáhá stanovit pravidla samostatné práce a práce ve skupině, respektuje dohodnutá pravidla. • respektuje názory a myšlenky druhých. • uvědomuje si zodpovědnost za činnost skupiny, důležitou roli úcty a vzájemné pomoci.

Kompetence občanská:	• přistupuje zodpovědně ke studiu. • poskytuje podle svých možností účinnou pomoc v dané situaci.
Kompetence pracovní:	• Pracuje s modely těles, umí používat rýsovací pomůcky, kalkulátory a dodržuje bezpečnost práce. • Dodržuje postupy při řešení konstrukčních úloh, dokáže srozumitelně a přehledně zapsat řešení úlohy. • Využívá algoritmů jako prostředků k řešení úloh, tyto metody a pracovní postupy aplikuje i v jiných oblastech.
Kompetence k učení:	• osvojuje si vědomosti na základě vnímání, poznávání, myšlení, zapamatování, praktického experimentování i životních zkušeností. • osvojuje si základní pojmy, principy a odbornou terminologii. • ovládá matematické prostředky a nástroje (pojmy, algoritmy, metody řešení úloh). • sděluje vlastní poznatky, objevuje nová řešení, třídí poznatky a plánuje postupy.
Kompetence digitální:	• zapojuje se do společnosti prostřednictvím různých digitálních médií. využívá digitálních vzdělávacích prostředí. Dle svých potřeb vytváří portfolia digitálních zdrojů. • seznamuje se s problematikou ochrany autorských práv a dodržování právních norem a dodržuje je. • uplatňuje etické, ohleduplné a respektující chování v digitálním prostředí • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem. • využívání základy počítačové grafiky (práce s obrázky). • vyhledává potřebné informace z doporučených zdrojů a posuzuje jejich věrohodnost. • dle svých potřeb ukládání a zpracovávání informací. • sdílí data, informace a obsah s vybranými lidmi.

5.4.3 Používané metody a formy

Definice kompetence		Metody, formy, strategie, činnosti, kterými je kompetence rozvíjena
Kompetence k učení		
	Osvojuje si vědomosti na základě vnímání, poznávání, myšlení, zapamatování, praktického experimentování i životních zkušeností.	Na modelových příkladech seznamujeme žáky s postupy řešení problémových úloh.
	Osvojuje si základní pojmy, principy a odbornou terminologii.	Nabízíme nové úlohy a problémy, u kterých mohou žáci využít naučených postupů řešení.
	Ovládá matematické prostředky a nástroje (pojmy, algoritmy, metody řešení úloh).	Podporujeme u žáků různé způsoby řešení problémových úloh, samostatné uvažování, tvořivost.
	Sděluje vlastní poznatky, objevuje nová řešení, třídí poznatky a plánuje postupy.	Klademe důraz na kontrolu správnosti výsledku úlohy vzhledem k zadání.
		Motivujeme žáky netradičními úlohami, matematickými soutěži.
Kompetence k řešení problémů		

	Spojuje a systematizuje osvojené poznatky.	Pracujeme s grafy, diagramy, tabulkami apod.
	Osvojuje si schémata řešení pro jednotlivé typy úloh.	Učíme žáky správně používat matematické pomůcky (rýsovací potřeby, kalkulačky apod.).
	Využívá zkušeností a modelových situací, pokouší se diskutovat řešení a hledá vlastní postupy při řešení problémů.	Vedeme žáky k využívání náčrtků a grafů při řešení úloh.
	Řeší praktické úlohy, ve kterých spojuje vědomosti z různých oblastí.	Přecházíme od jednoduššího problému ke složitějšímu.
Kompetence komunikativní		Vedeme žáky k tomu, aby problém pojmenovali a zformulovali, v čem spočívá.
	Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu.	Umožňujeme žákům při diskusi na dané téma vyjádřit své myšlenky a názory.
	Naslouchá druhým, porozumí jim a vhodně reaguje, zapojuje se do diskuse a prosazuje vlastní názor.	
	Pokouší se o kultivované, věcné a srozumitelné vyjadřování.	Podporujeme u žáků rozvoj schopnosti abstraktního a logického myšlení zařazováním vhodných problémových úloh, matematických hádanek, logických příkladů.
	Vysvětluje a obhazuje správnost svého postupu řešení úlohy.	Zařazujeme do vyučovacích hodin skupinovou práci, kooperativní učení, ale i samostatné počítání a řešení problémů, procvičování konkrétní dovednosti s kontrolou učitele.

5.4.4 Mezipředmětové vztahy

V ročníku	ŠVP výstup	Závislost	Předmět -> Ročník -> ŠVP výstup
prima	rozliší kladné a záporné hodnoty čísel, čísla opačná	-->	Fyzika -> prima -> • pozná základní způsoby měření jednotlivých fyzikálních veličin (délky, hmotnosti, objemu, času, teploty)
	objasní pojmy vnitřní, vnější úhel, těžnice, těžiště, výška, střední příčka, rovnostranný a	-->	Fyzika -> sekunda -> • určí těžiště u geometricky pravidelného tělesa (tělesa ve tvaru čtverce, obdélníku, trojúhelníku)
	počítá s celými čísly – zpočátku s pomocí číselné osy	-->	Dějepis -> prima -> • pracuje s časovou osou (přímkou)
	rozliší kladné a záporné hodnoty čísel, čísla opačná	<--	Fyzika -> prima -> • pozná základní způsoby měření jednotlivých fyzikálních veličin (délky, hmotnosti, objemu, času, teploty)
	objasní pojmy vnitřní, vnější úhel, těžnice, těžiště, výška, střední příčka, rovnostranný a	<--	Fyzika -> sekunda -> • určí těžiště u geometricky pravidelného

sekunda	pracuje s měřítkem mapy a plánu	-->	Zeměpis -> prima -> • vypočítá podle měřítka skutečnou vzdálenost 2 bodů na mapě
	pracuje s měřítkem mapy a plánu	<--	Zeměpis -> prima -> • vypočítá podle měřítka skutečnou vzdálenost 2 bodů na mapě
tercie	vyjádří ze vzorce různé proměnné	-->	Fyzika -> tercie -> • řeší pomocí kalorimetrické rovnice úlohy na tepelnou výměnu
	vyjádří ze vzorce různé proměnné	<--	Fyzika -> tercie -> • řeší pomocí kalorimetrické rovnice úlohy na tepelnou výměnu

5.4.5 Průřezová témata

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Poznávání a rozvoj osobnosti	Průběžně pozornost, soustředění	pozornost, soustředění	Průběžně pozornost, soustředění	Průběžně pozornost, soustředění
Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů	Průběžně sebekontrola, sebeovládání	sebekontrola, sebeovládání	Průběžně sebekontrola, sebeovládání	Průběžně sebekontrola, sebeovládání
Mezilidské vztahy	Průběžně - empatie, respektování, pomoc, podpora	empatie, respektování, pomoc, podpora	Průběžně - empatie, respektování, pomoc, podpora	Průběžně - empatie, respektování, pomoc, podpora
Komunikace	Průběžně srozumitelné a kultivované vyjadřování	srozumitelné a kultivované vyjadřování	Průběžně srozumitelné a kultivované vyjadřování	Průběžně srozumitelné a kultivované vyjadřování
Kooperace a kompetice	Průběžně - rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci	rozvoj ind. a soc dovedností pro kooperaci	Průběžně - rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci	Průběžně - rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti				
Kreativita	Průběžně vynalézavost, pružnost nápadů, originalita	vynalézavost, pružnost nápadů, originalita	Průběžně vynalézavost, pružnost nápadů, originalita	Průběžně vynalézavost, pružnost nápadů, originalita
Hodnoty, postoje a praktická etika	Průběžně odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování	odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování	Průběžně odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování	Průběžně odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování

5.4.6 Učivo/výstupy

Matematika	prima
Učivo	ŠVP výstupy
Dělitelnost přirozených čísel	rozlišuje pojmy násobek, dělitel

Matematika	prima
Učivo	ŠVP výstupy
násobek, dělitel	
prvočíslo, číslo složené	definuje prvočíslo, číslo složené, sudé a liché číslo, čísla soudělná a nesoudělná
znaky dělitelnosti	rozhodne, zda je číslo dělitelné určitým číslem na základě znaků dělitelnosti
prvočíselný rozklad	rozloží složené číslo na součin prvočísel
největší společný dělitel, nejmenší společný násobek	určí největšího společného dělitele a nejmenší společný násobek skupiny čísel
slovní úlohy na problematiku dělitelnosti	řeší slovní úlohy na problematiku dělitelnosti
Celá čísla	rozliší kladné a záporné hodnoty čísel, čísla opačná
čísla navzájem opačná	
celá čísla na číselné ose	počítá s celými čísly – zpočátku s pomocí číselné osy
operace s celými čísly	řeší slovní úlohy s celými čísly
komutativnost, asociativnost	využívá komutativnosti a asociativnosti při provádění početních operací
Desetinná čísla	porovnává, zaokrouhuje desetinná čísla
zaokrouhlování, porovnávání desetinných čísel	
početní operace s desetinnými čísly	počítá s desetinnými čísly
desetinná čísla ve slovních úlohách	řeší slovní úlohy s desetinnými čísly
převody jednotek délky	umí převádět jednotky délky
Základy rýsování	zvládá jednoduché konstrukce
bod, přímka, polopřímka, úsečka	
rovnoběžky, kolmice	
kružnice – poloměr, střed	
osa úsečky	rozhoduje o použití typu čar
obdélník, čtverec, trojúhelník	sestrojí obdélník, čtverec, trojúhelník s danými stranami
Úhel	vysvětlí pojem úhel
velikost úhlu ve stupních a minutách	
rýsování a měření úhlů	
klasifikace úhlů – úhel ostrý, pravý, tupý, přímý, plný	používá úhloměr – změří daný úhel, sestrojí úhel dané velikosti
přenášení úhlů	rozlišuje úhel ostrý, pravý, tupý, přímý, plný
sčítání a odčítání úhlů – početní i grafické	sčítá a odčítá úhly početně i graficky
osa úhlu	sestrojí osu úhlu
konstrukce základních úhlů bez úhloměru	aplikuje znalosti sčítání, odčítání a půlení úhlů při konstrukci některých základních úhlů bez úhloměru
dvojice úhlů – vedlejší, vrcholové, souhlasné, střídavé	využívá znalostí o vlastnostech dvojic úhlů (vrcholové, vedlejší, souhlasné, střídavé) k výpočtům
Shodnost, souměrnost	intuitivně chápe a vlastními slovy vyjádří pojem shodnost geometrických útvarů
shodnost rovinných geometrických útvarů	sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti
osová a středová souměrnost	rozlišuje pojmy vzor, obraz
	definuje pojmy samodružný bod, samodružný útvar
	pozná útvar středově a osově souměrný
	sestrojuje geometrické útvary a jejich obrazy v pravoúhlé soustavě souřadnic
Trojúhelník	objasní pojmy vnitřní, vnější úhel, těžnice, těžiště, výška, střední příčka,

Matemetika	prima
Učivo	ŠVP výstupy
vnitřní a vnější úhly v trojúhelníku základní klasifikace trojúhelníků dle velikostí vnitřních úhlů a délek stran trojúhelníková nerovnost těžnice, výšky, střední příčky, kružnice opsaná a vepsaná rovnostranný a rovnoramenný trojúhelník konstrukce trojúhelníků (podle vět sss, sus, usu, Ssu) obvod trojúhelníku	rovnostranný a rovnoramenný trojúhelník, pravoúhlý, tupouhlý a ostroúhlý trojúhelník řeší slovní úlohy s využitím znalostí o vlastnostech těžnic, středních příček, vnitřních a vnějších úhlů v trojúhelníku provádí rozbor, postup konstrukce, konstrukci, zkoušku správnosti při řešení konstrukčních úloh; při zápisu konstrukce používá matematickou symboliku řeší slovní úlohy na obsah a obvod trojúhelníku
Rovnoběžníky klasifikace a vlastnosti rovnoběžníků konstrukce rovnoběžníků obvod rovnoběžníku obsah rovnoběžníku a trojúhelníku	rozlišuje jednotlivé typy rovnoběžníků a jejich vlastnosti řeší konstrukční úlohy na rovnoběžníky odhadne a vypočítá obsah a obvod rovnoběžníku
Objem a povrch krychle a kváдру volné rovnoběžné promítání sít krychle a kváдру povrch krychle a kváдру, jednotky obsahu objem krychle a kváдру, jednotky objemu slovní úlohy na objem a povrch těles	načrtne a sestojí obraz krychle a kváдру ve volném rovnoběžném promítání narýsuje síť krychle a kváдру používá u těles pojmy vrchol, hrana, stěna, podstava, stěnová a tělesová úhlopříčka odhadne a vypočítá objem a povrch krychle a kváдру převádí čtvereční a krychlové jednotky řeší slovní úlohy na objem a povrch

Matemetika	sekunda
Učivo	ŠVP výstupy
Racionální čísla pojem zlomek úpravy zlomků – rozšiřování, krácení; základní tvar zlomku porovnávání zlomků vyjádření zlomku desetinným či periodickým číslem smíšené číslo, převrácené číslo početní operace se zlomky složený zlomek slovní úlohy se zlomky pojem racionální číslo	upravuje zlomky rozšiřováním a krácením porovnává zlomky (uspořádá skupinu zlomků) používá pojmy smíšené číslo, převrácené číslo, zlomek v základním tvaru převádí zlomky na desetinná či periodická čísla, desetinná čísla dokáže zapsat zlomkem v základním tvaru počítá se zlomky řeší slovní úlohy se zlomky vysvětlí pojem racionální číslo a vztah množiny Q k Z a N (roztřídí zadaná rac. čísla do množinového schématu) volí nejvhodnější způsob zápisu racionálního čísla ve vztahu k výpočtům
Shodnost, posunutí shodnost rovinných geometrických útvarů shodnost trojúhelníků	vysvětlí pojem shodnost, uvede příklad přímé a nepřímé shodnosti

Matematika	sekunda
Učivo	ŠVP výstupy
posunutí	aplikuje znalosti vět o shodnosti trojúhelníků při řešení úloh zobrazuje rovinné geometrické útvary v posunutí
Hranoly základní prvky hranolu objem a povrch hranolu	charakterizuje hranoly, jejich vlastnosti, pojmenuje je, vysvětlí pojem pravidelný a nepravidelný hranol načrtne a sestrojí síť hranolu odhadne a vypočítá objem a povrch hranolu
Procenta pojem procento tři typy základních úloh na procenta jednoduché úrokování procenta na diagramech promile	určí 1 % jako jednu setinu celku alternativně vyjadřuje části celku – pomocí zlomků, procent, desetinných čísel z paměti vypočítá 50 %, 25 % apod. bez přechodu přes 1 % vypočítá č, je-li dáno p a z (analogicky vypočítá z, p) řeší aplikační úlohy na procenta včetně úloh z jednoduchého úrokování vytváří a čte diagramy (sloupkový, kruhový) určí promile z celku, řeší úlohy s promile
Druhá a třetí mocnina, druhá odmocnina druhá a třetí mocnina druhá odmocnina	vypočítá druhou a třetí mocninu čísla určí z paměti či pomocí kalkulatoru druhou odmocninu čísla
Pythagorova věta	vysloví znění Pythagorovy věty, popř. věty obrácené aplikuje osvojenou Pythagorovu větu při řešení slovních úloh
Reálná čísla	rozlišuje racionální a iracionální čísla, zobrazí je na číselné ose zařadí libovolné číslo do příslušné číselné množiny (N, Z, Q, R)
Poměr, přímá a nepřímá úměrnost poměr, převrácený poměr, postupný poměr měřítko mapy a plánu přímá úměrnost nepřímá úměrnost trojčlenka	vysvětlí pojmy poměr, převrácený poměr, postupný poměr dělí celek na části v určitém poměru, změní základ v daném poměru řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem pracuje s měřítkem mapy a plánu určí vztah přímé, nebo nepřímé úměrnosti sestojí v pravoúhlé soustavě souřadnic graf přímé a nepřímé úměrnosti využívá mechanismu trojčlenky při řešení slovních úloh z praxe vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
Lichoběžník klasifikace, vlastnosti a prvky lichoběžníku konstrukce lichoběžníku obsah a obvod lichoběžníku	definuje lichoběžník, objasní pojmy základny, ramena, výška, vnitřní úhly, úhlopříčky lichoběžníku charakterizuje rovnoramenný, pravoúhlý lichoběžník řeší konstrukční úlohy na lichoběžník řeší slovní úlohy na obsah a obvod lichoběžníku

Matematika	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
Kružnice a kruh základní pojmy vzájemná poloha kružnice a přímky délka kružnice oblouk kružnice Thaletova kružnice	definuje a odlišuje kružnici a kruh

Matematika	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
obsah kruhu kruhová výseč	rozpozná polohové vztahy přímky a kružnice, rýsuje tyto útvary vypočítá délku kružnice a obsah kruhu
Válec objem a povrch válce	definuje válec popíše podstavy a plášť válce sestrojí síť válce používá vzorce pro výpočet povrchu a objemu válce
Rovnice rovnost rovnice ekvivalentní úpravy rovnic lineární rovnice s jednou neznámou slovní úlohy	rozliší vztah a zápis rovnosti provádí zkoušku dosazením do levé a pravé strany rovnice a porovnáním získaných hodnot používá ekvivalentní úpravy při řešení rovnic vyjádří podmínky slovní úlohy pomocí neznámé a sestaví rovnici vyjádří ze vzorce různé proměnné
Nerovnice nerovnost a nerovnice interval	zapiše nerovnici znázorní řešení nerovnice na číselné ose a zapiše řešení nerovnice rozlišuje násobení obou stran nerovnice kladným a záporným číslem
Konstrukční úlohy množiny bodů dané vlastnosti základní konstrukční úlohy konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků	sestrojí osu úsečky a úhlu, rovnoběžky s danou přímkou v dané vzdálenosti při řešení konstrukčních úloh využívá množin bodů s danou vlastností kreslí náčrtek, provádí rozbor úlohy, zapiše pomocí symbolů postup konstrukce, útvary narýsuje a určí počet řešení
Mocniny mocniny s přirozeným mocnitelem operace s mocninami zápis čísel v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti	sčítá, odčítá, násobí a dělí mocniny vypočítá mocninu součinu, zlomku a mocniny rozumí zápisu čísla ve tvaru součinu s mocninou deseti
Výrazy úpravy algebraických výrazů násobení mnohočlenů druhá mocnina dvojčlenu rozdíl druhých mocnin společný dělitel a společný násobek výrazů lomený výraz krácení lomených výrazů	upravuje výrazy vytýkáním před závorku vynásobí dvojčlen dvojčlenem i trojčlenem užívá vzorce $(a \pm b)^2$, $a^2 - b^2$ určuje podmínky, za kterých má lomený výraz smysl krátí lomené výrazy
Lineární rovnice lineární rovnice a soustavy lineárních rovnic lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli lineární rovnice se dvěma neznámými soustava lineárních rovnic se dvěma neznámými slovní úlohy	řeší lineární rovnice včetně rovnic s neznámou ve jmenovateli soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými vyřeší metodou dosazovací nebo sčítací matematizuje slovní úlohy vedoucí k soustavě dvou rovnic se dvěma neznámými
Netradiční matematické úlohy úlohy z matematických soutěží slovní úlohy	řeší jednoduché praktické úlohy nezávislé do značné míry na obvyklých postupech školské matematiky, užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení těchto úloh

Matematika	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
netradiční geometrické úlohy	řeší úlohy vyžadující prostorovou představivost

Matematika	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
Operace s lomenými výrazy	určuje podmínky, za kterých má lomený výraz smysl
rozšiřování a krácení lomených výrazů	krátí i rozšiřuje lomené výrazy
sčítání, odčítání, násobení a dělení lomených výrazů	sčítá, odčítá, násobí a dělí lomené výrazy
zjednodušování lomených výrazů	zjednodušuje složené lomené výrazy
Funkce	rozezná funkční vztah
pojem funkce	určí definiční obor a obor hodnot funkce
vlastnosti funkcí	sestrojí graf lineární funkce
lineární funkce	vyřeší graficky soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými
graf funkce	pozná funkci nepřímá úměrnost
funkce nepřímá úměrnost	sestrojí graf nepřímé úměrnosti
	používá nepřímou úměrnost pro řešení úloh z praxe
kvadratická funkce	rozezná kvadratickou funkci
kvadratická rovnice	vysvětlí pojmy parabola, vrchol paraboly, maximum a minimum funkce
	sestrojí parabolu
	řeší kvadratické rovnice pomocí vzorce a pomocí rozkladu na součin
Podobnost	určí podobné útvary v rovině a jejich poměr podobnosti
podobnost geometrických útvarů v rovině	používá věty o podobnosti trojúhelníků
podobnost trojúhelníků	rozdělí úsečku v daném poměru
	užívá poměr podobnosti při práci s mapou, plánem
Goniometrické funkce ostrého úhlu	definuje goniometrické funkce jako poměry stran v pravoúhlém trojúhelníku
goniometrické funkce sinus, kosinus, tangens a kotangens	určuje hodnoty goniometrických funkcí pomocí kalkulatoru
užití goniometrických funkcí při řešení pravoúhlých trojúhelníků	využívá goniometrické funkce při řešení úloh z praxe
Jehlan, kužel, koule	vypočítá objem a povrch jehlanu, kužele a koule
objem a povrch jehlanu	
objem a povrch rotačního kužele	narýsuje síť jehlanu
objem a povrch koule	
Základy finanční matematiky	používá pojmy jednoduché a složené úrokování, úrok, daň a
jednoduché úrokování	řeší úlohy s nimi
složené úrokování	

5.5 Biologie

Počet vyučovacích hodin za týden								Celkem
prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva	
2	2,5	2	2	0	0	0	0	8.5
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný					

5.5.1 Charakteristika předmětu

Název předmětu	Biologie
Oblast	Člověk a příroda, Člověk a svět práce, Člověk a zdraví
Charakteristika předmětu	Vyučovací předmět Biologie vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	V sekundě dále začleňuje z oblasti Člověk a svět práce obor Práce s laboratorní technikou a v tercii integruje část oboru Výchova ke zdraví: Změny v životě člověka a jejich reflexe – dětství, puberta, dospívání; těhotenství, poruchy pohlavní identity Zdravý způsob života a péče o zdraví – výživa a zdraví; ochrana před přenosnými a neprenosnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence – civilizační choroby; auto-destruktivní závislost; dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví; manipulativní reklama a informace; ochrana člověka za mimořádných událostí Hodnota a podpora zdraví – podpora zdraví a její formy Osobnostní a sociální rozvoj – seberegulace a sebeorganizace činností a chování V primě má biologie časovou dotaci 2 hodiny týdně. V sekundě má časovou dotaci 2,5 hodiny týdně, z toho jednu hodinu za 14 dní na laboratorní práce. V tercii má časovou dotaci 2 hodiny týdně, z toho 1 hodina je určena pro vybrané tematické okruhy Výchovy ke zdraví. Na základě této integrace se také v tomto ročníku mění název vyučovacího předmětu na název Biologie člověka a zdraví. V kvartě má časovou dotaci 2 hodiny týdně. Celková hodinová dotace na nižším stupni gymnázia včetně integrovaných oborů je tedy 8,5 hodiny týdně. Spolu s dalšími předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda byl předmět Biologie posílen o 6 hodin z disponibilní časové dotace. Výuka probíhá většinou v učebně biologie (vybavena nástěnnými obrazy, didaktickou technikou, sbírkovým materiálem). Laboratorní práce se uskutečňují v dobře vybavené biologické laboratoři (mikroskopy, lupy, odborná literatura). Výuka je doplněna exkurzemi, dílčími i rozsáhlejšími projekty, besedami, aplikací počítačové techniky, využíváním výukových programů a interaktivní tabule. Při výuce i domácí přípravě používáme sadu učebnic Přírodopis pro ZŠ a víceletá gymnázia, Fraus. V předmětu Biologie jsou realizována tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova, Mediální výchova

5.5.2 Mezipředmětové vztahy

V ročníku	ŠVP výstup	Závislost	Předmět -> Ročník -> ŠVP výstup
sekunda	Život rostliny	-->	Z - umělé a přírodní ekosystémy, monokultury, půdní eroze
	Ekosystémy přirozené a umělé	<--	Výchova ke zdraví - zásady zdravého stravování
	Sady a ovocné zahrady		CH- pesticidy
			Výchova ke zdraví - vliv rizikových látek na lidské zdraví
			- zásady zdravého stravování
	Houby, bakterie a viry		Výchova ke zdraví - první pomoc a možné komplikace
	Zelinářské zahrady		Výchova ke zdraví - zásady zdravého stravování
	Okrasné zahrady, parky a sídlištní zeleň		Projekt – Zahradní architekt – návrh zahrady nebo parku
	Okrasné zahrady, parky a sídlištní zeleň		Výchova ke zdraví - význam bylin pro zdraví člověka, nebezpečí jedovatých rostlin a první pomoc při jejich požití
	Organismy provázající člověka		Výchova ke zdraví – základní hygienické zásady v domácnosti, zásady osobní hygieny, otužování, prevence infekčních chorob
			Výchova ke zdraví - hygiena a stravovací návyky vzhledem k možné nákaze parazitickými prvky
	Organismy člověkem pěstované nebo chované		CH - alternativní zdroje energie
			- vliv zemědělské výroby na životní prostředí
	Cizokrajné ekosystémy		Z - přírodní krajiny na Zemi (polární pustiny,tundra, tajga,lesy smíšené a listnaté, pouště, savana, step,subtropické lesy,tropické deštné lesy a horské krajiny)
			Z - subtropické a tropické rostliny
			Exkurze - návštěva ZOO, botanické zahrady seznámení s cizokrajnými druhy organismů
tercie	objasní význam hospodářských domestikovaných druhů	-->	Dějepis -> prima -> • objasní význam neolitické revoluce
	zdůvodní význam správné výživy pro zdraví	-->	Občanská výchova -> kvarta -> • ujasňuje si faktory ovlivňující jeho život
	objasní význam hospodářských domestikovaných druhů	<--	Dějepis -> prima -> • objasní význam neolitické revoluce
	zdůvodní význam správné výživy pro zdraví	<--	Občanská výchova -> kvarta -> • ujasňuje si faktory ovlivňující jeho zdraví
kvarta	objasní význam rodiny a mezilidských vztahů pro zdraví duševní i tělesné	-->	Občanská výchova -> kvarta -> • doloží na příkladech souvislost fyzické a psychické stránky člověka
	chápe principy ochrany přírody v Evropě i na celosvětové úrovni, vyhledá základní informace o zákonech a dohodách, které řeší danou problematiku	-->	Občanská výchova -> kvarta -> • diskutuje o vztahu člověka a životního prostředí, o příčinách a řešení globálních problémů
	charakterizuje jednotlivé etapy vývoje lidského života	-->	Občanská výchova -> tercie -> • uvádí příklady chování typického pro jednotlivá vývojová stadia člověka

	objasní význam rodiny a mezilidských vztahů pro zdraví duševní i	<--	Občanská výchova -> kvarta -> • doloží na příkladech souvislost fyzické a psychické stránky člověka
	tělesné		

5.5.3 Používané metody a formy

- skupinová práce a její prezentace
- výklad spojený s diskuzí
- prezentace v PPT
- práce ve skupinách
- myšlenková mapa
- diskuse, debata, polemika
- hodiny doplňujeme promítáním videodokumentů a příp. návštěvami vzdělávacích akcí

5.5.4 Průřezová témata

	sekunda	tercie
Rozvoj schopností poznávání	Toto průřezové téma prochází celým učivem a uskutečňuje se během cvičení a prohlubování smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, upevňování dovednosti učit se a řešit problematické úlohy formou praktického pozorování, srovnávání a vyhodnocování různých jevů prostřednictvím her, cvičení, exkurzí a diskuzí, využívání dostupných informací (které kriticky posuzuje) při studiu a tvorbě vlastních prací. Při praktickém pozorování používáme mikroskop, lupu, přírodní materiál.	Savci
Sebepoznání a sebepojetí		Savci
Mezilidské vztahy	Toto průřezové téma prochází celým učivem a uskutečňuje se během cvičení a prohlubování smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, upevňování dovednosti učit se a řešit problematické úlohy formou praktického pozorování, srovnávání a vyhodnocování různých jevů prostřednictvím her, cvičení, exkurzí a diskuzí, využívání dostupných informací (které kriticky posuzuje) při studiu a tvorbě vlastních prací. Při praktickém pozorování používáme mikroskop, lupu, přírodní materiál.	Savci

Komunikace	Toto průřezové téma prochází celým učivem a uskutečňuje se během cvičení a prohlubování smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování , upevňování dovednosti učit se a řešit problematické úlohy formou praktického pozorování, srovnávání a vyhodnocování různých jevů prostřednictvím her, cvičení, exkurzí a diskuzí, využívání dostupných informací (které kriticky posuzuje) při studiu a tvorbě vlastních prací. Při praktickém pozorování používáme mikroskop, lupu, přírodní materiál.	Savci
Kreativita	Toto průřezové téma prochází celým učivem a uskutečňuje se během cvičení a prohlubování smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování , upevňování dovednosti učit se a řešit problematické úlohy formou praktického pozorování, srovnávání a vyhodnocování různých jevů prostřednictvím her, cvičení, exkurzí a diskuzí, využívání dostupných informací (které kriticky posuzuje) při studiu a tvorbě vlastních prací. Při praktickém pozorování používáme mikroskop, lupu, přírodní materiál.	Savci
Hodnoty, postoje a praktická etika	Toto průřezové téma prochází celým učivem a uskutečňuje se během cvičení a prohlubování smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování , upevňování dovednosti učit se a řešit problematické úlohy formou praktického pozorování, srovnávání a vyhodnocování různých jevů prostřednictvím her, cvičení, exkurzí a diskuzí, využívání dostupných informací (které kriticky posuzuje) při studiu a tvorbě vlastních prací. Při praktickém pozorování používáme mikroskop, lupu, přírodní materiál.	Toto průřezové téma prochází celým učivem -na základě studia orgánových soustav obratlovců a člověka se učí vnímat sebe sama jako součást přírody a projevovat odpovědnost za vlastní zdraví i zdraví druhých: - v procesu studia všech orgánových soustav uplatňuje vlastní pozorování, učí se vyjadřovat svůj názor na problematiku zdraví a diskutovat s ostatními -učí se vyhledávat a formulovat existující problémy a snaží se nalézat vhodné způsoby jejich řešení -učí se využívat dostupných informací (které dokáže kriticky posoudit) při studiu a vytváření vlastních postojů

		-zaujímá hodnotové postoje v různých modelových i praktických situacích
Etnický původ		Základy etologie - rovnost lidských ras, jednotnost původu Homo sapiens
Ekosystémy	pole, kulturní krajina	Savci
Základní podmínky života	půda, voda, vzduch, vztahy mezi organismy	Savci
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	zemědělství, zodpovědný přístup k prostředí, ochrana - CHKO a NP	
Vztah člověka k prostředí	aktuální místní problémy (doprava, zeleň ve městě, cyklostezky, parky atd.), třídění odpadů, ekologické organizace	Savci
kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		Základy etologie - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení o výživě a civilizačních nemocech

5.5.5 Učivo/výstupy

Biologie	prima
Učivo	ŠVP výstupy
Poznááme přírodu	porovná rozdíl v pozorování pouhým okem, lupou, mikroskopem pozoruje lupou, mikroskopem rozlišuje základní části květu použije termín organismus, orgán na konkrétním příkladu
Buňka	jmenuje části buněk a porovná buňku rostlinou a živočišnou
Mnohobuněčné organismy	objasní a správně užije pojmy pletiva/tkáně, orgán, orgánová soustava a organismus
Les	uvede příklady lesních organismů vysvětlí pojem ekosystém, jmenuje základní části ekosystému
Řasy	popíše stavbu těla jednobuněčné řasy vysvětlí význam fotosyntézy a dýchání pro život řasy objasní význam pojmu výživově soběstačná (autotrofní) popíše rozmnožování jednobuněčné řasy
Houby	vysvětlí základní rozdíly mezi houbou a rostlinou popíše stavbu těla houby rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků vysvětlí různé způsoby výživy hub, jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích řekne, jak se správně v lese chovat a jak sbírat houby
Lišejníky	objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků vysvětlí význam soužití (symbiózy) ve vztahu k podmínkám prostředí uvede příklady různých tvarů lišejníků
Mechy	popíše stavbu mechové rostlinky vysvětlí podle obrázku princip rozmnožování mechů uvede příklady mechů

Biologie	prima
Učivo	ŠVP výstupy
	objasní význam mechů v lese
Kapradiny, přesličky, plavuně	porovná stavbu těla kapradiny, přesličky, plavuně
	popíše podle obrázku rozmnožování kapradiny a její život v roce
	vyjádří význam kapradin, přesliček a plavuní pro vznik uhlí
	vysvětlí pojmy vytrvalá bylina, nižší a vyšší rostliny
	uvede příklady různých druhů kapradin
Nahosemenné rostliny	popíše stavbu těla, rozmnožování a život borovice lesní
	vysvětlí rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním, mezi opylením a oplozením
	objasní pojem nahosemenná rostlina
	pozná a určí několik jehličnanů
	uvede význam jehličnanů pro hospodářství
Krytosemenné rostliny	objasní význam správného chování v lese
	rozliší byliny a dřeviny (keře, stromy)
	vyjmenuje základní části těla krytosemenné rostliny
	vysvětlí pojem vytrvalá bylina a uvede příklady podzemních částí rostlin se zásobními látkami
	pozná a pojmenuje některé lesní byliny, uvede příklady jedovatých rostlin
	objasní význam ochrany rostlin
	pozná a určí některé lesní keře, polokeře, stromy
	vysvětlí princip označování organismů rodovým a druhovým jménem, uvede příklady
	popíše život listnatého stromu
	pozná a pojmenuje některé listnaté stromy rostoucí v lese
	charakterizuje listnaté a smíšené lesy
Lesní patra	rozliší lesní patra
	uvede příklady rostlin, které zasahují do jednotlivých pater
	objasní, jak se rostliny v jednotlivých patrech ovlivňují
Měkkýši	popíše vnější stavbu plže, odvodí termín měkkýš
	uvede způsob výživy plže, objasní pojem výživově nesoběstačný (heterotrofni)
	popíše rozmnožování plže, vysvětlí pojem obojetné pohlaví
Členovci	popíše, porovná a vysloví rozdíly mezi pavoukem, koryšem, mnohonožkou, stonožkou a hmyzem
	pozná a určí některé lesní druhy hmyzu
	porovná způsob života některých lesních členovců a jejich význam v přírodě
	srovná a vysvětlí rozdíly mezi vývinem přímým a nepřímým
	objasní pojem biologická rovnováha
	charakterizuje členovce, uvede příklady nižších systematických skupin členovců včetně zástupců
Obojživelníci	popíše rozdíly mezi zástupci mloků a žab
	objasní nepřímý vývin u obojživelníků
	uvede příklady obojživelníků v lese
	vysvětlí význam ochrany obojživelníků
Plazi	popíše zmiji obecnou a způsob jejího života
	vysvětlí první pomoc při uštknutí zmije
Ptáci	uvede charakteristické znaky některých řádů ptáků (dravci, sovy, pěvci, šplhavci,

Biologie	prima
Učivo	ŠVP výstupy
	kukačky)
	pozná a určí zástupce z uvedených skupin
	objasní rozdíl mezi ptáky stálými a stěhovavými
	vyjádří, co je instinkt a hnízdní parazitismus
	vysvětlí význam ptáků pro udržování přírodní rovnováhy
Savci	charakterizuje různé řády savců (sudokopytníky, šelmy, hmyzožravce, letouny, hlodavce)
	uvede a pozná zástupce savců z uvedených skupin
	vysvětlí význam vztahů mezi býložravci a masožravci pro rovnováhu v přírodě
	vysvětlí význam ochrany ohrožených druhů
Vztahy živočichů a rostlin v lese	uvede příklady organismů typických pro jednotlivá lesní patra
	vyjmenuje příklady býložravců, predátorů, parazitů mezi lesními živočichy
	objasní pojmy producent, konzument, rozkladač, potravní pyramida, potravní řetězec
Rozmanitost a význam lesů	uvede souvislosti mezi skladbou lesů a nadmořskou výškou, teplotou, složením půdy apod.
	vyjmenuje příčiny poškozování a ohrožování lesů
	vysvětlí význam lesů pro krajinu
Péče o lesy	objasní nebezpečí odlesnění, půdní eroze
	porovná přirozenou a umělou skladbu lesů
	vypráví o postupech hospodaření v lesích
	vysvětlí význam lesů a důležitost jejich ochrany
Voda a její okolí	popíše oběh vody v přírodě
Vlastnosti vodního prostředí	vyjádří významné fyzikální vlastnosti vody důležité pro život
	uvede základní odlišnosti sladké a mořské vody
	jmenuje příklady vodních živočichů
Rostliny rybníka a jeho okolí	uvede a pozná několik zástupců rostlin žijících ve vodě a v jejím okolí
	vytkne rozdíly mezi rostlinami jednoděložnými a dvouděložnými
	zopakuje pojmy výživově soběstačný, nesoběstačný organismus, vegetativní rozmnožování, uvede příklady z vodního prostředí
	vysvětlí pojem plankton, jeho význam pro vodní živočichy
	uvede vlivy sinic a bakterií na kvalitu vody
	objasní vlivy člověka na vodní prostředí
Prvoci	vytkne základní rozdíly mezi jednobuněčnou rostlinou a prvokem
	jmenuje příklady prvoků, podle obrázku popíše stavbu jejich těla a způsob výživy
	uvede význam prvoků ve vodě a jejich postavení v potravních řetězcích
Žahavci	popíše podle obrázku stavbu těla nezmara
	charakterizuje systematickou skupinu žahavce
Měkkýši	charakterizuje plže, uvede příklady zástupců žijících v rybníku
	popíše podle obrázku mlže, způsob jeho pohybu, uvede příklady mlžů
	shrne rozdíly mezi plži a mlži
Kroužkovci	charakterizuje vnější stavbu těla kroužkovců
	uvede příklady kroužkovců žijících ve vodě
	objasní přizpůsobení pijavek parazitickému způsobu života
Korýši	popíše podle obrázku stavbu těla raka, jeho rozmnožování a vývin, způsob jeho života

Biologie	prima
Učivo	ŠVP výstupy
	pozoruje a srovná stavbu těla drobných korýšů (perlooček, buchaneček) se stavbou těla raka
	vytkne společné znaky korýšů
	vysvětlí význam čistoty vody pro život některých korýšů a jejich ochranu
Pavoukovci	charakterizuje vnější stavbu těla pavouků
	uvede vodoucha stříbřitého jako příklad pavouka žijícího ve vodě
Hmyz	charakterizuje vnější stavbu těla hmyzu
	pozná některé zástupce hmyzu žijícího ve vodě a u vody
	objasní pojmy přímý a nepřímý vývin, proměna dokonalá a nedokonalá, uvede příklady
	porovná a zařadí dosud poznány hmyz do taxonomických skupin
	charakterizuje probrané skupiny bezobratlých živočichů
Ryby	popíše podle obrázku vnější stavbu těla ryby
	vypráví o způsobu života kapra, jeho rozmnožování a vývinu, přizpůsobení vodnímu prostředí
	pozná některé zástupce ryb
	uvede příklady vztahů různých ryb
	vypráví o významu chovu ryb (kaprů) pro naše hospodářství
Obojživelníci	uvede příklady dříve poznáných obojživelníků, charakterizuje třídu obojživelníků, její členění
	jmenuje a pozná obojživelníky žijící v rybníku a jeho okolí
	objasní vázanost obojživelníků na vodu
Plazi	charakterizuje plazy a jejich způsob života
	popíše užovku, vytkne rozdíly mezi užovkou a zmijí
Ptáci	charakterizuje vnější stavbu ptáků
	uvede přizpůsobení některých ptáků životu ve vodě a v okolí vody
	pozná a systematicky začlení některé vodní ptáky
	objasní význam ochrany vodních ptáků a uvede příklady chráněných druhů
Savci	charakterizuje vnější stavbu těla savců
	uvede a pozná některé savce žijící u vody, popíše způsob jejich života
	třídí poznané druhy do taxonomických skupin
Rybník jako celek	uvede příklady potravních řetězců v rybníku
	jmenuje některé producenty, konzumenty, rozkradače v rybníku
	objasní pojem biologická rovnováha
	uvede důsledky znečištění vody a význam ochrany čistoty vody

Biologie	sekunda
Učivo	ŠVP výstupy
Orgány semenných rostlin	vysvětlí význam kořenu pro rostlinu
Kořen	objasní pojem kořenová soustava a uvede příklady různých tvarů kořene
	podle obrázku popíše vnější i vnitřní stavbu kořene
Stonk	uvede význam stonku a popíše jeho základní typy
	podle obrázku popíše vnitřní stavbu stonku, rozliší stavbu a funkci části dřevní a lýkové

	uvede odlišnosti v uspořádání stonku jednoděložných a dvouděložných rostlin
	popíše tloušťku kmene dřevin
	popíše vnější vzhled kmene stromu a pozná několik stromů podle kmene
List	vysvětlí význam listu
	popíše jeho základní části, rozlišuje listy jednoduché a složené
	popíše vnitřní stavbu listu a vysvětlí význam jednotlivých částí
Celistvost těla rostliny	objasní význam fotosyntézy a popíše její průběh
	objasní význam buněčného dýchání a uvede vstupy a výstupy této reakce
	ozřejmí vztah fotosyntézy a dýchání v průběhu dne
	vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin
	popíše vztahy mezi kořeny, stonkem a listy a jejich význam pro pohyb látek v rostlinném těle
	hodnotí celkové vlivy znečištěného prostředí na život rostliny
Rozmnožování semenných rostlin	uvede příklady nepohlavního rozmnožování
	popíše podle obrázku rozmnožování nahosemenné a krytosemenné rostliny
Život rostliny	podle obrázku popíše dělení buněčného jádra při vzniku pohlavních buněk
	odliší opylení a oplození
	rozlišuje rostliny jednodomé a dvoudomé, uvede příklad
	pozoruje a popisuje různé květy a květenství – plody a plodenství
	vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
	popíše a rozliší růst a vývoj rostliny
	vyjádří základní odlišnosti ve vývoji rostliny nahosemenné a krytosemenné (jednoděložné a dvouděložné)
	uvede rozdíly v rychlosti růstu a v délce života rostlin
	hodnotí vliv podmínek prostředí na život rostliny a zdůvodní význam ochrany rostlin
	uvede příklady chráněných rostlin v naší přírodě
Louky, pastviny, pole	odliší pojem ekosystém a společenstvo, charakterizuje různé typy travních společenstev
	charakterizuje způsob využívání luk, pastvin a polí
	objasní vznik půdy (ornice) a nebezpečí eroze
Rostliny travních společenstev	podle znaků rozlišuje rostliny jednoděložné a dvouděložné
	charakterizuje rostliny jednoleté, dvouleté a vytrvalé a uvede příklady
	objasní vlivy parazitických hub na rostliny
	zdůvodní význam druhové rozmanitosti
Živočiškové travních společenstev	charakterizuje a rozezná bezobratlé živočichy různých skupin (měkkýši, kroužkovci, členovci - zvláště hmyz) a uvádí jejich význam ve vztahu k danému prostředí
	pozná zástupce jednotlivých tříd obratlovců a charakterizuje způsob jejich života
Ekosystémy přirozené a umělé	uvede příklady ekosystémů přirozených a umělých a vysvětlí jejich základní odlišnosti
	objasní význam umělých ekosystémů a pojem monokultura
	vysvětlí význam ochrany přírody
Polní ekosystémy	uvede základní skupiny polních plodin a jejich význam
	pozná naše hlavní polní plodiny
	třídí polní plodiny podle systematických skupin
Sady a ovocné zahrady	vyjmenuje příklady ovocných dřevin pěstovaného v našich zahradách
Rostliny	vyjádří význam šlechtění a uvede příklady odrůd různého ovoce (nebo je vyhledá v atlasech)
	pozoruje a určuje rostliny v bylinném patru a systematicky je třídí

Houby, bakterie a viry	vysvětlí rozdíl mezi houbami parazitickými a hniložijnými
	uvede, co způsobují houby, bakterie a viry v sadech, objasní příčiny jejich šíření
	uvede a porovná různé způsoby ochrany rostlin (biologické, chemické) a vliv těchto postupů na lidské zdraví
	hodnotí kvalitu ovoce a jeho význam ve výživě
	zdůvodní, proč není nahnilé a plesnivé ovoce
Bezobratlí	uvede příklady hmyzu žijícího v sadech a rozliší jeho význam z hlediska člověka
	objasní pojem škůdce a užitečný hmyz
	popíše život včelstva a význam chovu včel
	uvede, co dělat po bodnutí hmyzem
Ptáci	uvede příklady ptáků běžných v zahradách a nejdůležitější druhy pozná
	zhodnotí význam ptáků a užitečného hmyzu v zahradách pro udržování biologické rovnováhy
	uvede, jak lidé mohou pečovat o ptactvo v zahradách a v okolí lidských sídel a jaký to má význam
Zelinářské zahrady	uvede příklady zeleniny u nás pěstované a rozřídí je podle částí, pro které se pěstuje
	vysvětlí význam zeleniny pro správnou výživu
	uvede příklady chorob a škůdců v zelinářských zahradách, původce zařadí do hlavních systematických skupin
	uvede příklady plevelů v zahradách
Okrasné zahrady, parky a sídlištní zeleň	objasní význam těchto umělých ekosystémů a pojem cizokrajné rostliny
	jmenuje příklady okrasných bylin (letničky, dvouletky, trvalky) a dřevin (rostliny popínavé, keře, stromy)
	uvede základní rozdíly mezi anglickým a francouzským typem parku
	objasní význam sídlištní zeleně pro život města
	zaujímá zodpovědný postoj k péči o městskou zeleň
	diskutuje o zeleni v okolí
Živočichové	uvede příklady bezobratlých a obratlovců (především ptáků) v zeleni lidských sídel
	pozná a určuje živočichy a zařazuje je do skupin s využitím přehledů, atlasů a tabulek
	hodnotí chování lidí vůči živočichům v okolí
Rumiště a okraje cest	uvádí příklady rostlin a živočichů žijících na rumišti
	jmenuje příklady léčivých (jedovatých) bylin včetně jejich využití a uvede zásady první pomoci při otravě jedovatou rostlinou
	uvádí příklady rostlin a živočichů žijících na rumišti
Lidská sídla	charakterizuje organismy provázející člověka
Organismy provázející člověka	charakterizuje viry jako nebuněčné organismy
	uvede příklady mikroorganismů v okolí člověka a jmenuje příklady bakteriálních a virových onemocnění
Viry a bakterie	vytkne základní odlišnosti bakteriální buňky
	řekne, co je infekce, epidemie, pandemie
	uvede zásady ochrany před infekčním onemocněním, zdůrazní význam prevence
	uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě
	i pro člověka
	objasní význam očkování
	uvede podmínky vhodné pro šíření plísní a zásady ochrany před vlivem plísní

Parazité	jmenuje významné vnější (blecha, veš, štěnice, komár) a vnitřní parazity člověka (tasemnice, škravka, roup) a popisuje způsob jejich života
	řekne, jak se lze parazity nakazit a jak je možno nákaze předcházet
Škůdci	uvede příklady členovců a obratlovců žijících v bytech a v jejich okolí a charakterizuje jejich způsob života
	objasní význam zachovávání hygienických zásad pro ochranu před nežádoucími živočichy v bytech a v okolí domů
	vysvětlí význam slova deratizace a prevence
Organismy člověkem pěstované nebo chované	jmenuje příklady pokojových rostlin a způsob péče o ně (jejich nároky)
	uvede příklady nejčastěji doma chovaných živočichů
	vysvětlí pojmy domestikace a plemeno
	pozoruje chování živočichů a usuzuje na jejich reakce
	objasní zásady chování člověka vůči nim
Hospodářsky významné organismy	uvede příklady našich hospodářsky významných organismů pěstovaných nebo chovaných ve speciálních zařízeních (ze skupiny hub, rostlin, hmyzu, obratlovců)
	charakterizuje prostředí ve skleníku a uvede příklady rostlin, které se tam pěstují
	vypráví o způsobech a významu chovu užitkového hmyzu, ryb a ptáků
	charakterizuje lichokopytníky a sudokopytníky, vypráví o jejich chovu a významu pro člověka
	uvede příklady porušování zásad chování a etiky při chovu hospodářských zvířat
	uvede souvislost mezi pěstováním kulturních plodin a chovem hospodářsky významných organismů
	vysvětlí rozdíl mezi malochovem a velkochovem
	porovná oběh látek v přírodních a zemědělských ekosystémech (dodatková energie)
Cizokrajné ekosystémy	charakterizuje ekologické zemědělství, vysvětlí označení bioprodukt
	uvede příklady cizokrajných ekosystémů (tropické deštné lesy, savany a stepi, polopouště a pouště, tundry a polární oblasti, vody teplých oblastí, moře a oceány) a charakterizuje podmínky v nich

Biologie	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
Savci	uvede přehled skupin savců a příklady zástupců
	charakterizuje základní znaky vejcorodých a vačnatců
	umí ukázat místa výskytu na mapě
	vyvodí společné a rozdílné znaky
	charakterizuje základní znaky placentálů a srovná s předcházejícími skupinami
	uvede hlavní znaky hmyzožravců
	pozná podle obrázků zástupce
	vyvodí adaptace na prostředí
	uvede hlavní znaky letounů a vysvětlí adaptaci na vzdušné prostředí a potravu
	vysvětlí pojem echolokace
	charakterizuje základní znaky chudozubých
	pozná zástupce a uvede zajímavosti z jejich života
	charakterizuje základní znaky hlodavců
	pozná vybrané druhy
	vyhodnotí rizika při přemnožení
	uvede hlavní znaky zajíců
	srovná zajíce a hlodavce

Biologie	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
	srovná zajíce a králíka
	charakterizuje základní znaky šelem
	odliší skupiny šelem podle znaků a zařadí předložené zástupce
	uvědomí si postavení šelem v potravních řetězcích a doloží adaptace k predaci
	charakterizuje základní znaky ploutvonožců
	vyvodí adaptace na prostředí a způsob života
	pozná vybrané zástupce
	charakterizuje základní znaky kytovců
	vyvodí adaptace na prostředí, potravu a způsob života
	popíše jejich chování a způsob komunikace
	diskutuje o problematice lovu velryb
	charakterizuje základní znaky chobotnatců
	srovná slona afrického a indického
	vypracuje přehled znaků lichokopytníků a sudokopytníků
	pozná vybrané zástupce a lokalizuje na mapě místa výskytu
	objasní význam hospodářských domestikovaných druhů
	vysvětlí důležité vývojové znaky primátů
	vypracuje jejich přehled a pozná zástupce
	zná místa výskytu (mapa)
	porozumí chování primátů v tlupě
Základy etologie	vysvětlí pojem etologie
	chápe rozdíl mezi chováním vrozeným a získaným
	uvede různé formy komunikace
	pozoruje chování živočichů v přírodě i v chovech (ZOO)
Biomy světa	charakterizuje a ukáže na mapě základní biomy (prezentace)
Živočišná buňka a tkáň	popíše živočišnou buňku podle obrázku a zná funkce organel
	porovná s buňkou rostlinnou
	zná stavbu a funkci jednotlivých tkání
	chápe vztah buňka, tkáň, orgán a soustava
Tvar a pohyb těla	odliší vnitřní kostru obratlovců od vnější kostry členovců
Kostra člověka	objasní význam kostry pro život obratlovců
Zásady správné výživy ve vztahu k růstu a stavbě kostí, význam cvičení, úrazová prevence, první pomoc při úrazu	popíše hlavní části lidské kostry, uvede význam
Svalstvo	uvede způsoby spojení kostí
Význam cvičení, zvyšování kondice, prevence chorob, vliv manipulativní reklamy	popíše vnitřní stavbu kostí, objasní význam kostní dřeně
	hodnotí význam správné výživy pro kostru
	zdůvodní nebezpečí úrazů, uvede jejich možné příčiny a následky
	vysvětlí význam správného držení lidského těla a cvičení
	objasní význam svalů a jejich smršťování
	porovná stavbu a funkci příčně pruhovaných svalů, hladkých svalů a srdečního svalu
	uvede příklady různého pohybu živočichů
	popíše připojení kosterních svalů na kostru a objasní jejich fungování

Biologie	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
	popíše podle obrázku hlavní části kosterního svalstva člověka a jejich funkci
	objasní význam prokrvení svalstva, význam cvičení a pravidelné pohybové aktivity
Trávicí soustava	vysvětlí, jak organismus získává energii (potrava, buněčné dýchání)
Získávání energie z potravy Trávicí soustava člověka	uvede možné nebezpečí přijímání škodlivých látek s potravou
	vyjmenuje základní části trávicí soustavy a objasní jejich význam
	vyvede souvislost mezi typem potravy a stavbou trávicí soustavou obratlovců
	objasní postup trávení, funkci enzymů a princip vstřebávání
	vyloží význam a využití vstřebaných živin
	určí polohu, objasní stavbu a funkci orgánů trávicí soustavy člověka
	objasní postup trávení potravy a vstřebávání živin
	vysvětlí význam enzymů
	objasní význam jater, stálého obsahu glukózy v krvi a vliv inzulínu (cukrovka)
	zdůvodní význam péče o chrup
	zdůvodní význam správné výživy pro zdraví
	uvede přehled látek potřebných pro výživu a sestaví příklad zdravého jídelníčku
	uvede co je pitný režim a jaké jsou nároky na kvalitu pitné vody a její zdroje
	vysvětlí rozvoj civilizačních chorob vznikajících jako důsledek nesprávné výživy (obezita, nádorová onemocnění, vředy, cukrovka),
	zná rizika spojená s poruchami v příjmu potravy (anorexie, bulimie) a dopady aplikace návykových látek
Dýchací soustava	vyjádří význam dýchací soustavy a uvede příklady různého přívodu kyslíku do těla obratlovců
Zdravotní rizika spojená s kouřením, civilizační choroby	uvede rozdíly ve stavbě plic obojživelníků, plazů, ptáků a savců ve vztahu ke způsobu života
	vysvětlí proces buněčné dýchání
	uvede funkce dýchací soustavy a popíše její stavbu
	objasní funkci červených krvinek pro přenos kyslíku a porovná složení vdechovaného a vydechovaného vzduchu
	popíše mechaniku dýchacích pohybů
	hodnotí význam čistoty vzduchu
	objasní škodlivost kouření
Oběhová soustava Tělní tekutiny	vyjádří, jaký význam mají tělní tekutiny
Oběhová soustava člověka	objasní výměnu látek mezi krví a buňkami
Hodnota a podpora zdraví, dárcovství krve, zásady zdravé životosprávy, souvislost s rozvojem civilizačních nemocí, odpovědnost za své zdraví, minimalizace rizikových faktorů	porovná oběhovou soustavu ryb, obojživelníků, plazů, ptáků a savců
	popíše složení krve a její funkce, význam jednotlivých složek krve
	objasní funkci bílých krvinek, význam imunity a možnosti jejího posilování a naopak oslabování
	objasní význam očkování
	uvede hlavní krevní skupiny a podíl J. Janského na jejich objevu
	popíše podle obrázku oběhovou soustavu, srdce a jeho činnost
	odliší tepny, žíly, vlasečnice a vyloží jejich význam

Biologie	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
	změří tep a zdůvodní význam měření krevního tlaku
	uvede, co ohrožuje kvalitu cév a co přispívá k srdečnímu infarktu a mozkové mrtvici
	hodnotí vliv obezity, alkoholu a kouření na cévní choroby
	předvede první pomoc při poranění žíly a tepny
	objasní, co je mízní soustava a jaký význam má slezina
Vylučovací soustava	uvede funkci vylučovací soustavy
	vysvětlí, jak vylučování souvisí s prostředím, ve kterém živočich žije
	popíše vylučovací soustavu člověka
	objasní funkci ledvin
	uvede vlivy působící na onemocnění ledvin
	vyloží význam umělé ledviny a problémy transplantace ledvin a dalších orgánů
Povrch těla	uvede příklady a význam různého pokryvu těla u jednotlivých skupin obratlovců
Kůže člověka	uvede význam kůže a jejích derivátů
Hygienické zásady péče o kůži a deriváty pokožky (vlasy, nehty), první pomoc při spálenině a poranění kůže, důsledky manipulativní reklamy	objasní vnitřní stavbu kůže
	vyjádří rozdíly ve vzhledu kůže mladých a starých lidí, význam daktyloskopie
	popíše odlišnosti barvy kůže lidských ras
	uvede příklady poškození kůže, její ochrany
	uvede zásady dodržování hygienických pravidel a příklady péče o kůži
Řídící soustavy Hormonální soustava Nervová soustava Rizika spojená se zneužíváním návykových látek, vyhledání odborné pomoci, prevence úrazů, psychická zátěž a stres	zdůvodní význam řízení činnosti organismu
	vytkne rozdíly a způsoby hormonálního a nervového řízení organismu
	objasní význam hormonů, uvede jejich příklady a místa jejich vytváření
	objasní význam nervového řízení, popíše nervovou buňku a přenos nervového vzruchu
	popíše reflexní oblouk
	odliší vrozené a získané reflexy (I.P. Pavlov), uvede příklady
	podle obrazu vyjmenuje základní části centrální nervové soustavy
	objasní význam částí mozku a míchy pro řízení lidského těla
	uvede přehled typů nervů a charakterizuje jejich činnost
	popíše ochranu mozku a míchy, uvede příklady jejich poškození a důsledky
	hodnotí nebezpečí zneužívání léků a drog a jejich vliv na nervovou soustavu
	vyloží význam odpočinku, spánku a pravidelného denního režimu pro činnost nervové soustavy
	uvede vliv prostředí a mezilidských vztahů na vyšší nervovou činnost
Smyslové orgány	uvede význam smyslových orgánů
	charakterizuje smyslové orgány
	uvede možnosti poškození smyslových ústrojí, vady oka a význam brýlí
	vyloží celkovou škodlivost hluku na zdraví
	uvede, jak se chovat k lidem s postiženým zrakem a sluchem

Biologie	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
Rozmnožování a pohlavní soustava	uvede podstatu pohlavního rozmnožování
	zná pojmy oddělené pohlaví, obojetník, pohlavní dvoutvárnost, vnější a vnitřní oplození, přímý a nepřímý vývoj
	charakterizuje pohlavní buňky
	porovná podle obrázků dělení somatických a pohlavních buněk
	objasní význam kombinování otcovských a mateřských chromozomů
	popíše mužské a ženské pohlavní orgány a jejich funkci
	objasní hormonální řízení rozmnožování a menstruačního cyklu
	uvede způsoby prevence AIDS, příklady pohlavních chorob a jejich prevenci
	vysvětlí biologická a psychická rizika předčasné sexuální zkušenosti
	uvede příklady deviací a možná rizika
	objasní rizika předčasného ukončení těhotenství a vyvozuje z nich závěry pro osobní život
	popíše nitroděložní vývin člověka, význam placenty a průběh porodu
	objasní význam hormonů v průběhu těhotenství, porodu a po porodu
	hodnotí význam zdravého životního stylu matky pro zdraví dítěte, význam vztahu matky a dítěte po porodu, důležitost kojení
Vývin jedince	uvede zásady chování k těhotným ženám a k ženám v šestinedělí
	charakterizuje jednotlivé etapy vývoje lidského života
	uvede vliv vývinu pohlavních orgánů v pubertě na celkové chování
	objasní význam rodiny a mezilidských vztahů pro zdraví duševní i tělesné
	vyloží základní práva a povinnosti rodičů a dětí
	uvede zásady správného jednání vůči starým lidem
Základy dědičnosti	vyjádří rozdíl a vztah mezi dědičností a proměnlivostí
	uvede J.G.Mendela jako zakladatele nauky o dědičnosti (genetiky)
	objasní na základní úrovni, co je vloha (gen), DNA, chromozom, genotyp
	uvede příklad jednoduchého křížení
	uvede příklady faktorů, které mohou mít vliv na změny genetického materiálu – mutace
	uvědomí si, že plemena a odrůdy jsou výsledkem šlechtění a genetických manipulací
	vlastními slovy vyjádří, co jsou geneticky modifikované organismy (GMO), uvede jejich příklady a na základní úrovni objasní význam genetického inženýrství
Země – podmínky života Země ve vesmíru Stavba Země Nerosty Horniny Vnitřní geologické děje Vnější geologické děje	charakterizuje postavení Země ve Sluneční soustavě a význam vytvoření základních podmínek pro život
	popíše stavbu zemského tělesa
	vyjmenuje základní zemské sféry
	vyjádří vztahy mezi sférami
	objasní pojem litosféra
	charakterizuje nerosty a odliší je od hornin
	objasní, jak vznikají krystaly a uvede jejich příklady (krystalové soustavy)
	určuje a rozlišuje vlastnosti nerostů na základě vlastního zkoumání a pozorování
	získá přehled o skupinách nerostů, zná základní informace o jejich vlastnostech, těžbě a využití
	rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné
	rozlišuje vyvřelé horniny hlubinné a výlevné, objasní jejich význam a uvede jejich odlišnosti, uvede příklady

Biologie	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
	v geologické mapě vyznačí lokality výskytu těchto hornin
	rozliší sedimenty úlomkové, organické a chemické, uvede příklady
	uvede názory na vznik uhlí, ropy a zemního plynu a uvede jejich význam pro člověka
	v mapě lokalizuje výskyt sedimentů v ČR
	objasní příčiny a podmínky přeměny hornin
	uvede příklady přeměněných hornin
	charakterizuje vlastnosti přeměněných hornin a uvede příklady výskytu v ČR
	objasní vztahy mezi sedimenty, vyvřelinami a horninami přeměněnými (horninový cyklus)
	využije získané poznatky při charakteristice Českého masivu
	objasní sopečnou činnost a zemětřesení, projevy a důsledky pro utváření zemského povrchu, přírodu a lidskou společnost
	uvede příklady z historie
	vysvětlí, co je centrum zemětřesení a význam seismografů
	popíše pohyb kontinentů
	vysvětlí příčiny a následky těchto pohybů
	pochopí podstatu a důsledky horotvorných pohybů
	objasní zvětrávání hornin, odliší zvětrávání mechanické a chemické a také vznik krasových jevů
	objasní vliv vody, větru, zemské přitažlivosti, moře na zemský povrch – vnější geologické děje
	vyvodí protichůdné účinky vnějších geologických dějů
Hydrosféra	vyjádří význam vody pro život na zemi a pro člověka
	uvede rozložení vody na Zemi
	objasní koloběh vody v přírodě
	objasní význam čistoty vody a důsledky jejího znečištění pro život na zemi
	uvede význam minerálních vod, uvede známé lokality
	prakticky aplikuje zásady jejich používání
Atmosféra	uvede význam jednotlivých vrstev atmosféry
	objasní vlivy organismů na její složení (fotosyntéza, dýchání, činnost člověka)
	vysvětlí problematiku skleníkového efektu
	objasní příčiny a důsledky kyselých dešťů
	objasní příčiny a důsledky inverzní situace, uvede zásady chování při smogové situaci
	uvede podmínky vzniku fotochemického smogu a jeho vliv na organizmy
Pedosféra	chápe procesy vedoucí ke vzniku půdy
	objasní vlivy podnebí na vlastnosti půdy
	uvede typy a druhy půd
	objasní problematiku rozkladného potravního řetězce v půdě
	uvede příklady důležitých rozkladných organismů, vysvětlí pojem humus a úrodnost
	pozoruje a provede základní analýzu vybraného vzorku půdy
	vysvětlí, co je eroze a uvede její příčiny (přírozené, vznikající činností člověka)
	objasní význam zeleně pro ochranu půdy před erozí
	uvede faktory ohrožující kvalitu půdy a možné důsledky
Vznik a vývoj života na Zemi	uvede základní názory na vznik života a vývoj druhů organismů na Zemi

Biologie	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
	uvede argumenty podporující nebo popírající jednotlivé teorie
	uvede Ch. Darwina jako autora evoluční teorie
	objasní problematiku přírodního výběru
	uvede různé doklady vývojové teorie
	charakterizuje jednotlivé geologické éry
	vyloží vznik fosilních paliv a zdůvodní jejich neobnovitelnost
	uvede souvislost mezi klimatickými podmínkami a formami života
	charakterizuje předchůdce člověka, popíše vývojové změny (hominizace, sapientace)
	pochopí problematiku společného původu a rovnosti všech skupin dnes žijících lidí
Základy ekologie	uvede přehled a charakterizuje ekosystémy na Zemi
	uvede příklady druhové a ekosystémové rozmanitosti v naší přírodě
	uvede přehled zastoupených ekosystémů (zaměří se na blízké okolí)
	vysvětlí význam a způsoby ochrany přírody na našem území a v našem regionu
	rozliší a charakterizuje maloplošná a velkoplošná chráněná území v ČR
	chápe principy ochrany přírody v Evropě i na celosvětové úrovni, vyhledá základní informace o zákonech a dohodách, které řeší danou problematiku

5.6 Fyzika

Počet vyučovacích hodin za týden								Celkem
prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva	
2	2	2	1,5	0	0	0	0	7,5
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný					

5.6.1 Charakteristika předmětu

Název předmětu	Fyzika
Oblast	Člověk a příroda, Člověk a svět práce
Charakteristika předmětu	Předmět Fyzika vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a úzce souvisí s matematikou, chemií, biologií, zeměpisem, laboratorními činnostmi, tělesnou, hudební a výtvarnou výchovou, dějepisem a českým jazykem
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Časové rozvržení předmětu Celkem je dle inovovaného ŠVP na nižším stupni gymnázia fyzice věnováno 8 vyučovacích hodin: v primě – 1 hodina, v sekundě 3, v tercii – 2, v kvartě – 2 hodiny. Z disponibilní časové dotace byla fyzika společně s chemií, biologií a zeměpisem posílána o 5 vyučovacích hodin. Do předmětu Fyzika byla integrována v sekundě Práce s laboratorní technikou, která je součástí vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, a to v rozsahu 0,5 hodiny týdně, tj. jednou za 14 dní. V tercii je třída na jednu hodinu půlena. Předmětová komise fyziky disponuje pro výuku učebnou fyziky a fyzikální laboratoří. Vyučování probíhá ve třídách nebo v učebně fyziky. Žáci jsou rozdělováni do skupin hlavně při laboratorních pracích. Fyzika má ústřední postavení mezi ostatními přírodovědnými obory jako základní přírodní věda s nejvyšším stupněm abstrakce a exaktnosti. Z toho vyplývá, že ve fyzice klademe důraz jak na faktickém a doloženém vědění, tak na vědění operačním. S tím souvisí pochopení základních jevů a jejich souvislostí a možnost s těmito poznatky operovat v nových a neobvyklých situacích a schopnost je na ně aplikovat anebomodifikovat. Kromě již zmíněného nezbytného vybavení dostatečně širokým souborem konkrétních vědomostí žák získává i schopnost: • porozumět obsahu čteného, slyšeného, pozorovaného • vystihnout a zformulovat jeho podstatu • najít v testu či jiném projevu na jedné straně souvislosti, na druhé straně pak případné nekonzistence, rozpory nebo chyby • rozlišit mezi informací, argumentem, hypotézou, zdůvodněním, odvozením • chápat, že užívané pojmy obsahují především myšlenku, a pak teprve název, a že porozumění nespočívá • v odborných termínech samotných • hierarchizovat a systematizovat určitý soubor poznatků • vyvodit ze souboru faktů jejich důsledky • získané poznatky vědomě prakticky využívat • orientovat se v danostech světa • samostatně se dále vzdělávat Při zavádění pojmů používáme v rámci fyziky téměř všechny metody výuky, které rozvíjí schopnosti konkretizace, abstrakce, indukce,

	dedukce, analogie. Dále při řešení problémových úloh využíváme heuristických strategií – transformace problémů, analogie, zobecnění, systematické experimentování, hledání vzorce, ilustrace, užití grafického znázornění. Pro zlepšení motivace a zvýšení zájmu studentů výuku doplňujeme exkurzemi, referáty, semináři, přednáškami, výukovými počítačovými programy. Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu Fyzika jsou začleněna průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních, Environmentální výchova.
--	---

5.6.2 Klíčové kompetence rozvíjené v předmětu

	Žák...
Kompetence k řešení problémů:	• přesně formuluje problém, navrhne možné postupy řešení a vypracuje řešení. • řeší úlohy, cvičení a situace na základě popisu, nákresu či modelové situace.
Kompetence komunikativní:	• věcně, srozumitelně a objektivně popisuje, vysvětluje a hodnotí. • využívá fyzikální jazyk, terminologii a symboliku.
Kompetence sociální a personální:	• pracuje jako součást pracovní skupiny, přijímá dělbu rolí a zodpovídá za plnění své části.
Kompetence občanská:	• vytváří si a obhajuje svůj postoj, zároveň chápe názory ostatních jako možné. • zná, popisuje a předvádí záchranné a strategické postupy a zásady při krizových situacích.
Kompetence pracovní:	• dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce v učebnách fyziky a laboratořích. • pracuje podle návodu.
Kompetence k učení:	• pozoruje a popisuje přírodní jevy. Samostatně experimentuje. • vyhledává a systematicky třídí poznatky. • ve spolupráci s učitelem používá přesné fyzikální pojmy, terminologie, metody a algoritmy řešení. • řeší domácí úkoly, pomocí kterých ověřuje pochopení a zvládnutí probíraného učiva.
Kompetence digitální:	• zapojuje se do společnosti prostřednictvím různých digitálních médií. využívá digitálních vzdělávacích prostředí. Dle svých potřeb vytváří portfolia digitálních zdrojů. • seznamuje se s problematikou ochrany autorských práv a dodržování právních norem a dodržuje je. • uplatňuje etické, ohleduplné a respektující chování v digitálním prostředí • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem. • využívání základy počítačové grafiky (práce s obrázky). • vyhledává potřebné informace z doporučených zdrojů a posuzuje jejich věrohodnost. • dle svých potřeb ukládání a zpracovávání informací. • sdílí data, informace a obsah s vybranými lidmi.

5.6.3 Používané metody a formy

- Zaměřujeme se na propojení získaných poznatků a znalostí s praktickým životem.
- Učíme žáky pracovat dle zadaných kritérií, dodržovat postupy, termíny.

- Vhodnými úlohami rozvíjíme abstraktní a logické myšlení žáků.
- Motivujeme žáky problémovými úlohami z praktického života, soutěжами.
- Pracujeme s grafy, diagramy, tabulkami.
- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a třídění informací.
- Učíme žáky kritickému myšlení, odhadnout nutnost, účelnost a důsledky řešení různých finančních situací.
- Učíme žáky pracovat v online prostředí, řešit interaktivní pracovní listy, používat Excel k tvorbě tabulek a grafů.

5.6.4 Mezipředmětové vztahy

prima	pozná základní způsoby měření jednotlivých fyzikálních veličin (délky, hmotnosti, objemu, času, teploty)	-->	Matematika -> prima -> • rozliší kladné a záporné hodnoty čísel, čísla opačná
	pozná základní způsoby měření jednotlivých fyzikálních veličin (délky, hmotnosti, objemu, času, teploty)	<--	Matematika -> prima -> • rozliší kladné a záporné hodnoty čísel, čísla opačná
	určí těžiště u geometricky pravidelného tělesa (tělesa ve tvaru čtverce, obdélníku, trojúhelníku)	-->	Matematika -> prima -> • objasní pojmy vnitřní, vnější úhel, těžnice, těžiště, výška, střední příčka, rovnostranný a
	určí těžiště u geometricky pravidelného tělesa (tělesa ve tvaru čtverce, obdélníku, trojúhelníku)	<--	Matematika -> prima -> • objasní pojmy vnitřní, vnější úhel, těžnice, těžiště, výška, střední příčka, rovnostranný a

5.6.5 Průřezová témata

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Poznávání a rozvoj osobnosti	průběžně - pozornost a soustředění	průběžně - pozornost a soustředění	průběžně - pozornost a soustředění	průběžně - pozornost a soustředění
Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů	průběžně - sebekontrola, sebeovládání	průběžně - sebekontrola, sebeovládání	průběžně - sebekontrola, sebeovládání	průběžně - sebekontrola, sebeovládání
Mezilidské vztahy	průběžně - empatie, respektování, pomoc, podpora	průběžně - empatie, respektování, pomoc, podpora	průběžně - empatie, respektování, pomoc, podpora	průběžně - empatie, respektování, pomoc, podpora
Komunikace	průběžně - srozumitelné a kultivované vyjadřování	průběžně - srozumitelné a kultivované vyjadřování	průběžně - srozumitelné a kultivované vyjadřování	průběžně - srozumitelné a kultivované vyjadřování
Kooperace a kompetice	průběžně - rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci	průběžně - rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci	průběžně - rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci	průběžně - rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci
Kreativita	průběžně - vynalézavost, pružnost nápadů a originalita	průběžně - vynalézavost, pružnost nápadů a originalita	průběžně - vynalézavost, pružnost nápadů a originalita	průběžně - vynalézavost, pružnost nápadů a originalita

Hodnoty, postoje a praktická etika	průběžně - odpovědnost, spravedlnost, respektování	průběžně - odpovědnost, spravedlnost, respektování	průběžně - odpovědnost, spravedlnost, respektování	průběžně - odpovědnost, spravedlnost, respektování
Člověk a životní prostředí	průběžně - odpovědný vztah k přírodě a ochrana přírodních zdrojů	průběžně - odpovědný vztah k přírodě a ochrana přírodních zdrojů	průběžně - odpovědný vztah k přírodě a ochrana přírodních zdrojů	průběžně - odpovědný vztah k přírodě a ochrana přírodních zdrojů

5.6.6 Učivo/výstupy

Fyzika	prima
Učivo	ŠVP výstupy
Těleso a látka pojem těleso a látka obecné vlastnosti látek skupenství látek – pevné kapalně, plynné částicové složení látek pohyb částic – Brownův pohyb	využívá poznatky z přírody o fyzikálních jevech a dějích určí rozdíly mezi tělesy popíše vlastnosti předmětů rozliší mezi pojmy těleso a látka vysvětlí rozdíl mezi atomem, molekulou, prvkem a sloučeninou určí vzájemné působení atomů a molekul na příkladech určí skupenství látek uvede souvislost mezi chováním atomů nebo molekul v jednotlivých skupenstvích a schopností měnit tvar a objem, uvede odlišnosti částicové struktury látek různého skupenství popíše pohyb částic pomocí Brownova pohybu a uvede příklady z praxe (difúze...)
Fyzikální veličiny a jejich měření měření délky určování hmotnosti tělesa měření objemu tělesa určování hustoty látek porovnáváním měření teploty tělesa měření času	porovná velikosti předmětu rozlišuje jejich rozměry (šířka, délka, tloušťka) odhadne a roztřídí veličiny téhož druhu podle velikosti změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa (délku, hmotnost, objem, čas, teplotu) využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů navrhne jejich možnosti měření a výpočtu používá jejich vzájemný převodový vztah dovede použít správné druhy měřidel (krejčovský metr, pásma, stopky ...) použije měřidla v praxi, např. olovnicí a vodováhu
Síla a její účinky Měření síly Účinky síly pohybové otáčivé deformační	uvede příklady silového působení mezi hmotnými tělesy analyzuje různé druhy sil dle jejich účinků na tělesa porovná a graficky znázorní silové účinky působící síly vybere a správně použije měřidlo k měření velikosti síly předvede, vysvětlí a zdůvodní podstatu vzniku síly demonstruje silové působení na dálku
Elektrické vlastnosti látek způsob elektrovaní těles třením, dotykem, elektrostatickou indukcí	uvede příklady zeletrovaných těles demonstruje elektrostatické jevy třením různých látek
vlastnosti atomového obalu vznik iontových částic (kladných a záporných iontů) vodiče a nevodiče měření elektrického náboje znázornění silových účinků elektrického pole projevy elektrického pole – elektrické výboje (např. blesk)	zhodnotí chování elektricky nabitých těles rozliší vzájemné chování souhlasně a nesouhlasně elektricky nabitých těles analyzuje podmínky a objasní příčiny, za jakých lze tělesa elektricky nabít zhodnotí, které látky je možné zeletrovat a které ne, které jsou elektricky neutrální porovná míru zeletrování těles pomocí elektroskopu a elektrometru uvede příklady zeletrování těles a elektrických jevů v praxi umí vysvětlit pojem elektrický náboj, který je mírou zeletrování těles

Fyzika	prima
Učivo	ŠVP výstupy
ochrana proti účinkům elektrického výboje (izolace, jističe, pojistky)	dokáže demonstrovat silové účinky elektricky nabitých těles pomocí elektrických siločar
Magnetické vlastnosti látek pojem magnetismus přírodní a umělé magnety feromagnetické a feritické látky silové účinky magnetu složení magnetu (severní, jižní pól, netečné pásmo) znázornění silových účinků magnetického pole pomocí magnetických indukčních čar (pokusy s železnými pilinami a magnety různých tvarů) zmagnetování látek magnetické pole magnetu, Země kompas – možnosti orientace v terénu	porovná na základě svých zkušenosti a experimentálních pokusů silové účinky magnetů rozliší silové účinky magnetů souhlasně orientovaných a nesouhlasně orientovaných pojmenuje části magnetu dle jejich silových účinků určí severní a jižní pól magnetu zobecní a odliší silové účinky elektrického pole a magnetického pole objasní podstatu magnetických silových účinků těles na základě jejich složení (z látek feromagnetických, feritických)

Fyzika	sekunda
Učivo	ŠVP výstupy
Pohyb těles	z konkrétního příkladu určí vztažnou soustavu, rozhodne o klidu či pohybu těles a sám navrhne některé další příklady
pohyb a vztažná soustava: klid, pohyb, vztažné těleso	klasifikuje pohyb podle tvaru trajektorie a rychlosti
druhy pohybů: přímočarý, křivočarý, posuvný otáčivý, kmitavý, rovnoměrný, nerovnoměrný	určí, zda se těleso nachází v klidu nebo v pohybu podle zvolené vztažné soustavy
Laboratorní práce – určení pohybového stavu tělesa, klasifikace pohybu	klasifikuje pohyb podle trajektorie a rychlosti
Trajektorie, dráha	uvede příklad pohybu podle klasifikace
průměrná rychlost, okamžitá rychlost, jednotky rychlosti	při řešení problémů se správně vyjadřuje a používá k vysvětlení fyzikální symboliku, fyzikální veličiny, náčrtky, grafy, fyzikální vztahy
měření rychlosti – tachometr, radar Laboratorní práce – měření kinematických veličin	rozlišuje stěžejní pojmy v kinematice, jako jsou trajektorie X dráha, okamžitá rychlost X průměrná rychlost
	vhodným délkovým měřidlem změří dráhu, užitím stopek změří čas a z naměřených veličin spočítá rychlost pohybu tělesa
	výsledky měření zaznamenává do grafů
	při pokusech správně pracuje s měřidly pro délku, čas, rychlost, orientuje se v různě definovaných stupnicích
Grafy: v-t, s-t pro rovnoměrné i nerovnoměrné pohyby	ovládá převody fyz. jednotek s, v, t
vztah	
povolené rychlostní limity v ČR, dopravní značky	graficky vyřeší úlohu o pohybu a z grafického řešení formuluje závěr

Fyzika	sekunda
Učivo	ŠVP výstupy
Síla a její vlastnosti	z příkladu silového působení rozhodne, zda se jedná o statické či dynamické působení sil, sám uvede příklady obou forem silového působení, rozlišuje působení přímé nebo na dálku prostřednictvím polí
vzájemné působení těles: statické a dynamické působení, deformace tělesa; působení přímo dotykem, nepřímo polem – gravitační, magnetické, elektrické Laboratorní práce – přímé a nepřímé působení síly, statické a dynamické účinky síly	rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla
Síla: značka, vektorová fyzikální veličina, orientovaná úsečka, siloměr	při experimentech se seznamuje s různými účinky sil – pohybový, deformační, otáčivý, působení přímé a nepřímé
Laboratorní práce – síla a její měření	určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici
operace s vektory: skládání sil – rovnoběžné, souhlasně orientované, nesouhlasně orientované, kolmé	vysvětlí význam třecí síly při pohybu tělesa a objasní závislost velikosti třecí síly na typu použité podložky, na hmotnosti tělesa
Newtonovy pohybové zákony	pracuje se siloměrem
třecí síla, tíha, tíhová síla, těžiště tělesa	se silou pracuje jako s vektorovou veličinou určenou směrem a velikostí
Laboratorní práce – těžiště tělesa, otáčivý účinek síly	ke znázornění vektorové veličiny používá orientovanou úsečku
moment síly, moment dvojice sil	graficky i početně provádí základní operace s vektory
Laboratorní práce – rovnováha na páce	určí těžiště u geometricky pravidelného tělesa (tělesa ve tvaru čtverce, obdélníku, trojúhelníku)
	z modelové situace zatížení páky rozhodne o rovnováze
	určí moment síly
Tlak, tlaková síla	
Tření	k řešení problémových úloh využívá znalosti všech tří Newtonových pohybových zákonů
smyskové tření, třecí síla, klidová třecí síla	řešení doplňuje schémata s přesně vyznačeným silovým působením
Tekutiny	přesně pojmenovává jednotlivé jevy v kapalinách a plynech, fyzikálně je vysvětlí třeba pomocí znalosti částicové stavby látek
kinetická teorie látek – Brownův pohyb, difúze, tepelný pohyb Laboratorní práce – kinetická teorie látek	pozorováním objeví zákonitosti Brownova pohybu a difúze
Vlastnosti kapalin a plynů	z výsledků provedených pokusů a experimentů vyvodí závěr o základních vlastnostech kapalin a plynů
objem, hustota, rozpínání plynu, tlak na stěny nádoby	porovnává vlastnosti kapalin a plynů, vystihne jejich shodné znaky i rozdíly
povrchové napětí	vyhledává podobné jevy v přírodě, identifikuje je a fyzikálně je vysvětluje
zvětšování objemu s rostoucí teplotou Laboratorní práce – vlastnosti kapalin Anomálie vody	zobecňuje význam tlaku jako fyzikální veličiny mechaniky tekutin – hydrostatický tlak, Pascalův zákon, Archimédův zákon
závislost hustoty kapaliny na teplotě (voda)	vysvětlí příčinu povrchového napětí – proč mince leží na hladině
kapilární jevy	vysvětlí zvětšování objemu kapaliny s rostoucí teplotou a uvede příklady, kde člověk tuto vlastnost využívá a kde mu naopak škodí
tlak – hydrostatický tlak, tlaková síla, tlak, Pascalův zákon,	

Fyzika	sekunda
Učivo	ŠVP výstupy
Archimédův zákon, vztaková síla, hydraulický lis, spojené nádoby Laboratorní práce – hydrostatika, Archimédův zákon, vztaková síla Laboratorní práce – měření teploty a tlaku vzduchu	 objasní různé způsoby chování těles v kapalině v závislosti na hustotě tělesa a kapaliny – velikost vztakové síly provádí denní pozorování a měření tlaku, teploty, zaznamenává charakter počasí zná různé typy teploměrů (různá teploměrná látka) ovládá odečítání ze stupnice barometru (převod na Pa)
Tlak atmosférický, Torricelliho pokus, hydrostatický tlak, přetlak, vakuum, podtlak, změna tlaku s nadmořskou výškou, aerodynamický vztlak Základy meteorologie meteor. prvky: tlak vzduchu, teplota, vlhkost, rosný bod, proudění, oblačnost, srážky, pranostiky	referuje o nových poznatcích z oblasti ekologie a ochrany přírody připravuje si přednášku, analyzuje a třídí informace pracuje s výpočetní technikou při tvorbě referátu, zápisů dat měření do tabulek, ...
Světelné jevy Přímočaré šíření světla, rychlost světla, plošné a bodové zdroje, světelný paprsek, dírkové komory, průhledné, průsvitné a neprůhledné prostředí Laboratorní práce – vlastnosti zdrojů světla a optických prostředí Laboratorní práce – zákon odrazu, zákon lomu, rozklad světla	získává představu o šíření a zdrojích světla, podle způsobu vzniku světla ve zdroji rozhodne na příkladech, o jaký zdroj se jedná, vystihne charakteristické vlastnosti bodového a plošného zdroje popíše vlastnosti různých optických prostředí, rozdělí je na průhledná, průsvitná, neprůhledná experimentálně provede a vysvětlí rozklad světla (duhu)
Zákon lomu a odrazu geometricky, zobrazování rovinným zrcadlem, kulovým zrcadlem, čočkou Laboratorní práce – zobrazování rovinným, kulovým zrcadlem, čočkou, konstrukce optického přístroje vlastnosti obrazů, předmětů – příčné zvětšení, reálný obraz, zdánlivý obraz optické soustavy – lupa, dalekohled, mikroskop, fotografický přístroj, oko, brýle vady oka, vady optických přístrojů optické klamy stín, polostín, zatmění Slunce, Měsíce, fáze Měsíce, střídání 4ročních období	má jednoduchou představu o kvantování energie, o dualismu vlna/částice a o paprsku porovnává rychlosti světla v různých prostředích a za mezní maximální hodnotu bere rychlost světla ve vakuu, uvede její velikost využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh rozhodne ze znalostí rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití zobrazuje jednoduché předměty čočkou a zrcadlem podle zadané optické soustavy předpoví vlastnosti obrazu a naopak vlastnosti a umístění obrazu ověří zobrazovací rovnicí sestojí buď model jednoduchého optického přístroje nebo o něm získá informace z literatury a výstup podá formou referátu vysvětlí přírodní světelné úkazy: zatmění Slunce, Měsíce, stín, fáze Měsíce

Fyzika	sekunda
Učivo	ŠVP výstupy
Práce a energie práce, výkon energie, výkon, pohybová energie, polohová energie, přeměny energie, zákon zachování mechanické energie, účinnost	vysvětlí pojem mechanická práce rozhodne, zda těleso koná mechanickou práci používá vztah pro výpočet mechanické práce vysvětlí souvislost mezi vykonanou mechanickou prací a změnou mechanické energie tělesa využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem vysvětlí rozdíl mezi výkonem a příkonem zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí
Tepelné jevy vnitřní energie tělesa, teplo, změna vnitřní energie kalorimetrická rovnice, vedení tepla, tepelné motory, skupenské přeměny	objasní vnitřní energii v její souvislosti s částicovou strukturou látek a pohybem částic vysvětlí, jak lze změnit vnitřní energii konáním mechanické práce, tepelnou výměnou odlišuje pojmy teplo a teplota měří teplotu těles porovnává hodnoty tepel odevzdaných a přijatých tělesy v soustavě uvede příklady skupenství látek, charakterizuje jejich částicovou strukturu popíše skupenské přeměny látek

Fyzika	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
Zvukové jevy	objasní kmitavý pohyb hmotného bodu a vznik vlnění v pružném prostředí
kmitavý pohyb, vlnění, zvuk a jeho vnímání	rozliší vlnění příčné a podélné a uvádí zvuk jako příklad podélného vlnění
	rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz
	posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka
Elektrický proud	popíše vznik elektrovaných těles, jejich vzájemné působení
elektrický náboj, elektrický proud a jeho měření, Ohmův zákon, elektrický odpor, zdroj elektrického proudu, výroba elektrické energie, elektrický proud v kapalinách, elektrický proud v plynech	definuje elektrický náboj
Elektrodynamika - Elektromagnetické jevy působení magnetického pole na vodič s proudem a částicí s elektrickým nábojem magnetický indukční tok – magnetické indukční čáry elektromagnetická indukce vznik a vlastnosti střídavého proudu generátory střídavého proudu transformátory a přenos elektrické energie vznik třífázového střídavého proudu, třífázové generátory proměnné elektromagnetické pole	rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností

a elektromagnetické vlny (anténa vysílače a přijímače) elektrické motory zásady bezpečnosti práce s elektrickými spotřebiči a elektrickým proudem	
	vysvětlí jejich použití v praxi sestaví jednoduchý elektrický obvod pod kontrolou zapojí zdroj napětí, změří elektrický proud vypočítá elektrický odpor dodržuje zásady bezpečnosti při práci s elektrickým proudem uvede příklady elektrických spotřebičů sestaví elektrický obvod – jednoduchý i rozvětvený analyzuje funkci jednotlivých prvků obvodu objasní příčinu vzniku elektrického proudu ve vodiči rozhodne, za kterých podmínek obvodem prochází elektrický proud využívá praktické poznatky o silovém působení magnetů (mg. pole) na vodič s proudem objasní příčiny vzniku mg. pole v okolí vodiče s proudem a částic s elektrickým nábojem využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní objasní příčiny vzniku stejnosměrného a střídavého proudu rozliší kvantitativně i kvalitativně jejich účinky pozná ve svém okolí spotřebiče, které pracují na stejnosměrném a střídavém proudu a elektromagnetické indukci zhodnotí výhody stejnosměrného a střídavého proudu vysvětlí, jak se elektrická energie vyrábí

Fyzika	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
Vedení elektrického proudu v polovodičích vlastní polovodiče příměrové polovodiče typu P a N	uvede příklady elektrospotřebičů na využití polovodičového jevu vysvětlí, jak vznikají polovodiče a jak prochází proud polovodičem rozliší princip činnosti vlastních a nevlastních polovodičů
vznik děrové a elektronové vodivosti využití polovodičů v elektronice a elektrotechnice polovodičová dioda, přechod PN zapojení diody fotodioda, fotorezistor tranzistor jako zesilovač	analyzuje základní funkci polovodičové diody a tranzistoru zapojí polovodičovou diodu do elektrického obvodu
princip televize, rádia vedení elektrického proudu v plynech	posoudí možnosti využití polovodičového a tranzistorového jevu a uvede na konkrétních spotřebičích
Atomy a elektromagnetické záření Historie objevu atomu a jeho struktury Bohrovův model atomu Záření elektronového obalu, jádro atomu, jaderné síly, radioaktivita,	objasní složení atomu a jádra rozpozná částice podle jejich elektrického náboje

Fyzika	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
využití radioaktivity, zákonitosti rozpadu radionuklidů Bezpečnost při práci s radioaktivními materiály Jaderná energie jaderné reakce, řetězová reakce jaderný reaktor, jaderné elektrárny termonukleární reakce	popíše vlastnosti atomového obalu posoudí základní rozdíly mezi obalem a jádrem atomu objasní příčiny vazebných sil mezi částicemi atomového obalu i jádra posoudí velikost silového působení jaderných a elektromagnetických sil uvnitř jádra a obalu analyzuje charakteristické vlastnosti prvků, izotopů podle jejich protonového, nukleonového a neutronového čísla určí na konkrétních příkladech charakteristické vlastnosti nuklidů a radionuklidů zhodnotí na základě poznatků z okolního života přednosti výroby radionuklidů objasní princip rozpadu radionuklidů vyjmenuje jednotlivé druhy záření a kvalitativně zhodnotí jejich účinky na lidský organismus vysvětlí podstatu vzniku jaderné reakce a složení jaderného reaktoru zhodnotí výhody a nevýhody jaderné energie porovná výkon jaderných elektráren s tepelnými, vodními, větrnými a solárními elektrárnami uvede příklady vzniku termonukleárních reakcí, např. uvnitř Slunce a hvězd objasní základní pravidla bezpečnosti práce s radioaktivním materiálem a odpadem
Vesmír Slunce Kamenné a plynné planety	vysvětlí vznik vesmíru a jeho složení určí, které síly působí ve vesmíru (které drží planety v blízkosti Slunce) objasní podstatu energie, kterou Slunce a hvězdy vyzařují
Keplerovy zákony Vývoj a vznik hvězd Zánik hvězd Galaxie Sluneční a hvězdný čas Souhvězdí	sestaví základní kritéria vlastností, které popisují planety sluneční soustavy uvede odlišnosti mezi planetami velkými a malými, kamennými a plynými posoudí možnosti existence zániku Slunce a hvězd popíše trajektorii pohybu planet a jiných kosmických těles (měsíců, asteroidů, komet...) provede historická srovnání některých významných astronomů na pohyb a strukturu planet ve vesmíru kvantitativně určí dobu oběhu planet sluneční soustavy na základě Keplerových zákonů uvede způsoby pozorování vesmírných těles rozliší hvězdu a planetu dovede vysvětlit vznik galaxií a hvězd orientuje se na noční obloze (Velký a Malý vůz, Polárka, Venuše ...) nakreslí model sluneční soustavy určí časovou osu stáří vesmíru, sluneční soustavy, Země

5.6 b Fyzika (inovovaný ŠVP)

5.6b.1 Učivo/výstupy

Fyzika	prima
Učivo předmětu	Výstupy ŠVP
Úvod do studia fyziky	- umí na konkrétních příkladech a oborech lidské činnosti vysvětlit význam a praktické využití fyziky - dokáže ocenit přínos fyziky pro společnost

Fyzika	
prima	
Učivo předmětu	Výstupy ŠVP
Částicové složení látek	- používá pojmy těleso, látka, atom a molekula ve správných souvislostech - používá pojmy protony, neutrony a elektrony ve správných souvislostech a ví, jak souvisí se stavbou atomu - umí vysvětlit základní vlastnosti látek - umí roztrždit tělesa (látky) podle skupenství - uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že částice látek se neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
Měření fyzikálních veličin	- chápe vztah mezi veličinou a jednotkou - změří vhodně zvolenými měřidly základní fyzikální veličiny - dokáže aplikovat výsledky měření a definovat odchylku měření - dokáže převádět fyzikální jednotky - dokáže zpracovat protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty - dokáže interpretovat a aplikovat vztah mezi hustotou, objemem a hmotností při řešení praktických problémů
Světelné jevy	- získá představu o šíření a zdrojích světla - dokáže popsat vlastnosti různých optických prostředí - experimentálně provede a vysvětlí rozklad světla - využívá zákona přímočarého šíření světla ve stejnorodém prostředí a zákona odrazu při řešení problémů a úloh - dokáže rozhodnout, zda se světlo na rozhraní dvou optických prostředí bude lámat od kolmice či ke kolmici a využívat této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami - dokáže zobrazit jednoduché předměty čočkou a zrcadlem - umí předpovědět vlastnosti obrazu podle zadané optické soustavy - dokáže vysvětlit přírodní světelné úkazy - umí popsat princip jednoduchých optických přístrojů

Fyzika	
sekunda	
Učivo předmětu	Výstupy ŠVP
Síla a její účinky	- analyzuje různé druhy sil podle jejich účinků na těleso - umí uvést příklady silového působení mezi hmotnými tělesy - umí změřit velikost působící síly - určí v jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti a výslednici - využívá Newtonovy pohybové zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles - aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení úloh - chápe vznik a vlastnosti třecí síly při smykovém tření
Pohyb těles	- rozhodne, jestli je těleso v klidu či v pohybu - rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu - používá správnou terminologii - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles - umí vytvořit graf a číst z grafu
Mechanické vlastnosti tekutin	- umí vysvětlit příčinu povrchového napětí - dokáže vysvětlit závislost hustoty na teplotě pro vodu - umí určit tlak z tlakové síly a plochy, na níž síla působí

Fyzika	
sekunda	
Učivo předmětu	Výstupy ŠVP
	- využívá základní poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických úkolů - předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní - chápe vznik atmosférického tlaku - souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře
Práce a energie	- určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určit změnu energie tělesa - využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí - určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem - kvantitativně popíše změnu vnitřní energie tělesa při změně skupenství

Fyzika	
tercie	
Učivo předmětu	Výstupy
Zvukové děje	- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku - analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku - posoudí možnost zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí
Magnetické vlastnosti látek	- dokáže porovnat silové účinky magnetů - popíše chování magnetů v blízkosti jiných látek - umí pojmenovat části magnetu dle jejich silových účinků - umí popsat magnetické pole pomocí indukčních čar - chápe vlastnosti permanentních magnetů
Elektrické vlastnosti látek	- chápe elektrování tělesa jako děj odehrávající se v elektronovém obalu atomu - má představu o silovém poli – elektrickém poli - analyzuje podmínky a objasní příčiny, za kterých lze tělesa elektricky nabít
Elektrický proud	- dokáže rozlišit vodič, izolant, nevodič a vysvětlí jejich použití v praxi - využívá Ohmův zákon pro řešení praktických úloh - sestaví a popíše jednoduchý i rozvětvený elektrický obvod - dokáže změřit elektrický proud a napětí v elektrickém obvodu - umí objasnit příčinu vzniku elektrického proudu ve vodiči - umí rozhodnout, za kterých podmínek obvodem prochází elektrický proud
Elektromagnetické jevy	- využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní – umí objasnit příčiny vzniku stejnosměrného a střídavého proudu – změří hodnoty proudu a napětí – chápe pojmy efektivní hodnota střídavého proudu a napětí – umí vysvětlit princip činnosti generátorů el. proudu, transformátorů a elektromotorů - zná ve svém okolí spotřebiče, které pracují na stejnosměrném a střídavém proudu a elektromagnetické indukci - umí vysvětlit, jak se elektrická energie vyrábí

Fyziky	kvarta
Učivo předmětu	Výstupy
Vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech	- sestaví správně elektrický obvod a analyzuje správně schéma elektrického obvodu - umí stanovit podmínky pro vedení elektrického proudu v kapalinách či v plynech - zná využití vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech v praxi - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí
Vedení elektrického proudu v polovodičích	- umí vysvětlit, jak vznikají polovodiče a jak prochází proud polovodičem - rozliší vodič, izolant a polovodič na základě jejich vlastností - umí vysvětlit funkci PN přechodu - zná příklady elektrospotřebičů, které využívají polovodičového jevu
Atomy a jaderná energie	- má základní představy o rozměrech a struktuře atomu a atomového jádra - umí odlišit chemickou a jadernou reakci - chápe pojem poločas rozpadu - chápe princip řetězové reakce - umí popsat vznik energie při jaderných reakcích - zhodnotí výhody a nevýhody jaderné energie
Vesmír	- vysvětlí vznik vesmíru a jeho složení - objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců kolem planet - odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností

5.7 Chemie

Počet vyučovacích hodin za týden								Celkem
prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva	
0	1	2	2	0	0	0	0	5
	Povinný	Povinný	Povinný					

5.7.1 Charakteristika předmětu

Název předmětu	Chemie
Oblast	Člověk a příroda
Charakteristika předmětu	Předmět Chemie vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	V sekundě je vyučovací předmět Chemie vyučován jednu hodinu týdně. V tercii a kvartě je předmět vyučován v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně. Spolu s dalšími předměty ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda je posílen z disponibilní časové dotace o 6 hodin. Běžnou formou výuky je vyučovací hodina. Zvláště zdůrazňujeme: poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Velmi důležité je i učit se rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Ve vzdělávacím oboru chemie směřujeme výuku ještě specificky k: podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných a občanských postojů získávání a upevňování dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami Do předmětu Chemie jsou zařazena tato průřezová témata: Environmentální výchova, Osobnostní a sociální výchova.

5.7.2 Klíčové kompetence rozvíjené v předmětu

	Žák...
Kompetence k řešení problémů:	- pozoruje, experimentuje, ze získaných výsledků vyvozuje závěry a zobecňuje. - samostatně uvažuje nad řešením problému ze známého reálného života. - chápe vzájemné souvislosti a zákonitosti přírodních dějů. - je schopen formulovat problém, hledat řešení, snaží se dovést úkol do zdárného konce. - získané informace používá při řešení reálných situací.

Kompetence komunikativní:	• Vyjadřuje své myšlenky v logickém sledu, souvisle a kultivovaně. Výsledky experimentů sděluje stručně, přehledně a objektivně ústní i písemnou formou, používá terminologii. • Ke komunikaci používá i digitální technologie. • Prezentuje před spolužáky, čímž si prohlubuje komunikační kompetence a schopnost obhájit své názory. • Trénuje si schopnosti diskutovat na dané téma. Poslouchá, klade otázky, vhodně reaguje, argumentuje.
Kompetence sociální a personální:	• osvojuje si dovednosti práce ve skupině, zodpovědnosti za výsledky práce skupiny, respektování jiných názorů, čerpání poučení od jiných. • řídí se dohodnutými pravidly.
Kompetence občanská:	• je veden k zodpovědnosti za zachování životního prostředí. • seznamuje se možnostmi zneužití a využití chemie. • sleduje neustálý rozvoj chemie a uvědomuje si jeho přínos pro jedince i společnost. • ztotožňuje se zásadami zdravého životního stylu.
Kompetence pracovní:	• osvojuje si zásady bezpečnosti a ochrany zdraví. • při praktických činnostech se chová podle daných pravidel bezpečnosti, dodržuje předepsané předpisy. • zodpovědně přistupuje k zadaným úkolům.
Kompetence k učení:	• osvojuje si způsoby poznávání látek jejich vlastností, procesů. • seznamuje se a začíná používat odborné termíny, znaky, symboly. • ovládá základní názvoslovné principy a chemické zákonitosti. • uvádí věci do souvislostí, propojuje je s dalšími vědními obory a tím si vytváří komplexnější pohled na svět.
Kompetence digitální:	• zapojuje se do společnosti prostřednictvím různých digitálních médií. využívá digitálních vzdělávacích prostředí. Dle svých potřeb vytváří portfolia digitálních zdrojů. • seznamuje se s problematikou ochrany autorských práv a dodržování právních norem a dodržuje je. • uplatňuje etické, ohleduplné a respektující chování v digitálním prostředí • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem. • využívání základy počítačové grafiky (práce s obrázky). • vyhledává potřebné informace z doporučených zdrojů a posuzuje jejich věrohodnost. • dle svých potřeb ukládání a zpracovávání informací. • sdílí data, informace a obsah s vybranými lidmi.

5.7.3 Používané metody a formy

nižší gymnázium		Metody, formy, strategie, činnosti, kterými je kompetence rozvíjena
Kompetence k učení		
	Osvojuje si způsoby poznávání látek jejich vlastností, procesů.	Pozorováním, rozhovorem, experimentem ukazujeme způsoby poznávání látek.
	Seznamuje se a začíná používat odborné termíny, znaky, symboly.	Na konkrétních příkladech seznamujeme s chemickou terminologií a prakticky ji používáme.

	Ovládá základní názvoslovné principy a chemické zákonitosti.	Pravidelným používáním prohlubujeme názvoslovné principy a chemické zákonitosti. Pracovní listy, soutěže,...
	Uvádí věci do souvislostí, propojuje s dalšími vědními obory a tím si vytváří komplexnější pohled na svět.	Nabízíme různé úrovně řešení úkolů, pro motivaci k samostatnému způsobu získávání informací.
Kompetence k řešení problémů		
	Pozoruje, experimentuje, ze získaných výsledků vyvozuje závěry a zobecňuje.	Provádíme praktická cvičení.
	Samostatně uvažuje nad řešením problému ze známého reálného života.	V diskusích porovnáváme vzorové situace s reálnými.
	Chápe vzájemné souvislosti a zákonitosti přírodních dějů.	Opakujeme a propojujeme témata z jiných předmětů spolu související.
	Je schopen formulovat problém, hledat řešení, snaží se dovést úkol do zdárného konce.	Vypracováváme pracovní protokoly, ve kterých vyvozujeme závěry pozorování.
	Získané informace používá při řešení reálných situací.	Poskytujeme možnosti samostatných domácích experimentů, účastnit se soutěží a olympiád.
Kompetence komunikativní		
	Vyjadřuje své myšlenky v logickém sledu, souvisle a kultivovaně. Výsledky experimentů sděluje stručně, přehledně a objektivně ústní i písemnou formou, používá terminologii.	Učíme vypracovat pracovní protokol. Učíme vhodně využívat digitální technologie.
	Ke komunikaci používá i digitální technologie.	Výsledky experimentů vyžadujeme v papírové i elektronické podobě. Dokumentujeme je i nákresy či fotografiemi.
	Prezentuje před spolužáky, čímž si prohlubuje komunikační kompetence a schopnost obhájit své názory.	Výsledky práce studenti prezentují před spolužáky.
	Trénuje si schopnosti diskutovat na dané téma. Poslouchá, klade otázky, vhodně reaguje, argumentuje.	Vytváříme prostor pro diskuse na dané téma.
Kompetence sociální a personální		
	Osvojuje si dovednosti práce ve skupině, zodpovědnosti za výsledky práce skupiny, respektování jiných názorů, čerpání poučení od jiných.	Zařazujeme do výuky skupinovou práci.
	Řídí se dohodnutými pravidly.	Trváme na dodržování bezpečnostních pravidel v laboratoři. Vyžadujeme odevdávání prací v dohodnutém termínu.
Kompetence občanská		

	Je veden k zodpovědnosti za zachování životního prostředí.	Vedeme k zodpovědnosti vlastním příkladem, účastí na přednáškách, brigádách, soutěžích, dodržováním ekologických pravidel školy (třídění odpadu).
	Seznamuje se možnostmi zneužití a využití chemie.	O problematice informujeme při výkladu.
	Sleduje neustálý rozvoj chemie a uvědomuje si jeho přínos pro jedince i společnost.	Novinky zmiňujeme při výkladu nebo je zpracováváme v ústních referátech nebo nástěnkových prezentacích.
	Ztotožňuje se zásadami zdravého životního stylu.	Průběžně diskutujeme o správném i špatném životním stylu, vysvětlujeme chemismus dějů v lidském těle a vedeme je k zodpovědnosti za jejich zdraví.
Kompetence pracovní (pouze u NG)		
	Osvojuje si zásady bezpečnosti a ochrany zdraví.	Učíme prakticky i teoreticky bezpečné a správné zacházení s chemikáliemi a pomůckami.
	Při praktických činnostech se chová podle daných pravidel bezpečnosti, dodržuje předepsané předpisy.	Vyžadujeme bezpečné a správné používání pomůcek a chemikálií při praktických činnostech.
	Zodpovědně přistupuje k zadaným úkolům.	Důrazem na průběh a výsledky praktických úkolů vedeme k zodpovědnosti za provedené úkoly.

5.7.4 Mezipředmětové vztahy

V ročníku	ŠVP výstup	Závislost	Předmět -> Ročník -> ŠVP výstup
sekunda	uvede příklady znečišťování vody i ovzduší	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • uvádí příklady ekologických problémů na lokální úrovni
	uvede příklady znečišťování vody i ovzduší	<--	Občanská výchova -> sekunda -> • uvádí příklady ekologických problémů na lokální úrovni
kvarta	vysvětlí dopad nešetrné lidské činnosti na životní prostředí	-->	Občanská výchova -> kvarta -> • na příkladech uvede klady a záporny globalizace
	posoudí vliv používání plastů na životní prostředí	-->	Občanská výchova -> kvarta -> • diskutuje o vztahu člověka a životního prostředí, o příčinách a řešení globálních problémů
	zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů	-->	Občanská výchova -> kvarta -> • diskutuje o vztahu člověka a životního prostředí, o příčinách a řešení globálních problémů
	uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše	-->	Občanská výchova -> kvarta -> • seznámí se s postihy drogové kriminality
	příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument		

	vysvětlí dopad nešetrné lidské činnosti na životní prostředí	<--	Občanská výchova -> kvarta -> • na příkladech uvede klady a zápory globalizace
	posoudí vliv používání plastů na životní prostředí	<--	Občanská výchova -> kvarta -> • diskutuje o vztahu člověka a životního prostředí, o příčinách a řešení globálních problémů
	zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů	<--	Občanská výchova -> kvarta -> • diskutuje o vztahu člověka a životního prostředí, o příčinách a řešení globálních problémů

5.7.5 Průřezová témata

	sekunda	tercie	kvarta
Rozvoj schopností poznávání	Úvod do chemie - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů Voda a vzduch - cvičení smyslového vnímání na praktických úkolech, při kterých hledají shodné a odlišné vlastnosti vody	Kyselost a zásaditost roztoků, pH - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů Charakteristika organických látek	
Komunikace			Chemie a společnost
Kooperace a kompetice			Chemie a společnost
Kreativita		Charakteristika organických látek - vyhledávání a zpracování informací z různých zdrojů	Chemie a společnost
Hodnoty, postoje a praktická etika		Deriváty uhlovodíků	Přírodní látky Plasty a syntetická vlákna Chemie a společnost - odpovědnost jednotlivce za šetření vodou
Základní podmínky života	Směsi - vznik směsí znečišťujících vod, možnosti, jak oddělovat znečišťující látky Voda a vzduch		Procesy v živých organismech Energie a chemická reakce Chemie a společnost
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Úvod do chemie Voda a vzduch - zdroje znečištění Chemická rovnice, zákon zachování hmotnosti - vliv automobilové dopravy na životní prostředí	Oxidy - vliv oxidů na životní prostředí Kyselost a zásaditost roztoků, pH Hydroxidy Hospodářsky významné látky Charakteristika organických látek	Energie a chemická reakce Plasty a syntetická vlákna Chemie a společnost
Vztah člověka k prostředí	Voda a vzduch - spotřeba voda, čištění odpadních vod	Hospodářsky významné látky	Plasty a syntetická vlákna Chemie a společnost
kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			Chemie a společnost

5.7.6 Učivo/výstupy

Chemie	sekunda
Učivo	ŠVP výstupy
Úvod do chemie	zařadí chemii mezi přírodní vědy, vysvětlí, čím se chemie zabývá
vymezení předmětu chemie	rozliší fyzikální tělesa a látky
látky a tělesa	uvede příklady chemických dějů
chemické děje	rozpozná u běžně známých dějů, zda dochází k přeměně látek
chemická výroba	uvede příklady chemické výroby ve svém okolí
	zhodnotí význam i rizika chemické výroby pro společnost i obyvatele žijící v okolí chem. závodů
Vlastnosti látek	uvede příklady chemických dějů
barva, skupenství, rozpustnost ve vodě, hustota	uvede fyzikální a chemické vlastnosti látek
změny skupenství – tání, tuhnutí, vypařování, zkapalnění, sublimace	rozliší známé látky podle různých vlastností
	porovná vlastnosti dvou různých látek
	rozpozná skupenství látek a jejich změny
	vyhledá v tabulkách hodnoty fyz. veličin a orientuje se v jejich hodnotách
Bezpečnost při experimentální činnosti	zhodnotí význam i rizika chemické výroby pro společnost i obyvatele žijící v okolí chem. závodů
zásady bezpečné práce v laboratoři	uvede zásady bezpečné práce v laboratoři, poskytne první pomoc a přivolá pomoc při úrazu
první pomoc při úrazu v laboratoři (poleptání, popálení, pořezání)	vysvětlí význam symbolů označujících nebezpečné látky a zacházení s takovými látkami
	uvede příklady běžných výrobků s takovým označením
Směsi	rozliší různorodé a stejnorodé směsi
stejnorodé a různorodé směsi (roztoky)	rozliší suspenzi, emulzi, pěnu, dým, mlhu a uvede příklady z běžného života
složky směsi	uvede příklad kapalných, pevných, plynných stejnorodých směsí
složení roztoků	správně použije pojmy: složka roztoku, rozpouštěná látka, rozpouštědlo, koncentrovanější, zředěnější, nasycený, nenasycený roztok, rozpustnost
	aplikuje poznatky na situace z běžného života – o vlivu teploty, míchání a velikosti povrchu rozpouštěné látky na rychlost jejího rozpouštění
Oddělování složek směsi	sestaví jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci
usazování, filtrace, destilace, krystalizace	popíše jednoduchou destilační aparaturu a vysvětlí princip destilace
	navrhne vhodný postup oddělování složek směsí užívaných v běžném životě
	vysvětlí princip usazování a krystalizace
	navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi
	uvede příklad chemické výroby založené na oddělování složek směsí
Voda a vzduch	rozezná a uvede názvy vody v plynném, kapalném, pevném skupenství
voda – složení, vlastnosti	
voda – destilovaná, pitná, odpadní	na příkladech uvede význam vody pro existenci života na Zemi
výroba pitné vody	uvede základní vlastnosti vody a její využití v praxi
vzduch – složení, vlastnosti	rozliší vodu destilovanou, pitnou, užitkovou, odpadní a uvede příklady jejich výskytu a použití
čistota ovzduší	
ozonová vrstva	
kyslík – vlastnosti a význam	rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu

Chemie	sekunda
Učivo	ŠVP výstupy
	popíše princip výroby pitné vody ve vodárnách
	uvede rozdíly mezi měkkou, tvrdou, minerální vodou
	vysvětlí oběh vody v přírodě a jeho význam pro život na Zemi
	popíše složení vzduchu
	charakterizuje kyslík jako nezbytnou součást hoření
	vysvětlí princip hašení, uvede telefonní čísla záchranářů, popíše, jak poskytnout první pomoc při popáleninách
	popíše, co je to smog, teplotní inverze
	uvede příklady znečišťování vody i ovzduší
	navrhne možnosti, jak omezit znečišťování vody a ovzduší
	uvede význam vody a vzduchu pro chemickou výrobu
Částečné složení látek	popíše, že atom se skládá z pohybujících se částic
atom - jádro, obal, protony, neutrony, elektrony, valenční elektrony, ionty	používá pojmy ve správných souvislostech
	slovně popíše složení atomu a vznik kationtu a aniontu z neutrálních částic
Chemické prvky, chemické sloučeniny	používá značky a názvy nejznámějších chemických prvků: Ag, Al, Ar, As, Au, Br, C, Ca, Cl, Cu, F, Fe, H, He, Hg, I, Li, K, Mg, Mn, N, Na, Ne, O, P, Pb, Pt, S, Si, Sn, Zn
chemický prvek, chemická sloučenina	vysvětlí, co udává protonové číslo, správně ho zapíše ke značce prvku, vyhledá v tabulce prvek podle protonového čísla
vybrané názvy a značky chem. prvků	rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny
protonové číslo	používá pojmy chemická látka, chemický prvek, chemická sloučenina ve správných souvislostech
chemická vazba, elektronegativita	ze vzorce chemické sloučeniny odvodí kvantitativní i kvalitativní složení chemické látky
	popíše vznik chemické vazby
	podle hodnot elektronegativit určí polární, nepolární, iontovou vazbu
Periodická soustava prvků	pochopí princip sestavení periodické tabulky
Periodický zákon	
kovy – Fe, Al, Mg, Cu, Ag, Au, Pb, Pt, Ti	
slitiny – mosaz, bronz, dural, ocel	
nekovy – C, H	orientuje se v periodách a ve skupinách periodické soustavy prvků, vyhledá prvky s podobnými vlastnostmi
polokovy – Si, Ge, As	
alkalické kovy	rozliší kovy a nekovy, uvede příklady vlastností a praktického použití vybraných kovů, nekovů a slitin
halogeny – Cl	
jejich vlastnosti a využití	orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti
Chemická reakce	rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce na konkrétních příkladech
Výchozí látky a produkty	
Chemický děj	uvede příklady chemických reakcí probíhajících v přírodě
Chemická rovnice, zákon zachování hmotnosti	uvede zákon zachování hmotnosti pro chemické rovnice
jednoduché chemické rovnice	zapíše chemickými rovnicemi jednoduché chemické reakce
zákon zachování hmotnosti	přečte zápis chemické rovnice s užitím názvů chemických látek

Chemie	sekunda
Učivo	ŠVP výstupy
Halogenidy chloridy, fluoridy, bromidy, jodidy	ovládá názvosloví halogenidů
chlorid sodný	popíše vlastnosti, použití a význam chloridu sodného

Chemie	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
Oxidy názvosloví oxidů, oxidační číslo kyselinotvorné oxidy zásadotvorné oxidy skleníkový efekt	popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí jejich vliv na životní prostředí určí oxidační číslo atomů v oxidech vytvoří z názvů oxidů vzorce a naopak
Sulfidy sulfid olovnatý, zinečnatý	ovládá názvosloví uvedených sulfidů uvede jejich praktické využití
Kyselost a zásaditost roztoků, pH kyslíkaté a bezkyslíkaté kyseliny názvosloví kyselin pH, indikátory pH kyselý dešť	popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin, bezpečné ředění jejich koncentrovaných roztoků a první pomoc při zasažení lidského těla kyselinami zapiše z názvů vzorce kyselin a naopak rozliší kyslíkaté a bezkyslíkaté kyseliny rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH a změří pH universálním indikátorovým papírkem vysvětlí vznik kyselých dešťů, zhodnotí jejich vliv na životní prostředí a uvede příklady opatření, kterými jim lze předcházet
Hydroxidy amoniak hydroxidy – sodný, vápenatý názvosloví hydroxidů	popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů, jejich bezpečné rozpouštění a zapiše z názvů vzorce hydroxidů a naopak posoudí vliv vybraných hydroxidů (v odpadech) na životní prostředí
Neutralizace, soli podstata neutralizace vznik solí názvosloví solí (hydrogensolí, hydrátů solí)	zapiše chemickou rovnici neutralizace, uvede názvy a vzorce výchozích látek a produktů uvede příklady uplatnění neutralizace v praxi rozliší, které látky patří mezi soli ovládá názvosloví solí (hydrogensolí, hydrátů solí) uvede příklady uplatnění solí v praxi
Hospodářsky významné látky průmyslová hnojiva eutrofizace stavební pojiva (vápená malta, sádra, beton)	uvede význam průmyslových hnojiv a posoudí jejich vliv na životní prostředí vysvětlí pojem eutrofizace popíše složení, vlastnosti a použití neznámějších pojiv
Charakteristika organických látek uhlovodíky alkany alkeny alkyny aromatické uhlovodíky ropa	rozliší základní organické a anorganické sloučeniny podle charakteristiky a vzorce rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití vyhledá a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu uvede zásady a pravidla spojená s manipulací s těmito látkami a uvědomuje si důsledky jejich porušení (hořlaviny a látky výbušné) vyhledá a uvede příklady havárií způsobených ropou, ropnými produkty a zemním plynem uvědomí si ekologická rizika spojená s těžbou, dopravou a zpracováním ropy
Deriváty uhlovodíků	rozliší pojmy „uhlovodíky“ a „deriváty uhlovodíků“

Chemie	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
halogenderiváty	rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční (charakteristickou) skupinu na příkladech vzorců známých derivátů
alkoholy a fenoly	získá přehled o skupinách derivátů
aldehidy a ketony	rozliší a zapíše vzorec základních sloučenin
karboxylové kyseliny a deriváty kyselin	uvede vlastnosti a využití těchto látek
	zapiše základní chemické děje těchto látek chemickými rovnicemi (neutralizace, reakce kovů s kyselinami, esterifikace)
	objasní princip těchto reakcí a uvede jejich praktické uplatnění
	ověří si pokusem vlastnosti vybraných organických kyselin
	uvědomí se závažná zdravotní i společenská rizika spojená s aplikací některých rizikových látek (těkavé látky, ethanol)

Chemie	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
Přírodní látky	charakterizuje jednotlivé skupiny přírodních látek z hlediska chemického složení
bílkoviny	uvede význam těchto látek v živých organismech
lipidy	vysvětlí, proč některé patří do biopolymerů
sacharidy	vyhledá nebo na základě vlastních zkušeností uvede jejich zdroje a význam pro člověka
alkaloidy	uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy
vitamíny	ověří si pokusem vlastnosti důležitých přírodních látek
hormony	uvědomí si závažná zdravotní a sociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek
	vyhodnotí dotazníkový průzkum –kouření a další návykové látky
	uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument
Procesy v živých organismech	uvědomí si nezbytnost přítomnosti enzymů pro průběh všech reakcí v živých organismech
enzymy	vysvětlí základní princip účinku enzymů a jejich chemického složení
fotosyntéza	vysvětlí pojem biotechnologie a uvede příklady
dýchání	lokalizuje základní chemické děje do organel v buňce
biotechnologie	vysvětlí propojení mezi strukturou a ději v daných organelách
	orientuje se ve výchozích látkách a produktech dýchání a fotosyntézy
	uvede podmínky pro průběh fotosyntézy a její význam pro život na Zemi
Rychlost chemické reakce	uvede možnosti, jak ovlivnit rychlost chemické reakce
rychlost chemické reakce	
katalyzátory	zná význam katalyzátorů a uvede příklady jejich použití v běžném životě
Redoxní reakce	vysvětlí pojmy oxidace a redukce
oxidace a redukce	určí, které z reakcí patří mezi redoxní reakce
výroba železa a oceli	popíše výrobu surového železa a oceli
elektrolýza	objasní, co je podstatou elektrolýzy, a uvede příklady jejího praktického použití
galvanický článek	objasní princip galvanického článku a uvede příklady jeho praktického použití
koroze	vysvětlí pojem koroze, uvede příklady činitelů ovlivňujících její rychlost a uvede způsoby ochrany proti korozi
hoření	uvede podmínky hoření, zná preventivní opatření a zásady při práci s hořlavinami

Chemie	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
Výpočty látkové množství molární hmotnost hmotnostní zlomek látková koncentrace	provede jednoduché výpočty chemických rovnic s využitím vztahů pro n , M , m , V , c
Energie a chemická reakce	rozliší, které ze známých reakcí jsou exotermické a které endotermické
exotermické a endotermické reakce	uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv, popíše jejich vlastnosti a použití
obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	posoudí vliv spalování paliv (včetně pohonných hmot) na životní prostředí
fosilní paliva (uhlí, ropa, zemní plyn)	rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie
průmyslově vyráběná paliva	vysvětlí pojem radioaktivita, zná druhy radioaktivního záření, uvede příklady běžných radioaktivních izotopů
radioaktivita	uvede příklady využití a zneužití jaderné energie
Plasty a syntetická vlákna	vysvětlí pojmy monomer a polymer
polyethylen	charakterizuje plasty
polypropylen	rozliší plasty od dalších látek na základě vlastností
polystyren	uvede příklady jejich názvů, vlastností a použití v praktickém životě
PVC	rozliší přírodní a syntetická vlákna
teflon	uvědomí si úzké propojení moderního způsobu života a těchto látek
syntetický kaučuk	uvede výhody a nevýhody používání plastů a syntetických vláken
PET lahve	posoudí vliv používání plastů na životní prostředí
Vlákna	aplikuje v praktickém životě pravidla o nakládání s plastovým odpadem
	uvědomuje si nutnost třídění a následné recyklace plastů
Chemie a společnost	uvede významná centra chemické výroby v ČR
chemický průmysl v ČR	doloží na příkladech význam chemických výrob pro hospodářství a pro člověka
ekologické aspekty chemických výrob	vysvětlí důsledky nadměrného používání hnojiv a ochranných prostředků (voda, zdraví člověka)
průmyslová hnojiva	uvede příklady látek využívaných v medicíně, zná základní údaje o jejich účincích
stavební materiály, sklo, keramika	prakticky aplikuje poznatek, že léky patří mezi nebezpečný odpad
detergenty	orientuje se v pojmech uváděných na obalech potravin (emulgátory, konzervanty, antioxidanty, umělá sladidla)
pesticidy, insekticidy	vysvětlí dopad nešetrné lidské činnosti na životní prostředí
léčiva	uvědomuje si nutnost ochrany životního prostředí a hledání alternativních a šetrnějších řešení
	zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů
	zjistí, kde a jak v okolí dochází ke znečišťování životního prostředí, a uvede, jak tomu předcházet

5.8 Občanská výchova

Počet vyučovacích hodin za týden								Celkem
prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva	
1	1	1	2	0	0	0	0	5
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný					

5.8.1 Charakteristika předmětu

Název předmětu	Občanská výchova
Oblast	Člověk a společnost, Člověk a zdraví, Člověk a svět práce
Charakteristika předmětu	Předmět Občanská výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Byl vytvořen ze vzdělávacího oboru Výchova k občanství, dále integruje tematický okruh Svět práce ze vzdělávacího oblasti Člověk a svět práce a část oboru Výchova ke zdraví, a to: Vztahy mezi lidmi a formy soužití – veškeré učivo Osobnostní a sociální rozvoj – veškeré učivo Změny v životě člověka a jejich reflexe – dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny Zdravý způsob života a péče o zdraví – režim dne Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence – skryté formy a stupně individuálního násilí, bezpečné chování Hodnota a podpora zdraví – celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci Vedle toho v sobě zahrnuje celé průřezové téma Osobnostní a sociální výchova a Výchova demokratického občana, část průřezových témat Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a dotkne se i tématu Mediální výchova. Současně je občanská výchova předmětem, který má mnoho mezioborových vazeb především na předměty dějepis, zeměpis, český jazyk, ale také biologie apod. Hodinová dotace je v primě a sekundě 1 hodina týdně. V tercii se navyšuje o 0,5 hodiny, tj. na 1,5 hodin týdně a v kvartě se vyučuje 2 hodiny týdně. Toto časové navýšení zohledňuje výše zmíněná integrovaná témata. Cílem předmětu je připravit žáky na život občanů v demokratické společnosti. K tomu je potřeba, aby získali ucelený pohled na současnou společnost, na její pluralitu a vzájemnou provázanost celého světa. Nutné je, aby se budoucí absolventi dokázali orientovat v moderním světě, našli si v něm vlastní pozici a pochopili vlastní individualitu. Realizace vzdělávacího obsahu bude probíhat různými formami výuky tak, aby žáci uplatňovali především aktivní přístup: vedle klasických forem výkladu či frontální práce se třídou používáme např. projektové vyučování, skupinovou práci, vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací, zařazujeme společný rozbor aktuálního textu, diskuze apod. Důležité je, aby žáci měli možnost vyjádřit, obhájit a tříbit si své vlastní názory, což by mělo vést k vytváření žádoucích občanských postojů.

5.8.2 Klíčové kompetence rozvíjené v předmětu

	Žák/Žáci...
Kompetence k řešení problémů:	• je schopen rozeznat problém, který může být individuální, vzhledem ke specifitě našeho předmětu mívá však spíše celospolečenský ráz. • se seznamuje s analogickými problémy, které byly řešeny v minulosti, na příkladech jiných států žák chápe současnost, je schopen srovnávat, zobecňovat a činit vlastní závěry, chápe, že společenské jevy není možné vnímat a hodnotit jednostranně. • je schopen myslet kriticky, činit uvážená rozhodnutí, je schopen je obhájit, ale zároveň vyslechnout a toleruje názory druhých. • řeší takový typ problémů, který je naučí aktivně a smysluplně využívat získané vědomosti i samostatně vyhledávané informace.
Kompetence komunikativní:	• si vytváří vlastní názor na základě svých znalostí, zkušeností a dovedností, jsou schopni logicky argumentovat. • komunikují ve skupině/skupinové práci s tím, že jakýkoliv požadovaný výstup musí být výsledkem vzájemné dohody (mimo jiné si studenti i teoreticky osvojují pojem společenský konsensus, který takto prakticky uplatňují). • volí optimální jazykové prostředky vzhledem k tomu, jakým způsobem komunikuje (jakým prostředkem). • se vyjadřuje se gramaticky a stylisticky správně, podle komunikační situace zvolí optimální formální úpravu textu. • pracuje s moderními technologickými zdroji dostupnými ve škole, případně i mimo ni (počítače, internet, interaktivní tabule, masmédiapod.).
Kompetence sociální a personální:	• je schopen pracovat samostatně a zodpovědně a v očekávané kvalitě plní úkoly. • je schopen kooperovat, přebírat odpovědnost za práci skupiny, je zdravě soutěživý a má pochopení pro názory druhých. • je si vědom příslušnosti k lidskému společenství (začínáme příslušností k třídnímu a školnímu kolektivu, národní hrdostí až pěstováním tzv. evropanství). • je veden ke schopnosti a ochotu pomoci ostatním lidem, když pomoc potřebují. • respektuje jakékoliv hendikepy a odlišnosti (například tolerance jiné rasy, odlišné víry, tělesného či psychického postižení atd.). • chová se asertivně.
Kompetence občanská:	• chápe základní principy občanského soužití, respektuje přesvědčení druhých lidí, má úctu k jiným lidem, odmítá jakoukoliv formu násilí. • zná, respektuje a dodržuje naše kulturní a historické i kulturní tradice. Zapojuje se do kulturního dění ve škole, ve městě apod. • rozvíjí znalosti o vytváření společenských norem a zákonů a současně si je prakticky osvojuje a uvědomuje si, že každý • občan jako jedinec spoluvytváří občanskou společnost mimo jiné tím, že dodržuje své povinnosti a adekvátním způsobem vyžaduje dodržování veškerých svých práv. • přijímá spoluodpovědnost za další vývoj životního prostředí, zapojuje se do různých typů aktivit sloužících k ochraně životního prostředí ve škole, v domácnosti, v místě bydliště apod.. • chápe ochranu vlastního zdraví jako povinnost.

Kompetence pracovní:	• berou studium jako součást svých budoucích pracovních povinností. • se sami rozhodují, jaké metody využijí k vytyčenému cíli. • dokáže propojit znalosti, vědomosti a dovednosti tak, aby je mohl využít v praxi. • chápou podstatu tržní ekonomiky, což je vede k možnosti samostatně podnikat nebo jasně zformulovat svůj podnikatelský záměr. Uvědomují si rizika soukromého podnikání. • Žáci se samostatně a svobodně rozhodují o volbě svého budoucího povolání a znají možnosti i limity své profesní přípravy. • je schopen plánovat svou práci do jednotlivých kroků. • je připraven na sebe prezentaci na trhu práce, uvědomuje si své slabé a silné stránky, vnímá svůj talent a rozvíjí ho. • si je vědom různorodosti profesí a uvědomuje si, že každá práce je pro společnost důležitá bez ohledu na společenskou prestiž povolání.
Kompetence k učení:	• si osvojují různé metody a způsoby záměrného učení, jako je např. práce s učebnicí, pamětní osvojování různých typů • dat, vyhledávání a zpracovávání informací, a využívají je ve školní činnosti. • mají dostatek informačních zdrojů. • jsou schopni pozorovat a vyhodnocovat získané údaje tak, aby docházelo k postupné systematizaci těchto údajů • si uvědomují nutnost celoživotního sebevzdělávání.
Kompetence digitální:	• jsou schopni vytvářet digitální portfolia za podpory digitálních technologií. • jsou vedeni k dodržování právních norem a dodržují je. • znají a používají estetická a typografická pravidla pro práci s texty a obrazy. • umí vytvářet jednoduchou rastrovou grafiku. • dokážou v digitálních zdrojích vyhledávat potřebné informace a posuzovat jejich věrohodnost.

5.8.3 Používané metody a formy

- diskuse,
- brainstorming,
- metoda samostatného objevování,
- strukturovaná inscenace,
- názorová škála,
- myšlenková mapa,
- krátkodobé projekty,
- práce ve skupině a v týmu

5.8.4 Mezipředmětové vztahy

V ročníku	ŠVP výstup	Závislost	Předmět -> Ročník -> ŠVP výstup
prima	uvádí příklady rasismu, diskriminace, xenofobie	-->	Dějepis -> tercie -> • srovná úlohu a podobu podnikání v obou částech Severní Ameriky – sever x jih
	vyjmenuje státní symboly a příležitosti, při kterých se používají	-->	Dějepis -> tercie -> • popíše příčiny, průběh a důsledky vzniku ČR
	uvádí příklady rasismu, diskriminace, xenofobie	-->	Dějepis -> kvarta -> • objasní problematiku holocaustu

V ročníku	ŠVP výstup	Závislost	Předmět -> Ročník -> ŠVP výstup
	uvádí příklady rasismu, diskriminace, xenofobie	-->	Dějepis -> kvarta -> • uvede důsledky fašismu a rasismu pro svět
	uvádí příklady rasismu, diskriminace, xenofobie	-->	Dějepis -> kvarta -> • zdůvodní nepřijatelnost růstu nacionalismu v dnešní době
	se orientuje v čase	-->	Zeměpis -> prima -> • vysvětlí důsledky pohybů Země pro život
	uvádí příklady rasismu, diskriminace, xenofobie	-->	Zeměpis -> prima -> • se seznámí se základními lidskými právy a základy demokracie
	uvádí základní pravidla školního řádu – svá práva i povinnosti	-->	Anglický jazyk -> sekunda -> • rozumí slyšenému rozhovoru o pravidlech ve škole
	uvádí příklady rasismu, diskriminace, xenofobie	<--	Dějepis -> tercie -> • srovná úlohu a podobu podnikání v obou částech Severní Ameriky – sever x jih
	vyjmenuje státní symboly a příležitosti, při kterých se používají	<--	Dějepis -> tercie -> • popíše příčiny, průběh a důsledky vzniku ČSR
	uvádí příklady rasismu, diskriminace, xenofobie	<--	Dějepis -> kvarta -> • objasní problematiku holocaustu
	uvádí příklady rasismu, diskriminace, xenofobie	<--	Dějepis -> kvarta -> • uvede důsledky fašismu a rasismu pro svět
	uvádí příklady rasismu, diskriminace, xenofobie	<--	Dějepis -> kvarta -> • zdůvodní nepřijatelnost růstu nacionalismu v dnešní době
	se orientuje v čase	<--	Zeměpis -> prima -> • vysvětlí důsledky pohybů Země pro život
	uvádí příklady rasismu, diskriminace, xenofobie	<--	Zeměpis -> prima -> • se seznámí se základními lidskými právy a základy demokracie
	uvádí základní pravidla školního řádu – svá práva i povinnosti	<--	Anglický jazyk -> sekunda -> • rozumí slyšenému rozhovoru o pravidlech ve škole
sekunda	využívá informací o jiných kulturách	-->	Dějepis -> prima -> • uvede příklady dokládající kulturní odkaz starověkého Řecka
	rozpoznává demokratické principy a principy, které jsou v rozporu s demokracií	-->	Dějepis -> prima -> • shrne principy řecké demokracie a zobecní je jako odkaz této demokracie pro současnost
	odlišuje různé náboženské systémy	-->	Dějepis -> prima -> • vysvětlí okolnosti vzniku křesťanství a jeho postupného prosazování
	rozpoznává demokratické principy a principy, které jsou v rozporu s demokracií	-->	Dějepis -> sekunda -> • vysvětlí význam parlamentu
	odlišuje různé náboženské systémy	-->	Dějepis -> sekunda -> • porovná učení jednotlivých reformátorů
	rozlišuje formy státu, jejich znaky	-->	Dějepis -> sekunda -> • porovná monarchii a republiku
	rozlišuje formy státu, jejich znaky	-->	Dějepis -> sekunda -> • porovná absolutismus a republiku

V ročníku	ŠVP výstup	Závislost	Předmět -> Ročník -> ŠVP výstup
	rozlišuje formy státu, jejich znaky	-->	Dějepis -> sekunda -> • porovná zřízení absolutistické s parlamentním
	rozlišuje formy státu, jejich znaky	-->	Dějepis -> tercie -> • charakterizuje období jako výsledek vlády silného panovníka vládnoucího rozumem
	rozlišuje formy státu, jejich znaky	-->	Dějepis -> tercie -> • porovná pojetí demokracie dříve a dnes
	uvádí některé významné mezinárodní organizace, posoudí jejich význam	-->	Dějepis -> kvarta -> • vysvětlí úlohu Společnosti národů
	rozlišuje formy státu, jejich znaky	-->	Dějepis -> kvarta -> • uvede společné rysy totalitních států
	zdůvodňuje potřebu tolerance ve společnosti, respektuje jiné kultury	-->	Dějepis -> kvarta -> • zdůvodní nepřijatelnost růstu nacionalismu v dnešní době
	rozlišuje složky státní moci ČR i jejich orgánů	-->	Dějepis -> kvarta -> • vysvětlí principy parlamentní demokracie -parlament, koalice, prezident
	rozpoznává demokratické principy a principy, které jsou v rozporu s demokracií	-->	Zeměpis -> sekunda -> • rozlišuje mezi demokracií a diktaturou, monarchií a republikou, závislým územím a samostatným státem a uvádí jejich příklady
	odlišuje různé náboženské systémy	-->	Zeměpis -> sekunda -> • na příkladech ukáže vliv náboženství na způsob života lidí
	uvědomuje si nutnost ochrany životního prostředí	-->	Biologie -> sekunda -> • zhodnotí pozitivní a negativní zásahy člověka do těchto ekosystémů
	uvádí příklady ekologických problémů na lokální úrovni	-->	Chemie -> sekunda -> • uvede příklady znečišťování vody i ovzduší
	využívá informací o jiných kulturách	<--	Dějepis -> prima -> • uvede příklady dokládající kulturní odkaz starověkého Řecka
	rozpoznává demokratické principy a principy, které jsou v rozporu s demokracií	<--	Dějepis -> prima -> • shrne principy řecké demokracie a zobecní je jako odkaz této demokracie pro současnost
	odlišuje různé náboženské systémy	<--	Dějepis -> prima -> • vysvětlí okolnosti vzniku křesťanství a jeho postupného prosazování
	rozpoznává demokratické principy a principy, které jsou v rozporu s demokracií	<--	Dějepis -> sekunda -> • vysvětlí význam parlamentu
	odlišuje různé náboženské systémy	<--	Dějepis -> sekunda -> • porovná učení jednotlivých reformátorů
	rozlišuje formy státu, jejich znaky	<--	Dějepis -> sekunda -> • porovná monarchii a republiku
	rozlišuje formy státu, jejich znaky	<--	Dějepis -> sekunda -> • porovná absolutismus a republiku
	rozlišuje formy státu, jejich znaky	<--	Dějepis -> sekunda -> • porovná zřízení absolutistické s parlamentním

V ročníku	ŠVP výstup	Závislost	Předmět -> Ročník -> ŠVP výstup
	rozlišuje formy státu, jejich znaky	<--	Dějepis -> tercie -> • charakterizuje období jako výsledek vlády silného panovníka vládnoucího rozumem
	rozlišuje formy státu, jejich znaky	<--	Dějepis -> tercie -> • porovná pojetí demokracie dříve a dnes
	uvádí některé významné mezinárodní organizace, posoudí jejich význam	<--	Dějepis -> kvarta -> • vysvětlí úlohu Společnosti národů
	rozlišuje formy státu, jejich znaky	<--	Dějepis -> kvarta -> • uvede společné rysy totalitních států
	zdůvodňuje potřebu tolerance ve společnosti, respektuje jiné kultury	<--	Dějepis -> kvarta -> • zdůvodní nepřijatelnost růstu nacionalismu v dnešní době
	rozlišuje složky státní moci ČR i jejich orgánů	<--	Dějepis -> kvarta -> • vysvětlí principy parlamentní demokracie – parlament, koalice, prezident
	rozpoznává demokratické principy a principy, které jsou v rozporu s demokracií	<--	Zeměpis -> sekunda -> • rozlišuje mezi demokracií a diktaturou, monarchií a republikou, závislým územím a samostatným státem a uvádí jejich příklady
	odlišuje různé náboženské systémy	<--	Zeměpis -> sekunda -> • na příkladech ukáže vliv náboženství na způsob života lidí
	uvědomuje si nutnost ochrany životního prostředí	<--	Biologie -> sekunda -> • zhodnotí pozitivní a negativní zásahy
	uvádí příklady ekologických problémů na lokální úrovni	<--	Chemie -> sekunda -> • uvede příklady znečišťování vody i ovzduší
tercie	uvede instituce, které se podílejí na správě státu	-->	Dějepis -> prima -> • definuje principy republikánského zřízení pojmenuje problémy vedoucí k zániku tohoto zřízení a přechodu k císařství
	uvádí příklady dělby práce v historických souvislostech	-->	Dějepis -> prima -> • vysvětlí pojem matriarchát a patriarchát
	uvádí příklady dělby práce v historických souvislostech	-->	Dějepis -> prima -> • objasní význam neolitické revoluce
	na konkrétních příkladech dokládá rozlišení výrobního a nevýrobního sektoru	-->	Dějepis -> prima -> • objasní význam neolitické revoluce
	uvede příklady základních lidských práv	-->	Dějepis -> prima -> • uvede příklady dokumentující bezprávné postavení otroků
	na konkrétních příkladech dokládá rozlišení výrobního a nevýrobního sektoru	-->	Zeměpis -> tercie -> • určí nejvýznamnější průmyslová odvětví Evropy
	popíše vliv začlenění ČR do EU na dodržování práv občanů ČR	-->	Zeměpis -> tercie -> • přiměřeně hodnotí rozšiřování, výhody a nevýhody členství v EU a její budoucí vývoj
	uvádí příklady chování typického pro jednotlivá vývojová stadia člověka	-->	Biologie -> kvarta -> • charakterizuje jednotlivé etapy vývoje lidského života
	respektuje pravidla soužití mezi vrstevníky a ve společnosti, tím	-->	Anglický jazyk -> kvarta -> • vede rozhovor o prevenci šikany

V ročníku	ŠVP výstup	Závislost	Předmět -> Ročník -> ŠVP výstup
	přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů		
	uvede instituce, které se podílejí na správě státu	<--	Dějepis -> prima -> • definuje principy republikánského zřízení pojmenuje problémy vedoucí k zániku tohoto zřízení a přechodu k císařství
	uvádí příklady dělby práce v historických souvislostech	<--	Dějepis -> prima -> • vysvětlí pojem matriarchát a patriarchát
	uvádí příklady dělby práce v historických souvislostech	<--	Dějepis -> prima -> • objasní význam neolitické revoluce
	na konkrétních příkladech dokládá rozlišení výrobního a nevýrobního sektoru	<--	Dějepis -> prima -> • objasní význam neolitické revoluce
	uvede příklady základních lidských práv	<--	Dějepis -> prima -> • uvede příklady dokumentující bezprávné postavení otroků
	na konkrétních příkladech dokládá rozlišení výrobního a nevýrobního sektoru	<--	Zeměpis -> tercie -> • určí nejvýznamnější průmyslová odvětví
			Evropy
	popíše vliv začlenění ČR do EU na dodržování práv občanů ČR	<--	Zeměpis -> tercie -> • přiměřeně hodnotí rozšiřování, výhody a nevýhody členství v EU a její budoucí vývoj
	uvádí příklady chování typického pro jednotlivá vývojová stadia člověka	<--	Biologie -> kvarta -> • charakterizuje jednotlivé etapy vývoje lidského života
	respektuje pravidla soužití mezi vrstevníky a ve společnosti, tím	<--	Anglický jazyk -> kvarta -> • vede rozhovor o prevenci šikany
	přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů		
kvarta	doloží na příkladech souvislost fyzické a psychické stránky člověka	-->	Biologie -> kvarta -> • objasní význam rodiny a mezilidských vztahů
			pro zdraví duševní i tělesné
	diskutuje o vztahu člověka a životního prostředí, o příčinách a	-->	Biologie -> kvarta -> • chápe principy ochrany přírody v Evropě i na celosvětové úrovni, vyhledá základní informace o zákonech a dohodách, které řeší danou problematiku
	řešení globálních problémů		
	ujasňuje si faktory ovlivňující jeho zdraví	-->	Biologie -> tercie -> • zdůvodní význam správné výživy pro zdraví
	na příkladech uvede klady a zápory globalizace	-->	Chemie -> kvarta -> • vysvětlí dopad nešetrné lidské činnosti na životní prostředí
	diskutuje o vztahu člověka a životního prostředí, o příčinách a	-->	Chemie -> kvarta -> • posoudí vliv používání plastů na životní prostředí
	řešení globálních problémů		
	diskutuje o vztahu člověka a životního prostředí, o příčinách a	-->	Chemie -> kvarta -> • zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů
	řešení globálních problémů		

V ročníku	ŠVP výstup	Závislost	Předmět -> Ročník -> ŠVP výstup
	se seznámí s úřední komunikací (tj. formy ústního i písemného styku s úřady)	-->	Český jazyk a literatura -> sekunda -> • rozpozná funkční styl administrativní a používá náležitých slovních obrátů
	na příkladech uvede klady a zápory globalizace	-->	Zeměpis -> kvarta -> • vysvětlí, ve kterých oblastech a jak se globalizace projevuje
	popíše, jak činnost EU zasahuje do osobního i občanského života jednotlivce	-->	Zeměpis -> kvarta -> • vysvětlí smysl a principy EU
	seznámí se s postihy drogové kriminality	-->	Chemie -> kvarta -> • uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument
	doloží na příkladech souvislost fyzické a psychické stránky člověka	<--	Biologie -> kvarta -> • objasní význam rodiny a mezilidských vztahů
			pro zdraví duševní i tělesné
	diskutuje o vztahu člověka a životního prostředí, o příčinách a	<--	Biologie -> kvarta -> • chápe principy ochrany přírody v Evropě i na celosvětové úrovni, vyhledá základní informace o zákonech a dohodách, které řeší danou problematiku
	řešení globálních problémů		
	ujasňuje si faktory ovlivňující jeho zdraví	<--	Biologie -> tercie -> • zdůvodní význam správné výživy pro zdraví
	na příkladech uvede klady a zápory globalizace	<--	Chemie -> kvarta -> • vysvětlí dopad nešetrné lidské činnosti na životní prostředí
	diskutuje o vztahu člověka a životního prostředí, o příčinách a	<--	Chemie -> kvarta -> • posoudí vliv používání plastů na životní
	řešení globálních problémů		prostředí
	diskutuje o vztahu člověka a životního prostředí, o příčinách a	<--	Chemie -> kvarta -> • zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů
	řešení globálních problémů		
	se seznámí s úřední komunikací (tj. formy ústního i písemného styku s úřady)	<--	Český jazyk a literatura -> sekunda -> • rozpozná funkční styl administrativní a používá náležitých slovních obrátů
	na příkladech uvede klady a zápory globalizace	<--	Zeměpis -> kvarta -> • vysvětlí, ve kterých oblastech a jak se globalizace projevuje
	popíše, jak činnost EU zasahuje do osobního i občanského života jednotlivce	<--	Zeměpis -> kvarta -> • vysvětlí smysl a principy EU
	seznámí se s postihy drogové kriminality	<--	Chemie -> kvarta -> • uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument

5.8.5 Průřezová témata

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Rozvoj schopností poznávání	Člověk v rytmu času Domov je tam, kde ...	Život mezi lidmi Člověk a kultura umění Majetek a vlastnictví	Psychické procesy a stavy	

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Sebepoznání a sebepojetí		Život mezi lidmi	Osobnost	Životní plány a cíle Péče o duševní zdraví Sexuální výchova
Seberegulace a sebeorganizace		Klíče ke zdraví	Osobnost	Péče o duševní zdraví
Psychohygiena	Život ve škole	Klíče ke zdraví	Člověk v sociálních vztazích	Péče o duševní zdraví
Poznávání lidí		Život mezi lidmi	Osobnost Člověk v sociálních vztazích Rodina	Prevence zneužívání návykových látek
Mezilidské vztahy	Rodinný život	Život mezi lidmi Svět kolem nás	Osobnost Člověk v sociálních vztazích Rodina	Občan a právo Rodina (rodinná výchova) Prevence zneužívání návykových látek Lidská společnost a násilí
Komunikace	Domov je tam, kde ...	Život mezi lidmi Přírodní a kulturní bohatství	Člověk v sociálních vztazích	Občan a stát Rodina (rodinná výchova)
Kooperace a kompetice	Domov je tam, kde ...		Člověk v sociálních vztazích Hospodaření	
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti		Život mezi lidmi	Člověk v sociálních vztazích	
Kreativita	Domov je tam, kde ...			
Hodnoty, postoje a praktická etika	Rodinný život Život ve škole	Člověk a kultura umění Majetek a vlastnictví Klíče ke zdraví	Osobní bezpečí	Životní plány a cíle Lidská společnost a násilí
Globální problémy, jejich příčiny a důsledky				Globalizace
Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce				Globalizace
Evropa a svět nás zajímá				Občan a stát Globalizace
Objevujeme Evropu a svět		Přírodní a kulturní bohatství		
Jsme Evropané		Svět kolem nás	Právní minimum	Občan a stát
Kulturní difference		Člověk a kultura umění Svět kolem nás		

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Lidské vztahy		Majetek a vlastnictví Svět kolem nás		Lidská společnost a násilí
Etnický původ	Miniúvod do lidských práv			
Multikulturalita	Miniúvod do lidských práv	Člověk a kultura umění Svět kolem nás		
Princip sociálního smíru a solidarity		Majetek a vlastnictví		
Lidské aktivity a problémy životního prostředí		Přírodní a kulturní bohatství		Globalizace
Vztah člověka k prostředí		Přírodní a kulturní bohatství		Globalizace
kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				Lidská společnost a násilí
fungování a vliv médií ve společnosti		Život mezi lidmi - kritický přístup k informacím		
Občanská společnost a škola				Občan a obec
Občan, občanská společnost a stát	Domov je tam, kde ... Má vlast - národnostní menšiny ČR	Řízení společnosti	Právní minimum	Občan a obec
Formy participace občanů v politickém životě		Řízení společnosti	Právní minimum	Občan a stát
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování		Řízení společnosti	Právní minimum	

5.8.6 Učivo/výstupy

Občanská výchova	prima
Učivo	ŠVP výstupy
Člověk v rytmu času měření času, letní čas kalendář	se orientuje v čase
relativnost času	rozlišuje činnosti, při kterých čas utíká rychle a při kterých pomalu
přírodní cyklus, roční období	vyhodnocuje důležité i méně důležité činnosti a přiměřeně je začleňuje do svého časového rozvrhu
svátky	rozlišuje práce, které lze vykonávat kdykoliv nezávisle na ročním období a které lze vykonávat jen v určitém čase

	uvádí významné svátky kalendářního roku
Rodinný život	zformuluje základní funkce rodiny
rodina	správně používá názvy označující příbuzenské vztahy
rodina neúplná, rozšířená	užívá pojmy genealogie, rodokmen
rodinné vztahy	objasňuje pojmy církevní a civilní sňatek
rodokmen, manželství, funkce rodiny	vyjmenuje podmínky, za kterých lze uzavřít manželství
peníze a majetek	vysvětlí pojem rodinný rozpočet
náhradní výchova	rozlišuje příjmy a výdaje
	vyjmenuje vše, co je třeba z rodinného rozpočtu pořídit
	zhodnotí způsoby získávání majetku – legální i nelegální
	odlišuje slušné a neslušné chování
	vysvětlí pojmy náhradní výchova, ústavní výchovná zařízení
Život ve škole	uvědomuje si důležitost učení pro další život
učení	
školní docházka	vyjmenuje základní typy škol v České republice
typy škol	odlišuje od ostatních možností možnost vzdělávání v domácí škole
soukromá škola, domácí škola, státní škola	uvádí základní pravidla školního řádu – svá práva i povinnosti
školní řád	uvádí důvody, proč je třeba podřizovat své chování ve škole určitým pravidlům
Domov je tam, kde ...	jmenuje významná a důležitá místa v obci, významné události, památky
úřad, domov, obec, město	je schopen poskytnout stručné informace návštěvníkovi města o Děčíně
obecní zastupitelstvo	uvědomuje si odlišnosti a zvláštnosti, které činí naše město jedinečným
	uvědomuje si rozdíl mezi státní správou a samosprávou
Má vlast	vyjmenuje státní symboly a příležitosti, při kterých se používají
státní symboly	
symboly české státnosti	vysvětlí symboliku "Vlajka na půl žerdi"
moc zákonodárná, výkonná, soudní	popisuje základní funkce jednotlivých složek státní moci
Miniúvod do lidských práv	uvádí příklady rasismu, diskriminace, xenofobie
základní lidská práva	rozpozná některé projevy lidské nesnášenlivosti
přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi	vysvětlí vlastními slovy a uvede na vlastních příkladech to, že hodnota člověka není v tom, jak vypadá, ale v tom, co umí a jak jedná

Občanská výchova	sekunda
Učivo	ŠVP výstupy
Život mezi lidmi	si uvědomuje vliv skupiny na formování osobnosti
vliv rodiny a školy	seznamuje se s pojmy socializace, sociální skupina
mezi vrstevníky	rozlišuje různé typy skupin
kommunikace, média	odlišuje záměrné a nezáměrné působení
rodinná výchova	na příkladech vysvětlí, jak lze předcházet konfliktům a neshodám s vrstevníky, spolužáky
kommunikace v rodině	vnímá rodinu jako nejpřirozenější společenskou skupinu

	rozlišuje školní a mimoškolní instituce
	rozumí pojmu komunikace
	odlišuje slovní komunikaci a komunikační prostředky
	volí vhodné formy komunikace a asertivního chování
	kriticky přistupuje k mediálním informacím a učí se pečlivě si vybírat, co chce sledovat
Člověk a kultura umění víra, světová náboženství pravidla společenského chování kulturní instituce	vysvětluje obsah pojmu kultura
	využívá informací o jiných kulturách
	vysvětluje obsah pojmu umění
	rozlišuje druhy umění, přistupuje k umění jako prostředku vlastního obohacování
	zhodnotí nabídku kultur.institucí a orientuje se v kulturních institucích v okolí
	odlišuje různé náboženské systémy
	zamýšlí se nad významem náboženství a respektuje náboženské přesvědčení druhých lidí
Přírodní a kulturní bohatství krásky naší země organizace a instituce pro ochranu životního prostředí	oceňuje krásy naší země
	vyhledá na mapě významná místa
	uvádí některé globální problémy, popisuje jejich příčiny a možné důsledky pro život lidstva
	uvádí příklady ekologických problémů na lokální úrovni
	uvědomuje si nutnost ochrany životního prostředí
	prohlubuje schopnost spolupráce a komunikace ve skupině
	rozlišuje umělecké slohy
Majetek a vlastnictví potřeby, statky, funkce peněz druhy majetku životní úroveň	rozlišuje a porovnává různé formy majetku a vlastnictví
	rozlišuje důležité potřeby, vyjmenovává je
	respektuje cizí majetek
	uplatňuje zásady, které jej varují před nadměrným konzumem a vedou jej ke skromnosti a schopnosti vážit si věcí
	zamýšlí se nad hodnotami života
	soucí s lidmi žijícími ve špatných sociálních podmínkách
	pomáhá jim v rámci svých možností
Řízení společnosti stát, znaky státu, formy demokracie, volby zapojení do veřejného života, orgány samosprávy	rozlišuje formy státu, jejich znaky
	uvádí příklady různých typů státu
	rozlišuje složky státní moci ČR i jejich orgánů
	uvádí příklady orgánů, které se podílejí na správě obcí a krajů
	vysvětluje smysl voleb
	rozlišuje volby obecní, parlamentní, do EU, prezidentské
	rozpoznává demokratické principy a principy, které jsou v rozporu s demokracií
	uvádí příklady nedemokratických států
Svět kolem nás spolupráce mezi zeměmi Evropy tolerance k národnostním menšinám a etnickým skupinám mezinárodní organizace	zdůvodňuje význam mezinárodní spolupráce
	uvádí některé významné mezinárodní organizace, posoudí jejich význam
	uvádí příklady práv občanů ČR v rámci EU
	vyhledává informace a zajímavosti o členských státech EU

	zdůvodňuje potřebu tolerance ve společnosti, respektuje jiné kultury
Klíče ke zdraví	chápe hodnotu zdraví, ochranu zdraví jako součást způsobu života
postižení mezi námi	vysvětluje, jak se chránit před škodlivými vlivy
zneužívání návykových látek	dodržuje zásady tělesné a duševní hygieny
drogy a legislativa	dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních
osobní bezpečí	nemocí
nebezpečné situace, agrese, šikana	uvědomuje si záškodnost a účinky drog, souvislost zneužívání drog ve vztahu k porušování zákonů
zdravé sebevědomí	popisuje, jak lze překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru
	rozlišuje situace nebezpečné pro psychické a fyzické zdraví (násilí, šikana apod.)

Občanská výchova	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
Osobnost rozdíly mezi lidmi – změny biologické, psychické, sociální vývoj osobnosti – puberta, adolescence, poznání sebe sama představy o budoucnosti – dospělost a stáří sebepojetí, sebepoznání, sebehodnocení, sebevědomí, sebeuvědomování, vůle temperament, charakter vlohy, schopnosti, dovednosti, inteligence nadání, talent, genialita, tvořivost	poznává individuální odlišnosti mezi jednotlivými lidmi a jejich příčiny uvádí příklady chování typického pro jednotlivá vývojová stadia člověka posoudí vliv osobních vlastností a vůle na dosahování vlastních i společných cílů rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání
Psychické procesy a stavy smyslové poznávání skutečnosti rozumové poznávání skutečnosti paměť, zapomínání, pozornost hra, učení, práce city	rozlišuje základní typy poznávání skutečnosti uvádí rozdíly mezi smyslovým a rozumovým poznáním dokládá současně vzájemnou souvislost obou typů vysvětluje, jak s poznáním souvisí paměť a pozornost odlišuje základní druhy lidské činnosti, uvědomuje si jejich význam v různých etapách vývoje člověka objasňuje roli citů v individuálních projevech osobnosti
Člověk v sociálních vztazích asertivní, pasivní a agresivní jednání stres a jeho příčiny konflikt, způsoby řešení životních situací tělesné a duševní zdraví	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem analyzuje rizika ohrožující zdraví – jako stres, konflikt aplikuje zásady duševní hygieny jako prevenci při předcházení rizikům ohrožujících zdraví
Hospodaření dělba práce, specializace, technický rozvoj	uvádí příklady dělby práce v historických souvislostech objasňuje souvislost mezi vývojem společnosti, nutností specializace a technickým rozvojem

výrobní a nevýrobní odvětví	na konkrétních příkladech dokládá rozlišení výrobního a nevýrobního sektoru
sjednávání nákupu statků a služeb	na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu
trh – nabídka a poptávka, fungování trhu, cena zboží	rozlišuje práci fyzickou a duševní
	popisuje pracovní činnosti vybraných profesí
	uvědomuje si rozdílnost kvalifikace pro různé typy profesí
	odliší různé typy škol v ČR a možnosti vzdělávání v zahraničí
Právní minimum	dokládá rozdíly mezi právními a morálními normami
morální a právní normy	
Ústava ČR	dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování
zákonodárná moc, volby do Parlamentu ČR	objasňuje strukturu našeho právního řádu
výkonná moc, vláda a prezident	definuje ústavu jako nejvyšší zákon státu
soudní moc	rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR
Listina základních práv a svobod	uvede instituce, které se podílejí na správě státu
politické strany – jejich spektrum v ČR	vysvětlí podstatu nezávislosti soudní moci a význam víceúřadového uspořádání
volební kampaň	soustavy soudů
právo v Evropě – orgány EU	uvede příklady základních lidských práv
	vyloží smysl voleb v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky
	voleb ovlivňovat běžný život občanů
	popíše vliv začlenění ČR do EU na dodržování práv občanů ČR
	uvede příklady práv občanů v rámci EU
Osobní bezpečí	respektuje pravidla soužití mezi vrstevníky a ve společnosti, tím přispívá k
agresivita – její formy	utváření dobrých mezilidských vztahů
trestný čin	
šikana	rozpozná různé podoby násilí
domácí násilí	vyhodnotí různé situace vyvolávající násilí

Občanská výchova	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
Občan a obec	se seznámí s úřední komunikací (tj. formy ústního i písemného styku s úřady)
úřady v obci	
politická činnost občanů	popíše chod obecního úřadu
Občan a stát	rozumí pojmu státní občanství
státní občanství	popíše, jak činnost EU zasahuje do osobního i občanského života jednotlivce
občan a EU	uvede příklady různých programů (hl. vzdělávacích)
Občan a právo	objasňuje systém práva
odvětví práva	rozlišuje různé právní instituce a náplň jejich činnosti
orgány právní ochrany	prokazuje znalost pojmů: právní vztahy, fyzická osoba, právnická osoba, vlastnictví, majetek, kvalifikace, pracovní poměr
vztahy: občanské, pracovní, trestněprávní, rodinné	rozpozná protiprávní jednání
	zvažuje vlastní předpoklady pro jednotlivá povolání

Hospodaření státu ekonomika, ekonomie trh, podnikání státní rozpočet	rozlišuje pojmy ekonomika a ekonomie
	vyloží s použitím termínů fungování trhu, podnikání, formy podnikání, právní subjekty podnikání
	rozlišuje příjmy a výdaje státního rozpočtu
	uvede příklady dávek a příspěvků
Peněžní ústavy peníze banky v ČR činnost banky	chápe peníze jako zboží, banky jako ekonomický subjekt
	doporučí, vysvětlí nejběžnější bankovní služby
Globalizace	na příkladech uvede klady a zápory globalizace
	diskutuje o vztahu člověka a životního prostředí, o příčinách a řešení globálních problémů
Životní plány a cíle	rozpoznává projevy charakterových vlastností u sebe a druhých
	analyzuje pojem štěstí
	objasní důležitost sebepoznání pro svůj osobní i profesní život
Rodina (rodinná výchova) vztahy v rodině narušená rodina rozpočet rodiny	rozpozná znaky narušené rodiny, posoudí možnosti řešení
	získá představu o nutných výdajích rodiny – živ. minimum
Péče o duševní zdraví zdraví fyzické, duševní civilizační choroby životní styl	doloží na příkladech souvislost fyzické a psychické stránky člověka
	ujasňuje si faktory ovlivňující jeho zdraví
	má přehled o některých relaxačních cvičeních
	rozumí pojmům civilizační choroba
Prevence zneužívání návykových látek rizikové faktory místa odborné pomoci problémy spojené se závislostí drogová legislativa	rozpozná situace vedoucí k závislosti, nalézá preventivní možnosti
	ví, kam se obrátit o odbornou pomoc
	seznámí se s postihy drogové kriminality
Lidská společnost a násilí formy násilí terorismus	prosazuje hodnoty – tolerance, odpovědnost, pomoc druhým, ohleduplnost
	odhalí v komunikaci, v textu násilné postoje

5.9 Dějepis

Počet vyučovacích hodin za týden								Celkem
prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva	
2	2	2	2	0	0	0	0	8
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný					

5.9.1 Charakteristika předmětu

Název předmětu	Dějepis
Oblast	Člověk a společnost
Charakteristika předmětu	Předmět Dějepis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Vyučuje se ve všech ročnících nižšího stupně gymnázia vždy po dvou hodinách týdně. Využívá 1 disponibilní hodinu a má celkovou dotaci 8 hodin. Výuka probíhá jak v běžných učebnách, tak i v učebnách vybavených IVT nebo v učebnách vybavených interaktivní tabulí. Vzdělávací obsah předmětu je uspořádán klasickým, tedy chronologickým způsobem. Předmět rozvíjí klíčové kompetence základního vzdělávání, zejména kompetence občanské. Žáci jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili souvztažnost národních dějin s dějinami evropskými a světovými, ale zároveň aby vnímali specifika historického vývoje českého národa. Při výuce není kladen takový důraz na faktografické znalosti, úkolem dějepisu nemá být vytváření základů historické vědy, ale položení základů vlastního nazírání na minulost a její komparace s jinými zdroji historického nazírání. Žáci by měli být schopni porovnávat, ale i konfrontovat minulost jednotlivých epoch a kulturních oblastí, tyto komparace a konfrontace jim pomohou orientovat se v současném pluralitním světě. V hodinách dějepisu využíváme různých forem práce, vyučovacích metod a pracovních postupů. K nejefektivnějším patří práce s učebnicí, historickými mapami, přístupnějšími historickými dokumenty, odbornou literaturou v žákovské knihovně. Využíváme dialogické metody a řešení přiměřených úkolů s implementací poznatků, které žáci získali v jiných učebních předmětech, z četby historické beletrie, z divadelních her, rozhlasových a televizních pořadů, návštěv historických expozic, výstav, muzeí, kulturních památek apod. Žáci využívají i prostředky výpočetní techniky, kde se učí prostřednictvím výukových programů i internetu hledat různé varianty a postupy řešení problémů, a tím i logické vyvozování závěrů. Nedílnou součástí výuky je projektové vyučování (historické exkurze se zaměřením nejen dějepisným v rámci regionu, společný projekt pro primu – Poznáváme naše město). Do vyučovacího předmětu Dějepis byla zařazena průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova Environmentální výchova Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Výchova demokratického člověka Multikulturní výchova Mediální výchova

5.9.2 Klíčové kompetence rozvíjené v předmětu

	Žák...
Kompetence k řešení problémů:	• posoudí roli významné historické osobnosti nebo události, rozlišuje příčiny a důsledky, je si vědom složitosti a důležitosti historického poznání, které s pomocí učitele aplikuje na dnešní dobu, správně argumentuje, svá rozhodnutí obhajuje před ostatními. • s pomocí učitele zhodnotí historický písemný pramen z pohledu autorství, formulace a výpovědní hodnoty textu, na základě dostupných informací formuluje hypotézu o průběhu dějinných událostí.
Kompetence komunikativní:	• ohledem na svůj věk se vyjadřuje výstižně, přesně, používá základní terminologii, strukturuje svůj projev, dodržuje pravidla diskuse. • při poznávání historie využívá různé zdroje informací (prameny, učební texty, obrázky, mapy, videa), je schopen posoudit vhodnost zdroje informací pro studium.
Kompetence sociální a personální:	• preferuje kompromisní, nenásilná řešení, na příkladech z historie posuzuje výhody a nevýhody spolupráce, porovnává je s obdobími, kdy jsou mezilidské vztahy vážně narušeny a vedou ke konfliktům. • průběžně a s ohledem na svůj věk formuje svůj hodnotový systém, rozpoznává myšlenky a činy, které jsou v rozporu s demokratickými hodnotami.
Kompetence občanská:	• respektuje, chrání, oceňuje tradice a kulturní a historické dědictví. • s pomocí učitele zvažuje historickou roli jednotlivce, skupiny lidí, občanské společnosti, příp. zfanatizovaného davu. • uvědomuje si, že existují různé názory na jednu historickou událost. Názory ostatních bere jako možné, opírá se o argumenty.
Kompetence pracovní:	• je schopen pracovat samostatně, ve dvojicích, skupinách i různorodém týmu. • pravidelně se připravuje na hodinu, pracuje zodpovědně, pečlivě, dodržuje termíny. • dle předem stanovených kritérií zhodnotí práci svou i spolužáků.
Kompetence k učení:	• s ohledem na svůj věk vyhledává a posuzuje různé zdroje informací, využívá dosud získané poznatky pro další poznávání historie, je schopen s pomocí učitele jevy porovnávat a hodnotit. • používá vhodnou terminologii, je schopen dohledat význam pojmu v požadovaném typu zdroje. • je schopen zpracovávat výtah z textu, poznámky z hodiny, posuzuje vhodnost studijního textu a obrazového materiálu k poznávání historie. • slovně ohodnotí práci svou nebo spolužáků.
Kompetence digitální:	• při poznávání historie využívá i digitální technologie. • zapojuje se do společnosti prostřednictvím různých digitálních médií. • využívá digitálních vzdělávacích prostředí. Dle svých potřeb vytváří portfolia digitálních zdrojů. • seznamuje se s problematikou ochrany autorských práv a dodržování právních norem a dodržuje je. • uplatňuje etické, ohleduplné a respektující chování v digitálním prostředí • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem. • využívání základy počítačové grafiky (práce s obrázky). • vyhledává potřebné informace z doporučených zdrojů a posuzuje jejich věrohodnost.

	• dle svých potřeb ukládání a zpracovávání informací. • sdílí data, informace a obsah s vybranými lidmi.
--	---

5.9.3 Používané metody a formy

- diskuse,
- brainstorming,
- metoda samostatného objevování,
- strukturovaná inscenace,
- názorová škála,
- myšlenková mapa,
- krátkodobé projekty,
- práce ve skupině a v týmu

5.9.4 Mezipředmětové vztahy

V ročníku	ŠVP výstup	Závislost	Předmět -> Ročník -> ŠVP výstup
prima	pracuje s časovou osou (přímkou)	-->	Matematika -> prima -> • počítá s celými čísly – zpočátku s pomocí číselné osy
	objasní význam neolitické revoluce	-->	Biologie -> tercie -> • objasní význam hospodářských domestikovaných druhů
	uvede příklady dokládající kulturní odkaz starověkého Řecka	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • využívá informací o jiných kulturách
	shrne principy řecké demokracie a zobecní je jako odkaz této demokracie pro současnost	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • rozpoznává demokratické principy a principy, které jsou v rozporu s demokracií
	definuje principy republikánského zřízení pojmenuje problémy vedoucí k zániku tohoto zřízení a přechodu k císařství	-->	Občanská výchova -> tercie -> • uvede instituce, které se podílejí na správě státu
	vysvětlí okolnosti vzniku křesťanství a jeho postupného prosazování	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • odlišuje různé náboženské systémy
	vysvětlí pojem matriarchát a patriarchát	-->	Občanská výchova -> tercie -> • uvádí příklady dělby práce v historických souvislostech
	objasní význam neolitické revoluce	-->	Občanská výchova -> tercie -> • uvádí příklady dělby práce v historických souvislostech
	objasní význam neolitické revoluce	-->	Občanská výchova -> tercie -> • na konkrétních příkladech dokládá rozlišení výrobního a nevýrobního sektoru

V ročníku	ŠVP výstup	Závislost	Předmět -> Ročník -> ŠVP výstup
	uvede příklady dokumentující bezprávné postavení otroků	-->	Občanská výchova -> tercie -> • uvede příklady základních lidských práv
	uvede příklady dokládající kulturní odkaz starověkého Řecka	-->	Český jazyk a literatura -> sekunda -> • pojmenuje základní literární žánry, porovná je, najde charakteristické znaky a uvede příklad z vlastní četby
	pracuje s časovou osou (přímkou)	<--	Matematika -> prima -> • počítá s celými čísly – zpočátku s pomocí číselné osy
	objasní význam neolitické revoluce	<--	Biologie -> tercie -> • objasní význam hospodářských domestikovaných druhů
	uvede příklady dokládající kulturní odkaz starověkého Řecka	<--	Občanská výchova -> sekunda -> • využívá informací o jiných kulturách
	shrne principy řecké demokracie a zobecní je jako odkaz této demokracie pro současnost	<--	Občanská výchova -> sekunda -> • rozpoznává demokratické principy a principy, které jsou v rozporu s demokracií
	definuje principy republikánského zřízení pojmenuje problémy vedoucí k zániku tohoto zřízení a přechodu k císařství	<--	Občanská výchova -> tercie -> • uvede instituce, které se podílejí na správě státu
	vysvětlí okolnosti vzniku křesťanství a jeho postupného prosazování	<--	Občanská výchova -> sekunda -> • odlišuje různé náboženské systémy
	vysvětlí pojem matriarchát a patriarchát	<--	Občanská výchova -> tercie -> • uvádí příklady dělby práce v historických souvislostech
	objasní význam neolitické revoluce	<--	Občanská výchova -> tercie -> • uvádí příklady dělby práce v historických souvislostech
	objasní význam neolitické revoluce	<--	Občanská výchova -> tercie -> • na konkrétních příkladech dokládá rozlišení výrobního a nevýrobního sektoru
	uvede příklady dokumentující bezprávné postavení otroků	<--	Občanská výchova -> tercie -> • uvede příklady základních lidských práv
	uvede příklady dokládající kulturní odkaz starověkého Řecka	<--	Český jazyk a literatura -> sekunda -> • pojmenuje základní literární žánry, porovná je, najde charakteristické znaky a uvede příklad z vlastní četby
sekunda	vysvětlí význam parlamentu	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • rozpoznává demokratické principy a principy, které jsou v rozporu s demokracií
	porovná učení jednotlivých reformátorů	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • odlišuje různé náboženské systémy
	porovná monarchii a republiku	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • rozlišuje formy státu, jejich znaky
	porovná absolutismus a republiku	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • rozlišuje formy státu, jejich znaky
	porovná zřízení absolutistické s parlamentním	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • rozlišuje formy státu, jejich znaky

V ročníku	ŠVP výstup	Závislost	Předmět -> Ročník -> ŠVP výstup
	vysvětlí význam parlamentu	<--	Občanská výchova -> sekunda -> • rozpoznává demokratické principy a principy, které jsou v rozporu s demokracií
	porovná učení jednotlivých reformátorů	<--	Občanská výchova -> sekunda -> • odlišuje různé náboženské systémy
	porovná monarchii a republiku	<--	Občanská výchova -> sekunda -> • rozlišuje formy státu, jejich znaky
	porovná absolutismus a republiku	<--	Občanská výchova -> sekunda -> • rozlišuje formy státu, jejich znaky
	porovná zřízení absolutistické s parlamentním	<--	Občanská výchova -> sekunda -> • rozlišuje formy státu, jejich znaky
tercie	charakterizuje období jako výsledek vlády silného panovníka vládnoucího rozumem	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • rozlišuje formy státu, jejich znaky
	porovná pojetí demokracie dříve a dnes	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • rozlišuje formy státu, jejich znaky
	srovná úlohu a podobu podnikání v obou částech Severní Ameriky	-->	Občanská výchova -> prima -> • uvádí příklady rasismu, diskriminace, xenofobie
	- sever x jih		
	popíše příčiny, průběh a důsledky vzniku ČSR	-->	Občanská výchova -> prima -> • vyjmenuje státní symboly a příležitosti, při kterých se používají
	charakterizuje období jako výsledek vlády silného panovníka vládnoucího rozumem	<--	Občanská výchova -> sekunda -> • rozlišuje formy státu, jejich znaky
	srovná úlohu a podobu podnikání v obou částech Severní Ameriky	<--	Občanská výchova -> prima -> • uvádí příklady rasismu, diskriminace, xenofobie
	- sever x jih		
	popíše příčiny, průběh a důsledky vzniku ČSR	<--	Občanská výchova -> prima -> • vyjmenuje státní symboly a příležitosti, při kterých se používají
kvarta	vysvětlí úlohu Společnosti národů	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • uvádí některé významné mezinárodní organizace, posoudí jejich význam
	uvede společné rysy totalitních států	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • rozlišuje formy státu, jejich znaky
	zdůvodní nepřijatelnost růstu nacionalismu v dnešní době	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • zdůvodňuje potřebu tolerance ve společnosti, respektuje jiné kultury
	objasní problematiku holocaustu	-->	Občanská výchova -> prima -> • uvádí příklady rasismu, diskriminace, xenofobie
	uvede důsledky fašismu a rasismu pro svět	-->	Občanská výchova -> prima -> • uvádí příklady rasismu, diskriminace, xenofobie
	zdůvodní nepřijatelnost růstu nacionalismu v dnešní době	-->	Občanská výchova -> prima -> • uvádí příklady rasismu, diskriminace, xenofobie
	vysvětlí principy parlamentní demokracie – parlament, koalice, prezident	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • rozlišuje složky státní moci ČR i jejich orgánů
	vysvětlí úlohu Společnosti národů	<--	Občanská výchova -> sekunda -> • uvádí některé významné mezinárodní organizace, posoudí jejich význam
	uvede společné rysy totalitních států	<--	Občanská výchova -> sekunda -> • rozlišuje formy státu, jejich znaky

V ročníku	ŠVP výstup	Závislost	Předmět -> Ročník -> ŠVP výstup
	zdůvodní nepřijatelnost růstu nacionalismu v dnešní době	<--	Občanská výchova -> sekunda -> • zdůvodňuje potřebu tolerance ve společnosti, respektuje jiné kultury
	objasní problematiku holocaustu	<--	Občanská výchova -> prima -> • uvádí příklady rasismu, diskriminace, xenofobie
	uvede důsledky fašismu a rasismu pro svět	<--	Občanská výchova -> prima -> • uvádí příklady rasismu, diskriminace, xenofobie
	zdůvodní nepřijatelnost růstu nacionalismu v dnešní době	<--	Občanská výchova -> prima -> • uvádí příklady rasismu, diskriminace, xenofobie
	vysvětlí principy parlamentní demokracie – parlament, koalice, prezident	<--	Občanská výchova -> sekunda -> • rozlišuje složky státní moci ČR i jejich orgánů

5.9.5 Průřezová témata

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Rozvoj schopností poznávání	Průběžně Úvod do předmětu - historické prameny, časová přímka		Projekt Mapování Děčína v podobě spolupráce se Z, B, IVT	
Psychohygiena			Projekt Mapování Děčína v podobě spolupráce se Z, B, IVT	
Poznávání lidí			Projekt Mapování Děčína v podobě spolupráce se Z, B, IVT	
Mezilidské vztahy			Projekt Mapování Děčína v podobě spolupráce se Z, B, IVT	
Komunikace	Průběžně Úvod do předmětu - rozvoj komunikativních dovedností popisem ilustrací		Osvětský absolutismus - prezentace vlastního názoru jeho obhajoba, asertivní komunikace Průmyslová revoluce ve světě a u nás, rozvoj věd v 19. století - prezentace vlastního názoru jeho obhajoba, asertivní komunikace Vídeňský kongres, Evropa po Vídeňském kongresu, Revoluce a národněosvobozenec- ský boj -20. a 30. léta 19. století - prezentace vlastního názoru jeho obhajoba, asertivní komunikace Občanská válka v USA - prezentace vlastního	Evropa a svět po roce 1945 - prezentace vlastního názoru jeho obhajoba, asertivní komunikace Svět po 1. světové válce - prezentace vlastního názoru jeho obhajoba, asertivní komunikace 2. světová válka - prezentace vlastního názoru jeho obhajoba, asertivní komunikace Svět po druhé světové válce - prezentace

	prima	sekunda	tercie	kvarta
			názoru jeho obhajoba, asertivní komunikace Habsburská říše, česká společnost v 2. polovině 19. století - prezentace vlastního názoru jeho obhajoba, asertivní komunikace I. světová válka - - prezentace vlastního názoru jeho obhajoba, asertivní komunikace Projekt Mapování Děčínska v podobě spolupráce se Z, B, IVT	vlastního názoru jeho obhajoba, asertivní komunikace
Kooperace a kompetice			Osvícenský absolutismus - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci Průmyslová revoluce ve světě a u nás, rozvoj věd v 19. století - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci Vídeňský kongres, Evropa po Vídeňském kongresu, Revoluce a národněosvobozenický boj -20. a 30. léta 19. století - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci Občanská válka v USA - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci Habsburská říše, česká společnost v 2. polovině 19. století - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci I. světová válka - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci Projekt Mapování Děčínska v podobě spolupráce se Z, B, IVT	Svět po 1. světové válce - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci 2. světová válka - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci Svět po druhé světové válce - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci Evropa a svět po roce 1945 - rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci
Kreativita			Projekt Mapování Děčínska v podobě spolupráce se Z, B, IVT	

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Evropa a svět nás zajímá	Starověké Řecko Starověký Řím	Raný středověk - Svatá říše římská	Osvícenský absolutismus Vznik USA Sjednocení Itálie a Německa Francie II. poloviny 19. století Občanská válka v USA Mimoevropský svět před I. světovou válkou Svět před první světovou válkou I. světová válka	
Objevujeme Evropu a svět	Starověký Orient	Raný středověk - raně středověké státy v Evropě Pozdní středověk a raný novověk - zámořské objevy Absolutismus a parlamentarismus - Anglie, Francie, Prusko, Rusko Baroko - barokní umění u nás a v Evropě	Osvícenský absolutismus Vznik USA Sjednocení Itálie a Německa Francie II. poloviny 19. století Občanská válka v USA Mimoevropský svět před I. světovou válkou Svět před první světovou válkou I. světová válka	
Jsme Evropané	Pravěk - Keltové Starověký Řím	Raný středověk - Velká Morava Vrcholný středověk a pozdní středověk - český stát za Karla IV. Pozdní středověk a raný novověk - humanismus, renesance, české stavovské povstání a třicetiletá válka	Francouzská revoluce a napoleonské války Průmyslová revoluce ve světě a u nás, rozvoj věd v 19. století	Svět po 1. světové válce - klíčové mezíčky evropské historie dané doby 2. světová válka - klíčové mezíčky evropské historie v dané době Svět po druhé světové válce - klíčové mezíčky evropské civilizace Evropa a svět po roce 1945 - klíčové mezíčky evropské historie
Kulturní diference			Národní hnutí v habsburské monarchii první poloviny 19.století, Rakouské a české země v I. polovině 19. století, národní obrození - složitost vztahů mezi národy v monarchii Revoluce 1848-1849 v Evropě a u nás - spolupráce, tolerance,	

	prima	sekunda	tercie	kvarta
			předsudky Habsburská říše, česká společnost v 2. polovině 19. století - spolupráce, tolerance, předsudky	
Lidské vztahy				Svět po 1. světové válce - spolupráce, tolerance, předsudky 2. světová válka - rovnocennost všech ras a kultur Svět po druhé světové válce - vztahy mezi kulturami, předsudky a vžitě stereotypy Evropa a svět po roce 1945 - vztahy mezi kulturami, předsudky a vžitě stereotypy
Etnický původ		Pozdní středověk a raný novověk	Vznik USA	
Multikulturalita		Pozdní středověk a raný novověk - zámořské objevy, mimoevropské civilizace		
Princip sociálního smíru a solidarity			Národní hnutí v habsburské monarchii první poloviny 19. století, Rakouské a české země v I. polovině 19. století, národní obrození - lidská práva, odstranění diskriminace Revoluce 1848-1849 v Evropě a u nás - lidská práva, odstranění diskriminace Habsburská říše, česká společnost v 2. polovině 19. století - lidská práva, odstranění diskriminace	Svět po 1. světové válce - lidská práva, odstranění diskriminace 2. světová válka - lidská práva Svět po druhé světové válce - lidská práva Evropa a svět po roce 1945 - lidská práva

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Základní podmínky života	Pravěk - neolitická revoluce	Vrcholný středověk a pozdní středověk - agrární revoluce		
Lidské aktivity a problémy životního prostředí			Průmyslová revoluce ve světě a u nás, rozvoj věd v 19. století Svět na počátku druhé poloviny 19. století, Rozmach průmyslové revoluce, Viktoriánská Anglie	Svět po druhé světové válce Evropa a svět po roce 1945
Vztah člověka k prostředí			Průmyslová revoluce ve světě a u nás, rozvoj věd v 19. století Svět na počátku druhé poloviny 19. století, Rozmach průmyslové revoluce, Viktoriánská Anglie	
kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			Osvícenský absolutismus - práce s odborným textem, dobovými dokumenty Vznik USA - práce s odborným textem, dobovými dokumenty Habsburská říše, česká společnost v 2. polovině 19. století - práce s odborným textem, dobovými dokumenty I. světová válka - práce s odborným textem, dobovými dokumenty	
Občanská společnost a škola	Starověké Řecko Starověký Řím			
Občan, občanská společnost a stát	Průběžně Starověké Řecko		Osvícenský absolutismus Vznik USA Francouzská revoluce a napoleonské války Národní hnutí v habsburské monarchii první poloviny 19. století, Rakouské a české země v I. polovině 19. století, národní obrození Revoluce 1848-1849 v Evropě a u nás Rusko za posledních	Svět po 1. světové válce 2. světová válka Svět po druhé světové válce Evropa a svět po roce 1945

	prima	sekunda	tercie	kvarta
			Romanovců Francie II. poloviny 19. století Občanská válka v USA Habsburská říše, česká společnost v 2. polovině 19. století	
Formy participace občanů v politickém životě	Průběžně Starověké Řecko	Raný středověk - feudální systém, uspořádání feudální společnosti	Vznik USA Francouzská revoluce a napoleonské války Národní hnutí v habsburské monarchii první poloviny 19. století, Rakouské a české země v I. polovině 19. století, národní obrození Revoluce 1848-1849 v Evropě a u nás Francie II. poloviny 19. století Rusko za posledních Romanovců Občanská válka v USA Habsburská říše, česká společnost v 2. polovině 19. století	Svět po 1. světové válce 2. světová válka Svět po druhé světové válce Evropa a svět po roce 1945
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Starověké Řecko	Vrcholný středověk a pozdní středověk - husitství Pozdní středověk a raný novověk - počátky absolutismu v některých zemích Absolutismus a parlamentarismus - absolutismus a parlamentarismus	Vznik USA Francouzská revoluce a napoleonské války Francie II. poloviny 19. století Rusko za posledních Romanovců Občanská válka v USA Habsburská říše, česká společnost v 2. polovině 19. století	Svět po 1. světové válce 2. světová válka Svět po druhé světové válce Evropa a svět po roce 1945
	Starověký Řím			

5.9.6 Učivo/výstupy

Dějepis	prima
Učivo	ŠVP výstupy
Úvod do předmětu prameny, archeologie, kalendář, letopočet názory na vznik Země	pracuje s časovou osou (přímku) rozliší základní historické prameny popíše vlastními slovy historické ilustrace
Pravěk rozdělení pravěku vývoj člověka – člověk sběrač, lovec, pastevec a zemědělec	rozliší jednotlivá období pravěku podle převládajících surovin při výrobě nástrojů vnímá rozdílnosti názorů na vznik člověka

Dějepis	prima
Učivo	ŠVP výstupy
neolitická revoluce, zpracování kovů	vysvětlí pojmy výrobní a nevýrobní hospodaření
změny v uspořádání společnosti	vysvětlí pojem matriarchát a patriarchát
Keltové	objasní význam neolitické revoluce
doba římská a stěhování národů	vyjádří vlastními slovy význam keltského osídlení v předslovanském období pro vývoj našeho území
Starověký Orient Sumer, Mezopotámie, Egypt, Blízký východ, Indie, Čína	porovná způsob života ve starověké Mezopotámii a Egyptě
Stavební památky starověku	popíše městský stát a porovná ho s centralizovaným jednotným státem
Počátky věd	zhodnotí přínos starých civilizací (písmo, architektura, základy věd, technické vynálezy)
Starověké Řecko Kréta, Mykény, kolonizace	vlastními slovy vyjádří svoji základní představu o životě ve starověkém Řecku
Sparta, Athény	porovná rozdělení společnosti ve Spartě a v Athénách
Řecko – perské války, peloponéská válka, Makedonie	shrne principy řecké demokracie a zobecní je jako odkaz této demokracie pro současnost
Helénismus, umění, věda, sport	popíše okolnosti týkající se řeckých obranných válek proti Peršanům
	uvede příklady dokládající kulturní odkaz starověkého Řecka
Starověký Řím	vyjádří vlastními slovy svoji představu o různorodosti osídlení Apeninského poloostrova a o významu Etrusků
Řím královský	ukáže, jak byla rozvrstvena římská společnost
Římská republika, boje o nadvládu nad Itálií, punské války, krize republiky	definuje principy republikánského zřízení pojmenuje problémy vedoucí k zániku tohoto zřízení a přechodu k císařství
Caesar, císařství, počátky křesťanství	uvede příklady dokumentující bezprávné postavení otroků
zánik římského impéria	popíše v hlavních rysech boj Říma o ovládnutí Apeninského poloostrova a celého Středomoří
	vysvětlí okolnosti vzniku křesťanství a jeho postupného prosazování
	shrne důvody vedoucí k pádu antického světa
	vlastními slovy pohovoří o významu římské kultury pro dnešek
Náplň historické exkurze Kravaře – skanzen lidové architektury Novozámecký rybník – státní přírodní rezervace Hrad Lipý – vodní hrad Červený dům renesanční letohrádek Sloup – strážní hrad Zákupy zámek Nový Bor – vojenská vzpoura za I.sv. Panská skála – přírodní rezervace	Historicko-literární exkurze po regionu severních Čech

Dějepis	sekunda
Učivo	ŠVP výstupy
Raný středověk vznik raně feudálních států (arabská, byzantská, franská říše)	provede základní charakteristiku raně feudálních států objasní podstatu lenního systému vysvětlí přínos křesťanství pro raně středověkou společnost vysvětlí přínos Velké Moravy popíše počátky písemnictví

Dějepis	sekunda
Učivo	ŠVP výstupy
křesťanství první státní útvary na našem území (Sámova říše, Velká Morava, přemyslovské Čechy) první státní útvary ve střední Evropě (polská říše, uherský stát) státní útvary východních Slovanů Svatá říše římská	
vrchol českého státu v raném středověku	vysvětlí vlastními slovy význam svatováclavské tradice (28. říjen)
společnost a hospodářský život v českém státě	vyjasní zvláštní postavení svaté říše římské ve střední Evropě (její vztah k našim zemím) popíše společenské rozdělení obyvatelstva raného středověku objasní přínos Zlaté buly sicilské pro český stát
kultura raného středověku	určí základní znaky románského umění
Vrcholný středověk a pozdní středověk vesnice, město gotika, středověká vzdělanost období rozkvětu v době přemyslovské a lucemburské, nejvýraznější osobnost Český stát za vlády Karla IV. husitství doba vlády Jiřího z Poděbrad a Jagellonců vývoj v Evropě v této době	vysvětlí rozdíl mezi životem ve městě a na venkově vysvětlí přínos měst pro rozvoj evropské společnosti vysvětlí význam parlamentu charakterizuje základní znaky gotického umění vyjmenuje nejvýznamnější památky tohoto období uveď přínos vlády Karla IV. pro rozvoj českého státu seřadí hlavní události doby husitské a přiměřeně věku zhodnotí tuto dobu zařadí politiku Jiřího z Poděbrad do evropského rozměru
Pozdní středověk a raný novověk zámořské objevy pokrok ve výrobě a obchodu humanismus, renesance reformace a protireformace počátky absolutismu v některých státech třicetiletá válka české stavovské povstání	porovná rozdílnost vývoje v Evropě a v zámoří na příkladech ukáže vyspělost mimoevropských civilizací objasní příčiny nerovnosti vývoje v Evropě v této době uveď základní znaky renesance a její památky vysvětlí vztah mezi pokrokem v hospodářství a změnami ve společenském uspořádání porovná učení jednotlivých reformátorů objasní důsledky protireformačních snah v českých zemích a v Evropě objasní změny v české společnosti v souvislosti s nástupem Habsburků na český trůn porovná monarchii a republiku
Absolutismus a parlamentarismus Anglie, Francie, Rusko, Prusko v novověku	popíše podmínky pro rozvoj kapitalistického podnikání vysvětlí roli náboženství a armády při řešení politických sporů porovná absolutismus a republiku popíše, v čem spočívá nebezpečí vlády vojenské diktatury (Cromwell protektorem) popíše historické základy dnešní parlamentní monarchie v Anglii porovná zřízení absolutistické s parlamentním popíše vlastními slovy podstatu absolutistického státu i nebezpečí privilegovanosti určitých společenských vrstev vysvětlí vliv ekonomických změn na postavení státu v Evropě (Colbert, merkantilismus) popíše Rusko za Romanovců jako stát založený na samoděržaví popíše hospodářské a správní reformy vedoucí k absolutistické monarchii uvědomí si vznik velkého státního celku jako jádra budoucích problémů vysvětlí úlohu vojenstvo – statkářských junkerů v zemi

Dějepis	sekunda
Učivo	ŠVP výstupy
	popíše Prusko jako nábožensky tolerantní stát, ale i jako stát s vojenským režimem budovaným na byrokratické státní správě
Baroko	popíše baroko jako reakci na renesanci a protireformaci jako návrat k víře po válečných útrapách
	uvede základní znaky baroka a jeho památky
	porovná základní znaky baroka na určitém uměleckém díle
	uvede některé představitele světového a českého baroka
	odliší specifičnost českého baroka jako evropského vrcholu
Litoměřicko Ploskovice – zámek Litoměřice – královské město Helfenburk – středověký hrad Zubnice – muzeum lidové architektury muzeum železnic	Historicko-literární exkurze po regionu severních Čech

Dějepis	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
Osvícenský absolutismus (Marie Terezie a Josef II., Kateřina II., Fridrich II.) dělení Polska	charakterizuje období jako výsledek vlády silného panovníka vládnoucího rozumem
	posoudí úlohu ženy-panovnice v dějinách
	vysvětlí reformy (berní, správní, sociální, hospodářské, finanční, vojenské, školské) jako zásahy přinášející pro různé skupiny lidí různé výsledky
	vysvětlí úlohu osvícenského absolutismu pro vznik národního obrození
	dokáže nestabilitu stavovského státu se slabým panovníkem
Mimoevropský svět v 17. a 18. st. Vznik USA	popíše poměry v Severní Americe po zámořských objevech
	srovná úlohu a podobu podnikání v obou částech Severní Ameriky – sever x jih
	vysvětlí úlohu Británie bránící samostatnému rozvoji osad
	vysvětlí význam války za nezávislost pro světové dějiny i zrod budoucího konfliktu (rasismus)
	porovná pojetí demokracie dříve a dnes
Francouzská revoluce a napoleonské války	popíše krizi absolutistické vlády
	charakterizuje její příčiny i cíle vznikající opozice
	vysvětlí rozdílnost jednotlivých fází revoluce
	užívá s porozuměním pojmy pravice, levice
	zváží hrozící nebezpečí vlády jednoho člověka, které se skrývá za ideologii podporovanou zfanatizovanými vrstvami
	posoudí význam revoluce
	vysvětlí souvislosti s nástupem Napoleona k moci
	popíše cíle vojenských tažení i jejich průběh
	posoudí kladné i záporné hodnocení Napoleona očima Evropana i Francouze
	uvažuje nad úlohou silné osobnosti v dějinách
Svět v první polovině 19.století Průmyslová revoluce ve světě a u nás, rozvoj věd v 19. století	charakterizuje Anglii jako první zemi průmyslové revoluce
	popíše projevy průmyslové revoluce v různých oblastech
	ozřejmí důsledky průmyslové revoluce pro hospodářskou a sociální oblast
	vysvětlí cíle bojů za sociální spravedlnost i jejich utopickou podstatu
	popíše ekologický dopad průmyslové revoluce

Dějepis	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
	zobecní úlohu vědy pro rozvoj hospodářství státu
	vyjmenuje vybrané představitele jednotlivých oborů
	dokáže, že právě industrializace vede ke vzniku moderní společnosti
Vídeňský kongres, Evropa po Vídeňském kongresu	charakterizuje období jako proces restaurace starých režimů, boj konzervativního a liberálního
Revoluce a národněosvobozenecký boj -20. a 30. léta 19. století	události vysvětlí jako cestu k prosazování občanských svobod, ústavnosti i ke vzniku nových národních států
Národní hnutí v habsburské monarchii první poloviny 19.století	vnímá české země jako součást mnohonárodnostní habsburské monarchie
Rakouské a české země v I. polovině 19. století, národní obrození	analyzuje podstatu zpátečnického absolutismu (Vídeňský kongres)
	popíše předpoklady národního obrození
	jmenuje základní představitele i jejich cíle
	charakterizuje rok 1848 jako okamžik zrodu české politiky
Klasicismus (empír), romantismus, biedermaier	charakterizuje jednotlivé etapy
	uvede jejich projevy v architektuře, malířství, příp. literatuře
	jmenuje základní představitele
Revoluce 1848-1849 v Evropě a u nás	popíše společenské příčiny vzniku revoluce
	popíše průběh revoluce v Itálii, ve Francii, v Německu a v habsburské monarchii (Vídeň, Čechy – cíle, význam)
	vysvětlí dopady pro jednotlivé státy
	analyzuje změnu obrozeneckých snah z roviny kulturní do politické
Svět na počátku druhé poloviny 19. století Rozmach průmyslové revoluce Viktoriánská Anglie	uvede projevy průmyslové revoluce a charakterizuje anglický životní styl – spojení moderního a konzervativního přístupu
Sjednocení Itálie a Německa	shrne negativní důsledky nejednotného státu
	vysvětlí rozdrobenost jako překážku vývoje
	porovná podstatu sjednocování "krví a železem" a odlišnost cesty italské
Francie II. poloviny 19. století	charakterizuje Francii jako stát, pro nějž jsou typické převraty rostoucí z nespokojenosti obyvatelstva (republika, Pařížská komuna)
	vysvětlí úlohu Pařížské Komuny včetně negativních jevů
	vysvětlí příčinu a důsledek prusko- - francouzské války
Rusko za posledních Romanovců	charakterizuje Rusko jako absolutistický a nevolnický stát
	zváží nutnost reform
Občanská válka v USA	posoudí relativitu demokratického zřízení v USA (černoši, indiáni)
	popíše rozdílné postavení Severu a Jihu a z toho plynoucí občanskou válku jako boj za demokratizaci společnosti
	analyzuje výsledky války jako předpoklad pro změnu USA v průmyslovou velmoc
Mimoevropský svět před I. světovou válkou	vysvětlí nutnost otevírání Asie (reformy v Japonsku)
Habsburská říše, česká společnost v 2. polovině 19. století	rozebere předchozí situaci, vychází z konzervativního vývoje Rakouska po roce 1848
	určí projevy bachovského absolutismu (neoabsolutismus) a zváží jeho hodnocení, příp. porovná s metternichovským)
	vysvětlí vliv rakouských zahraničních neúspěchů na obnovení ústavnosti v Rakousku -1860
	popíše diferenciaci české politiky (staročeši x mladočeši) a snahu o prosazování české kultury v 60. letech

Dějepis	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
	uvědomuje si výjimečnost hospodářské situace v Čechách
	vysvětlí podstatu dualismu i dopady na českou kulturu a politiku
	vysvětlí důvod neúspěchu fundamentálních článků jako porážku české státoprávní politiky
	porovná přístupy – pasivní i aktivní opozice, drobečková politika
	vyjmenuje základní politické strany tehdejší doby i jejich představitele
	vysvětlí úlohu T. G. Masaryka
	charakterizuje sociální dopady měnící se české společnosti
Realismus, umělecké slohy 19. století	uvede jejich projevy v architektuře, malířství, příp. literatuře
	charakterizuje jednotlivé směry
	vyjmenuje základní představitele, památky
Svět před první světovou válkou	popíše postavení velmocí před I. světovou válkou, vznik bloků
	vysvětlí podstatu válečných konfliktů na konci 19. století a počátku 20. století: rusko – japonská, burská válka, balkánské války
	vysvětlí příčiny vytváření 2 nepřátelských bloků (Trojspolek x Trojdohoda)
I. světová válka Vznik ČSR	charakterizuje tuto válku jako válku moderní, totální, materiálovou
	vysvětlí příčiny konečného vítězství Dohody
	dá do souvislostí tuto válku a vznik samostatného Československa
	popíše příčiny, průběh a důsledky vzniku ČSR
	uvede představitele tohoto období (Masaryk, Beneš, Štefánik)
Teplicko Varvažov, Chlumec, Přestanou – bitva napoleonských válek 1813 Mstišov – obora, letohrádek Clary-Altringenů Osek – cisterciácký klášterDuchcov – barokní zámek Štola Starý Martin – historie těžby cínu Krupka – muzeum těžba cínu, historie Krupky, přírodovědná expozice	Historicko-literární exkurze po regionu severních Čech

Dějepis	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
Svět po 1. světové válce	popíše uspořádání Evropy po válce
Československo po 28.10.1918	vysvětlí úlohu Společnosti národů
nástup totalitních systémů v Rusku, v Itálii a v ostatních státech	charakterizuje první republiku jako vzor demokracie v tehdejší střední Evropě
světová hospodářská krize, možnosti řešení, její důsledky	vysvětlí principy parlamentní demokracie – parlament, koalice, prezident
krize versailleského systému	uvede příklady složitosti národnostní otázky
nástup nacismu a stalinismu	uvede okolnosti, za kterých se daří extremismu pravicovému i levicovému
Evropa a svět před válkou	vysvětlí podstatu totalitních režimů
Československo ve 30.letech a zánik demokratického Československa	uvede do souvislostí krize ekonomické a politické s nástupem diktatur
meziválečné umění	posoudí roli jednotlivce v dějinách
	uvede a objasní různý přístup ekonomů a politiků k řešení hospodářských krizí
	objasní, do jaké míry je válka důsledek neřešení problémů a krizí

Dějepis	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
	uvede společné rysy totalitních států
	objasní složitost vztahů mezi Čechy a Němci u nás
	vysvětlí národnostní problém Československa nejen jako problém Čechů a Němců
	vyvodí důsledky této doby pro dnešek (odsun, Benešovy dekrety, rozpad jednotného Československa)
	zdůvodní nepřijatelnost růstu nacionalismu v dnešní době
	zhodnotí příčiny krachu naší zahraniční politiky i s důsledky přesahující rok 1938
	zdůvodní odpovědnost politiků
	vysvětlí, proč konec republiky neměl jen příčiny zahraničněpolitické
	objasní úlohu kultury jako prostředku boje proti fašismu
2. světová válka protektorát Čechy a Morava domácí a zahraniční odboj holocaust válka v Evropě a ve světě	demonstruje zneužití techniky v druhé světové válce a jeho důsledky
	ocení odvahu lidí zapojených do odbojové činnosti
	zdůvodní odlišnost jednotlivých koncepcí odboje
	posoudí odpovědnost jednotlivce v souvislosti s tématem kolaborace či heydrichiády
	popíše obtížnost situace našich představitelů v emigraci v souvislosti s mnichovskou dohodou
	porovná situaci po první a druhé světové válce
	objasní problematiku holocaustu
	uvede důsledky fašismu a rasismu pro svět
Svět po druhé světové válce studené války vznik vojenských a politických seskupení v rámci rozděleného světa totalita a demokracie krizové jevy (berlínská krize, kubánská krize, boj proti komunismu v Maďarsku a Polsku) proces dekolonizace ve světě: politické změny ve světě válečné konflikty Integrační procesy, pluralismus, kulturní globalizace světa	vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa
	uvede příklady střetávání obou bloků
	vysvětlí a zdůvodní euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce
	vysvětlí postavení rozvojových zemí
	objasní okolnosti vedoucí k válečným konfliktům
	prokáže základní orientaci v současných problémech světa
Evropa a svět po roce 1945 ČSR v letech 1945-48 Československo v období totality reformační snahy (Pražské jaro) normalizace rok 1989 vznik ČR	popíše okolnosti, za kterých došlo k odsunu Němců
	objasní jevy vedoucí k převratu 1948
	vysvětlí příčiny a důsledky začleňování se do sféry vlivu SSSR
	na příkladech demonstuje život v totalitním Československu
	popíše okolnosti vedoucí k uvolnění politického a kulturního života ke konci šedesátých let
	na příkladech demonstuje život v období tzv. normalizace
	uvede na příkladech změny po roce 1989

5.10 Informatika

Počet vyučovacích hodin za týden								Celkem
prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva	
1	1	1	1	0	0	0	0	4

5.10.1 Charakteristika předmětu

Název předmětu	Informatika
Oblast	Člověk a svět práce
Charakteristika předmětu	Předmět Informatika je součástí vzdělávací oblasti Člověk a svět práce
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou. Vyučovací předmět Informatika je realizován v primě – kvartě s časovou dotací 1 hodiny týdně v každém ročníku. Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší v PC učebně. Některá témata probíhají bez počítače. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracují individuálním tempem. Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší. Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší. Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

5.10.2 Klíčové kompetence rozvíjené v předmětu

	Žák...
Kompetence k řešení problémů:	• postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další • rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a • určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují • vytváří a využívá vizuální znázornění problému
Kompetence komunikativní:	• k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které

	nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)
Kompetence sociální a personální:	• vedeme žáky k práci v podnětné atmosféře pro užívání digitálních technologií • respektujeme autorství a autorská práva a vedeme žáky k dodržování pravidel • umožňujeme žákům hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci dbáme na to, aby byl žák ohleduplný a taktní a toleroval, že každý člověk je různě chápavý a zručný
Kompetence občanská:	• seznamujeme žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla) a tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, žáci si chrání své heslo) • při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami
Kompetence pracovní:	• dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou • vedeme žáky k práci s dostupnými digitálními technologiemi, programy i aplikacemi při tvorbě vizuálních vyjádření • vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a systematickosti, • vyhodnocuje, v jakých oborech lidského konání by mohl svůj zájem a své vložky rozvíjet
Kompetence k učení:	• je veden k poznání informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií • je veden k smysluplnému porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím • získané informace chápe včetně souvislostí, a vysvětlí je • tvořivě využívá softwarové a hardwarové prostředky při prezentaci výsledků své práce

5.10.3 Používané metody a formy

Definice kompetence		Metody, formy, strategie, činnosti, kterými je kompetence rozvíjena
Kompetence k učení	je veden k poznání informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií je veden k smysluplnému porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím získané informace chápe včetně souvislostí a vysvětlí je tvořivě využívá softwarové a hardwarové prostředky při prezentaci výsledků své práce	Skupinově či individuálně žáci vytvářejí a prezentují výsledky své práce. Podporujeme u žáků diskuzi a vzájemné učení.
Kompetence k řešení problémů		

	postupuje systematicky při řešení problému, hodnotí dosažení dílčích cílů a stanovuje další rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či odlišný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují vytváří a využívá vizuální znázornění problému	žáci pracují s mikrokontrolery a robotickou stavebnicí.
Kompetence komunikativní		
	k získání a výměně informací účelně využije různé informační a komunikační prostředky a technologie, podle situace vybere a použije takové informační a komunikační prostředky nebo technologie, které nejlépe vyhovují situaci a okolnostem (internet, e-mail, telefonický rozhovor apod.)	podporujeme u žáků schopnost objektivní autoevaluace i evaluace ostatních. Vedeme žáky k diskuzi na dané téma.
Kompetence sociální a personální		
	vedeme žáky k práci v podnětné atmosféře pro užívání digitálních technologií respektujeme autorství a autorská práva a vedeme žáky k dodržování pravidel umožňujeme žákům hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci dbáme na to, aby byl žák ohleduplný a taktní a toleroval, že každý člověk je různě chápavý a zručný	Snažíme se o tvorbu heterogenních pracovních skupin. Žáky vedeme k ohleduplnosti, spolupráci a úctě při jednání s druhými. Zároveň podporujeme samostatnost.
Kompetence občanská		
	seznamujeme žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla) a tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, žáci si chrání své heslo) - při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami	Žáky seznamujeme s prevencí krizových situací (např. požár, zasažení elektrickým proudem apod.), první pomocí i tísňovými kontakty.
Kompetence pracovní (pouze u NG)		
	dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou vedeme žáky k práci s dostupnými digitálními technologiemi, programy i aplikacemi při tvorbě vizuálních vyjádření vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a systematickosti, vyhodnocuje, v jakých oborech lidského	Dodržujeme bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou. Vedeme žáky k realizaci své skupinové tvůrčí projekty a využívání digitální technologie. Oceňujeme kreativitu žáků a konstruktivní nápady podporujeme. Vedeme žáky k dodržování

	konání by mohl svůj zájem a své vlohy rozvíjet	vymezených pravidel, plnění povinností a systematickosti.
--	--	---

5.10.5 Průřezová témata

	prima	sekunda	tercie
Poznávání a rozvoj osobnosti	Základy počítačové grafiky	Základy počítačové grafiky	Práce s tabulkami
Kooperace a kompetice			Grafika pro pokročilé - při tvorbě skupinových projektů
Kreativita	Základy počítačové grafiky	Základy počítačové grafiky	Grafika pro pokročilé - vynalézavost, pružnost nápadů, originalita
Hodnoty, postoje a praktická etika	Prohlížeč webových stránek, základy služeb internetu - počítačové pirátství, autorská práva	Prohlížeč webových stránek, základy služeb internetu - počítačové pirátství, autorská práva	
Role médií v moderních dějinách			Multimédia - mediálních sdělení – tvorba webových stránek
tvorba mediálního sdělení			Multimédia - tvorba projektů, práce v realizačním týmu - utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového

5.10.6 Učivo/výstupy

Informatika	prima
Učivo	ŠVP výstupy
Kódování a šifrování dat a informací Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet Binární kód, logické A a NEBO	rozpozná zakódované informace kolem sebe zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer zakóduje v obrázku barvy více způsoby zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu ke kódování využívá i binární čísla
Práce s daty Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu	najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) odpoví na otázky na základě dat v tabulce popíše pravidla uspořádání v existující tabulce doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy navrhne tabulku pro záznam dat propojí data z více tabulek či grafů

Informatika	prima
Učivo	ŠVP výstupy
Řešení problémů s daty	
Informační systémy Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva	popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva
Programování Vytvoření programu Podprogramy Opakování	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech

Informatika	sekunda
Učivo	ŠVP výstupy
Programování – podmínky, postavy a události Vytvoření programu opakování s primy Opakování s podmínkou Události, vstupy Objekty a komunikace mezi nimi	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech diskutuje různé programy pro řešení problému vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní hotový program upraví pro řešení příbuzného problému
Modelování pomocí grafů a schémat Standardizovaná schémata a modely Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu Orientované grafy, automaty Modely, paralelní činnost	vysvětlí známé modely jevů, situací, činností v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku pomocí ohodnocených grafů řeší problémy pomocí orientovaných grafů řeší problémy vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností
Programování – větvení, parametry a proměnné Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice Podprogramy s parametry Proměnné	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav používá souřadnice pro programování postav vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu diskutuje různé programy pro řešení problému hotový program upraví pro řešení příbuzného problému
Počítače	nainstaluje a odinstaluje aplikaci

Informatika	sekunda
Učivo	ŠVP výstupy
Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému Správa souborů, struktura složek Instalace aplikací Domácí a školní počítačová síť Fungování a služby internetu Princip e-mailu Metody zabezpečení přístupu k datům Role a jejich přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) Postup při řešení problému s digitálním zařízením	uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory vybere vhodný formát pro uložení dat vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě porovná různé metody zabezpečení účtů spravuje sdílení souborů pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy

Informatika	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
Programování hardwarové desky Sestavení programu a oživení Micro:bitu Ovládání LED displeje Tlačítka a senzory náklonu Připojení sluchátek, tvorba hudby Orientace a pohyb Micro:bitu v prostoru Propojení dvou Micro:bitů pomocí kabelu a bezdrátově Připojení a ovládání externích zařízení z Micro:bitu	sestaví program pro desku Micro:bit a otestuje jej přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji používá opakování, rozhodování, proměnné ovládá výstupní zařízení desky používá vstupy ke spouštění a řízení běhu programu připojí k desce další zařízení, které z desky ovládá vyřeší problém naprogramováním desky Micro:bit
Programování robotické stavebnice Sestavení a oživení robota Sestavení programu s opakováním, s rozhodováním Používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk) Používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) Čtení programu Projekt Můj robot	podle návodu nebo vlastní tvořivosti sestaví robota upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost přečte program pro robota a najde v něm případné chyby ovládá výstupní zařízení a senzory robota vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota
Hromadné zpracování dat Relativní a absolutní adresy buněk	při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) řeší problémy výpočtem s daty, přepíše do tabulky dat nový záznam a seřadí tabulku dat podle daného kritéria

Informatika	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
Použití vzorců u různých typů dat Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat	(velikost, abecedně) používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat

Informatika	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
Programovací projekty Programovací projekt a plán jeho realizace Popsání problému Testování, odladění, odstranění chyb Pohyb v souřadnicích Ovládání myši, posílání zpráv Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu Nástroje zvuku, úpravy seznamu Import a editace kostýmů, podmínky Návrh postupu, klonování. Animace kostýmů postav, události Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné Výrazy s proměnnou	řeší problémy sestavením algoritmu v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby diskutuje různé programy pro řešení problému vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků hotový program upraví pro řešení příbuzného problému zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně
Digitální technologie Hardware a software Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí Operační systémy: funkce, typy, typické využití Kompresce a formáty souborů Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) Sítě Typy, služby a význam počítačových sítí Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa	pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu diskutuje o cílech a metodách hackerů

Informatika	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) Bezpečnost Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat Digitální identita Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu
Závěrečné projekty Vyučující může alokované hodiny využít na dokončování programovacích projektů, ale může také zvolit projekt pro interdisciplinární a mimoškolní aplikaci informatiky, např. vytváření digitálních modelů jevů, webové stránky, aplikace v chytré domácnosti a další. Alternativou může být také příprava na soutěž v robotice, programování. Projekt má sloužit k prokázání tvůrčího přístupu žáků k řešení problémů	

5.11 Digitální gramotnost

Počet vyučovacích hodin za týden								Celkem
prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva	
1	0	0	0	0	0	0	0	1
Povinný								

5.11.1 Charakteristika předmětu

Název předmětu	Digitální gramotnost
Oblast	Člověk a svět práce
Charakteristika předmětu	Předmět Digitální gramotnost je součástí vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Ve vyučovacím předmětu digitální gramotnost se realizují cíle vzdělávací oblasti informační a komunikační technologie. Žák dosáhne základní úrovně informační gramotnosti a získá dovednosti v ovládání výpočetní techniky. Naučí se vyhledávat informace pomocí internetu a jiných digitálních médií a tato získaná data dále zpracovává a prezentuje s využitím dostupných kancelářských, grafických a jiných programů. Předmět digitální gramotnost se vyučuje hodinu týdně v primě. Výuka probíhá v počítačové učebně Žák chápe význam informací a jejich vliv na společnost. Využívá moderních informačních a komunikačních technologií pro orientaci ve světě informací. Získaná data tvořivým způsobem zpracovává a prezentuje. Respektuje autorská práva, chrání osobní údaje před zneužitím. Zaujímá zodpovědný přístup k nevhodným obsahům na internetu

5.11.2 Klíčové kompetence rozvíjené v předmětu

	Žák...
Kompetence k řešení problémů:	• přesně formuluje problém, navrhne možné postupy řešení a vypracuje řešení.
Kompetence komunikativní:	• při zpracovávání textu dodržuje typografická pravidla a kultivovaně se vyjadřuje • dodržuje pravidla elektronické komunikace • využívá všech dostupných způsobů dálkové komunikace
Kompetence sociální a personální:	• pracuje jako součást pracovní skupiny, přijímá dělbu rolí a zodpovídá za plnění své části je schopnost efektivně spolupracovat při projektech
Kompetence občanská:	• respektuje různé úrovně dovedností při ovládání IT • chápe a dodržuje pravidla autorského zákona, chrání osobní údaje • kriticky vnímá a vyhodnocuje občanská sdělení v elektronických médiích
Kompetence pracovní:	• dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou • je veden k práci s dostupnými digitálními technologiemi, programy i aplikacemi při tvorbě vizuálních vyjádření
Kompetence k učení:	• rychle a přesně vyhledává informace, které zpracovává a prezentuje pomocí dostupného SW

	• využívá IT v občanském životě a při profesní orientaci • organizuje vlastní učení pomocí systémů nápovědy
--	--

5.11.3 Používané metody a formy

Definice kompetence		Metody, formy, strategie, činnosti, kterými je kompetence rozvíjena
Kompetence k učení	rychle a přesně vyhledává informace, které zpracovává a prezentuje pomocí dostupného SW využívá IT v občanském životě a při profesní orientaci organizuje vlastní učení pomocí systémů nápovědy	Skupinově či individuálně žáci vytvářejí a prezentují výsledky své práce. Podporujeme u žáků diskuzi a vzájemné učení.
Kompetence k řešení problémů	přesně formuluje problém, navrhne možné postupy řešení a vypracuje řešení.	Vedeme žáky ke správnému používání počítače a internetu pro řešení problémů nejen z různých výukových oblastí, ale i každodenního života.
Kompetence komunikativní	při zpracovávání textu dodržuje typografická pravidla a kultivovaně se vyjadřuje dodržuje pravidla elektronické komunikace využívá všech dostupných způsobů dálkové komunikace	Vedeme žáky k etickému, přesnému a logickému vyjadřování sdělování při elektronické komunikaci
Kompetence sociální a personální	pracuje jako součást pracovní skupiny, přijímá dělbu rolí a zodpovídá za plnění své části je schopnost efektivně spolupracovat při projektech	Podněcujeme žáky k použití metod týmové spolupráce a kooperace. Vedeme žáky k respektování dohodnutých pracovních a etických pravidel při práci v počítačových učebnách a s počítačovými daty.
Kompetence občanská	respektuje různé úrovně dovedností při ovládání IT chápe a dodržuje pravidla autorského zákona, chrání osobní údaje kriticky vnímá a vyhodnocuje občanská sdělení v elektronických médiích	Vedeme žáky k zamyšlení nad možným zneužitím počítačů a informačních technologií, k zamyšlení se nad možným porušováním zákonů při elektronické komunikaci.
Kompetence pracovní	dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou je veden k práci s dostupnými digitálními technologiemi, programy i aplikacemi při tvorbě vizuálních vyjádření	Rozvíjíme u žáků správné a bezpečné používání informačních technologií. Nabízíme situace k propojení problematiky využití počítače ve škole a běžném civilním i pracovním životě. Motivujeme žáky k samostatnému ověřování si svých znalostí a dovedností z oblasti informačních technologií.

5.11.4 Učivo/výstupy

Digitální gramotnost	prima
Učivo	ŠVP výstupy
Základní ovládací prostředí Windows	orientuje se v základním prostředí Windows
pracovní plocha, nabídka Start, základní ovládání okna	ovládá nabídku Start, okna, nabídky programů
práce v nabídkách – roletách	pracuje s více okny najednou
základní ovládání dialogového panelu	používá pojmy týkající se prostředí Windows
Práce se soubory	bezpečně manipuluje se soubory
položka, adresář, názvy, práce správou souborů	vyhledává soubory na discích
označování více objektů	
vyhledávání souborů	
Prohlížeč webových stránek, základy služeb internetu	orientuje se v prostředí internetu
práce s prohlížečem	zařizuje novou e-mailovou schránku
portály – domovská stránka	komunikuje pomocí internetu
vyhledávání, katalogy, e-mail	posílá, přijímá e-mail i s přílohou
získávání obrázku z internetu	využívá služeb internetových portálů
	vytváří a edituje text v jednoduchém textovém editoru
pravidla pro psaní textu	přiměřeně používá pojmy týkající se problematiky textu
označení, přesun, smazání, kopírování textu	ovládá práci s textovým editorem a využívá vhodných aplikací
formátování písma, odstavce, styly	uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem
typografická pravidla	a obrazem
tabulátory, tabulky,	
obrázky a jejich atributy	
kontrola pravopisu	
Práce s tabulkami	rozumí číselnému formátu buňky, relativním a absolutním adresám
tabulka a buňka – velikost a	buněk ve vzorcích
adresa buňky, kopírování buněk	vkládá jednoduché vzorce do buněk
vzorce a výpočty – psaní vzorců	
chyby ve vzorcích a jejich opravy	formátuje buňky
formát buňky	
Základy počítačové grafiky	ovládá základní funkce digitální techniky
Rastry	vytváří jednoduchou rastrovou grafiku
získání obrázku – digitální fotoaparát, skener, internet	získává obrázky z fotoaparátu, skeneru nebo internetu
základní úpravy fotografií	ovládá práci s grafickými editory
Vektory	
tvorba označování, přesun a změny objektů, kreslení čar	
úpravy tvarů a seskupování objektů	kreslí a upravuje obrázky v prostředí vektorové grafiky
psaní textů, vkládání rastrových obrázků	
Počítačová prezentace	uplatňuje zásady pro zpracování počítačové prezentace
tvorba prezentace – osnova prezentace, pozadí a návrh	zpracovává a prezentuje sdělení informace na uživatelské úrovni

Digitální gramotnost	prima
Učivo	ŠVP výstupy
snímků, vkládání textů a obrázků	
oživení prezentace – přechody snímků, animace objektů, spouštění prezentace	pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví
ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright	

5.12 Osobnostní a sociální výchova

Počet vyučovacích hodin za týden								Celkem
prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva	
0,5	0,5	0,5	0,5	0	0	0	0	2
Povinný								

5.12.1 Charakteristika předmětu

Název předmětu	Osobnostní a sociální výchova
Oblast	Člověk a zdraví; Člověk a svět práce
Charakteristika předmětu	Předmět OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (dále jen OSV) je zařazen jako samostatný vyučovací předmět od školního roku 2024/2025 v nižších ročnících víceletého gymnázia (konkrétně v primě, sekundě, tercii a kvartě) jako forma třídnické hodiny. Název předmětu kopíruje pojmenování jednoho z průřezových témat daných Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání (dále jen RVP ZV). OSV tematicky a obsahově navazuje a čerpá ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, respektive ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví, a zároveň ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, respektive ze stejnojmenného vzdělávacího oboru. Garantem předmětu je metodik primární prevence ve spolupráci s třídními učiteli. Cílem předmětu OSV je především podpora příznivého třídního klimatu (ve smyslu třídy jako celku), prevence rozvoje sociálně patologických jevů v kolektivu třídy a rovněž rozvoj všech klíčových kompetencí jednotlivých žáků tak, jak je definuje RVP ZV (tzn. kompetence k učení, k řešení problémů, kompetence komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní a v neposlední řadě kompetence digitální). Veškerá činnost v rámci předmětu OSV se zaměřuje na nastolení a udržení celkového stavu fyzického, duševního a emocionálního zdraví žáků (tzn. WELLBEING).

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Předmětem OSV se prolínají tato průřezová témata: • Osobnostní a sociální výchova (zároveň zvolený název předmětu) – viz RVP ZV – „učivem se stává sám žák, stává se jím konkrétní žákovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému, k dalším lidem a světu“. • Výchova demokratického občana – viz RVP ZV – „Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má žákovi umožnit konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení“. • Mediální výchova – viz RVP ZV – „Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií, jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace“. Přístupy k obsahu a organizaci výuky: Základní metodou je komunitní kruh a práce v komunitním kruhu. Učitel však může volit i jiné formy práce, jako je například: • práce ve dvojicích či skupinách • řízená beseda • samostatná práce či prezentace jednotlivců či skupin • didaktické situační hry • sociometrická šetření - SO-RA-D; dotazníky B3, B4 – PhDr. Richard Braun (k oběma metodám je nutné absolvovat příslušný akreditovaný vzdělávací kurz). • adaptační výjezd v primě
--	---

5.12.2 Učivo/výstupy

Osobnostní a sociální výchova	prima - kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
• Společná pravidla a normy • Práva a povinnosti žáků • Lidská práva jako regulativ vztahů • Život ve škole • Škola jako model otevřeného partnerství • Vzájemné poznávání se ve skupině (třídě) • Chyby při poznávání lidí • Tvořivost v mezilidských vztazích • Chování podporující dobré vztahy • Vztahy ve skupině (třídě) • Řeč těla, zvuků a slov • Specifikační komunikační dovednosti (monolog, dialog, řízení dialogu, jeho pravidla, komunikativní kruh) • Rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (týmová práce, kompromis) • Komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, řešení konfliktů, vysvětlování, žádost) • Respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie, aktivní naslouchání, asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	• Aktivně se podílí na sestavení pravidel třídy a řídí se jimi. • Chápe význam řádů, pravidel a zákonů pro fungování společnosti. • Respektuje vztahy a pravidla v jednotlivých skupinách. • Respektuje přijatá pravidla v mezilidské komunikaci. • Hledá vlastní cesty k životní spokojenosti založené na dobrých mezilidských vztazích. • Rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace. • Uvědomuje si hodnoty spolupráce a pomoci. • Rozlišuje hodnoty jako tolerance, spravedlnost a odpovědnost.
• Význam pojmů kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, rodičovství • Typologie skupin (rodiny, třídy, spolku) dle různých parametrů • Význam pojmu sociální klima • Faktory ovlivňující sociální klima • Osobní a neosobní vztahy • Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity	• Vysvětlí rozdíly vztahů ve dvojicích členů a orientuje se v těchto vztazích. • Chápe význam pojmů komunita, společné potřeby a zájmy, sdílená vzájemná interakce.
• Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie • Pojmy vnitřní a vnější prostředí a jejich vliv na zdraví člověka • Dovednosti pro prevenci a zvládání stresu • Relaxační techniky • Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – ochrana zdraví při různých činnostech • Hledání pomoci při problémech	• Hodnotí způsoby chování osob z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých. • Rozvíjí své dovednosti a vědomosti týkající se vlastní tělesné a duševní hygieny, vnímá spojitost mezi nimi. • Používá relaxační techniky. • Získává znalosti o předcházení stresovým situacím a únavě. • Vlastními slovy vyjádří svůj postoj k problematice zdraví jako celku – po stránce tělesné i duševní. • Rozvíjí vlastní tělesné, duševní a sociální zdraví.
• Zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví • Poruchy příjmu potravy • Civilizační choroby – prevence a způsoby snížení jejich dopadu na člověka	• Objasní zásady zdravé výživy. • Vysvětlí vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdravotní stav člověka. • Uvádí vlivy civilizačních chorob na člověka a navrhuje možné způsoby, jak jim předcházet.

Osobnostní a sociální výchova	prima - kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
• Poznávání vlastního já (kdo jsem) • Já jako zdroj informací o sobě • Druzí jako zdroj informací o mně • Zdravé a vyrovnané sebepojetí • Organizace vlastního času • Pozitivní myšlení a dobrý vztah k sobě samému • Životní cyklus jako biologický pojem	• Vědomě rozvíjí vlastní osobnost a umí obhájit svoje chování. • Porozumí sobě samému. • Získá pozitivní postoj k sobě samému. • Zvládá vlastní chování a uvědomuje si důležitost organizace vlastního času a plánování. • Popíše různé životní styly.
• Biopsychosociální aspekty dospívání • Rovnost a nerovnost – rovné postavení mužů a žen • Gender	• Porozumí změnám v období vlastního dospívání. • Aдекватně reaguje na změny v období dospívání. • Získá relevantní informace o možnostech pomoci v problematických situacích spojených s obdobím dospívání. • Kultivovaně se chová k opačnému pohlaví.
• Lidská sexualita • Pohlavní a pohlavně přenosné choroby	• Vysvětlí význam slova sexualita jako anatomické, hormonální a reprodukční rozdíly mezi mužem a ženou. • Vysvětlí nebezpečí pohlavních a pohlavně přenosných chorob.
• Pojem závislostní chování • Základní charakteristika návykových látek • Občan jako odpovědný člen společnosti • Prosociální chování • Základní legislativní normy spojené se sociálně patologickými jevy • Komunikace se službami odborné pomoci • Šíkana a jiné formy násilí • Kriminalita mládeže	• Hodnotí způsoby chování s ohledem na riziko zneužívání návykových látek. • Projevuje a zdůvodňuje vlastní názory na různé formy násilí. • Zaujímá aktivní postoje v dodržování základních lidských práv a svobod. • Uvědomuje si vliv prevence sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování. • Vysvětlí vlastními slovy pojem závislostní chování.
• Pojem manipulace • Pojem agrese • Působení sekt • Pohyb v rizikovém prostředí (elektronická média) • Komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi	• Porovnává různé životní situace a reaguje na ně. • Uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi.
• Povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní, rovnost příležitostí na trhu práce • Zákoník práce jako základní legislativní norma	• Vybaví si pracovní činnosti typické pro dané profese. • Vyhledá na specializovaných portálech informace o vybraných povoláních. • Interaktivně se seznamuje s pracovními činnostmi, nástroji a prostředím vybraných profesí.
• Základní principy sebepoznávání, osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, vlivy na volbu profesní orientace, informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb	• Zváží své možnosti při rozhodování o volbě povolání a profesní přípravě. • Využívá testy, hry a speciální aplikace k sebepoznání a sebehodnocení.

Osobnostní a sociální výchova	prima - kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
• Možnosti vzdělávání • Způsoby hledání zaměstnání	• Posoudí profesní informace a zváží poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání. • Orientuje se v online databázi středních škol včetně Úřadu práce (pro případ, že se rozhodne po splnění povinné školní docházky v kvartě pro změnu školy).
• Psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele • Druhy a struktura organizací • Právní formy podnikání	• Prokáže, jaké má schopnosti při prezentaci své osoby na trhu práce.

5.13 Zeměpis

Počet vyučovacích hodin za týden								Celkem
prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva	
2	2	2	2	0	0	0	0	8
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný					

5.13.1 Charakteristika předmětu

Název předmětu	Zeměpis
Oblast	Člověk a příroda
Charakteristika předmětu	Předmět Zeměpis vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Vyučuje se ve všech ročnících nižšího stupně gymnázia po 2 hodinách týdně. Předmět je spolu s dalšími předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda posílen z disponibilní časové dotace celkově o 6 hodin týdně. Zeměpis je již svou podstatou předmět propojující poznatky z řady přírodních, humanitních a technických věd. Učí žáky chápat svět ve vzájemných souvislostech, podněcuje jejich zájem o místní region a rozvíjí i jejich schopnost pracovat s moderní technikou. Jeho prostřednictvím si žáci vytvářejí nejen sumu poznatků o Zemi, ale rozvíjejí i svou schopnost: - řešit různé geografické problémy - pracovat ve skupině - formulovat své názory a vhodně argumentovat - naslouchat druhým a respektovat je - tolerovat kulturu a tradice jiných národů - chránit životní prostředí. Tomu odpovídají i metody a formy práce. Předmět se realizuje střídavě v kmenových učebnách jednotlivých tříd a v odborné učebně zeměpisu vybavené počítačem, dataprojektorem, interaktivní tabulí, DVD přehrávačem a vizualizérem. Při výuce využíváme i další moderní techniku, jako jsou digitální fotoaparáty a GPS přístroje. Vedle vyučovacích hodin realizovaných v učebnách zařazujeme do výuky také práce v terénu a projektové vyučování. Během školního roku nabízíme žákům také různé přednášky a besedy, které rozšiřují zajímavou formou probírané učivo. Zájem žáků o zeměpis podporujeme i jejich možností účastnit se každoročně Zeměpisné olympiády. V předmětu se realizují průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Environmentální výchova.

5.13.2 Klíčové kompetence rozvíjené v předmětu

Kompetence k řešení problémů:	• identifikuje účastníky a složky problému a identifikuje, které jsou v problému proměnné a jaké jsou jejich vzájemné vztahy • řeší úkoly, které mají různé způsoby řešení. • jsou motivováni k tomu, aby se nebáli říci vlastní názor na danou problematiku (žádný názor není špatný). • své zkušenosti využívají ve společné práci. • využívá problémové úloh testů Kalibro a Zeměpisných olympiád a vyhodnocuje různé vlastní i předložené varianty řešení a rozhoduje se mezi nimi. • rozpozná, v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují. • spolu se žáky řešíme případné problémy s kázní a vedeme je k zodpovědnosti za vlastní chování.
Kompetence komunikativní:	• prezentuje a obhajuje vlastní názory, formuluje a vyjadřuje své myšlenky. • se vyjadřuje výstižně a v logickém sledu (při ústních referátech, prezentaci výsledků projektů a skupinových prací, vlastních zážitků z cestování apod.). • ve výuce má dostatek možností naslouchat promluvám druhých žáků a vhodně na ně reaguje (obhajovat názory, argumentovat). • pracuje ve skupinách, a tím rozvíjí komunikaci v týmu. • využívají různé textové a obrazové materiály v tištěné i elektronické podobě, animace a videa jako prostředek k rozvoji komunikativních schopností.
Kompetence sociální a personální:	• ve spolupráci s ostatními žáky buduje přátelskou atmosféru ve třídě, podporuje snahu ostatních žáků o dobré výsledky při studiu, vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku. • zdržuje se posměšků nebo opovržení nad prací druhých, mluví o práci a jejím výsledku a nikoli o vlastnostech nebo povaze osoby. • je ohleduplný ve svém chování a v jednání s jinými lidmi. • respektuje rozdílnosti lidí, ras, národů, příslušníků různých náboženství apod. (rozmanitost světa znamená rozdíly mezi lidmi, ale současně i jejich rovnost), využívá zkušeností žáků jiných národností. • během výuky je ochoten přijímat různé role a spolupracovat na skupinové práci.
Kompetence občanská:	• respektuje dohodnutá pravidla při vyučování a tato pravidla spoluvytváří. • seznamuje se živelními katastrofami (povodně, zemětřesení, tsunami, sopečná činnost) a je schopen vyhledat či poskytnout pomoc a chovat se zodpovědně. • na příkladech různých politických systémů rozlišuje mezi demokracií a totalitou, svobodou a diktaturou. • rozpoznává nebezpečí nepromyšlených zásahů člověka do přírody a myslí v globálních souvislostech (trvale udržitelný rozvoj, spolupráce občanů na jeho udržení). • vzděláváním v oblasti tématu Česko získává vědomí našich národních hodnot, tradic a evropanství.
Kompetence pracovní:	• plní všechny zadané úkoly v dohodnutém termínu a v požadované kvalitě. • používá základní geografické pomůcky a přístroje (mapy, buzoly, přístroje GPS, tištěné a obrazové materiály). • má potřebu žít a pracovat v čistém a zdravém prostředí. • získává potřebné informace o případné budoucí profesi, posuzuje

	profese z různých hledisek a vyhodnotí je vzhledem ke svým předpokladům a možnostem
Kompetence k učení:	• chápe obecné zákonitosti v krajině sféře a dokáže je aplikovat v daném regionu (místní oblasti). • chápe učivo v širších souvislostech tak, aby pochopil rozmanitost světa a naučil se vnímat ho komplexně. • získává dostatek spolehlivých informací, které mu v budoucnu pomohou k objektivnímu rozhodování a posuzování problémů světa. • samostatně vyhledává informace k jejich kritickému posouzení a využití v praktickém životě. • efektivně pracuje s mapou – je schopen se orientovat v různých typech map včetně map v elektronické podobě. • pracuje s textem, grafy, tabulkami apod. a dokáže z nich analyzovat data a vyvozovat z nich závěry. • je schopen pracovat s moderní digitální technikou (projekt Mapování Děčína – přístroje GPS, digitální fotoaparáty, interaktivní tabule, počítače). • poznává náš region prostřednictvím teoretické a praktické výuky. • vědomosti, znalosti a dovednosti získává mimo jiné také prostřednictvím exkurzí, přednášek a projektů, ve kterých je aktivní. • žák dokáže posoudit vlastní znalosti a výkony.
Kompetence digitální:	• využívá digitálních vzdělávacích prostředí a vytváření si portfolia digitálních zdrojů. • seznamuje se s problematikou ochrany autorských práv a právních norem a dodržuje je. • uplatňuje typografická pravidla, estetická pravidla. • využívá základní počítačovou grafiku (práce s obrázky). • uplatňuje zásady pro zpracování počítačové prezentace.

5.13.3 Mezipředmětové vztahy

V ročníku	ŠVP výstup	Závislost	Předmět -> Ročník -> ŠVP výstup
prima	vypočítá podle měřítka skutečnou vzdálenost 2 bodů na mapě	-->	Matematika -> sekunda -> • pracuje s měřítkem mapy a plánu
	vysvětlí důsledky pohybů Země pro život	-->	Občanská výchova -> prima -> • se orientuje v čase
	se seznámí se základními lidskými právy a základy demokracie	-->	Občanská výchova -> prima -> • uvádí příklady rasismu, diskriminace, xenofobie
	vypočítá podle měřítka skutečnou vzdálenost 2 bodů na mapě	<--	Matematika -> sekunda -> • pracuje s měřítkem mapy a plánu
	vysvětlí důsledky pohybů Země pro život	<--	Občanská výchova -> prima -> • se orientuje v čase
	se seznámí se základními lidskými právy a základy demokracie	<--	Občanská výchova -> prima -> • uvádí příklady rasismu, diskriminace, xenofobie
sekunda	rozlišuje mezi demokracií a diktaturou, monarchií a republikou, závislým územím a samostatným státem a uvádí jejich příklady	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • rozpoznává demokratické principy a principy, které jsou v rozporu s demokracií
	na příkladech ukáže vliv náboženství na způsob života lidí	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • odlišuje různé náboženské systémy

tercie	určí nejvýznamnější průmyslová odvětví Evropy	-->	Občanská výchova -> tercie -> • na konkrétních příkladech dokládá rozlišení výrobního a nevýrobního sektoru
	přiměřeně hodnotí rozšiřování, výhody a nevýhody členství v EU a její budoucí vývoj	-->	Občanská výchova -> tercie -> • popíše vliv začlenění ČR do EU na dodržování práv občanů ČR
	určí nejvýznamnější průmyslová odvětví Evropy	<--	Občanská výchova -> tercie -> • na konkrétních příkladech dokládá rozlišení výrobního a nevýrobního sektoru
	přiměřeně hodnotí rozšiřování, výhody a nevýhody členství v EU a její budoucí vývoj	<--	Občanská výchova -> tercie -> • popíše vliv začlenění ČR do EU na dodržování práv občanů ČR
kvarta	vysvětlí, ve kterých oblastech a jak se globalizace projevuje	-->	Občanská výchova -> kvarta -> • na příkladech uvede klady a zápory globalizace
	vysvětlí smysl a principy EU	-->	Občanská výchova -> kvarta -> • popíše, jak činnost EU zasahuje do osobního i občanského života jednotlivce
	vysvětlí, ve kterých oblastech a jak se globalizace projevuje	<--	Občanská výchova -> kvarta -> • na příkladech uvede klady a zápory globalizace
	vysvětlí smysl a principy EU	<--	Občanská výchova -> kvarta -> • popíše, jak činnost EU zasahuje do osobního i občanského života jednotlivce

5.13.4 Průřezová témata

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Morálka všedního dne	Živelní katastrofy - pomoc lidem v ohrožení			
Rozvoj schopností poznávání	Přírodní krajiny			Význam geografického vzdělání pro život - geografický způsob myšlení jako způsob nazírání na svět ve vzájemných vztazích a souvislostech
Sebepoznání a sebepojetí		Arktida a Severní ledový oceán - práce na projektu	Česká republika - chráněná území ČR Česká republika - tolerance k odlišným národnostním skupinám obyvatel Kraje České republiky - lidové písně, pověsti apod	
Seberegulace a sebeorganizace	Mapa Přírodní krajiny - výtvarný / počítačový projekt - Přírodní krajiny	Arktida a Severní ledový oceán - práce na projektu	Česká republika - chráněná území ČR	

Poznávání lidí	Mapa Přírodní krajiny	Arktida a Severní ledový oceán - práce na projektu	Regiony Evropy - projekt Den národů Kraje České republiky - lidové písně, pověsti apod	
Mezilidské vztahy	Přírodní krajiny Živelní katastrofy Rozdělení zemí podle vyspělosti - vzájemné respektování a spolupráce mezi národy	Arktida a Severní ledový oceán - práce na projektu	Obyvatelstvo a osídlení Evropy Regiony Evropy - tolerance mezi národy Česká republika - tolerance k odlišným národnostním skupinám obyvatel	
Komunikace		Afrika - práce ve skupině - vybraný region Afriky Arktida a Severní ledový oceán - práce na projektu	Regiony Evropy - projekt Den národů Česká republika - tolerance k odlišným národnostním skupinám obyvatel	
Kooperace a kompetice	Mapa - tvorba mentální mapy Přírodní krajiny	Arktida a Severní ledový oceán - práce na projektu	Regiony Evropy - projekt Den národů	
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti				Přírodní katastrofy - zvládání krizových situací v případě živelní pohromy, pomoc ostatním, solidarita s postiženými
Kreativita	Mapa Přírodní krajiny	Afrika Arktida a Severní ledový oceán - práce na projektu	Regiony Evropy - projekt Den národů Kraje České republiky - lidové písně, pověsti apod	
Hodnoty, postoje a praktická etika	Živelní katastrofy Lidé na Zemi - hodnocení vlastních i cizích postojů k jednotlivým skupinám obyvatel	Afrika Amerika - tolerance jiných národnostních a náboženských skupin Asie - vztah evropských přistěhovalců k domorodcům Arktida a Severní ledový oceán - solidarita s obyvateli chudých zemí, postoj k náboženství,	Obyvatelstvo a osídlení Evropy - tolerance jiných národnostních a náboženských skupin - analýza vlastních i cizích postojů	Regionální rozdíly ve vyspělosti zemí - solidarita s obyvateli rozvojových zemí, možnosti pomoci Integrace zemí - výhody a nevýhody členství ČR v EU aj. organizací Kulturní rozmanitost lidstva - vlastní postoj k multikulturalitě, zejména v ČR, vztah k cizincům Globální změny

		způsoby řešení sporů mezi zeměmi		klimatu - názory na vliv člověka na změny klimatu Přírodní katastrofy - zvládání krizových situací v případě živelní pohromy, pomoc ostatním, solidarita s postiženými Význam geografického vzdělání pro život - vlastní postoj k ochraně přírody a kulturních památek – projekt
Evropa a svět nás zajímá		Asie - životní styl obyvatel Asie - život v chudých zemích, životní podmínky dětí Arktida a Severní ledový oceán - práce na projektu	Evropa – celkový pohled - porovnání zemí a národů Evropy Regiony Evropy - Den národů Česká republika - ČR jako součást Evropy Česká republika - ČR jako turisticky zajímavé území pro občany jiných států Evropy nebo světa, zahraniční turisté u nás	
Objevujeme Evropu a svět	Rozdělení zemí podle vyspělosti - evropská integrace, principy EU	Afrika - kolonizace Evropany, životní podmínky Afričanů Amerika - životní styl Američanů, nadnárodní americké společnosti	Obyvatelstvo a osídlení Evropy Evropská unie - EU, její instituce a fungování	Globalizace - ekonomika ČR a Evropy jako součást světové ekonomiky, provázanost celého světa Regionální rozdíly ve vyspělosti zemí - srovnání vyspělých a rozvojových zemí v kvalitě života Integrace zemí - evropská integrace, vztah ČR k EU, NATO aj., důsledky kolonializmu Průmysl - porovnání postavení vyspělých, nově industrializovaných a rozvojových zemí ve světovém průmyslu

				Doprava - internet jako prostředek moderního spojení a vzájemného poznávání Cestovní ruch - cestování jako součást poznávání a moderního životního stylu
Jsme Evropané			Evropa – celkový pohled - porovnání zemí a národů Evropy Obyvatelstvo a osídlení Evropy - co nás spojuje a v čem se lišíme, EU Česká republika - obyvatelstvo ČR v evropském kontextu Česká republika - hospodářství ČR v evropském kontextu	Integrace zemí - evropská integrace, vztah ČR k EU, NATO aj., důsledky kolonializmu
Kulturní diference	Lidé na Zemi- člověk jako součást etnika, respektování zvláštností etnik			
Lidské vztahy				Migrace - příčiny a důsledky migrace
Etnický původ	Lidé na Zemi - rovnocennost všech ras	Afrika - rasové a národnostní složení, občanské a kmenové války Amerika - kolonizace, národnostní složení USA, Brazílie Indický oceán, Tichý oceán a Oceánie - původní obyvatelstvo Oceánie Austrálie - běloši, původní obyvatelstvo Asie - pestré etnické složení, rovnost všech etnických a náboženských skupin		Kulturní rozmanitost lidstva - rozmanitost lidí na Zemi a její důsledky, rovnost všech skupin obyvatelstva, srovnání našeho způsobu života s jinými oblastmi Migrace

Multikulturalita	Lidé na Zem - rozmanitost světa, vstřícný postoj k odlišnostem	Afrika Amerika Austrálie Asie Arktida a Severní ledový oceán	Regiony Evropy - vzájemné obohacování Česká republika - národnostní složení a cizinci v ČR, jejich postavení ve společnosti	Kulturní rozmanitost lidstva Migrace
Ekosystémy	Přírodní krajiny - přírodní a kulturní krajina Světové hospodářství - význam lesa, vodních zdrojů	Afrika Atlantský oceán - oceán, jeho ochrana a využití Amerika - ekosystémy Ameriky a jejich ohrožení (Amazonie) Indický oceán, Tichý oceán a Oceánie - korálové ostrovy a jejich ohrožení, tropické deštné lesy N. Guineje Austrálie - přírodní krajiny Austrálie, endemité, nevhodné zásahy člověka do krajiny Asie - přírodní krajiny Asie	Přírodní poměry Evropy - přírodní a kulturní krajiny Evropy Regiony Evropy - přírodní krajiny jednotlivých regionů Evropy Kraje České republiky - zachovalé přírodní lokality a nutnost jejich ochrany	Biodiverzita
Základní podmínky života	Planeta Země Hydrosféra - význam vody Atmosféra - význam ovzduší, propojenost oblastí světa díky proudění vzduchu Půdy			Globální změny klimatu - klimatické změny, jejich příčiny a následky Biodiverzita
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Přírodní krajiny Světové hospodářství - vliv zemědělství, průmyslu, dopravy a služeb na krajinu	Afrika - ekosystémy Afriky, ochrana přírody - pytláctví, národní parky Asie - kácení pralesů, vliv průmyslu na ovzduší Arktida a Severní ledový oceán - tání arktických ledovců	Přírodní poměry Evropy - ochrana přírody Kraje České republiky - projekt	Migrace - environmentální migrace Urbanizace - znečištění měst, život ve slumech Zemědělství - údržba krajiny, ekologizace zemědělství Průmysl - vliv průmyslu na prostředí Doprava - vliv dopravy na prostředí

				Globální změny klimatu Biodiverzita Význam geografického vzdělání pro život - ochrana přírody a kulturních památek
Vztah člověka k prostředí	Půdy - význam půd, ohrožení půd Obnovitelné a neobnovitelné přírodní zdroj - životní styl - racionální využívání přírodních zdrojů	Antarktida - nebezpečí tání ledovců, globální oteplování	Kraje České republiky - projekt Kraje České republiky - zachovalé přírodní lokality a nutnost jejich ochrany	Význam geografického vzdělání pro život - projekt
Občan, občanská společnost a stát		Amerika - historie vzniku USA, otroctví Austrálie - potlačování práv původních obyvatel, jejich dnešní postavení ve společnosti		Migrace - soužití s minoritami, političtí uprchlíci
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Lidé na Zemi - lidská práva, demokracie a diktatura Rozdělení zemí podle vyspělosti - mírové řešení sporů, významná integrační seskupení	Rozdělení světa Afrika - diktátoři, politické převraty Asie - komunistické režimy, válečné konflikty, terorismus		Kulturní rozmanitost lidstva - etnické a náboženské konflikty, způsob jejich řešení

5.13.6 Učivo/výstupy

Zeměpis	prima
Učivo	ŠVP výstupy
Planeta Země	vysvětlí, v čem spočívá jedinečnost naší planety v naší sluneční soustavě
Země jako součást vesmíru	popíše velikost a tvar Země a podá o něm důkazy
tvar a rozměry Země	na mapě ukáže rovnoběžky (z.š.), poledníky (z.d.) a s jejich pomocí najde příslušné místo na mapě a naopak
určování zeměpisné polohy	pomocí rejstříku v atlase vyhledá dané místo na mapě
pohyby Země	vysvětlí důsledky pohybů Země pro život
Měsíc	objasní důvody vzniku časových pásem na Zemi a vytvoření datové hranice
	popíše vlastnosti Měsíce a měsíční fáze
	se seznámí se zatměním Měsíce a Slunce

Mapa	definuje mapu a vysvětlí, proč je každá mapa zkeslená
mapa a měřítko mapy	vypočítá podle měřítka skutečnou vzdálenost 2 bodů na mapě
obsah mapy	porovná nadmořskou výšku míst na mapě
vznik mapy (snímkování z letadel a družic)	nakreslí vrstevnice a posoudí svažitost kopce v terénu
druhy map	orientuje se v mapových značkách
práce s topografickou mapou a buzolou	seznámí se s moderními metodami mapování (snímkování z letadel a družic)
	používá různé druhy map: obecně zeměpisnou, tematickou, topografickou
	seznámí se i s mapami v elektronické podobě
	zorientuje topografickou mapu k severu a určí pomocí buzoly hodnotu azimutu v krajině
	najde sever pomocí Polárky aj. přírodních jevů
	vytvoří mentální mapu
Přírodní obraz Země	vyjmenuje a popíše vlastními slovy geosféry zemského tělesa
Litosféra	vysvětlí obtížnost přímého zkoumání nitra Země
stavba Země	
litosférické desky a jejich pohyb	
vznik pohoří	pomocí obrázků vysvětlí pohyby litosférických desek v minulosti a dnes
vznik ostrovů	objasní a nakreslí možné způsoby vzniku pohoří
vlivy zvětrávání	podle typické fotografie nebo obrázku rozpozná geologické stáří nebo mládí pohoří
	vysvětlí tvary reliéfu jako výsledek protikladného působení vnějších a vnitřních geologických činitelů
Hydrosféra	vyjmenuje jednotlivé složky hydrosféry
složení hydrosféry a její význam	vysvětlí vlastními slovy oběh vody na Zemi
oběh vody v přírodě	definuje pojmy: povodí, úmoří, rozvodí, ústí a uvede k nim konkrétní příklady
vodstvo na pevnině	rozezná na mapě levé a pravé přítoky řek
	objasní na příkladech význam vody pro život na Zemi
Atmosféra	užívá s porozuměním pojmy: počasí, podnebí, průměrná denní / roční teplota, roční úhrn srážek, rychlost a směr větru
složení atmosféry a její význam	
počasí a jeho znaky	vysvětlí vliv nadmořské výšky, mořských proudů a vzdálenosti od moře na podnebí
podnebí a podnební činitelé	rozliší a charakterizuje podnebné pásy a označí jejich polohu do mapy
podnebné pásy	
Půdy	objasní význam půd pro zajištění obživy lidstva a jejich nenahraditelnost (nutnost jejich ochrany)
složení půd a jejich význam	vysvětlí vlastními slovy, z čeho se půda skládá
půdní typy a půdní druhy	nakreslí půdní profil a půdní horizonty
	porovná půdní typy a druhy a uvede jejich příklad
Přírodní krajiny	vysvětlí vlastními slovy, co je to ekosystém
ekosystémy	
polární oblasti	

tundra	uvádí konkrétní příklady vztahů mezi podnebím, půdami, rostlinami a živočichy v krajině
lesy mírného pásu	
stepi	na obrázcích či fotografiích pozná, o jakou krajinu jde a podá její charakteristiku
subtropické lesy a křoviny	zástupce rostlin a živočichů rozdělí do skupin a přiřadí typu krajiny
pouště	pomocí rovnoběžek vymezí jednotlivé typy krajiny a zakreslí je do mapy
tropické lesy	ke každému typu krajiny uvede příklady států nebo oblastí
horské krajiny	uvede na příkladech důsledky negativních zásahů člověka do přírody
Příroda a lidská společnost	vyjmenuje přírodní jevy ohrožující člověka
Živelní katastrofy	uvede možnosti ochrany lidí v případě přírodní pohromy
lidé v ohrožení	uvědomuje si nutnost solidarity s lidmi postiženými přírodními katastrofami
možnosti ochrany lidí a majetku, chování lidí v krizových situacích Obnovitelné a neobnovitelné přírodní zdroje	navrhne obsah evakuačního balíčku
	rozdělí přírodní zdroje na obnovitelné a neobnovitelné
	uvědomuje si vyčerpatelnost většiny surovin na Zemi a nutnost omezování jejich spotřeby
Lidé na Zemi	vysvětlí vlastními slovy pojmy domov, obec, stát, EU
vývoj počtu obyvatel	se seznámí se základními lidskými právy a základy demokracie
složení obyvatel podle věku, pohlaví ras, jazyků, náboženství, zaměstnání	zhodnotí rychlost růstu počtu lidí na Zemi
sídla	popíše složení obyvatel podle různých kritérií a uvede k nim příklady
	vysvětlí, co ukazuje graf strom života
	porovná různé kulturní zvláštnosti lidských ras a národů a uvědomuje si jejich přínos pro světovou civilizaci
	vytváří si správné občanské postoje k lidem různých skupin obyvatelstva a adekvátně se k nim chová
	vysvětlí pojmy sídlo, vesnice, město, velkoměsto, urbanizace, aglomerace, city a slumy a přiřadí k nim příklady
Světové hospodářství	vysvětlí vlastními slovy význam lesa pro přírodu i člověka a nebezpečí kácení lesů
využití přírody lidskou společností	ukáže na příkladech nerovnoměrné rozložení vody na Zemi a způsoby jejího využívání
zemědělství	uvede funkce zemědělství a zhodnotí jeho vliv na krajinu
průmysl	přiřadí zemědělské plodiny a chov dobytka k odpovídajícím podnebným a vegetačním pásům
doprava	vysvětlí pojmy mechanizace, chemizace, extenzivní, intenzivní zemědělství
služby	rozdělí průmysl do průmyslových odvětví a přiřadí k nim příklady výrobků
	vyjmenuje jednotlivé druhy dopravy, porovná je a určí jejich výhody a nevýhody

	vysvětlí pojem služby a uvede příklady
	vyhledá informace v tematických mapách v atlase
Rozdělení zemí podle vyspělosti	uvědomuje si velké rozdíly ve vyspělosti mezi zeměmi světa a stanoví možná kritéria hodnocení
ukazatelé vyspělosti	vysvětlí rozdíly mezi pojmy rozvojové / vyspělé země
život v rozvojových zemích	vyhledá na internetu určité informace o vybrané zemi
život ve vyspělých zemích	vysvětlí vlastními slovy, co to je globalizace a na příkladech uvede její kladné či záporné projevy
mezinárodní integrace a spolupráce	objasní význam mezinárodní spolupráce a nutnosti mírového řešení sporů
	vyjmenuje nejdůležitější mezinárodní organizace a stručně je charakterizuje

Zeměpis	sekunda
Učivo	ŠVP výstupy
Rozdělení světa	lokalizuje na mapě jednotlivé světadíly a oceány
pevniny a oceány	přiměřeně svému věku hodnotí rozdíly mezi nimi
státy – jejich hranice a státní zřízení	určí typy hranic států, jejich výhody a nevýhody
	rozlišuje mezi demokracií a diktaturou, monarchií a republikou, závislým územím a samostatným státem a uvádí jejich příklady
Afrika	pomocí mapy světa určí polohu a členitost pobřeží
postavení Afriky mezi kontinenty	zhodnotí postavení kontinentu z hlediska rozlohy a geologického stáří
přírodní poměry: geologický vývoj povrch	popíše a zhodnotí jednotlivé přírodní složky krajiny a uvede vzájemné vztahy a souvislosti mezi nimi
podnebí vodstvo přírodní krajiny	uvědomí si přírodní rozmanitost jednotlivých oblastí a nutnost jejich ochrany
obyvatelstvo	lokalizuje vybrané přírodní objekty
regiony:	uvede faktory ovlivňující rozmístění obyvatel a následně nejvíce a nejméně zalidněné oblasti
státy při Středozezemním moři země Sahelu	popíše populační vývoj, rasové a národnostní složení a uvede nejrozšířenější jazyky
státy při Guinejském zálivu východní a jižní Afrika	vysvětlí vlastními slovy možné příčiny a následky chudoby v současné Africe
	určí specifika jednotlivých regionů a vzájemně je porovná z hlediska života obyvatel a hospodářství
	uvede do souvislostí přírodní zdroje regionu a jeho hospodářské zaměření
	lokalizuje na mapě jednotlivé regiony, státy a jejich střediska
Atlantský oceán	porovná polohu a rozlohu Atlantického oceánu s ostatními oceány na Zemi
	popíše dno oceánu a jeho části
	ukáže na mapě významné mořské proudy, především Golský proud a uvede jeho význam
	uvede využití Atlantského oceánu pro dopravu, turistiku, těžbu surovin a rybolov
	popíše vlastními slovy ohrožení života v oceánu v případě ropných havárií
Amerika	uvědomí si přírodní rozmanitost jednotlivých oblastí a nutnost jejich ochrany

postavení Ameriky mezi kontinenty	zhodnotí postavení Ameriky mezi kontinenty
dělení Ameriky	vysvětlí pojmy Severní, Střední, Jižní a Latinská Amerika a ukáže je na mapě
objevení Ameriky	popíše postupné osidlování a kolonizaci kontinentu
přírodní poměry:	lokalizuje na mapě významné přírodní objekty
povrch podnebí	vysvětlí současné složení obyvatelstva Ameriky z hlediska historického, rasového a jazykového
vodstvo přírodní krajiny	porovná hospodářskou vyspělost zemí Severní a Latinské Ameriky
obyvatelstvo	objasní postavení USA ve světě
regiony a vybrané země:	porovná životní styl obyvatel USA s naším způsobem života
USA	na příkladech ukáže i problémy americké společnosti
Kanada	na základě přírodních podmínek vyvodí rozmístění obyvatelstva a hospodářské zaměření Kanady
Mexiko a další státy Střední Ameriky andské státy	podrobněji analyzuje přírodní zdroje, zemědělství, průmysl, popř. služby vybraných států (USA, Kanada, Mexiko, Brazílie)
Brazílie a další státy Jižní Ameriky	lokalizuje na mapě významné státy a města Ameriky
Antarktida	popíše přírodní podmínky kontinentu
	popíše vzhled a pohyby pevninského ledovce
	uvědomuje si zvláštní postavení Antarktidy mezi ostatními kontinenty
	chápe nutnost mezinárodní spolupráce a úmluv pro zachování čistého přírodního prostředí na Antarktidě
	vypráví historii dobývání jižního pólu
Indický oceán	popíše dno oceánu a jeho části
Tichý oceán a Oceánie	porovná polohu a rozlohu Indického a Tichého oceánu s ostatními oceány na Zemi
	vysvětlí pojmy monzun a tropický cyklón (tajfun)
	popíše rozdělení Oceánie
	vysvětlí, popř. nakreslí způsob vzniku tichomořských ostrovů
	porovná přírodní podmínky a rozmístění obyvatel Severního a Jižního ostrova Nového Zélandu
	porovná Maory a evropské přistěhovalce
	uveďte hospodářské zaměření Nového Zélandu a jeho přínos pro světový trh
	popíše přírodu a obyvatelstvo Nové Guineji a Havajských ostrovů
	uvědomí si pozitivní i negativní význam rozvoje turistiky v Oceánii
	ukáže na mapě základní přírodní objekty, státy a města
Austrálie	popíše a zhodnotí jednotlivé přírodní složky krajiny a uvede vzájemné vztahy a souvislosti mezi nimi
Postavení Austrálie mezi kontinenty	zhodnotí polohu a postavení Austrálie mezi kontinenty
Přírodní poměry:	vysvětlí pojem endemité i jejich výjimečné zastoupení na australském kontinentě
povrch podnebí vodstvo přírodní krajiny	lokalizuje významné přírodní objekty
Obyvatelstvo	na základě přírodních podmínek zdůvodní rozdíly v hustotě zalidnění jednotlivých oblastí
Hospodářství	porovná způsob života Aboriginců a evropských přistěhovalců
	popíše a zhodnotí přírodní zdroje, zemědělství a průmysl Austrálie a její přínos

	pro světovou ekonomiku
	lokalizuje jednotlivé státy a významná města Austrálie
Asie	lokalizuje významné přírodní objekty
postavení Asie mezi kontinenty	porovná polohu a rozlohu Asie s ostatními kontinenty
přírodní poměry: geologický vývoj povrch	ukáže na mapě hranici mezi Evropou a Asií
podnebí vodstvo přírodní krajiny	vysvětlí odlišnost obou světadílů z hospodářského, náboženského a kulturního hlediska
obyvatelstvo	uvědomuje si obrovskou rozmanitost kontinentu a porovnává rozdíly v povrchu, podnebí, floře a fauně
hospodářství	pracuje s porozuměním s tematickými mapami, popisuje fotografie, vyvozuje informace z grafů a diagramů
regiony a vybrané země: Blízký a Střední východ	vysvětlí rozdíly v hustotě osídlení, etnické a náboženské skladbě
Zakavkazsko a Střední Asie jižní Asie	na příkladech ukáže vliv náboženství na způsob života lidí
jihovýchodní Asie východní Asie	porovná populační vývoj Číny, Indie aj. zemí Asie
Sibiř a Dálný východ	na politické mapě ukáže hlavní regiony a významné státy
	rozpozná a popíše základní společné rysy zemí daného regionu i rozdíly mezi nimi
	určí přírodní zdroje daného regionu a odvodí jeho průmyslové zaměření
	spojuje přírodní poměry regionu a zaměření zemědělské výroby
	uvede příklady oblastí mezinárodního napětí a konfliktů a přiměřeným způsobem vysvětlí jejich podstatu (Izrael a Palestina, KLDK)
	představí Čínu jako komunistický rychle se rozvíjející stát, jako možnou velmoc 22. století
	představí Japonsko jako velmi vyspělou zemi sužovanou přírodními katastrofami
Arktida a Severní ledový oceán	vymezí Arktidu
	popíše přírodní podmínky Arktidy a život zdejšího obyvatelstva
	uvede hospodářské využití Arktidy
	uvědomuje si význam regionu pro zachování přírodní rovnováhy

Zeměpis	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
Evropa Evropa – celkový pohled Evropa ve srovnání s ostatními kontinenty postavení Evropy ve světě společné a rozdílné rysy Evropy	porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry Evropy
Přírodní poměry Evropy povrch podnebí vodstvo fauna a flóra	uvědomuje si přírodní rozmanitost Evropy a vliv přírodního prostředí na ostatní složky krajinné sféry

přírodní oblasti	rozlišuje zásadní přírodní znaky Evropy jako kritéria pro charakteristiku Evropy jako celku i jednotlivých evropských regionů
přírodní zdroje	uvádí vztahy a souvislosti mezi jednotlivými složkami přírody
ochrana přírody	uvědomuje si význam ochrany přírody pro budoucí život v Evropě
Obyvatelstvo a osídlení Evropy	nalezne a zdůvodní faktory ovlivňující rozmístění obyvatel v Evropě
počet obyvatel a jeho vývoj	
rozmístění (periférie, centra)	
přirozený a mechanický pohyb obyvatelstva	uvede příčiny migrace a její důsledky pro budoucí vývoj Evropy
struktura obyvatelstva	vysvětlí pojem multikulturní společnost a vyjádří svůj názor na ni
obyvatelstvo EU	přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z kartografických děl, grafů, diagramů a statistik týkajících se obyvatelstva Evropy
Hospodářství Evropy	lokalizuje hlavní průmyslové regiony Evropy
evropské hospodářství – vývoj, srovnání se světem	
zemědělství	přiřadí typické plodiny a hospodářská zvířata k dané části Evropy
průmysl	určí nejvýznamnější průmyslová odvětví Evropy
doprava	vyjmenuje hlavní druhy dopravy v Evropě a určí jejich význam
cestovní ruch	vymezí nejnavštěvovanější státy / lokality Evropy a zdůvodní jejich přitažlivost
Regiony Evropy	vymezí regiony Evropy a určí společné rysy každého z nich z hlediska přírody, obyvatelstva i hospodářství
střední Evropa	
severní Evropa	
západní Evropa	
jižní Evropa	
jihovýchodní Evropa	určí specifika vybraných regionů Evropy a vzájemně je porovná
východní Evropa	lokalizuje regiony Evropy a státy, které do regionů patří
Evropská unie	vysvětlí vlastními slovy význam vzniku EU jako nejdůležitějšího integračního seskupení Evropy a významného ekonomického regionu světa
charakteristika	
vznik, vývoj (rozšiřování), budoucnost	přiměřeně hodnotí rozšiřování, výhody a nevýhody členství v EU a její budoucí vývoj
orgány a jejich umístění	lokalizuje na mapě jednotlivé státy EU
Česká republika	hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském či světovém kontextu
Česko v evropském (světovém) kontextu	
vymezení polohy (výhody, nevýhody)	
srovnání s vybranými státy	
členství ČR ve významných integračních seskupeních	uvědomuje si význam a důsledky začlenění Česka do EU, práva a povinnosti, které z něho vyplývají
vývoj státního území	uvádí příklady začlenění Česka do mezinárodních organizací
Přírodní poměry	přiměřeně hodnotí, charakterizuje a lokalizuje přírodní složky krajiny České republiky, a to ve vzájemných souvislostech
geologický vývoj	
přírodní krajiny	
podnebí	

vodstvo	
půdy	
přírodní zdroje	vyjmenuje zásadní přírodní zdroje Česka a lokalizuje je na mapě
ochrana přírody	uvědomuje si rizika zničeného životního prostředí pro budoucí vývoj Česka
Obyvatelstvo a osídlení	vymezí jádrové a periferní oblasti osídlení
počet obyvatel (vývoj)	nalezne a zdůvodní faktory ovlivňující rozmístění obyvatel v Česku
rozmístění (periférie, centra)	z hodnotí migraci a její důsledky pro budoucí vývoj Česka vzhledem k přirozené změně obyvatelstva
přirozený a mechanický pohyb obyvatelstva	uvede hlavní národnostní menšiny, lokalizuje je a zhodnotí jejich postavení v naší společnosti
struktura obyvatelstva	
městské a venkovské osídlení	vysvětlí pojmy urbanizace, suburbanizace, aglomerace, konurbace
	přiměřeně zpracovává a hodnotí geografické informace a zdroje dat z kartografických děl, grafů, diagramů a statistik týkajících se obyvatelstva České republiky
Hospodářství	lokalizuje hlavní průmyslové a zemědělské regiony Česka
zemědělství	objasní vzájemné vztahy mezi přírodními zdroji a hospodářstvím
průmysl	popíše rostlinnou a živočišnou výrobu v ČR
doprava	určí hlavní průmyslová odvětví ČR a posoudí jejich perspektivu
cestovní ruch (obecné charakteristiky)	vysvětlí význam polohy ČR pro dopravu v Evropě a vyvodí důsledky, které z ní vyplývají
zahraniční vztahy	určí jednotlivé druhy dopravy v ČR a jejich význam pro osobní či nákladní dopravu
	vysvětlí význam cestovního ruchu pro hospodářství České republiky
Kraje České republiky	vymezí jednotlivé administrativní celky Česka (NUTS, kraj, okres, obec)
vymezení administrativních jednotek na našem území (kraj, okres, obec, NUTS)	z hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry regionů (krajů) Česka
charakteristika jednotlivých krajů Česka	přiměřeně analyzuje vazby jednotlivých regionů v rámci České republiky
	lokalizuje na mapě jednotlivé kraje České republiky a vybrané geografické objekty
	zhodnotí klady a zápory místní oblasti a její přínos pro ČR
Cestovní ruch	vymezí nejnavštěvovanější lokality Česka
unikátní turistické lokality	
přírodní, kulturní, historické zajímavosti České republiky	

Zeměpis	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
Globalizace	vysvětlí vlastními slovy pojem globalizace
	vysvětlí, ve kterých oblastech a jak se globalizace projevuje
	uvede podmínky jejího vzniku a rozvoje
	na příkladech konkrétních firem vysvětlí vliv nadnárodních společností na světovou ekonomiku

	vysvětlí pojmy jádro a periferie a přiřadí k nim příklady takových oblastí
	na konkrétních příkladech z Česka uvede dopady globalizace na stát, region a místní oblast
Regionální rozdíly ve vyspělosti zemí	uvede způsoby měření vyspělosti zemí
	definuje HDP, HDP/os., HNP, index rozvoje lidských zdrojů (HDI) a vysvětlí rozdíly mezi nimi
	uvědomuje si, že HDP je jen jedním ze způsobů měření vyspělosti země a nemusí vždy vypovídat o kvalitě života obyvatel
	dělí země světa do různých skupin podle hospodářské vyspělosti a ke každé skupině uvádí příklady zemí
	porovná vzdělanost, zdraví, nemoci (AIDS) a úmrtnost, gramotnost, postavení žen ve společnosti, množství potravin apod. v zemích vyspělých a rozvojových
	vysvětlí zadluženost chudých zemí jako jeden z problémů omezujících jejich ekonomický rozvoj
	na příkladech ukáže, v čem spočívá rozvojová pomoc
	uvádí příklady zapojení Česka do rozvojové pomoci
Integrace zemí	vysvětlí pojem integrace a uvede její typy
	uvede hlavní hospodářská seskupení ve světě
	vysvětlí smysl a principy EU
	porovná postavení Česka ve světě před a po vstupu do EU
	na příkladech ukáže vztah vyspělých zemí k bývalým koloniím a naopak
	vysvětlí smysl a principy NATO
	uvede příklady zapojení Česka do vojenských mezinárodních operací
Kulturní rozmanitost lidstva	vysvětlí pojmy kolonizace a dekolonizace, uvede významné kolonie a jejich mateřské země
	určí poslední (nejmladší) státy světa)
	uvědomuje si kulturní rozmanitost na Zemi a vnímá ji jako obohacení světa i jako možný zdroj napětí
	uvádí příklady jejího promítnutí do každodenního života (jako důsledek různých náboženských a kulturních tradic a úrovně hospodářství)
	uvede příklady etnických a náboženských konfliktů a vlastními slovy vysvětlí jejich podstatu
	se seznámí s problémem islámského fundamentalismu a na příkladech uvede jeho projevy
	popíše národnostní složení obyvatel v Česku: uvede naše tradiční národnostní menšiny, jejich rozmístění a populační vývoj, hlavní skupiny cizinců (migrantů) a jejich zapojení do české společnosti
	uvede svůj názor na prolínání cizích kultur a tradic u nás
Migrace	definuje pojem migrace a uvede její typy
	na konkrétních příkladech uvede příčiny migrace
	na mapě ukáže hlavní směry mezinárodních migrací ve světě a v Evropě
	na příkladech migrantů v EU a v Česku ukáže přístup místního obyvatelstva k

	migrantům a jejich problémy
Urbanizace	definuje urbanizaci a vysvětlí její vývoj ve světě
	se seznámí s modely uspořádání měst
	porovná způsob života ve městech a na venkově a uvede jeho výhody či nevýhody
	porovná strukturu měst ve vyspělých a rozvojových zemích
	vysvětlí a popíše slumy
Zemědělství	vysvětlí současné procesy ve světovém zemědělství – zelenou revoluci, údržbu krajiny a ekologizaci zemědělství ve vyspělých zemích, dotace do zemědělství
	popíše změny v českém zemědělství po roce 1989 a po vstupu Česka do EU
Průmysl	popíše vznik a vývoj průmyslu
	uvede lokalizační faktory
	rozdělí průmysl na jednotlivá odvětví a obory
	uvede hlavní průmyslové oblasti světa
	porovná význam a postavení jednotlivých průmyslových odvětví a oborů v současné ekonomice světa
	uvede příklady tzv. nově industrializovaných zemí a jejich vliv na světový průmysl
	popíše změny v průmyslu ČR po roce 1989 a uvede konkrétní příklady transformace
Doprava	uvede členění dopravy a význam jednotlivých druhů dopravy
	porovná z různých hledisek jednotlivé druhy dopravy
	uvede dopady dopravy na životní prostředí
	uvědomuje si rychlý rozvoj moderních typů spojení – telekomunikací a internetu a jeho důsledky pro život na Zemi
Služby	uvede lokalizační faktory
	vysvětlí, jaké obory hospodářské činnosti patří do sektoru služeb
	uvede členění a vývoj služeb
	na příkladech z ČR popíše současné změny ve službách
Cestovní ruch	uvede typy cestovního ruchu, jeho zdroje a cíle
	vysvětlí dopady (výhody a nevýhody) masové turistiky
	uvede příklady turistických oblastí z vyspělého i rozvojového světa
	vysvětlí specifika turistiky a cestovního ruchu v ČR (postavení Prahy, příměstská rekreace, chaty a chalupy)
Globální změny klimatu	vysvětlí pojem globální oteplování
	uvede jeho možné příčiny a důsledky pro život na Zemi i pro Česko
	přednese svůj názor na řešení tohoto problému
	vysvětlí příčiny a důsledky narušení ozonoféry a uvede nejvíce postižené oblasti světa
	uvede, jak by se měl člověk chránit před UV zářením

	popíše vliv města na kvalitu ovzduší
Přírodní katastrofy	vyjmenuje přírodní katastrofy na Zemi
	objasní jejich příčiny, popíše jejich projevy a uvede možnosti ochrany před nimi
	uvede, jakými přírodními jevy může být ohrožena ČR a jak je možné je předvídat a chránit se před nimi
Biodiverzita	definuje pojem biodiverzita
	zhodnotí biodiverzitu jednotlivých přírodních krajín
	na příkladech ukáže poškozování biodiverzity
	uvědomuje si nutnost zachování biodiverzity pro život na Zemi
Význam geografického vzdělání pro život	vysvětlí vlastními slovy, proč je dobré pro budoucí život naučit se geografickému způsobu myšlení

5.14 Výtvarná výchova

Počet vyučovacích hodin za týden								Celkem
prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva	
2	1	1	1	0	0	0	0	5
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný					

5.14.1 Charakteristika předmětu

Název předmětu	Výtvarná výchova
Oblast	Umění a kultura
Charakteristika předmětu	Předmět Výtvarná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Vyučuje se od primy do kvarty v následující časové dotaci: prima – 2 hod. týdně, sekunda – 1 hod. týdně, tercie – 1 hod. týdně, kvarta – 1 hod. týdně. Základní výuka probíhá v odborné učebně s dostupnými výtvarnými materiály a možností využití různých výtvarných technik. Doplňující metody při práci s počítačem nebo interaktivní tabulí se mohou realizovat v multimediální učebně. V případě příznivého počasí probíhají praktické hodiny kresby nebo land-artu v plenéru. V souvislosti s aktuální nabídkou muzea nebo galerie může výuka probíhat přímo v prostorách těchto institucí. Žáci jsou děleni do skupin do počtu 15 žáků, aby mohla být splněna podmínka individuálního přístupu a princip kreativity v tomto praktickém předmětu. Žák v průběhu studia získává jak základní teoretické poznatky o umění v jednotlivých obdobích od pravěku po současné umění, tak prakticky prochází procesem osvojování si různých výtvarných technik a přístupů. Důraz je kladen zejména na rozvoj estetického citění, empatie, tvořivosti (podrobněji viz klíčové kompetence v předmětu VV). V předmětu se realizují zejména tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova.

5.14.2 Klíčové kompetence rozvíjené v předmětu

	Žák...
Kompetence k řešení problémů:	- při řešení výtvarných úkolů dokáže použít různé postupy a strategie. - dokáže formulovat cíl činnosti a adekvátně k němu hledá postupy řešení. - při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat, a adekvátně na ně reaguje.
Kompetence komunikativní:	- v ústním projevu formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně. - dává druhým lidem najevo, že jim naslouchá tím, že s nimi udržuje oční kontakt; svou mimikou dává najevo vstřícnost; verbálně i neverbálně dává najevo porozumění pro pocity druhého (přítakává).

	• vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku; děkuje druhým za uznání.
Kompetence sociální a personální:	• s pomocí učitele si vytýčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu. • stanovuje si cíle pro sebezlepšení • vytváří si portfolio vlastních prací • účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce.
Kompetence občanská:	• respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost. • respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení. • sleduje a vybírá si kulturní události v obci.
Kompetence pracovní:	• rozdělí si ve skupině úkol na části a přijme svou část, včetně zodpovědnosti za její plnění. • po skončení práce se stará o úklid. • používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky. • asertivně obhájí vlastní práci, požaduje za ni adekvátní ocenění (nepodceňuje se ani nepřeceňuje, je si vědom ceny vlastní práce); věcně ocení práci druhých, vhodně podá kritiku. • v různých situacích, kde nejsou přesně stanovená pravidla, se chová tak, aby neobtěžoval a neškodil; respektuje, že jeho svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhého.
Kompetence k učení:	• aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...). • vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě. • dle svého věku operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. • identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, hledá a nalézá způsoby její nápravy.
Kompetence digitální:	• zapojuje se do společnosti prostřednictvím různých digitálních médií. využívá digitálních vzdělávacích prostředí. Dle svých potřeb vytváří portfolia digitálních zdrojů. • seznamuje se s problematikou ochrany autorských práv a dodržování právních norem a dodržuje je. • uplatňuje etické, ohleduplné a respektující chování v digitálním prostředí • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem. • využívání základy počítačové grafiky (práce s obrázky). • vytváří jednoduché rastrové grafiky. • pracuje s grafickými editory.

	• vyhledává potřebné informace z doporučených zdrojů a posuzuje jejich věrohodnost. • dle svých potřeb ukládání a zpracovávání informací. • sdílí data, informace a obsah s vybranými lidmi.
--	--

5.14.3 Metody a formy

- Kresba a malba
- Grafické techniky
- Modelování a sochařství
- Koláž a asambláž
- Fotografie a digitální umění
- Výtvarné projekty a tematické práce
- Práce s uměleckým dílem
- Didaktické hry a aktivity
- Reflektivní dialog

5.14.4 Mezipředmětové vztahy

V ročníku	ŠVP výstup	Závislost	Předmět -> Ročník -> ŠVP výstup
prima	• rozliší a pojmenuje prvky architektury, malířství a sochařství daných uměleckých epoch	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • rozlišuje druhy umění, přistupuje k umění jako prostředku vlastního obohacování
	• podílí se na interpretaci uměleckých děl	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • zhodnotí nabídku kultur.institucí a orientuje se v kulturních institucích v okolí
sekunda	• rozliší a pojmenuje prvky architektury, malířství a sochařství daných uměleckých epoch	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • rozlišuje druhy umění, přistupuje k umění jako prostředku vlastního obohacování
	• podílí se na interpretaci uměleckých děl	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • zhodnotí nabídku kultur.institucí a orientuje se v kulturních institucích v okolí
tercie	• interpretuje vizuálně obrazná vyjádření děl dané epochy	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • rozlišuje druhy umění, přistupuje k umění jako prostředku vlastního obohacování
kvarta	• vysvětlí principy uměleckých směrů od symbolismu po současné tendence ve výtvarném umění	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • rozlišuje druhy umění, přistupuje k umění jako prostředku vlastního obohacování
	• připraví ve skupině tvořivý výstup, do něhož zapojí spolužáky a přivede je k pochopení principů daného směru	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • volí vhodné formy komunikace a asertivního chování

5.14.5 Průřezová témata

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů			Vytváří vizuálně obrazná vyjádření podle skutečnosti (portrét, lidská postava, prostor, krajina); uspořádá různé prvky vizuálně	

	prima	sekunda	tercie	kvarta
			obrazného vyjádření do různých kompozic podle fantazie; rozliší pojmy iluze, deformace, realismus; využívá jednoduchých programů počítačové grafiky, fotografii.	
Morálka všedního dne	Rozliší a pojmenuje prvky architektury, malířství a sochařství daných uměleckých epoch; uplatní tyto prvky pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů a představ; uspořádá tyto prvky a objekty do celků v ploše i v prostoru. Podílí se na interpretaci uměleckých děl. Vysvětlí výsledky vlastní tvorby.	Uplatní prvky, osvojené při analýze uměleckých děl pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů a představ; vysvětlí výsledky vlastní tvorby.		
Rozvoj schopností poznávání				Ilustrace k básni; abstraktní umění; vysvětlí principy uměleckých směrů od symbolismu po současné tendence ve výtvarném umění.
Sebepoznání a sebepojetí	Podílí se na interpretaci uměleckých děl; vysvětlí výsledky vlastní tvorby.	Vytváří vizuálně obrazná vyjádření podle skutečnosti (člověk, perspektiva) i podle fantazie; vytváří jednoduché dekorativní předměty; vytváří složitější prostorové objekty; využívá pochopení účinku barevných kvalit ve vlastní tvorbě.	Interpretuje vizuálně obrazná vyjádření děl dané epochy; vysvětlí výsledky vlastní tvorby, obhájí asertivně svůj výtvarný projev.	

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Seberegulace a sebeorganizace	Rozliší a pojmenuje prvky architektury, malířství a sochařství daných uměleckých epoch; uplatní tyto prvky pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů a představ. Vytváří vizuálně obrazná vyjádření podle skutečnosti (zátiší, lidská postava); rozliší a pojmenuje prvky architektury, malířství a sochařství daných uměleckých epoch.	Vytváří vizuálně obrazná vyjádření podle skutečnosti (člověk, perspektiva) i podle fantazie; vytváří jednoduché dekorativní předměty; vytváří složitější prostorové objekty; využívá pochopení účinku barevných kvalit ve vlastní tvorbě.		Spolupracuje ve skupině při vytváření kinetických objektů, land-artu a happeningové akce v ulici nebo v prostorách školy. Přípraví ve skupině tvořivý výstup, do něhož zapojí spolužáky a přivede je k pochopení principů daného směru.
Psychohygiena	Využívá základní škálu vyjadřovacích prostředků kresebných, malířských a grafických technik; vytváří vizuálně obrazná vyjádření podle skutečnosti (zátiší, lidská postava); vytváří vlastní kreace podle fantazie a vlastních zkušeností.	Využívá pochopení účinku barevných kvalit ve vlastní tvorbě.	Estetické vnímání prostoru.	Projeví tvořivost v osobitém ztvárnění zadaných úkolů. Vytvoří výtvarnou stylizaci, barevnou expresi, zobrazení 3D prostoru v lineární perspektivě. Zpracuje autorský cyklus na téma živly. Prokáže estetické cítění při tvořivé úpravě fotografie.
Komunikace	Vysvětlí výsledky vlastní tvorby.	Vysvětlí výsledky vlastní tvorby; kombinuje vizuálně obrazné vyjádření s textem; kombinuje jednotlivé typy vizuálně obrazného vyjádření.	Využívá širokou škálu vyjadřovacích prostředků kresebných, malířských a grafických technik pro složitější zachycení skutečnosti.	
Kooperace a kompetice	Podílí se na interpretaci uměleckých děl.	Využívá tvořivě základní škálu vyjadřovacích prostředků kresebných, malířských a grafických technik; uplatní prvky, osvojené při analýze uměleckých děl pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů a	Uspořádá různé prvky vizuálně obrazného vyjádření do různých kompozic podle fantazie; rozliší pojmy iluze, deformace, realismus.	Spolupracuje ve skupině při vytváření kinetických objektů, land-artu a happeningové akce v ulici nebo v prostorách školy. Přípraví ve skupině tvořivý výstup, do něhož zapojí spolužáky a přivede

	prima	sekunda	tercie	kvarta
		představ; uspořádá tyto prvky a objekty do celků v ploše i v prostoru; vysvětlí výsledky vlastní tvorby.		je k pochopení principů daného směru.
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti				Spolupracuje ve skupině při vytváření kinetických objektů, land-artu a happeningové akce v ulici nebo v prostorách školy. Připraví ve skupině tvořivý výstup, do něhož zapojí spolužáky a přivede je k pochopení principů daného směru.
Kreativita	Uplatní tyto prvky pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů a představ; vytváří vlastní kreace podle fantazie a vlastních zkušeností.			Projeví tvořivost v osobitém ztvárnění zadaných úkolů. Vytvoří výtvarnou stylizaci, barevnou expresi, zobrazení 3D prostoru v lineární perspektivě. Zpracuje autorský cyklus na téma živly. Prokáže estetické cítění při tvořivé úpravě fotografie.
Hodnoty, postoje a praktická etika				Vysvětlí principy uměleckých směrů od symbolismu po současné tendence ve výtvarném umění
Evropa a svět nás zajímá				Vysvětlí principy uměleckých směrů od symbolismu po současné tendence ve výtvarném umění.
Objevujeme Evropu a svět				Vysvětlí principy uměleckých směrů od symbolismu po současné tendence ve výtvarném umění.

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Jsmo Evropané		Interpretuje umělecké projevy daných epoch: románské umění; gotika; renesance; zaalpská renesance; manýrismus.	Baroko; rokoko; klasicismus; romantismus; realismus.	Vysvětlí principy uměleckých směrů od symbolismu po současné tendence ve výtvarném umění.
Kulturní diference	Rozliší a pojmenuje prvky architektury, malířství a sochařství daných uměleckých epoch.	Interpretuje umělecké projevy daných epoch; rozliší a pojmenuje prvky vizuálně obrazného vyjádření v odpovídajících uměleckých obdobích.	Baroko; rokoko; klasicismus; romantismus; realismus.	Vysvětlí principy uměleckých směrů od symbolismu po současné tendence ve výtvarném umění.
Lidské vztahy		Spolupracuje ve skupině při vytváření kinetických objektů, land-artu a happeningové akce v ulici nebo v prostorách školy. Připraví ve skupině tvořivý výstup, do něhož zapojí spolužáky a přivede je k pochopení principů daného směru.		
Etnický původ				Vysvětlí principy uměleckých směrů od symbolismu po současné tendence ve výtvarném umění.
Multikulturalita				Vysvětlí principy uměleckých směrů od symbolismu po současné tendence ve výtvarném umění.
Základní podmínky života	Prvky vizuálně obrazného vyjádření: abstraktní, konkrétní, stylizované, realistické, naturalistické.	Interpretuje umělecké projevy daných epoch; rozliší a pojmenuje prvky vizuálně obrazného vyjádření v odpovídajících uměleckých obdobích; využívá tvořivě základní	Rozliší a pojmenuje širokou škálu prvků vizuálně obrazného vyjádření; využívá různých vlastností těchto prvků a kombinuje je v kompozicích plošných i prostorových;	Zpracuje autorský cyklus na téma živly.

	prima	sekunda	tercie	kvarta
		škálu vyjadřovacích prostředků kresebných, malířských a grafických technik; uplatní prvky, osvojené při analýze uměleckých děl pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů a představ.	interpretuje vizuálně obrazná vyjádření děl dané epochy.	
Vztah člověka k prostředí	Prvky vizuálně obrazného vyjádření: abstraktní, konkrétní, stylizované, realistické, naturalistické.	Vysvětlí výsledky vlastní tvorby; kombinuje vizuálně obrazné vyjádření s textem; kombinuje jednotlivé typy vizuálně obrazného vyjádření.	Typy vizuálně obrazného vyjádření: kresba, malba, reliéf, volná socha, objekt, skulptura, plastika, koláž, frotáž, linoryt, ilustrace, práce v pléneru (kombinování jednotlivých typů); fotografie, video, elektronické zpracování obrazu.	Zpracuje autorský cyklus na téma živly. Vytvoří výtvarnou stylizaci, barevnou expresi, zobrazení 3D prostoru v lineární perspektivě.
tvorba mediálního sdělení			Multimédia - tvorba projektů, práce v realizačním týmu - utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového	
Občanská společnost a škola				Spolupracuje ve skupině při vytváření kinetických objektů, land-artu a happeningové akce v ulici nebo v prostorách školy. Připraví ve skupině tvořivý výstup, do něhož zapojí spolužáky a přivede je k pochopení principů daného směru.

5.14.6 Učivo/výstupy

Výtvarná výchova	prima
Učivo	ŠVP výstupy
Dějiny umění	rozliší a pojmenuje prvky architektury, malířství a sochařství daných uměleckých epoch
pravěk	
Mezopotámie	uplatní tyto prvky pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů a představ
Egypt	
	uspořádá tyto prvky a objekty do celků v ploše i v prostoru
Mykény, Kréta	
	podílí se na interpretaci uměleckých děl
antické Řecko a Řím	
	vysvětlí výsledky vlastní tvorby
Prvky vizuálně obrazného vyjádření	
linie, plocha, tvar, objem	využívá základní škálu vyjadřovacích prostředků kresebných, malířských a grafických technik
barvy základní, podvojně, studené, teplé	
světlo, stín	vytváří vizuálně obrazná vyjádření podle skutečnosti (zátiší, lidská postava)
abstraktní, konkrétní, stylizované, realistické, naturalistické	vytváří vlastní kreace podle fantazie a vlastních zkušeností
uspořádání jednotlivých prvků v ploše a v prostoru, vztahy mezi těmito prvky	vyrábí jednoduché dekorativní předměty
vyjádření pohybu	konstruuje jednoduché prostorové objekty
Typy vizuálně obrazného vyjádření	rozlišuje barvy základní, podvojně, studené, teplé
kresba, malba, reliéf, volná socha, objekt, koláž, frotáž, linoryt, ilustrace, práce v plenéru	rozlišuje a aktivně využívá pojmy abstraktní, konkrétní, stylizované
Digitální aktivity (zařazovány průběžně)	Zpracuje portfolio vlastního tvůrčího pokroku, nebo foto deník, doplněný textem. Získává data, informace a obsah z digitálních zdrojů. Pracuje s online aplikací. Pracuje s fotografií. Vytváří jednoduchou animaci. Dle svých potřeb pracuje s konkrétním zařízením (mobilní telefon, fotoaparát, tiskárna, kopírka apod.) Sdílí práce a spolupracuje prostřednictvím digitálních technologií.

Výtvarná výchova	sekunda
Učivo	ŠVP výstupy
Dějiny umění	
románský sloh	
gotika	
renesance	
zaalpská renesance	
manýrismus	interpretuje umělecké projevy daných epoch

Prvky vizuálně obrazného vyjádření linie, plocha, tvar, objem barevný kontrast světlo, stín kompozice – uspořádání jednotlivých prvků v ploše a v prostoru, vztahy mezi těmito prvky portrét, autoportrét perspektiva lineární, barevná Typy vizuálně obrazného vyjádření kresba, malba, reliéf, volná socha, objekt, koláž, frotáž, linoryt, ilustrace, práce v plénu	rozliší a pojmenuje prvky vizuálně obrazného vyjádření v odpovídajících uměleckých obdobích
	využívá tvořivě základní škálu vyjadřovacích prostředků kresebných, malířských a grafických technik
	uplatní prvky, osvojené při analýze uměleckých děl pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů a představ
	uspořádá tyto prvky a objekty do celků v ploše i v prostoru
	vysvětlí výsledky vlastní tvorby
	vytváří vizuálně obrazná vyjádření podle skutečnosti (člověk, perspektiva) i podle fantazie
	vytváří jednoduché dekorativní předměty
	vytváří složitější prostorové objekty
	využívá pochopení účinku barevných kvalit ve vlastní tvorbě
	kombinuje vizuálně obrazné vyjádření s textem
Digitální aktivity (zařazovány průběžně)	kombinuje jednotlivé typy vizuálně obrazného vyjádření
	Zpracuje portfolio vlastního tvůrčího pokroku, nebo foto deník, doplněný textem. Získává data, informace a obsah z digitálních zdrojů. Pracuje s online aplikací. Pracuje s fotografií. Vytváří jednoduchou animaci. Dle svých potřeb pracuje s konkrétním zařízením (mobilní telefon, fotoaparát, tiskárna, kopírka apod.) Sdílí práce a spolupracuje prostřednictvím digitálních technologií.

Výtvarná výchova	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
Dějiny umění baroko rokoko klasicismus romantismus realismus Prvky vizuálně obrazného vyjádření linie, plocha, tvar, objem barevný a světelný kontrast světlo, stín kompozice – uspořádání jednotlivých prvků v ploše a v prostoru, vztahy mezi těmito prvky statické a dynamické uspořádání prvků estetické vnímání prostoru perspektiva lineární, barevná	rozliší a pojmenuje širokou škálu prvků vizuálně obrazného vyjádření využívá různých vlastností těchto prvků a kombinuje je v kompozicích plošných i prostorových interpretuje vizuálně obrazná vyjádření děl dané epochy vysvětlí výsledky vlastní tvorby, obhájí asertivně svůj výtvarný projev využívá širokou škálu vyjadřovacích prostředků kresebných, malířských a grafických technik pro složitější zachycení skutečnosti

Typy vizuálně obrazného vyjádření kresba, malba, reliéf, volná socha, objekt, socha, plastika, koláž, frotáž, linoryt, ilustrace, práce v plenéru (kombinování jednotlivých typů) fotografie, video, elektronické zpracování obrazu Digitální aktivity (zařazovány průběžně)	vytváří vizuálně obrazná vyjádření podle skutečnosti (portrét, lidská postava, prostor, krajina)
	uspořádá různé prvky vizuálně obrazného vyjádření do různých kompozic podle fantazie
	rozlišuje pojmy iluze, deformace, realismus
	využívá jednoduchých programů počítačové grafiky, fotografii
	Zpracuje portfolio vlastního tvůrčího pokroku, nebo foto deník, doplněný textem. Získává data, informace a obsah z digitálních zdrojů. Pracuje s online aplikací. Pracuje s grafickým programem. Pracuje s fotografií. Vytváří jednoduchou animaci. Pracuje s videem. Dle svých potřeb pracuje s konkrétním zařízením (mobilní telefon, fotoaparát, tiskárna, kopírka apod.) Kombinuje/upravuje vlastní výtvarný produkt s produktem digitálním. Sdílí práce a spolupracuje prostřednictvím digitálních technologií.

Výtvarná výchova	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
Symbolismus, secese ex libris obal knihy Architektura konce 19. a poč. 20. stol. kresba interiéru kresba v plenéru Expresionismus, fauvismus portrét v malbě Kubismus, futurismus svět techniky, pohyb – tisk Surrealismus, dadaismus ilustrace k básni	vysvětlí principy uměleckých směrů od symbolismu po současné tendence ve výtvarném umění projeví tvořivost v osobitém ztvárnění zadaných úkolů vytvoří výtvarnou stylizaci, barevnou expresi, zobrazení 3D prostoru v lineární perspektivě s spolupracuje ve skupině při vytváření kinetických objektů, land-artu a happeningové akce v ulici nebo v prostorách školy zpracuje autorský cyklus na téma živly prokáže estetické cítění při tvořivé úpravě fotografie připraví ve skupině tvořivý výstup, do něhož zapojí spolužáky a přivede je k pochopení principů daného směru
koláž Abstraktní umění malba v lyrické nebo geometrické abstrakci Poválečné umění Současné tendence ve výtvarném umění kinetické objekty land – art fotografie – živly happening	

Digitální aktivity (zařazovány průběžně)	Zpracuje portfolio vlastního tvůrčího pokroku, nebo foto deník, doplněný textem. Získává data, informace a obsah z digitálních zdrojů. Pracuje s online aplikací. Pracuje s grafickým programem. Pracuje s prezentací. Pracuje s fotografií. Vytváří jednoduchou animaci. Dle svých potřeb pracuje s konkrétním zařízením (mobilní telefon, fotoaparát, tiskárna, kopírka apod.) Sdílí práce a spolupracuje prostřednictvím digitálních technologií.
---	---

5.15 Hudební výchova

Počet vyučovacích hodin za týden								Celkem
prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva	
2	1	1	1	0	0	0	0	5
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný					

5.15.1 Charakteristika předmětu

Název předmětu	Hudební výchova
Oblast	Umění a kultura
Charakteristika předmětu	Vyučovací předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Vzdělávací cíle předmětu Hudební výchova vycházejí z tradiční české hudebnosti, kterou kompetentním způsobem rozvíjíme v kontextu současného evropského kulturního prostoru. Předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje přirozenou potřebu setkávání s hudbou, obohacuje estetické vnímání a prožívání světa. V souladu s přirozeným fyziologickým, emocionálním a rozumovým rozvojem žáků směřuje zvláště k tomu, aby žáci kultivovali svůj vkus a rozvíjeli své hudební schopnosti, cítění a tvořivost. Při výuce klademe důraz na upevňování a prohlubování hudebních schopností, pěvecké techniky, schopností sluchové analýzy, základní orientace v rytmicko-melodických strukturách, vnímání souvislostí a přesahů mezi jednotlivými uměleckými obory a diferencované vnímání hudebních a mimohudebních obsahů v proudu znějící hudby. Hodiny hudební výchovy se vyučují ve specializované učebně HV, disponující příslušnou audiovizuální technikou a koncertním klavírem. Je možné rovněž využít multimediální učebnu. Nedílnou součástí výchovných a vzdělávacích strategií, které se realizují v rámci předmětu hudební kultury, jsou i mimoškolní akce: koncerty, exkurze (dle aktuální nabídky). Hudební výchova se vyučuje od primy do kvarty. Hodinové týdenní dotace: prima – 2 hodiny, sekunda – 1 hodina, tercie – 1 hodina, kvarta – 1 hodina. Na povinné hodiny navazuje v tercií/sekundě jednohodinový volitelný předmět Výchova k hudebnosti, kde je poskytnut prostor nadstandardní látce, prohloubení a rozšíření dosud probrané látky a k dalšímu rozvíjení hudebnosti. V předmětu se realizují průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Mediální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

5.15.2 Klíčové kompetence rozvíjené v předmětu

	Žák...
Kompetence k řešení problémů:	- snaží se rozpoznat problém a hledá nejvhodnější způsob řešení, - na základě individuální hudební vyspělosti postihuje z hudebního proudu znějící skladby významné sémantické prvky a slovně je charakterizuje,

	• samostatně a kriticky přemýšlí, pokouší se objektivně hodnotit konkrétní dílo, svůj výkon či výkony ostatních.
Kompetence komunikativní:	• chápe hudbu jako řeč svého druhu, své sdělení je schopen (vzhledem k svému věku a zkušenostem) vyjádřit prostřednictvím hudebně výrazových prostředků na jednoduchých nástrojích, hrou na tělo, pohybem, • při práci ve skupině dokáže vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých.
Kompetence sociální a personální:	• efektivně spolupracuje, respektuje názory jiných, • učí se objektivně zhodnotit svou práci i práci ostatních, • učí se respektovat pravidla při práci v týmu a svou pracovní činností pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce.
Kompetence občanská:	• vytváří si pozitivní vztah k naší kulturní tradici, chrání ji a oceňuje, • kriticky přemýšlí nad obsahy hudebních děl, • dle svých možností se aktivně zapojuje do kulturního dění.
Kompetence pracovní:	• dle svých dispozic aktivně přistupuje k provozování i přijímání hudby a umění vůbec, • podle svých možností zvládá hru na hudební nástroje, stará se o jejich údržbu, • dodržuje dohodnutou kvalitu práce, postupy, termíny.
Kompetence k učení:	• usiluje o co nejlepší hudební přednes ve vztahu ke svým individuálním možnostem a stanovuje si cíle pro své sebezdokonalení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení, • s pomocí učitele vyhledává, shromažďuje, třídí a porovnává informace týkající se hudebních děl a chápe je v jejich historickém a společenském kontextu.
Kompetence digitální:	• zapojuje se do společnosti prostřednictvím různých digitálních médií. využívá digitálních vzdělávacích prostředí. Dle svých potřeb vytváří portfolia digitálních zdrojů. • seznamuje se s problematikou ochrany autorských práv a dodržování právních norem a dodržuje je. • uplatňuje etické, ohleduplné a respektující chování v digitálním prostředí • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem. • využívání základy počítačové grafiky (práce s obrázky). • vyhledává potřebné informace z doporučených zdrojů a posuzuje jejich věrohodnost. • dle svých potřeb ukládání a zpracovávání informací. • sdílí data, informace a obsah s vybranými lidmi.

5.15.3 Metody a formy

- Hlasová výchova
- Intonace
- Návěky písni
- Dramatizace
- Vizualizace
- Didaktické hry
- Skupinová a kooperativní výuka

5.15.4 Mezipředmětové vztahy

V ročníku	ŠVP výstup	Závislost	Předmět -> Ročník -> ŠVP výstup
prima	zahraje jednoduchou píseň na flétnu	-->	Český jazyk a literatura -> sekunda -> • rozliší motiv a téma
sekunda	seznámí se s vybranými skladateli	-->	Český jazyk a literatura -> tercie -> • aplikuje vědomosti o literárních žánrech na jejich formální výstavbu
tercie	orientuje se v proudu znějící hudby	-->	Český jazyk a literatura -> tercie -> • uvádí souvislosti mezi formou a obsahem literárního díla
kvarta	orientuje se ve vývoji nonartificiální hudby od počátku 20. století do 60. let 20. století	-->	Český jazyk a literatura -> kvarta -> • porozumí hlavnímu ideovému záměru díla

5.15.5 Průřezová témata

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Poznávání a rozvoj osobnosti	Hudebně pohybové činnosti a Instrumentální činnosti - receptivní výchova	Hudebně pohybové činnosti a Instrumentální činnosti - receptivní výchova	Hudebně pohybové činnosti a Instrumentální činnosti - receptivní výchova	Hudebně pohybové činnosti a Instrumentální činnosti - receptivní výchova
Sebepoznání a sebepojetí	Hudebně pohybové činnosti a Instrumentální činnosti - hra na flétnu, interpretace písně	Hudebně pohybové činnosti a Instrumentální činnosti - hra na flétnu, interpretace písně	Hudebně pohybové činnosti a Instrumentální činnosti - hra na flétnu, interpretace písně	Hudebně pohybové činnosti a Instrumentální činnosti - hra na flétnu, interpretace písně
Seberegulace a sebeorganizace	Hudebně pohybové činnosti a Instrumentální činnosti - vyjádření pocitů	Hudebně pohybové činnosti a Instrumentální činnosti - vyjádření pocitů	Hudebně pohybové činnosti a Instrumentální činnosti - vyjádření pocitů	Hudebně pohybové činnosti a Instrumentální činnosti - vyjádření pocitů
Mezilidské vztahy	Vokální činnosti - působení na etické aspekty	Vokální činnosti - působení na etické aspekty	Vokální činnosti - působení na etické aspekty	Vokální činnosti - působení na etické aspekty
Komunikace	Vokální činnost - vyjadřování ke skladbám, možnost vlastního výběru písně	Vokální činnost - vyjadřování ke skladbám, možnost vlastního výběru písně	Vokální činnost - vyjadřování ke skladbám, možnost vlastního výběru písně	Vokální činnost - vyjadřování ke skladbám, možnost vlastního výběru písně
Kooperace a kompetice	Vokální činnost - začlenění skupinové práce	Vokální činnost - začlenění skupinové práce	Vokální činnost - začlenění skupinové práce	Vokální činnost - začlenění skupinové práce
Kreativita	Hudebně pohybové činnosti a Instrumentální činnosti - vlastní interpretace skladby a písní	Hudebně pohybové činnosti a Instrumentální činnosti - vlastní interpretace skladby a písní	Hudebně pohybové činnosti a Instrumentální činnosti - vlastní interpretace skladby a písní	Hudebně pohybové činnosti a Instrumentální činnosti - vlastní interpretace skladby a písní

5.15.6 Učivo/výstupy

Hudební výchova	prima
Učivo	ŠVP výstupy
Vokální činnosti získávání pěveckých dovedností (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu, intonace, vokální improvizace (ozvěna, otázka–odpověď), záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, rytmické hodnoty not a pomlk, notový zápis jako opora při realizaci písně, rytmizace a melodizace – akcentace těžké doby, rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů	využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách (zpěv, hra na zobcovou flétnu) uplatňuje při zpěvu a hře na zobcovou flétnu získané dovednosti a návyky
	zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně zvukový (vizuální) záznam uloží na vhodné úložiště, sdílí jej se spolužáky v týmu
Instrumentální činnosti hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku	
Hudebně pohybové činnosti taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý a třídobý takt, jednoduché tance, pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby,	zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě
Poslechové činnosti kvality tónu – délka, síla, barva, výška, hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, dynamika, barva, kontrast (melodie vzestupná a sestupná), hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková), vybrané hudební žánry a formy.	orientuje se v proudu znějící hudby vyhledává informace pomocí IT technologií

Hudební výchova	sekunda
Učivo	ŠVP výstupy
Vokální činnosti správné nasazení a tvorba tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, jednohlasý x vícehlasý zpěv, durová x mollová tonalita, notový zápis jako opora při realizaci písně, rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti),	využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách (zpěv, hra na zobcovou flétnu) uplatňuje získané dovednosti a návyky při zpěvu i mluvním projevu v běžném životě zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase a jednoduchém vícehlase zaznamenává, snímá a přenáší hudbu prostřednictvím digitálních technologií užívá digitální aplikace a dostupné programy
Instrumentální činnosti hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček (zobcová flétna, Orffovy nástroje), rytmizace a melodizace – akcentace těžké doby, čtení a zápis jednoduchého rytmicko-melodického notového zápisu (orientace v partituře),	reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé hudební motivy či témata, vytváří jednoduché doprovody
Hudebně pohybové činnosti pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby	pozná dle rytmu vybrané tance, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě
Poslechové činnosti interpretace hudby pomocí hudebně výrazových prostředků (rytmus, melodie, barva, kontrast, gradace, tempo) hudební obsah x hudební forma lidský hlas x hudební nástroj vybrané hudební žánry a jejich charakteristika	orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku vyrobí hudebně propagační materiál prostřednictvím IT technologií potřebné informace získá z různých digitálních zdrojů, rozpozná jejich hodnověrnost respektuje citační normu

Hudební výchova	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
Vokální činnosti rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, deklamace, intonace – durová x mollová tonalita (vztahy mezi tóny – souzvuk, akord),	využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách (pěvecké aktivity, hra na flétnu) uplatňuje získané dovednosti a návyky při zpěvu i mluvním projevu v běžném životě zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase

Hudební výchova	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti),	vytváří jednoduché hudební miniatury prostřednictvím volně dostupného hudebního online programu
Instrumentální činnosti hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček (hra na zobcovou flétnu, Orffovy nástroje), notový záznam – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku, hra z partitury	reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé hudební motivy či témata, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
Hudebně pohybové činnosti pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby	zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě
Poslechové činnosti různá stylová období na vybraných skladbách typických představitelů, hudební dílo a jeho autor–hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi.	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období rozpozná některé z tanců různých stylových období vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění (i prostřednictvím IT technologií) uplatňuje zásady pro zpracování počítačové prezentace

Hudební výchova	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
Vokální činnosti pěvecký a mluvní projev, správná deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách, diatonické postupy v durových a mollových tóninách, hudební rytmus–využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu, notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby, rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti, reflexe vokálního projevu–vlastní vokální projev a vokální projev ostatních,	využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách uplatňuje získané dovednosti a návyky při zpěvu i mluvním projevu v běžném životě zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase upravuje jednoduchý zvukový záznam
Instrumentální činnosti	

Hudební výchova	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
hra na hudební nástroje, hra a tvorba doprovodů s využitím fléten a nástrojů Orffova instrumentáře, vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické,	reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé hudební motivy či témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
Hudebně pohybové činnosti pohybový doprovod znějící hudby – taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění, pohybové vyjádření hudby v návaznosti na obsah hud. díla,	pozná dle rytmu vybrané tance, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě
Poslechové činnosti analýza hudební skladby, módnost a modernost, epigonství, kýč, hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům, vytváření vlastních soudů a preferencí.	vysvětlí odlišnosti mezi hudbou artificální a nonartificální zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění uplatňuje zásady pro zpracování počítačové prezentace autorsko-právní problematika ve vztahu k vyhledávání, získávání a sdílení digitálního obsahu na internetu

5.16 Tělesná výchova

Počet vyučovacích hodin za týden								
	prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva
	2	2	2	2,5	0	0	0	0
	Povinný	Povinný	Povinný	Povinný				

5.16.1 Charakteristika předmětu

Název předmětu	Tělesná výchova
Oblast	Člověk a zdraví
Charakteristika předmětu	Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází z obsahu vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Zahrnuje obsah oboru Tělesná výchova a integruje některé tematické okruhy vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví zařazujeme do předmětu Tělesná výchova témata: Zdravý způsob života a péče o zdraví – tělesná a duševní hygiena, režim dne, ochrana před úrazy Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence – bezpečné chování, dodržování pravidel bezpečnosti Hodnota a podpora zdraví – podpora zdraví a její formy Osobnostní a sociální rozvoj – sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace činností a chování, psychohygiena, mezilidské vztahy a komunikace, morální rozvoj Vztahy mezi lidmi a formy soužití – vztahy ve dvojici, vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity Tato témata prolínají celým učivem a jsou úzce propojená s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Předmět Tělesná výchova je dle inovovaného ŠVP vyučován v primě a tercii s časovou dotací 2 hodiny týdně, v sekundě 2,5 hodiny týdně (navýšení o 0,5 hodiny z důvodu integrace Výchovy ke zdraví) a v kvartě 3 hodiny týdně (navýšení o 1 hodinu z důvodu integrace Výchovy ke zdraví). Gymnázium nemá speciální sportovní zaměření. Tělesná výchova je natolik specifickým předmětem, že vyučující tělesné výchovy musí pro žáky primy až kvarty přizpůsobit učivo i výstupy jejich výkonnosti. Z toho důvodu jsme se rozhodli pro rozdělení žáků na mladší a starší žactvo: mladší žactvo – prima a sekunda, starší žactvo – tercie a kvarta. Vycházeli jsme z kategorizace, která se používá ve školních sportovních soutěžích. Pro výuku je každá třída rozdělena na dvě skupiny podle pohlaví. Ve skupině je počet žáků v rozmezí cca 12 – 21. Výuka probíhá současně ve dvou skupinách, avšak každá skupina je na jiném stanovišti. Vzhledem k tomu, že nemáme dostatečné množství vlastních sportovišť, využíváme podle možností sportovní zařízení, která se nachází v blízkosti naší školy. Máme propracovaný pravidelný systém střídání jednotlivých stanovišť v měsíčních cyklech, který však může být operativně upraven v případě hromadných akcí (výjezdy na hory, exkurze, projekty, reciproční akce apod.). Náplní výuky je kromě tradičních sportů jako sportovní gymnastika, atletika, míčové a pohybové hry také plavání, bruslení a pátkové hry. Pro pravidelnou výuku využíváme následující sportovní zařízení: tělocvična Gymnázia Děčín (v areálu školy) tělocvična TJ Sokol Děčín (2 minuty chůze od školy) venkovní sportovní areál v objektu ZŠ Dr. M. Tyrše (5 min. chůze od

	školy) plavecký areál vnitřní i venkovní (8-10 min. chůze od školy) zimní stadion (8-10 min. chůze od školy) Venkovní sportovní areál využíváme především v teplejších měsících v počátku a závěru školního roku. Ostatní sportoviště využíváme průběžně po celý školní rok. K tomu všemu velmi napomáhá výhodná strategická poloha naší školy v centru města – optimální dostupnost, minimální časové ztráty. Teoretické hodiny Výchovy ke zdraví mohou probíhat i v učebnách. Studenti primy mají do výuky zařazen plavecký výcvik formou blokové výuky – 10 týdnů pod vedením odborných instruktorů v prostorách plaveckého areálu. Pro studenty sekundy zařazujeme nepovinný týdenní lyžařský kurz (sjezdové lyžování i běžecký výcvik), který pořádáme v lyžařském středisku Zettersfeld v Rakousku. Předmět je zaměřen na: - poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty - regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole - rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu - rozpoznávání základních situací ohrožující tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit Jako součást vzdělávacího obsahu realizujeme ve výuce tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Environmentální výchova.
--	--

5.16.2 Klíčové kompetence rozvíjené v předmětu

	Žák...
Kompetence k řešení problémů:	• efektivně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce. • dle svých schopností aktivně přispívá (tematicky, obsahově) k náplni hodin TV. • s ohledem na potřeby týmu je schopen vybírat jeho členy. • při činnostech v hodinách předvídá možné následky svého jednání a dle toho své jednání upravuje.
Kompetence komunikativní:	• v hodinách se vyjadřuje kulturně. • rozumí pravidlům „fair play“ a snaží se je dodržovat.
Kompetence sociální a personální:	• adekvátně reaguje v situacích vyžadujících sebekontrolu a sebeovládání. • rozpozná pohybové aktivity, které kompenzují jeho psychické zatížení. • dle předem stanovených kritérií je schopen adekvátně hodnotit výkon svůj, nebo svých spolužáků.
Kompetence občanská:	• chová se kamarádsky a neodmítne pomoc, pokud o ni požádán. • dodržuje pravidla chování. • dle svého věku je schopen adekvátně reagovat v krizových nebo zdraví a život ohrožujících situacích. • ovládá základy techniky první pomoci. • v rámci činností se snaží o pohybové sebezdokonalování. • provádí činnosti tak, aby sebe a spolužáky nevystavoval zdraví ohrožujícím situacím. • dle svých zájmů projevuje pozitivní vztah k pohybu.

Kompetence pracovní:	• po skončení aktivity uklidí pracovní místo. • záměrně nepoškozuje vybavení a pomůcky.
Kompetence k učení:	• na základě kritérií stanovených učitelem je schopen posoudit svou vlastní pohybovou a fyzickou výkonnost. • umí vyhledat informace související se zdravím a pohybem z různých zdrojů (knihy, časopisy, televize, internet). • adekvátně reaguje na kritiku, hodnocení a dobře míněné rady. A upravuje dle nich své chování.
Kompetence digitální:	• vyhledává potřebné informace z doporučených zdrojů a posuzuje jejich věrohodnost. • dle svých potřeb ukládání a zpracovávání informací. • sdílí data, informace a obsah s vybranými lidmi.

5.16.3 Mezipředmětové vztahy

- Metoda ukázky
- Metoda napodobení (imitace)
- Metoda opakování
- Metoda hry
- Metoda pohybového úkolu
- Metoda pohybového kontrastu
- Metoda pasivního pohybu
- Kruhový trénink
- Diagnostické metody

5.16.4 Mezipředmětové vztahy

V ročníku	ŠVP výstup	Závislost	Předmět -> Ročník -> ŠVP výstup
prima	• dodržuje základní hygienické návyky v rámci TV	-->	Biologie -> tercie -> • zdůvodní nebezpečí úrazů, uvede jejich možné příčiny a následky
	• uvědomí si úroveň svých pohybových schopností a usiluje o jejich zlepšování v průběhu školního roku	-->	Biologie -> kvarta -> • vyjádří rozdíl a vztah mezi dědičností a proměnlivostí
	• zná pravidla sportovních her, dodržuje je a jejich znalost využívá i při rozhodování utkání	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • odlišuje slovní komunikaci a komunikační prostředky
sekunda	• dodržuje základní hygienické návyky v rámci TV	-->	Biologie -> tercie -> • zdůvodní nebezpečí úrazů, uvede jejich možné příčiny a následky
	• uvědomí si úroveň svých pohybových schopností a usiluje o jejich zlepšování v průběhu školního roku	-->	Biologie -> kvarta -> • vyjádří rozdíl a vztah mezi dědičností a proměnlivostí
	• zná pravidla sportovních her, dodržuje je a jejich znalost využívá i při rozhodování utkání	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • odlišuje slovní komunikaci a komunikační prostředky
tercie	• uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, v přírodě a v silničním provozu	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • rozlišuje situace nebezpečné pro psychické a fyzické zdraví (násilí, šikana apod.)
	• dohodne se na spolupráci a taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • prohlubuje schopnost spolupráce a komunikace ve skupině
	• uvědomuje si význam gymnastiky pro zdraví	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • dodržuje zásady tělesné a duševní hygieny
	• provádí osvojené kompenzační a relaxační techniky a využívá je k prevenci jednostranného zatížení a regeneraci organismu	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • dodržuje zásady tělesné a duševní hygieny

	• uvědomuje si souvislost mezi tělesným a duševním zdravím a vyvozuje z nich osobní odpovědnost za vlastní zdraví	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • dodržuje zásady tělesné a duševní hygieny
	• uplatňuje správné držení těla	-->	Biologie -> tercie -> • hodnotí význam správné výživy pro kostru
	• citlivě vnímá důležitou funkci správného dýchání u jednotlivých plaveckých stylů	-->	Biologie -> tercie -> • popíše mechaniku dýchacích pohybů
	• principy a zásady zdravé výživy (pitný režim)	-->	Biologie -> tercie -> • vyjádří, jaký význam mají tělní tekutiny
kvarta	• uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, v přírodě a v silničním provozu	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • rozlišuje situace nebezpečné pro psychické a fyzické zdraví (násilí, šikana apod.)
	• dohodne se na spolupráci a taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • prohlubuje schopnost spolupráce a komunikace ve skupině
	• uvědomuje si význam gymnastiky pro zdraví	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • dodržuje zásady tělesné a duševní hygieny
	• provádí osvojené kompenzační a relaxační techniky a využívá je k prevenci jednostranného zatížení a regeneraci organismu	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • dodržuje zásady tělesné a duševní hygieny
	• uvědomuje si souvislost mezi tělesným a duševním zdravím a vyvozuje z nich osobní odpovědnost za vlastní zdraví	-->	Občanská výchova -> sekunda -> • dodržuje zásady tělesné a duševní hygieny
	• uplatňuje správné držení těla	-->	Biologie -> tercie -> • hodnotí význam správné výživy pro kostru
	• citlivě vnímá důležitou funkci správného dýchání u jednotlivých plaveckých stylů	-->	Biologie -> tercie -> • popíše mechaniku dýchacích pohybů
	• principy a zásady zdravé výživy (pitný režim)	-->	Biologie -> tercie -> • vyjádří, jaký význam mají tělní tekutiny

5.16.5 Průřezová témata

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Rozvoj schopností poznávání	Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení Sjezdové a běžecké lyžování	Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení Sjezdové a běžecké lyžování	Bezpečnost a hygiena cvičení, Tělesná a duševní hygiena, Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Základy první pomoci Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení	Bezpečnost a hygiena cvičení, Tělesná a duševní hygiena, Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Základy první pomoci Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Sebepoznání a sebepojetí	Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení Sjezdové a běžecké lyžování	Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení Sjezdové a běžecké lyžování	Bezpečnost a hygiena cvičení, Tělesná a duševní hygiena, Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Základy první pomoci Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení	Bezpečnost a hygiena cvičení, Tělesná a duševní hygiena, Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Základy první pomoci Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení
Seberegulace a sebeorganizace	Bezpečnost a hygiena cvičení Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení Sjezdové a běžecké lyžování	Bezpečnost a hygiena cvičení Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení Sjezdové a běžecké lyžování	Bezpečnost a hygiena cvičení, Tělesná a duševní hygiena, Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Základy první pomoci Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení	Bezpečnost a hygiena cvičení, Tělesná a duševní hygiena, Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Základy první pomoci Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení
Psychohygiena	Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení Sjezdové a běžecké lyžování	Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení Sjezdové a běžecké lyžování	Bezpečnost a hygiena cvičení, Tělesná a duševní hygiena, Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Základy první pomoci Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení	Bezpečnost a hygiena cvičení, Tělesná a duševní hygiena, Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Základy první pomoci Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Poznávání lidí	Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení Sjezdové a běžecké lyžování	Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení Sjezdové a běžecké lyžování	Bezpečnost a hygiena cvičení, Tělesná a duševní hygiena, Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Základy první pomoci Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení	Bezpečnost a hygiena cvičení, Tělesná a duševní hygiena, Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Základy první pomoci Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení
Mezilidské vztahy	Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení Sjezdové a běžecké lyžování	Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení Sjezdové a běžecké lyžování	Bezpečnost a hygiena cvičení, Tělesná a duševní hygiena, Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Základy první pomoci Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení	Bezpečnost a hygiena cvičení, Tělesná a duševní hygiena, Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Základy první pomoci Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení
Komunikace	Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení Sjezdové a běžecké lyžování	Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení Sjezdové a běžecké lyžování	Bezpečnost a hygiena cvičení, Tělesná a duševní hygiena, Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Základy první pomoci Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení	Bezpečnost a hygiena cvičení, Tělesná a duševní hygiena, Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Základy první pomoci Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Kooperace a kompetice	Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika	Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika	Bezpečnost a hygiena cvičení, Tělesná a duševní hygiena, Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Základy první pomoci Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení	Bezpečnost a hygiena cvičení, Tělesná a duševní hygiena, Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Základy první pomoci Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Bezpečnost a hygiena cvičení Atletika	Bezpečnost a hygiena cvičení Atletika	Bezpečnost a hygiena cvičení, Tělesná a duševní hygiena, Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Základy první pomoci Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení	Bezpečnost a hygiena cvičení, Tělesná a duševní hygiena, Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Základy první pomoci Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení
Kreativita	Pálkovací hry – softball, brännball	Pálkovací hry – softball, brännball	Bezpečnost a hygiena cvičení, Tělesná a duševní hygiena, Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Základy první pomoci Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení	Bezpečnost a hygiena cvičení, Tělesná a duševní hygiena, Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Základy první pomoci Atletika Pálkovací hry – softball, brännball Sportovní hry Gymnastika Plavání Bruslení
Hodnoty, postoje a praktická etika	Sportovní hry Gymnastika	Sportovní hry Gymnastika		
Etnický původ				
Multikulturalita			Atletika - rovnost všech národů, fair play souboj při pořádání OH	Atletika - rovnost všech národů, fair play souboj při pořádání OH

	prima	sekunda	tercie	kvarta
Vztah člověka k prostředí	Sjezdové a běžecké lyžování - zásady pohybu na lyžích v přírodě, dopady masivní turistiky na přírodu	Sjezdové a běžecké lyžování - zásady pohybu na lyžích v přírodě, dopady masivní turistiky na přírodu		

5.16.6 Učivo/výstupy

Tělesná výchova	prima
Učivo	ŠVP výstupy
Bezpečnost a hygiena cvičení	Chová ukázněně při TV i sportu, předvídá nebezpečí úrazu a přizpůsobí mu svou činnost uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, v přírodě a v silničním provozu poskytne první pomoc při drobnějších poraněních dodržuje základní hygienické návyky v rámci TV seznámí se se strukturou vyučovací hodiny
Zjišťování vstupní úrovně pohybových schopností	uvědomí si úroveň svých pohybových schopností a usiluje o jejich zlepšování v průběhu školního roku
Atletika atletická abeceda, technika běhu, běh přes improvizované překážky rychlý běh – běh na 60 m z nízkého startu vytrvalý běh na dráze a v terénu (fartlek) - běh na 500–1 500m	uvědomuje si význam rozcvičení pro zahřátí a uvolnění svalů před sportovním výkonem zvládá polovysoký a nízký start z bloku podle svých předpokladů zlepšuje úroveň výkonů v běžecké rychlosti a
skok daleký hod kriketovým míčkem	vytrvalosti zvládá taktiku rychlého i vytrvalého běhu na dráze i v terénu podle svých předpokladů zvládá techniku hodu míčkem z rozběhu podle svých předpokladů zvládá techniku skoků do dálky aplikuje osvojené dovednosti při soutěžích a rekreačních činnostech respektuje a dodržuje základní pravidla atletických disciplín měří sportovní výkony pomocí digitálního přístroje zaznamenává výkony do tabulky sdílí tabulky s ostatními spolužáky pomocí cloudového úložiště, vyhodnocuje data
Pálkovací hry – softball, brännball technika odpalu, nadhozu, chytání, házení, autování taktické prvky	dodržuje pravidla pálkovacích her a jejich znalost využívá i při rozhodování utkání ovládá základní technické prvky a tvořivě je aplikuje ve hře
Sportovní hry pohybové hry s míčem přehazovaná vybíjená	zná pravidla sportovních her, dodržuje je a jejich znalost využívá i při rozhodování utkání ovládá základní technické prvky a tvořivě je aplikuje ve hře, při soutěži i

košíková: manipulační cvičení s míčem, přihrávky, dribling, střelba po dvojaktu, střelba z místa, obranný pohyb florbal: vedení míčku, přihrávka, střelba, útočné a obranné činnosti futsal (sálová kopaná): přihrávky, slalom s míčem, střelba na branku – doplňková činnost	rekreačních činnostech
	zlepšuje podle svých možností individuální techniku jednotlivých herních činností a herní kombinace
	chápe a dodržuje taktiku sportovních her, svůj výkon zapojuje do hry družstva
	dodržuje podmínky fair play – čestného soupeření
	zapojuje se do školních i mimoškolních aktivit
	zorganizuje třídní turnaj (rozpis, tabulka výsledků)
Gymnastika pořadová cvičení kruhový provoz se zaměřením na posílení všech svalových skupin překážková dráha akrobacie: kotouly vpřed a vzad, stoj na lopatkách, sestava s využitím uvedených cviků přeskok přes kozu: roznožka, skrčka, odbočka přes kozu cvičení na nářadí (hrazda): svis stojmo, náskok do vzporu, sešin vpřed, průvlek do závěsu v podkolení, průpravná cvičení na výmyk cvičení s náčiním (švihadla, gymbaly) rytmická gymnastika (cvičení s hudbou – dívky) šplh na laně s přírazem i bez přírazu	uvědomuje si význam gymnastiky pro zdraví
	uplatňuje správné držení těla
	provádí prevenci a korekci jednostranného zatížení
	rozvíjí sílu, obratnost a kloubní pohyblivost jako předpoklad pro jiné sporty
	užívá osvojené názvosloví jednotlivých cviků
	podle svých předpokladů zlepšuje úroveň pohybových schopností i osvojovaných dovedností
	zvládá techniku přeskoku přes kozu a cvičení na hrazdě
	rozvíjí rytmické cítění a koordinaci pohybů
	sleduje prvky pohybové činnosti a výkony (své i spolužáků) a vyhodnocuje je
	vyhledává vhodnou hudbu k dané pohybové aktivitě
Plavání (výcvik formou bloku) hry ve vodě, nácvik dýchání potápění a plavání pod vodou skoky do vody štafetové plavání (prsa, kraul)	uvědomuje si význam plavání pro zdraví a otužování
	dodržuje základní pravidla bezpečnosti a chování ve vodním prostředí
	zlepšuje podle svých možností koordinaci práce nohou a rukou
	citlivě vnímá důležitou funkci správného dýchání u jednotlivých plaveckých stylů
Bruslení (základy) jízda vpřed a vzad, brzdění přešlapování vlevo i vpravo přechod z jízdy vpřed do jízdy vzad a zpět	usiluje v rámci svých možností o zlepšení pohybových schopností i osvojování dovedností
	cíleně zlepšuje koordinaci pohybů a estetický projev
Sjezdové a běžecké lyžování (lyžařský kurz) všeobecná lyžařská průprava (jízda na vleku, lyžařská výstroj a výzbroj, mazání lyží apod.) oblouky: snožné, kročné a carvové, v pluhu běh na lyžích: klasický, bruslení	usiluje v rámci svých možností o zlepšení pohybových schopností i osvojování dovedností
	cíleně zlepšuje koordinaci pohybů
	dodržuje zásady správného pohybu v lyžařských terénech a chrání tak přírodu

Tělesná výchova	sekunda
Učivo	ŠVP výstupy
Bezpečnost a hygiena cvičení	Chová ukázněně při TV i sportu, předvídá nebezpečí úrazu a přizpůsobí mu svou činnost uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, v přírodě a v silničním provozu poskytne první pomoc při drobnějších poraněních dodržuje základní hygienické návyky v rámci TV seznámí se se strukturou vyučovací hodiny
Zjišťování vstupní úrovně pohybových schopností	uvědomí si úroveň svých pohybových schopností a usiluje o jejich zlepšování v průběhu školního roku
Atletika atletická abeceda, technika běhu, běh přes improvizované překážky rychlý běh – běh na 60 m z nízkého startu vytrvalý běh na dráze a v terénu (fartlek) - běh na 500–1 500m	uvědomuje si význam rozcvičení pro zahřátí a uvolnění svalů před sportovním výkonem zvládá polovysoký a nízký start z bloku podle svých předpokladů zlepšuje úroveň výkonů v běžecké rychlosti a
skok daleký hod kriketovým míčkem	vytrvalosti zvládá taktiku rychlého i vytrvalého běhu na dráze i v terénu podle svých předpokladů zvládá techniku hodu míčkem z rozběhu podle svých předpokladů zvládá techniku skoků do dálky aplikuje osvojené dovednosti při soutěžích a rekreačních činnostech respektuje a dodržuje základní pravidla atletických disciplín měří sportovní výkony pomocí digitálního přístroje zaznamenává výkony do tabulky (Word) sdílí tabulky s ostatními žáky ve třídě pomocí cloudového úložiště, vyhodnocuje data
Pálkovací hry – softball, brännball technika odpalu, nadhozu, chytání, házení, autování taktické prvky	dodržuje pravidla pálkovacích her a jejich znalost využívá i při rozhodování utkání ovládá základní technické prvky a tvořivě je aplikuje ve hře
Sportovní hry pohybové hry s míčem přehazovaná vybíjená košíková: manipulační cvičení s míčem, přihrávky, dribling, střelba po dvojtaktu, střelba z místa, obranný pohyb florbal: vedení míčku, přihrávka, střelba, útočné a obranné činnosti futsal (sálová kopaná): přihrávky, slalom s míčem, střelba na branku – doplňková činnost	zná pravidla sportovních her, dodržuje je a jejich znalost využívá i při rozhodování utkání ovládá základní technické prvky a tvořivě je aplikuje ve hře, při soutěži i rekreačních činnostech zlepšuje podle svých možností individuální techniku jednotlivých herních činností a herní kombinace chápe a dodržuje taktiku sportovních her, svůj výkon zapojuje do hry družstva dodržuje podmínky fair play – čestného soupeření zapojuje se do školních i mimoškolních aktivit zorganizuje třídní turnaj (rozpis, tabulka výsledků)

Gymnastika pořadová cvičení kruhový provoz se zaměřením na posílení všech svalových skupin překážková dráha akrobacie: kotouly vpřed a vzad, stoj na lopatkách, sestava s využitím uvedených cviků přeskok přes kozu: roznožka, skrčka, odbočka přes kozu cvičení na nářadí (hrazda): svis stojmo, náskok do vzporu, sešín vpřed, průvlek do závěsu v podkolení, průpravná cvičení na výmyk cvičení s náčiním (švihadla, gymbaly) rytmická gymnastika (cvičení s hudbou – dívky) šplh na laně s přírazem i bez přírazu	uvědomuje si význam gymnastiky pro zdraví
	uplatňuje správné držení těla
	provádí prevenci a korekci jednostranného zatížení
	rozvíjí sílu, obratnost a kloubní pohyblivost jako předpoklad pro jiné sporty
	užívá osvojené názvosloví jednotlivých cviků
	podle svých předpokladů zlepšuje úroveň pohybových schopností i osvojovaných dovedností
	zvládá techniku přeskočení přes kozu a cvičení na hrazdě
	rozvíjí rytmické cítění a koordinaci pohybů
	sleduje prvky pohybové činnosti a výkony (své i spolužáků) a vyhodnocuje je
	vyhledává vhodnou hudbu k dané pohybové aktivitě
Plavání (výcvik formou bloku) hry ve vodě, nácvik dýchání potápění a plavání pod vodou skoky do vody štafetové plavání (prsa, kraul)	uvědomuje si význam plavání pro zdraví a otužování
	dodržuje základní pravidla bezpečnosti a chování ve vodním prostředí
	zlepšuje podle svých možností koordinaci práce nohou a rukou
	citlivě vnímá důležitou funkci správného dýchání u jednotlivých plaveckých stylů
Bruslení (základy) jízda vpřed a vzad, brzdění přešlapování vlevo i vpravo přechod z jízdy vpřed do jízdy vzad a zpět	usiluje v rámci svých možností o zlepšení pohybových schopností i osvojování dovedností
	cíleně zlepšuje koordinaci pohybů a estetický projev
Sjezdové a běžecké lyžování (lyžařský kurz) všeobecná lyžařská průprava (jízda na vleku, lyžařská výstroj a výzbroj, mazání lyží apod.) oblouky: snožné, kročné a carvové, v pluhu běh na lyžích: klasický, bruslení	usiluje v rámci svých možností o zlepšení pohybových schopností i osvojování dovedností
	cíleně zlepšuje koordinaci pohybů
	dodržuje zásady správného pohybu v lyžařských terénech a chrání tak přírodu

Tělesná výchova	tercie
Učivo	ŠVP výstupy
Bezpečnost a hygiena cvičení Tělesná a duševní hygiena	se chová ukázněně při TV i sportu, předvídá nebezpečí úrazu a přizpůsobí mu svou činnost
Průpravná, kompenzační	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, v přírodě a v silničním provozu
a relaxační cvičení	poskytne první pomoc při drobnějších poraněních
Doping, protidrogová prevence, návykové látky	dodržuje základní hygienické návyky v rámci TV
	uvědomuje si souvislost mezi tělesným a duševním zdravím a vyvozuje z nich osobní odpovědnost za vlastní zdraví

	principy a zásady zdravé výživy (pitný režim)
	provádí osvojené kompenzační a relaxační techniky a využívá je k prevenci jednostranného zatížení a regeneraci organismu
	drogy – typy, skupiny, závislost, účinky a následky, doping, drogy a zákon
Základy první pomoci	seznámí se se základy první pomoci a prakticky si je osvojí
	uvědomuje si význam resuscitace a osvojí si některé resuscitační techniky
Zjišťování vstupní úrovně pohybových schopností	uvědomí si úroveň svých pohybových schopností a usiluje o jejich zlepšování v průběhu školního roku
Atletika atletická abeceda, technika běhu rychlý běh – běh na 60 m vytrvalý běh na dráze a v terénu (fartlek): souvislý běh na 800 až 1500 m (dívky) souvislý běh na 1500 m až 3000 m (chlapci) štafetový běh skok do dálky nebo do výšky hod kriketovým míčkem vrh koulí – průpravná cvičení	uvědomuje si význam rozcvičení pro zahřátí a uvolnění svalů před sportovním výkonem
	zvládá polovysoký a nízký start z bloku
	podle svých předpokladů zlepšuje úroveň výkonů v běžecké rychlosti a vytrvalosti
	zvládá taktiku rychlého i vytrvalého běhu na dráze i v terénu a vrhu koulí
	podle svých předpokladů zvládá techniku hodu míčkem z rozběhu
	podle svých předpokladů zvládá techniku skoků do dálky a do výšky s rozběhem
	aplikuje osvojené dovednosti při soutěžích a rekreačních činnostech
	respektuje a dodržuje základní pravidla atletických disciplín
	užívá osvojené názvosloví (povely, signály, gesta, značky apod.) jako cvičenec, rozhodčí i divák
	měří sportovní výkony pomocí digitálního přístroje
	zaznamenává výkony do excelové tabulky
Pálkovací hry – softball, brännball technika odpalu, nadhozu, chytání, házení, autování taktické prvky	zná pravidla pálkovacích her, dodržuje je a jejich znalost využívá i při rozhodování utkání
	ovládá základní technické prvky a tvořivě je aplikuje ve hře
	užívá osvojené názvosloví (povely, signály, gesta, značky apod.) jako cvičenec, rozhodčí i divák
Sportovní hry pohybové hry s míčem přehazovaná vybíjená košíková: manipulační cvičení s míčem přihrávky, dribling, střelba po dvojtaktu střelba z místa útočné a obranné činnosti florbal: vedení míčku, přihrávka, střelba samostatné nájezdy	užívá osvojené názvosloví (povely, signály, gesta, značky apod.) jako cvičenec, rozhodčí i divák
	zná pravidla sportovních her, dodržuje je a jejich znalost využívá i při rozhodování utkání
	ovládá základní technické prvky a tvořivě je aplikuje ve hře, při soutěži i rekreačních činnostech
	zlepšuje podle svých možností individuální techniku jednotlivých herních činností a herní kombinace

útočné a obranné činnosti futsal (sálová kopaná): přihrávky slalom s míčem střelba na branku útočné a obranné činnosti	dohodne se na spolupráci a taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
	ovládá emoce při hře
	pozitivní komunikací při sportovních hrách přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů
	dodržuje podmínky fair play – čestného soupeření
	sleduje prvky pohybové činnosti a výkony (své i spolužáků) a vyhodnocuje je
	spolurozhoduje hry a soutěže
	zapojuje se do školních i mimoškolních aktivit
	zorganizuje třídní turnaj (rozpis, tabulka výsledků)
	sdílí tabulky s ostatními žáky ve třídě pomocí cloudového úložiště, vyhodnocuje data
Gymnastika pořadová cvičení akrobacie: stoj na lopatkách sestava s využitím uvedených cviků přeskok roznožka skrčka odbočka – vše přes kozu cvičení na nářadí (hrazda): svis stojmo náskok do vzporu sešín vpřed průvlek do závěsu v podkolení průpravná cvičení na výmyk cvičení s náčiním (švihadla, gymbaly) rytmická gymnastika (cvičení s hudbou – dívky) šplh na laně	sleduje prvky pohybové činnosti a výkony (své i spolužáků) a vyhodnocuje je
	uvědomuje si význam gymnastiky pro zdraví
	uplatňuje správné držení těla
	provádí prevenci a korekci jednostranného zatížení
	rozvíjí sílu, obratnost a kloubní pohyblivost jako předpoklad pro jiné sporty
	užívá osvojené názvosloví jednotlivých cviků
	podle svých předpokladů zlepšuje úroveň pohybových schopností i osvojovaných dovedností
	zvládá techniku přeskoku přes kozu a cvičení na hrazdě
	rozvíjí rytmické cítění a koordinaci pohybů
	vytvoří krátké instruktážní video, nasdílí ostatním žákům ve třídě
Plavání hry ve vodě, nácvik dýchání potápění a plavání pod vodou startovní skoky do vody štafetové plavání (prsa, kraul)	uvědomuje si význam plavání pro zdraví a otužování
	dodržuje základní pravidla bezpečnosti a chování ve vodním prostředí
	zlepšuje podle svých možností koordinaci práce nohou a rukou
	citlivě vnímá důležitou funkci správného dýchání u jednotlivých plaveckých stylů
Bruslení jízda vpřed a vzad, brzdění přešlapování vlevo i vpravo přechod z jízdy vpřed do jízdy vzad a zpět	usiluje o zlepšení svých pohybových schopností i osvojování dovedností
	omezuje negativní návyky a projevy
	cíleně zlepšuje koordinaci pohybů a estetický projev

Tělesná výchova	kvarta
Učivo	ŠVP výstupy
Bezpečnost a hygiena cvičení Tělesná a duševní hygiena	se chová ukázněně při TV i sportu, předvídá nebezpečí úrazu a přizpůsobí mu svou činnost

Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Doping, protidrogová prevence, návykové látky	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, v přírodě a v silničním provozu
	poskytne první pomoc při drobnějších poraněních
	dodržuje základní hygienické návyky v rámci TV
	uvědomuje si souvislost mezi tělesným a duševním zdravím a vyvozuje z nich osobní odpovědnost za vlastní zdraví
	principy a zásady zdravé výživy (pitný režim)
	provádí osvojené kompenzační a relaxační techniky a využívá je k prevenci jednostranného zatížení a regeneraci organismu
	drogy – typy, skupiny, závislost, účinky a následky, doping, drogy a zákon
Základy první pomoci	seznámí se se základy první pomoci a prakticky si je osvojí
	uvědomuje si význam resuscitace a osvojí si některé resuscitační techniky
Zjišťování vstupní úrovně pohybových schopností	uvědomí si úroveň svých pohybových schopností a usiluje o jejich zlepšování v průběhu školního roku
Atletika atletická abeceda, technika běhu rychlý běh – běh na 60 m vytrvalý běh na dráze a v terénu (fartlek): souvislý běh na 800 až 1500 m (dívky) souvislý běh na 1500 m až 3000 m (chlapci) štafetový běh skok do dálky nebo do výšky hod kriketovým míčkem vrh koulí – průpravná cvičení	uvědomuje si význam rozcvičení pro zahřátí a uvolnění svalů před sportovním výkonem
	zvládá polovysoký a nízký start z bloku
	podle svých předpokladů zlepšuje úroveň výkonů v běžecké rychlosti a vytrvalosti
	zvládá taktiku rychlého i vytrvalého běhu na dráze i v terénu a vrhu koulí
	podle svých předpokladů zvládá techniku hodů míčkem z rozběhu
	podle svých předpokladů zvládá techniku skoků do dálky a do výšky s rozběhem
	aplikuje osvojené dovednosti při soutěžích a rekreačních činnostech
	respektuje a dodržuje základní pravidla atletických disciplín
	užívá osvojené názvosloví (povely, signály, gesta, značky apod.) jako cvičenec, rozhodčí i divák
	měří sportovní výkony pomocí digitálního přístroje
Pálkovací hry – softball, brännball technika odpalu, nadhozu, chytání, házení, autování taktické prvky	zná pravidla pálkovacích her, dodržuje je a jejich znalost využívá i při rozhodování utkání
	ovládá základní technické prvky a tvořivě je aplikuje ve hře
	užívá osvojené názvosloví (povely, signály, gesta, značky apod.) jako cvičenec, rozhodčí i divák
Sportovní hry pohybové hry s míčem přehazovaná vybíjená košíková: manipulační cvičení s míčem přihrávky, dribling, střelba po dvojtaktu	užívá osvojené názvosloví (povely, signály, gesta, značky apod.) jako cvičenec, rozhodčí i divák

střelba z místa	zná pravidla sportovních her, dodržuje je a jejich znalost využívá i při rozhodování utkání
útočné a obranné činnosti florbal:	ovládá základní technické prvky a tvořivě je aplikuje ve hře, při soutěži i rekreačních činnostech
vedení míčku, přihrávka, střelba	zlepšuje podle svých možností individuální techniku jednotlivých herních činností
samostatné nájezdy	a herní kombinace
útočné a obranné činnosti	dohodne se na spolupráci a taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
futsal (sálová kopaná):	ovládá emoce při hře
přihrávky	pozitivní komunikací při sportovních hrách přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů
slalom s míčem střelba na branku	dodržuje podmínky fair play – čestného soupeření
útočné a obranné činnosti	sleduje prvky pohybové činnosti a výkony (své i spolužáků) a vyhodnocuje je
	spolurozhoduje hry a soutěže
	zapojuje se do školních i mimoškolních aktivit
	zorganizuje třídní turnaj (rozpis, tabulka výsledků)
	sdílí tabulky s ostatními žáky ve třídě pomocí cloudového úložiště, vyhodnocuje data
Gymnastika pořadová cvičení akrobacie:	sleduje prvky pohybové činnosti a výkony (své i spolužáků) a vyhodnocuje je
stoj na lopatkách	
sestava s využitím uvedených cviků	
přeskok roznožka skrčka	
odbočka – vše přes kozu	uvědomuje si význam gymnastiky pro zdraví
cvičení na nářadí (hrazda):	uplatňuje správné držení těla
svis stojmo náskok do vzporu sešín vpřed	provádí prevenci a korekci jednostranného zatížení
průvlek do závěsu v podkolení	rozvíjí sílu, obratnost a kloubní pohyblivost jako předpoklad pro jiné sporty
průpravná cvičení na výmyk	užívá osvojené názvosloví jednotlivých cviků
cvičení s náčiním (švihadla, gymbaly)	podle svých předpokladů zlepšuje úroveň pohybových schopností i osvojovaných dovedností
rytmická gymnastika (cvičení s hudbou – dívky)	zvládá techniku přeskoku přes kozu a cvičení na hrazdě
šplh na laně	rozvíjí rytmické citění a koordinaci pohybů
	vytvoří krátké instruktážní video, nasdílí ostatním žákům ve třídě
Plavání	uvědomuje si význam plavání pro zdraví a otužování
hry ve vodě, nácvik dýchání	
potápění a plavání pod vodou	dodržuje základní pravidla bezpečnosti a chování ve vodním prostředí
startovní skoky do vody	zlepšuje podle svých možností koordinaci práce nohou a rukou
štafetové plavání (prsa, kraul)	citlivě vnímá důležitou funkci správného dýchání u jednotlivých plaveckých stylů
Bruslení	usiluje o zlepšení svých pohybových schopností i osvojování dovedností
jízda vpřed a vzad, brzdění	
přešlapování vlevo i vpravo	omezuje negativní návyky a projevy
přechod z jízdy vpřed do jízdy vzad a zpět	cíleně zlepšuje koordinaci pohybů a estetický projev

5.17 Zdravotní tělesná výchova

5.17.1 Charakteristika předmětu

Název předmětu	Tělesná výchova
Oblast	Člověk a zdraví
Charakteristika předmětu	Předmět Zdravotní tělesná výchova vychází z obsahu vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Je určen žákům III., příp. II. zdravotní skupiny s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem jako adekvátní náhrada povinné tělesné výchovy. Tato forma tělesné výchovy přispívá k odstranění nebo zmírnění oslabení žáků a rozvíjí jejich tělesné i duševní schopnosti přiměřenou vyrovnávací pohybovou činností, která je vždy individuálně dávkovaná. Zařazení tohoto předmětu vychází ze situace v moderní společnosti, která v mnohém život usnadňuje, ale paradoxně tím vyvolává už v dětském věku četná zdravotní oslabení, které je nutné napravovat a korigovat. Vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností. Současně předkládá konkrétní způsoby napravování zdravotních oslabení a jejich zařazování do denního režimu žáků.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Předmět Zdravotní tělesná výchova je vyučován v samostatných hodinách s časovou dotací 2 hodiny týdně. Skupina žáků je smíšená (chlapci a dívky) a jsou do ní zařazeni žáci všech ročníků od primy po oktávu (resp. 1.– 4. ročníku SŠ) bez ohledu na charakter jejich oslabení. Ke každému žákovi přistupujeme zcela individuálně podle jeho konkrétního oslabení, takže obsahová náplň hodiny nemusí být pro všechny žáky stejná. V hodinách zdravotní tělesné výchovy se cvičí s menším počtem žáků. Pokud se jejich zdravotní stav časem zlepší, přecházejí ze zdravotní tělesné výchovy do tělesné výchovy a naopak, takže se jejich počet i seznam mění. Hodina ZTV se liší od hodiny TV svou celkovou stavbou. Obvykle nemusí mít část průpravnou, hlavní část je rozdělena na část nácvikovou a kondiční. Závěr hodiny obsahuje kontrolu dosažených výsledků, ukládání domácích úkolů a hygienická poučení. Při výuce zdravotní tělesné výchovy využíváme cvičební podložky, velké a malé gymnastické míče, posilovací gumičky, netradiční a improvizované pomůcky. Pro pravidelnou výuku využíváme následující sportovní zařízení: • tělocvična Gymnázia Děčín (v areálu školy) • plavecký areál vnitřní i venkovní (8-10 min. chůze od školy) V učivu Zdravotní tělesné výchovy jsou rozlišeny tři základní druhy oslabení: Oslabení podpůrně pohybového systému (A) • poruchy funkce svalových skupin • poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení a vybočení páteře do stran • poruchy stavby dolních končetin Oslabení vnitřních orgánů (B) • oslabení oběhového a dýchacího systému • oslabení endokrinního systému • obezita

	• ostatní oslabení vnitřních orgánů Oslabení smyslových a nervových funkcí (C) • oslabení zraku • oslabení sluchu • neuropsychická oslabení
--	--

	Žák...
Kompetence k řešení problémů:	• efektivně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce. • dle svých schopností aktivně přispívá (tematicky, obsahově) k náplni hodin TV. • s ohledem na potřeby týmu je schopen vybírat jeho členy. • při činnostech v hodinách předvídá možné následky svého jednání a dle toho své jednání upravuje.
Kompetence komunikativní:	• v hodinách se vyjadřuje kulturně. • rozumí pravidlům „fair play“ a snaží se je dodržovat.
Kompetence sociální a personální:	• adekvátně reaguje v situacích vyžadujících sebekontrolu a sebeovládání. rozpozná pohybové aktivity, které kompenzují jeho psychické zatížení. • dle předem stanovených kritérií je schopen adekvátně hodnotit výkon svůj, nebo svých spolužáků.
Kompetence občanská:	• chová se kamarádsky a neodmítne pomoc, pokud o ni požádán. • dodržuje pravidla chování. • dle svého věku je schopen adekvátně reagovat v krizových nebo zdraví a život ohrožujících situacích. • ovládá základy techniky první pomoci. • v rámci činností se snaží o pohybové sebezdokonalování. • provádí činnosti tak, aby sebe a spolužáky nevystavoval zdraví ohrožujícím situacím. • dle svých zájmů projevuje pozitivní vztah k pohybu.
Kompetence pracovní:	• po skončení aktivity uklidí pracovní místo. • záměrně nepoškozuje vybavení a pomůcky.
Kompetence k učení:	• na základě kritérií stanovených učitelem je schopen posoudit svou vlastní pohybovou a fyzickou výkonnost. • umí vyhledat informace související se zdravím a pohybem z různých zdrojů (knihy, časopisy, televize, internet). • adekvátně reaguje na kritiku, hodnocení a dobře míněné rady. A upravuje dle nich své chování.
Kompetence digitální:	• vyhledává potřebné informace z doporučených zdrojů a posuzuje jejich věrohodnost. • dle svých potřeb ukládání a zpracovávání informací. • sdílí data, informace a obsah s vybranými lidmi.

5.17.2 Učivo/výstupy

Tělesná výchova	prima
Učivo	ŠVP výstupy
- oslabení vnitřních orgánů	- snaží se pravidelně využívat speciálních cvičení dle svého oslabení, zvládat jejich techniku a optimální počet proveden podle pokynů
oslabení oběhového a dýchacího systému	- zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení

oslabení endokrinního systému	- uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení
obezita	- aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení
oslabení vnitřních orgánů	
cvičení zaměřená na vyrovnávání svalové	
nerovnováhy, rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů	
zlepšení hrudního a bráničního dýchání při větší tělesné zátěži	
koordinaci srdečního, dýchacího a pohybového rytmu	
rovnovážná a koordinační cvičení	
- oslabení smyslových a nervových funkcí	
oslabení zraku	
oslabení sluchu	
neuropsychická onemocnění	
- cvičení zaměřená na vyrovnání svalové nerovnováhy	
vyrovnávání funkční adaptability pohybového, srdečně-cévního a	
dýchacího systému	
rozvíjení pohybové a prostorové koordinace, rovnovážných	
postojů, sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu,	
orientaci v prostoru,	
zrakovou lokalizaci; u neuropsychických onemocnění zvažovat omezení	

5.18 Povinně volitelný předmět

5.18.1 Užitá tvorba pro radost a zručnost

Počet vyučovacích hodin za týden ¹								Celkem
prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva	
0	1	0	0	0	0	0	0	1
	Volitelný	Volitelný	Volitelný					

5.18.1.1 Charakteristika předmětu

Název předmětu	Užitá tvorba pro radost a zručnost
Oblast	Volitelný předmět
Charakteristika předmětu	Předmět Užitá tvorba pro radost i zručnost je vyučován v sekundě formou volitelného předmětu s dotací 1 hod. týdně.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Je koncipován jako kompenzace omezené dotace hodin výtvarné výchovy pro tuto věkovou kategorii pro žáky, kteří před předměty abstraktního rázu dávají přednost praktickému rozvoji vlastních dovedností, spjatých s jemnou motorikou a rozvíjení estetického citění v širším smyslu. Důraz je kladen na tvořivost v rámci jednotlivých výtvarných technik při výrobě papírových modelů, základů tkaní, batikování, konstruování z drátu, odlévání sádrových kachlů, výrobě drobného šperku apod. Předmět sleduje i aspekt výchovný, neboť výstupem jsou drobné předměty, které kromě funkce praktické a estetické mohou být použity jako dárky bližním. Ve skupině pracuje max. 15 žáků, což odpovídá požadavkům individuálního přístupu v praktickém předmětu. Výuka probíhá v odborné učebně výtvarné výchovy, kde jsou dostupné veškeré materiály a potřebná nářadí. V předmětu se realizují zejména tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Environmentální výchova.

5.18.1.2 Klíčové kompetence rozvíjené v předmětu

	Žák...
Kompetence k řešení problémů:	- při řešení výtvarných úkolů dokáže použít různé postupy a strategie. - dokáže formulovat cíl činnosti a adekvátně k němu hledá postupy řešení. - při řešení problému předvídá, jaké situace by mohly nastat, a adekvátně na ně reaguje.
Kompetence komunikativní:	v ústním projevu formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně
Kompetence sociální a personální:	- s pomocí učitele si vytyčuje individuální úkoly a termíny podle své zkušenosti a vědomí svých dovedností; svá tvrzení o vlastních schopnostech dokládá příkladem některého svého výkonu. - stanovuje si cíle pro sebezlepšení - vytváří si portfolio vlastních prací
Kompetence občanská:	respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost.

Kompetence pracovní:	• po skončení práce se stará o úklid. • používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky. • asertivně obhajuje vlastní práci, požaduje za ni adekvátní ocenění (nepodceňuje se ani nepřeceňuje, je si vědom ceny vlastní práce); věcně ocení práci druhých, vhodně podá kritiku.
Kompetence k učení:	• aktivně využívá různé zdroje informací (knihy, encyklopedie, příručky, tabulky, grafy, tisk, lidé, internet...). • identifikuje vlastní chybu a zjistí její příčinu, hledá a nalézá způsoby její nápravy.
Kompetence digitální:	• vyhledává potřebné informace z doporučených zdrojů a posuzuje jejich věrohodnost. • dle svých potřeb ukládání a zpracovávání informací. • sdílí data, informace a obsah s vybranými lidmi.

5.18.1.3 Průřezová témata

	prima
Seberegulace a sebeorganizace	průběžně
Mezilidské vztahy	průběžně
Kooperace a kompetice	průběžně
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	průběžně
Kreativita	průběžně
Hodnoty, postoje a praktická etika	průběžně
Evropa a svět nás zajímá	
Objevujeme Evropu a svět	hrací koutky a relaxační prostory, pracovní prostředí a působení barev v různých zemích
Kulturní difference	průběžně
Etnický původ	přístup různých etnik k praktickému a krásnému bydlení, dekoraci
Základní podmínky života	cit pro využití prostoru, míra narušení životního prostředí a zasazení do přírodního kontextu u různých kultur
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	průběžně
Vztah člověka k prostředí	průběžně
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	výběr práce pro společné prostory ve škole

5.18.1.4 Učivo/výstupy

Užitá výchova	prima
Učivo	ŠVP výstupy
základy tkaní a drhání konstrukce z drátu	dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce při používání výtvarného a řemeslného náčiní
výroba drobného šperku z kůže	
princip intarzie při práci s dýhou	
prostorová konstrukce z papíru	
dekorativní práce s textilní barvou – batikování nebo zdobení trička či prostírání vlastním korkovým razítkem	využívá různé výtvarné techniky pro plnění jednotlivých úkolů

Užitá výchova	prima
Učivo	ŠVP výstupy
konstruování ze špejlí a jiných přírodních materiálů výroba svíčky nebo lampičky body art	prokáže zručnost a tvořivost při řešení výtvarného problému
	projeví empatii při výrobě dárku pro blízkou osobu (volbou námětu, barevných kombinací i materiálů)
	spolupracuje ve skupině při výrobě dekorativní kompozice určené do společných prostor školy
	uplatní smysl pro působení barvy a tvaru na psychiku při realizaci prostorových návrhů na vybavení relaxačního koutu, pokoje, dětského centra apod.
	projeví trpělivost a schopnost koncentrace při realizaci individuálních výtvorů vyžadujících maximální pečlivost

5.18.2 Výchova k hudebnosti

Počet vyučovacích hodin za týden								Celkem
prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva	
0	1	0	0	0	0	0	0	1
	Volitelný	Volitelný	Volitelný					

5.18.2.1 Charakteristika předmětu

Název předmětu	Výchova k hudebnosti
Oblast	Volitelné předměty
Charakteristika předmětu	Vyučovací předmět Výchova k hudebnosti vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Vzdělávací cíle předmětu Výchova k hudebnosti vycházejí z tradiční české hudebnosti, kterou kompetentním způsobem rozvíjíme v kontextu současného evropského kulturního prostoru. Předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje přirozenou potřebu setkávání s hudbou, obohacuje estetické vnímání a prožívání světa. V souladu s přirozeným fyziologickým, emocionálním a rozumovým rozvojem žáků směřuje zvláště k tomu, aby žáci kultivovali svůj vkus a rozvíjeli své hudební schopnosti, citění a tvořivost. Při výuce klademe důraz na upevňování a prohlubování hudebních schopností, pěvecké techniky, schopností sluchové analýzy, základní orientace v rytmicko-melodických strukturách, vnímání souvislostí a přesahů mezi jednotlivými uměleckými obory a diferencované vnímání hudebních a mimohudebních obsahů v proudu znějící hudby. Ve volitelném předmětu Výchova k hudebnosti je poskytnut prostor nadstandardní látce, prohloubení a rozšíření dosud probrané látky a k dalšímu rozvíjení hudebnosti. Výchova k hudebnosti se realizuje v tercii jako jednododinový volitelný předmět. Hodiny výchovy k hudebnosti se vyučují ve specializované učebně hudební výchovy, disponující příslušnou audiovizuální technikou a koncertním klavírem. Je možné rovněž využít multimediální učebnu. Nedílnou součástí výchovných a vzdělávacích strategií, které se realizují v rámci předmětu hudební kultury, jsou i mimoškolní akce: koncerty, exkurze (dle aktuální nabídky). Předmětu se realizují průřezová témata Osobnostní a sociální

	výchova, Multikulturní výchova, a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.
--	--

5.18.2.2 Klíčové kompetence rozvíjené v předmětu

	Žák...
Kompetence k řešení problémů:	• na základě individuální hudební vyspělosti postihuje z hudebního proudu znějící skladby významné sémantické prvky a slovně je charakterizuje.
Kompetence komunikativní:	• chápe hudbu jako řeč svého druhu, své sdělení je schopen (vzhledem k svému věku a zkušenostem) vyjádřit prostřednictvím hudebně výrazových prostředků na jednoduchých nástrojích, hrou na tělo, pohybem,
Kompetence sociální a personální:	• efektivně spolupracuje • učí se respektovat pravidla při práci v týmu a svou pracovní činností pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce.
Kompetence občanská:	• dle svých možností se aktivně zapojuje do kulturního dění.
Kompetence pracovní:	• dle svých dispozic aktivně přistupuje k provozování i přijímání hudby a umění vůbec, • podle svých možností zvládá hru na hudební nástroje, stará se o jejich údržbu, • dodržuje dohodnutou kvalitu práce, postupy, termíny.
Kompetence k učení:	• usiluje o co nejlepší hudební přednes ve vztahu ke svým individuálním možnostem a stanovuje si cíle pro své sebezdokonalení (snaží se dál rozvinout v tom, v čem je silný, i zlepšit se v tom, v čem je slabší) a vydrží usilovat o jejich dosažení.
Kompetence digitální:	• vyhledává potřebné informace z doporučených zdrojů a posuzuje jejich věrohodnost. • dle svých potřeb ukládání a zpracovávání informací. • sdílí data, informace a obsah s vybranými lidmi.

5.18.2.3 Průřezová témata

	sekunda
Rozvoj schopností poznávání	receptivní výchova
Sebepoznání a sebepojetí	hra na flétnu interpretace písně
Seberegulace a sebeorganizace	vyjádření pocitů
Psychohygiena	relaxace, uvolnění
Mezilidské vztahy	působení na etické aspekty
Komunikace	vyjadřování ke skladbám, možnost vlastního výběru písně
Kooperace a kompetice	začlenění skupinové práce
Kreativita	vlastní interpretace skladby a písní
Hodnoty, postoje a praktická etika	možnost vyjádřit vlastní názor
Evropa a svět nás zajímá	rozdílnost kultur
Objevujeme Evropu a svět	hudba evropských národů
Kulturní diference	folkloristika
interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	hodnocení kvality hudebních pořadů ovlivňujících vkus žáků

5.18.2.4 Učivo/výstupy

Výchova k hudebnosti	
Učivo	ŠVP výstupy
Vokální a rytmické činnosti zdokonalování pěveckých dovedností (hlasová hygiena, rozšiřování hlasové-ho rozsahu), polyfonní a homofonní vícehlas, posilování hudební paměti, rozvoj volně sluchových představ.	využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách (zpěv, hra na zobcovou flétnu), zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně, ovládá hru na rytmické hudební nástroje (Orffův hudební instrumentář, boowhackers), dle svých možností provádí sluchovou analýzu.
Instrumentální a vokálně-instrumentální činnosti hra na zobcovou flétnu, příp. další melodické nástroje, realizace skladby podle partitury, souborová hra (vokálně-instrumentální hra), hudební úprava jednoduché písně (v rámci skupiny).	hraje na zobcovou flétnu, dle dispozic využije svých dovedností hry na hudební nástroj ze své mimoškolní činnosti, orientuje se v hudební partituře, čte z listu jednoduchý notový zápis, hraje podle partitury, navrhne rytmickou úpravu jednoduché písně, příp. dle svých možností celé hudební aranžmá, prohlubuje si znalosti z oblasti hudební teorie, zvukový (vizuální) záznam uloží na vhodné úložiště, sdílí jej se spolužáky v týmu, popíše a verbálně vhodně zhodnotí hudební/interpretační výkon spolužáka/jiné žákovské skupiny

5.18.3 Finanční gramotnost

Počet vyučovacích hodin za týden								Celkem
prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva	
0	0	1	0	0	0	0	0	1
	Volitelný	Volitelný	Volitelný					

5.18.3.1 Charakteristika předmětu

Název předmětu	Finanční gramotnost
Oblast	Volitelné předměty
Charakteristika předmětu	Předmět je vyučován v tercii formou volitelného předmětu s dotací 1 hodiny týdně po dobu jednoho pololetí.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Předmět Finanční gramotnost učí žáky porozumět základním ekonomickým pojmům, orientovat se v problematice peněz, vlastnictví, placení, spoření, hospodaření domácnosti včetně praktických dovedností spojených např. s rozpočtem domácnosti, zásadami hospodárnosti, finančního plánování.

5.18.3.2 Klíčové kompetence rozvíjené v předmětu

	Žák...
--	--------

Kompetence k řešení problémů:	• hledá různé možnosti řešení problému. • kriticky přemýšlí o nutnosti a účelnosti finančních produktů, odhaduje důsledky využití různých finančních produktů a nabídek finančních společností • využívá zkušeností z modelových situací a problémových praktických úloh ze života, pokouší se diskutovat řešení a hledá různé možnosti a postupy při řešení problémů.
Kompetence komunikativní:	• formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu. • naslouchá druhým, porozumí jim a vhodně reaguje, zapojuje se do diskuse a prosazuje vlastní názor. • pokouší se o kultivované, věcné a srozumitelné vyjadřování. • vysvětluje a obhajuje správnost svého postupu řešení úlohy.
Kompetence sociální a personální:	• spolupracuje v týmu, pomáhá stanovit pravidla samostatné práce a práce ve skupině. • účelně diskutuje, respektuje názory a myšlenky druhých. • uvědomuje si důležitost odolávání mediálním a společenským tlakům. • uvědomuje si zodpovědnost za činnost skupiny, důležitou roli úcty a vzájemné pomoci. • kriticky hodnotí svoji práci i práci týmu.
Kompetence občanská:	• respektuje dohodnutá pravidla. • poskytuje podle svých možností účinnou pomoc v dané situaci. • snaží se vcítit do situace ostatních lidí.
Kompetence pracovní:	• pracuje dle zadaných kritérií, dodržuje postupy a termíny. • zodpovídá za dosažené výsledky a vlastní činnost.
Kompetence k učení:	• samostatně vyhledává a třídí informace při využití různých informačních zdrojů. • propojuje získané teoretické poznatky s praktickým životem. • vhodně a efektivně si dokáže rozvrhnout práci a učení. • řeší úlohy pro abstraktní a logické myšlení.
Kompetence digitální:	• používá kalkulačku, využívá online kalkulačky při řešení úloh. • učí se používat Excel k tvorbě tabulek a sestrojování grafů.

5.18.3.3 Učivo/výstupy

Finanční gramotnost	
Učivo	ŠVP výstupy
Peníze	objasní základní funkce, historii a podobu peněz
	zná podobu současných bankovek a mincí ČR
	najde a rozliší na bankovce její ochranné prvky, umí popsat podobu těchto ochranných prvků
Banka jako správce peněz	vysvětlí podstatu a úlohu bank
	vymezí rozdíl mezi centrální bankou a obchodními bankami
	popíše základní služby obchodních bank
	osvojí si základní pojmy z oblasti bankovníctví (úvěr, úrok, úroková míra, inflace)
Hotovostní a bezhotovostní placení	získá vědomosti týkající se podstaty a odlišností plateb penězi v hotovosti a bezhotovostních plateb
	vysvětlí podstatu bankovního účtu, internetového bankovníctví a jeho zabezpečení
	vysvětlí podstatu platebních karet a jejich užití, porovná kreditní a debitní karty, zná bezpečnostní zásady při nakládání s platebními kartami
	získá vědomosti týkající se podstaty a odlišností plateb penězi v hotovosti a bezhotovostních plateb
Hospodaření domácnosti	rozlišuje Zálado a zbytné potřeby člověka

	vysvětlí pojmy movitý a nemovitý majetek domácnosti, uvede příklady
	chápe podstatu domácího rozpočtu, jeho tvorbu a nakládání s ním
	sestaví jednoduchý rozpočet ve vztahu k daným příjmům a výdajům
Finanční produkty	vyjmenuje a popíše základní finanční produkty na českém trhu (bankovní úvěr a jeho podoby, úvěry od nebankovních institucí, spořicí účty, pojištění apod.)
	vysvětlí, co je exekuce a jak jí předejít
Formy spoření a investování	charakterizuje základní způsoby spoření finančních prostředků: - drobné spoření - spořicí účty - termínované vklady - pojištění - investování peněz - spoření na penzi

5.18.4 Čtenářská gramotnost

Počet vyučovacích hodin za týden								Celkem
prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva	
0	0	1	0	0	0	0	0	1
	Volitelný	Volitelný	Volitelný					

5.18.4.1 Charakteristika předmětu

Název předmětu	Čtenářská gramotnost
Oblast	Volitelné předměty
Charakteristika předmětu	Předmět Čtenářská gramotnost je vyučován v tercii, plán je koncipován pro jedno pololetí školního roku a je určen vždy pro polovinu třídy, přičemž ve druhém pololetí se výuka realizuje s druhou polovinou třídy s touž náplní. Předmět se vyučuje s dotací 1 hodiny týdně.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Čtenářská gramotnost rozvíjí vědomosti, dovednosti a postoje žáků získané v rámci vyučovacího předmětu Český jazyk, předmět je určen všem žákům ročníku tercie. Hlavním cílem tohoto vyučovacího předmětu je rozvoj informační, čtenářské a mediální gramotnosti u žáků a podpora rozvíjení jejich tvořivosti. Dále se zaměřuje na rozvoj schopnosti uvědomit si a formulovat vlastní informační potřeby, orientovat se v informačních zdrojích, vyhledat informace prostřednictvím informačních a komunikačních technologií, tyto informace vyhodnotit a využít při řešení konkrétní životní situace či odborného úkolu. Zábavnou a poutavou formou dále propojuje dovednosti z oblasti gramatiky, stylistiky a mediální výchovy, rozvíjí aktivní i pasivní slovní zásobu. Zabývá se též tvorbou i analýzou mluveného a psaného projevu, reflektujícího předchozí četbu. Žák se tak zdokonaluje ve správném používání jazykových prostředků vzhledem ke stylistickému útvaru, učí se systematické práci s informacemi, jejich shromažďování a vyhodnocování. Důraz je kladen také na propojování znalostí z různých disciplín v oblasti českého jazyka (literatura, publicistika, rétorika, jazyková kultura...). Do plánu může být začleněna tematická exkurze, např. návštěva místní městské knihovny. Ve skupině pracuje přibližně 15 žáků, což odpovídá požadavkům individuálního přístupu v předmětu se specializací. Výuka probíhá střídavě v kmenové učebně a ve školní knihovně, některé hodiny mohou být vedeny mimořádně (Městská

	knihovna Děčín). V předmětu se realizují zejména tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova
--	---

5.18.4.2 Klíčové kompetence rozvíjené v předmětu

Kompetence k řešení problémů:	• vybrané problémové situace řeší tvůrčím způsobem, snaží se o neotřelý přístup.
Kompetence komunikativní:	• rozšiřuje si slovní zásobu prostřednictvím četby, práce s texty různých stylů a úrovní či různorodých slohových cvičení. • ve svých projevech se řídí jazykovou normou, ovládá český pravopis.
Kompetence sociální a personální:	• vedle samostatné práce, pracuje ve dvojici, ve skupině a respektuje pravidla týmové práce. • učí se s pomocí učitele hodnotit svůj vlastní výkon i výkon ostatních (slovně i známkou) dle předem stanovených kritérií.
Kompetence občanská:	• respektuje, chrání a oceňuje naše tradice, kulturní i historické dědictví, projevuje postoj k literárním dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění.
Kompetence pracovní:	• dodržuje vymezená pravidla, plní své povinnosti a závazky. Omlouvá se při jejich nezvládnutí. • plánuje si svou práci a s předstihem odhaduje její časovou náročnost.
Kompetence k učení:	• vyhledává a třídí informace dle zadaných kritérií. • aktivně využívá různé informační zdroje (slovníky, příručky, tabulky, schémata, internet, tisk), učí se v nich orientovat a obhajovat, který z použitých zdrojů je pro řešení daného problému nejefektivnější.
Kompetence digitální:	• vyhledává potřebné informace z doporučených zdrojů a posuzuje jejich věrohodnost. • dle svých potřeb ukládání a zpracovávání informací. • sdílí data, informace a obsah s vybranými lidmi.

5.18.4.3 Průřezová témata

	tercie
Rozvoj schopností poznávání	rozvoj schopností poznávání (pozornost, soustředění, zapamatování)
Sebepoznání a sebepojetí	sebepoznání a sebepojetí (detekce chyby) seberegulace a sebeorganizace (kritický přístup)
Seberegulace a sebeorganizace	seberegulace a sebeorganizace (kritický přístup)
Komunikace	komunikace (přesnost vyjadřování) komunikace (komunikační situace)
Kooperace a kompetice	kooperace a kompetice (skupinová práce, reflexe a zhodnocení činnosti) kooperace a kompetice (práce ve skupině)
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	řešení problému a rozhodovací dovednosti (hledání řešení v Pravidlech českého pravopisu i jinde) řešení problému a rozhodovací dovednosti (vliv médií)
Kreativita	kreativita (volba vhodných výrazů, kreativní přístup k praktickým činnostem)
Hodnoty, postoje a praktická etika	hodnoty, postoje (kultura jazyka jako hodnota, sugestivita jazyka)

kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	základní útvary vybraných funkčních stylů, druhy textů podle jejich funkce a užití typická struktura vybraných textů, autorský záměr úvod do mediální výchovy
interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	základní útvary vybraných funkčních stylů, druhy textů podle jejich funkce a užití typická struktura vybraných textů, autorský záměr úvod do mediální výchovy

5.18.4.4 Učivo/výstupy

Čtenářská gramotnost	
Učivo	ŠVP výstupy
Knihy a knihovny	orientuje se ve školní (případně i městské) knihovně a najde v ní publikaci podle zadaných kritérií
orientace v knize (autor, název, obsah, texty na přebalu)	podílí se na propagaci knihovny ve škole a píše reflexe z přečtených knih
uspořádání knih a dalších publikací v knihovnách (oddělení knihovny, katalogy)	navrhne další možnosti využití knihovny
Zdroje informací	orientuje se v online vyhledávání knih ve vybraných knihovnách
texty v digitální podobě	zhodnotí výhody a nevýhody digitální podoby textu
Záznamy o četbě	vede si různorodé záznamy o četbě
čtenářský deník, čtenářské portfolio, myšlenková mapa, poznámky, výpisky, grafické organizátory	zlepšuje se ve svých čtenářských dovednostech a jejich zaznamenávání
řečnická cvičení	klade důraz na popis prožitku z četby
Základní literárněvědné a jazykovědné pojmy	při diskuzi o textech používá základní literární a odborné pojmy
odborné názvy	přednese vlastní reflexi ze zadané četby
literární terminologie	dbá na správnou výslovnost, produkuje mluvené projevy v souladu s rétorickými normami
	používá vhodné tempo řeči
Pravopis	využívá prakticky znalostí ze slovo tvorby, tvarosloví a skladby
lexikální, tvaroslovný, skladební	používá Pravidla českého pravopisu a další pravopisné či jazykové příručky, orientuje se v základních internetových jazykových příručkách
slovníky, jazykové příručky	rozvíjí pravopisné znalosti, nacvičuje psaní složitějších pravopisných jevů
pravopis v souvislosti s významovou složkou jazyka	orientuje se v pravopisu některých méně běžných, zastarávajících či zastaralých slov
práce s chybou	vyhledá a definuje chybu v textu
Druhy textů	rozpozná vybrané útvary funkčních stylů
základní útvary vybraných funkčních stylů, druhy textů podle jejich funkce a užití	posoudí jejich účel a okolnosti vzniku, objektivní a subjektivní slohotvorné činitele
typická struktura vybraných textů, autorský záměr	analyzuje přiměřené neumělecké i umělecké texty
úvod do mediální výchovy	vyjmenuje typy médií a zhodnotí jejich vliv na společnost
	kultivovaně komunikuje, argumentuje, souvisle vysvětluje
	kriticky zhodnotí úroveň mediálních projevů, progresivně rozvíjí své řečové dovednosti
Hry s jazykem	chápe jazyk jako nástroj komunikace, používá jazykové prostředky přiměřené jazykovému projevu
mluvený a psaný projev	hledá vhodné vyjadřovací prostředky pro mluvenou i psanou formu vyjadřování

významové vztahy mezi slovy: synonyma, antonyma, homonyma atd.	vybírání vhodná synonyma, homonyma i výrazy mnohoznačné, aplikuje je v psané i mluvené formě
jazykové hříčky, hádanky, skrytý význam v textu, jazykolamy	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému projevu, tvořivě prací s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní
mluvní cvičení	dbá na správnou výslovnost, produkuje mluvené projevy v souladu s rétorickými normami
	používá vhodné tempo řeči
	kooperuje s ostatními členy ve skupině při zpracování zadaného úkolu

5.18.5 Přírodovědné praktikum

Počet vyučovacích hodin za týden								Celkem
prima	sekunda	tercie	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva	
0	0	0	1	0	0	0	0	1
	Volitelný	Volitelný	Volitelný					

5.18.5.1 Charakteristika předmětu

Název předmětu	Přírodovědné praktikum
Oblast	Volitelné předměty
Charakteristika předmětu	Tento povinně volitelný předmět koncipujeme tak, aby vhodně doplnil učivo fyziky, biologie a chemie o praktické úkoly a umožnil studentům prohloubit dané dovednostní kompetence.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Dále zahrnuje určitá témata z těchto vzdělávacích oblastí: Člověk a příroda – pochopení základních přírodních zákonitostí v biosféře Člověk a zdraví – pochopení souvislosti mezi kvalitou životního prostředí a zdravím Umění a kultura – vnímání přírody jako zdroje inspirace a prostředek formování estetického citění, vytváření citového vztahu k přírodě Člověk a svět práce – získávání praktických dovedností (experimenty, laboratorní práce) s důrazem na bezpečnost a šetrnost k životnímu prostředí Průřezová témata: Environmentální výchova Osobnostní rozvoj a sociální výchova Tento volitelný předmět vyučujeme v kvartě. Je určen pro polovinu třídy a bude probíhat každý týden jednu vyučovací hodinu. První pololetí se pravidelně střídá biologie a chemie, v druhém pololetí je fyzika. Výuka probíhá v učebně, v biologické a chemické laboratoři, v multimediální učebně a v terénu. Používané metody, formy a pomůcky: přírodovědná pozorování, experiment, monitorování procesů a změn, mikroskopování, používání odborné literatury a časopisů. Předmět Fyzikální praktikum – zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním fyzikálních jevů. Poskytuje žákům možnost, jak prostřednictvím dostupných fyzikálních pomůcek, měřících přístrojů, metod práce více porozumět fyzikálním dějům jako např. elektromagnetické indukci Předkládá studentům určité základy praktického využití fyzikálních teorií a postupů, a tak lépe pochopit souvislosti mezi biologickými, chemickými a fyzikálními procesy přírody.

	Studentům dává možnost získat manuální zručnost, dovednost při práci s fyzikální a didaktickou technikou např. při zapojení elektrického obvodu, konstrukci jednoduchých zdrojů napětí, principu elektromotoru, činnosti polovodičové diody, konstrukci vlhkoměru. Poskytuje žákům možnost kolektivní práce, respektování sebe sama i členy pracovní skupiny, vede je k zodpovědnosti za společně odvedenou práci. Při konkretizaci teorií a zákonů v technice laboratorního měření navrhuje metody měření, pomůcky a materiály, přičemž rozvíjí své schopnosti a dovednosti jako například: Analogie, zobecnění, indukce a dedukce, praktické dovednosti
--	---

5.18.5.2 Klíčové kompetence rozvíjené v předmětu

	Žák...
Kompetence k řešení problémů:	• přesně formuluje problém, navrhne možné postupy řešení a vypracuje řešení. • řeší úlohy, cvičení a situace na základě popisu, nákresu či modelové situace.
Kompetence komunikativní:	• věcně, srozumitelně a objektivně popisuje, vysvětluje a hodnotí. • využívá odborný jazyk, terminologii a symboliku.
Kompetence sociální a personální:	• pracuje jako součást pracovní skupiny, přijímá dělbu rolí a zodpovídá za plnění své části.
Kompetence občanská:	• vytváří si a obhajuje svůj postoj, zároveň chápe názory ostatních jako možné. • zná, popisuje a předvádí záchranné a strategické postupy a zásady při krizových situacích.
Kompetence pracovní:	• Dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce v odborných učebnách a laboratořích. • Pracuje podle návodu.
Kompetence k učení:	• pozoruje a popisuje přírodní jevy. Samostatně experimentuje. • vyhledává a systematicky třídí poznatky. • ve spolupráci s učitelem používá přesné fyzikální pojmy, terminologie, metody a algoritmy řešení. • řeší domácí úkoly, pomocí kterých ověřuje pochopení a zvládnutí probíraného učiva.

5.18.5.3 Průřezová témata

	kvarta
Rozvoj schopností poznávání	Bezpečnost, ... - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů Mechanický pohyb, ... - Cvičení pozornosti a soustředění, cvičení praktické dovednosti, řešení problémů

Kooperace a kompetice	Mechanický pohyb, ... - Rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro spolupráci (dovednosti odstoupit od vlastního nápadu, navazovat na druhé), jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizace práce ve skupině např. při určení elektrických a magnetických vlastností látek
Kreativita	Mechanický pohyb, ... - Cvičení pro rozvoj základních rysů dovednosti a kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak), konstrukce obvodů, různých pomůcek, práce s náčrtý, grafy a PC
Základní podmínky života	Drobní vodní živočichové prvoci a korýši, ...
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Bezpečnost, ...

5.18.5.4 Učivo/výstupy

Přírodovědné praktikum	
Učivo	ŠVP výstupy
Drobní vodní živočichové prvoci a korýši	připraví mikroskopický preparát prvoků ze senného nálevu a drobných korýšů
Houby	porovná stavbu těla prvoků a korýšů
Kroužkovci	určí podle klíče pozorované živočichy
Květy a květenství Listnaté stromy	popíše a zakreslí plodnice hub
Klíčení rostlin Fotosyntéza	porovná obrazce vytvořený výtrusy z hub s lupeny a rourkami
List	pozoruje podhoubí
Vodní režim rostlin	vysvětlí pojem dřevokazné houby a vyhledá v literatuře zástupce
Tepová frekvence	ověří pokusem význam hub – rozkradačů v půdě
Trávicí enzymy	charakterizuje kmen kroužkovci
Receptory v kůži	zakreslí a popíše tělo žížaly
Receptory na jazyku	pozoruje a popíše způsob pohybu žížaly
	ověří reakce žížaly na světlo a tmu, mechanické podněty
	vypreparuje a zakreslí části květu vybraných rostlin
	pozoruje a zakreslí vybraná květenství
	vytvoří sbírku listnatých stromů – otisk kůry, letní a podzimní list, plod, habitus s listy a bez listů (fotografie)
	pozoruje rychlost rozkladu listů
	provede fenologické pozorování
	ověří faktory ovlivňující klíčení
	porovnají klíčení jednoděložných, dvouděložných a nahosemenných rostlin
	pokusem ověří vliv světla na intenzitu fotosyntézy
	připraví mikroskopický preparát otisku pokožky listu
	vysvětlí funkci jednotlivých typů buněk pokožky
	pokusem ověří funkci cévních svazků rostlin
	vyvodí a vysvětlí rozdíl tepové frekvence v klidu a po námaze
	vyhodnotí změny tepu po vypití šálku čaje
	vysvětlí účinek pytalínu
	ověří důkazovými reakcemi přeměnu škrobu na glukózu

	ověří různou hustotu tlakových a hmatových receptorů v kůži
	zakreslí rozložení chuťových receptorů na jazyku
	ověří pokusem propojení chuti a čichu
	potvrdí experimentem lokalizaci buněk pro hořkou chuť
Bezpečnost Laboratorní technika Hydroxidy	dodržuje pravidla bezpečnosti v chemické laboratoři
Kyseliny Soli Chemická kouzla	sestaví aparaturu pro zahřívání roztoků
	zvládne manipulaci s plynovým kahanem
	porovná rozpustnost cukrů v horké a studené vodě
	provede zahřívání látek ve zkumavce
	připraví hydroxid vápenatý (vápenné mléko), vápennou vodu
	sestaví aparaturu pro filtraci
	experimentem ověří chemické změny probíhající v krasových oblastech
	ověří hygroskopické schopnosti hydroxidu sodného
	porovná rozpustnost hydroxidu sodného a vápenatého
	zná zásady bezpečnosti při ředění kyselin
	pokusem ověří účinnost přírodních acidobazických indikátorů – antokyanů
	pochopí princip a význam acidobazické titrace
	porovná reaktivitu ušlechtilých a neušlechtilých kovů s kyselinami
	vypracuje přehled vlastností vybraných solí (skupenství, rozpustnost, barva)
	připraví nerozpustné soli křemičitany (pokus chemikova zahrádka)
	ověří si možnosti psaní tajného písma (komplexotvorné a srážecí reakce)
	rozliší sodík, lithium, draslík, vápník baryum a stroncium pomocí plamenové zkoušky
	připraví si, prezentují zajímavé jednoduché chemické pokusy (sloní pasta, pokovování, voda a víno, nehořlavé peníze, stříbrné zrcátko, bratrství, umělý dým)
Mechanický pohyb nerovnoměrný pohyb – zrychlení a průměrná rychlost Mechanická energie potenciální a kinetická energie a ZZME Vlastnosti tekutin	Navrhne způsob měření a pomůcky k pokusům
	Využívá teoretických poznatků k provedení praktického měření
	Vytváří souvislosti mezi chováním předmětů a fyzikálními jevy
	Modeluje fyzikální jevy
Archimédův zákon Rychlost proudící kapaliny Skupenské změny Tání ledu, regelace ledu, vypařování vody a lihu Mechanické kmitání a vlnění pružinový oscilátor kyvadlo Elektrické a magnetické vlastnosti látek elektrický obvod a zapojení kondenzátorů paramagnetické a diamagnetické vlastnosti látek elektromagnetická indukce	Hodnotí správnost výsledku měření a porovnává výsledek měření s pozorováním
	Plánuje práci v kolektivu
	Navrhne uplatnění postupů a řešení úloh ověřených měřením v praxi

elektromotor Optika Index lomu čočky a ohnisková vzdálenost čočky	
---	--

6 Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Hodnocení žáků

Aktuální podmínky hodnocení žáků definují samostatné dokumenty:

- Školní řád
- Klasifikační řád školy pro hodnocení ve vyučovacích předmětech

Tyto dokumenty jsou v aktuální verzi dostupné [na webu školy](#).

6.2 Autoevaluace školy

6.2.1 Oblasti autoevaluace

OBLAST	CÍLE	KRITÉRIA	NÁSTROJE	ČASOVÉ ROZVRŽENÍ
AUTOEVALUACE				
Podmínky ke vzdělávání	• zlepšit materiální situaci školy • zajistit dostatek prostor • doplnit sbírky • doplnit knihovnu • vybavovat ICD technikou	• dostatek finančních zdrojů • finanční přínos z doplňkové činnosti • zlepšení materiální vybavenosti – spokojenost učitelů	• analýza záznamů z inventarizace • kontrola stavu budovy • zprávy předmětových komisí (požadavky, závěrečná zpráva)	1x za rok (leden) průběžně
Personální oblast	• zajistit odborný růst pedagogických pracovníků • zajištění kvalifikovanosti • spolupráce mezi pedagogy	• kvalita a účinnost, četnost DVPP, množství vzdělávajících se pracovníků • počet kvalifikovaných pracovníků • vyhodnocení spolupráce při konkrétních činnostech (exkurze, projekty, kult. akce atd.)	• plán DVPP a práce s ním • podpora doplňování kvalifikace, přijímání kvalifikovaných pracovníků • vedení společného plánu exkurzí, kulturních akcí • rozhovory s pedagogy	průběžně dle potřeby průběžně
Řízení školy	• soulad výuky se ŠVP	• výuka jednotlivých předmětů odpovídá ŠVP	• kontrola výstupů, časového rozvržení učiva	čtvrtletně (vedoucí PK + vyučující)

	• spolupráce mezi vedením školy a pedagogy • vytvářet podmínky pro realizaci žáků	• kvalita, funkčnost komunikace uvnitř školy • ochota pracovníků • přehled akcí, na nichž učitelé spolupracují • spokojenost žáků	• hospitace • diskuse – osobní kontakt • schůzky předsedů př. komisí s vedením školy • využívání týmové práce • Swot analýza	průběžně čtvrtletně 1x ročně 1 x za 4 roky
Podpora žákům	• zajistit profilaci žáků • rozvíjet mimoškolní a reprezentační aktivity žáků • názornost a efektivitu výuky podpořit exkurzemi, kurzy • rozvíjet projektovou činnost • vytvářet podmínky pro práci studentské rady	• kontrola volit. předmětů ve vztahu k potřebám žáků • počet a úspěšnost pořádaných akcí, vyhodnocení ohlasů • splnění cíle akce, hodnocení žáky a pedagogy • analýza výsledků projektů, hodnocení výstupů • studentská rada pracuje samostatně, spolupracuje s vedením školy	• co nejširší nabídka volitelných předmětů • podpora mimoškolních aktivit • zařazovat exkurze a kurzy do tematických plánů • stanovovat cíle akcí, kontrola jejich splnění • zařazovat projektovou práci jako metodu naplňování kompetencí • řešení některých akcí školy (vánoční den, projektový den apod.) za pomoci SR • vzájemné návštěvy SR a vedení školy • plán preventisty	1 x ročně 1x ročně, průběžně 1x ročně (září) průběžně průběžně podle potřeby 1x ročně, průběžně
Spolupráce s rodiči	• vytvářet prostředí eliminující rizikové jevy			

Spolupráce s dalšími subjekty	• zapojovat rodiče do života školy • udržování osobních vztahů s rodiči • informování rodičů • udržování velmi dobré spolupráce s UR • rozvíjet vztahy s Městem, městským divadlem, organizacemi	• počet a kvalita preventivních akcí • účast rodičů i veřejnosti na akcích školy, rodičovských schůzkách • elektronická komunikace (Bakaláři) • fungující spolupráce UR a školy • úspěšnost akcí školy pořádaných ve spolupráci s jinými organizacemi	• včasné informování rodičů, reagování na jejich podněty • dotazník • server Bakaláři • schůzky UR s vedením školy, aktuální připomínky Unie rodičů k chodu školy • analýza zpráv a ohlasů	průběžně 1 x za 4 roky průběžně 2 x za rok průběžně průběžně
Průběh, výsledky vzdělávání	• efektivní výuka	• cíle a metodické vedení vyučovacích hodin • úspěšnost výukových akcí pořádaných školou	• hospitace, následné hospitace, rozborů hodin • přehled akcí školy	průběžně 1x ročně

	• využívání nových efektivních metod • udržovat nadprůměrnou úroveň vědomostí a dovedností	• využívání odborných a speciálních učeben • efektivita výuky předmětu • spokojenost žáků • umístění školy ve srovnávacích testech • umístění žáků v olympiádách, soutěžích	• umožnit využívání moderně vybavených učeben • zadávání srovnávacích testů • Swot analýza • využití srovnávacích testů, celostátních testů – dle nabídky • zapojení do olympiád a soutěží	průběžně 1 x ročně 1 x za 4 roky 1x ročně
Výsledky práce školy	• dodržování plánu práce na daný školní rok • propagace – image školy • zhodnocení hospodaření	• shoda plánu se skutečností • zájem o školu, kvalita, webových stránek, ohlasy v tisku • čerpání rozpočtu, doplňková činnost, hlavní činnost	• kontrola shody plánu se skutečností • kontrola web. stránek • přehled o člancích v tisku, o rozhlasových a televiz. relacích • výroční ekonomická zpráva	1 x ročně čtvrtletně/průběžně průběžně/1 x ročně 1 x ročně

6.2.2 Cíle a kritéria autoevaluace

- **Podmínky ke vzdělání:**

obsah a průběh vzdělávání – mimovýukové aktivity (ankety pro rodiče),
obsah a průběh vzdělávání – plánování výuky,
obsah a průběh vzdělávání – realizace výuky (interakce učitele a žáků/děti, strategie učení cizímu jazyku, rozvoj kompetencí k učení),
obsah a průběh vzdělávání – školní vzdělávací program,
podmínky ke vzdělávání ekonomické,
podmínky ke vzdělávání materiální,
podmínky ke vzdělávání personální,
podpora školy žákům/dětem, spolupráce s rodiči apod. - spolupráce s rodiči (ankety pro rodiče),
podpora školy žákům/dětem, spolupráce s rodiči apod. - zohlednění individuálních potřeb žáků/děti,
úroveň výsledků práce školy – kvalitativní analýza,
vedení a řízení školy, kvalita personální práce a dalšího vzdělávání ped. pracovníků – organizační řízení školy,
vedení a řízení školy, kvalita personální práce a dalšího vzdělávání ped. pracovníků – pedagogické řízení školy,
vedení a řízení školy, kvalita personální práce a dalšího vzdělávání ped. pracovníků – profesionalita a rozvoj lidských zdrojů,
vedení a řízení školy, kvalita personální práce a dalšího vzdělávání ped. pracovníků – strategické řízení,
výsledky vzdělávání žáků/děti – hodnocení výuky (interakce učitele a žáků/děti),
výsledky vzdělávání žáků/děti – klíčové kompetence,
výsledky vzdělávání žáků/děti – motivace (motivace žáků),
výsledky vzdělávání žáků/děti – postoje (postoje žáků ke škole),
výsledky vzdělávání žáků/děti – úspěšnost absolventů,
výsledky vzdělávání žáků/děti – znalosti a dovednosti

6.2.3 Nástroje autoevaluace

analýza školní dokumentace, anketa pro rodiče, anketa pro učitele, hospitace vedením (ředitel, zástupce ředitele, zástupce předmětové komise apod.), zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků/děti, zpětná vazba absolventů, zpětná vazba externích subjektů

6.2.4 Časové rozvržení autoevaluačních činností

Autoevaluační činnosti jsou prováděny nepravidelně.